

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 67

(2008–2009)

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i
statsbudsjettet 2009

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen	5			
1.1	Rammer for finanspolitikken	5	3.5	Kommunal- og regionaldepartementet	48
1.2	Endringer på statsbudsjettet siden saldert budsjett	7	3.6	Arbeids- og inkluderingsdepartementet	52
1.3	Statsbudsjettets stilling	12	3.7	Helse- og omsorgsdepartementet	64
1.4	Anmodningsvedtak	15	3.8	Barne- og likestillingsdepartementet .	74
2	Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser	16	3.9	Nærings- og handelsdepartementet ...	77
2.1	Innledning	16	3.10	Fiskeri- og kystdepartementet	85
2.2	Avgift på sluttbehandling av avfall	16	3.11	Landbruks- og matdepartementet	89
2.3	Avgift på alkoholfrie drikkevarer	17	3.12	Samferdselsdepartementet	91
2.4	Avgift på elektrisk kraft – fjernvarmeproducenter	18	3.13	Miljøverndepartementet	94
2.5	Dokumentavgift	18	3.14	Fornyings- og administrasjonsdepartementet	96
2.6	Skattefrie gaver i arbeidsforhold	18	3.15	Finansdepartementet	106
3	Forslag under det enkelte departement	20	3.16	Forsvarsdepartementet	110
3.1	Utenriksdepartementet	20	3.17	Olje- og energidepartementet	114
3.2	Kunnskapsdepartementet	24		Forslag til vedtak om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009	123
3.3	Kultur- og kirke departementet	33		Vedlegg	
3.4	Justis- og politidepartementet	42	1	Endringer etter saldert budsjett	147

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 67

(2008–2009)

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

*Tilråding fra Finansdepartementet av 15. mai 2009,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

1.1 Rammer for finanspolitikken

Målene for Regjeringens økonomiske politikk er full sysselsetting, lav arbeidsledighet, en bærekraftig utvikling, en mer rettferdig fordeling og styrking av velferdsordningene. Hovedoppgaven for den økonomiske politikken er nå å bidra til at sysselsettingen holdes oppe, slik at arbeidsløsheten ikke øker for kraftig.

Etter flere år med sterk vekst har finanskrisen bidratt til en kraftig forverring av utsiktene for internasjonal økonomi. Til tross for at omfattende penge- og finanspolitiske tiltak i mange land ventes å få effekt etter hvert, ser det nå ut til at de tradisjonelle industrilandene i 2009 vil oppleve det sterkeste økonomiske tilbakeslaget siden 2. verdenskrig. Nedgangen i aktivitet hos våre handelspartnere ventes å avta i styrke gjennom 2009, for så å snu til moderat vekst gjennom i 2010.

Også norsk økonomi påvirkes av finanskrisen og av det internasjonale tilbakeslaget, men den økonomiske nedgangen ventes ikke å bli like kraftig hos oss som i mange andre industriland. Det er imidlertid stor usikkerhet både om styrken og va-

righeten på det økonomiske tilbakeslaget. BNP for Fastlands-Norge anslås nå å falle med om lag 1 pst. i 2009, mens det anslås en oppgang på $\frac{3}{4}$ pst. i 2010, jf. nærmere omtale i St.meld. nr. 2 (2008-2009).

En slik utvikling vil kunne gi en fortsatt svekkelse av arbeidsmarkedet i 2010, men ikke like markert som i 2009. Arbeidsledigheten anslås å stige fra $2\frac{1}{2}$ pst. av arbeidsstyrken i 2008 til $3\frac{3}{4}$ pst. i 2009, for så å flate ut på i underkant av $4\frac{3}{4}$ pst. i 2010. En slik utvikling vil innebære at arbeidsmarkedet svekkes klart mindre i Norge enn hos våre handelspartnere.

Den økonomiske politikken gir nå kraftige stimulanse til innenlandsk etterspørsel. Siden oktober 2008 har Norges Bank i seks omganger senket styringsrenten med til sammen 4,25 prosentpoeng, til 1,5 pst. Norges Bank har signalisert ytterligere rentenedsettelse ned mot 1 pst. gjennom 2009.

Også finanspolitikken er svært ekspansiv. Handlingsregelen åpner for at en kan bruke mer enn forventet fondsavkastning i år med konjunkturtilbakeslag, samtidig som bruken av oljeinntekter bør ligge under i år med høy aktivitet og press i økonomien. Denne handlefriheten ble benyttet da Regjeringen la fram den finanspolitiske tiltakspak-

ken i januar i år. Regjeringen legger opp til å forsterke tiltakspakken fra januar ved å øke utgiftene på enkelte utvalgte områder, men finner det ikke riktig å legge fram en ny, omfattende tiltakspakke i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009.

Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet

Statsbudsjettet for 2009 ble vedtatt med et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 92,0 mrd. kroner. Etter innarbeiding av endringer ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009) *Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid*, kunne det strukturelle underskuddet i 2009 anslås til 120,5 mrd. kroner, en økning på 28,5 mrd. kroner fra saldert budsjett 2009.

Regjeringens forslag i denne proposisjonen innebærer at det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet i 2009 kan anslås til 129,9 mrd. kroner. Dette er 37,9 mrd. kroner høyere enn nivået i saldert budsjett 2009 og 9,5 mrd. kroner høyere enn nivået etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009).

Av endringene etter St.prp. nr. 37 (2008-2009) er knapt 0,9 mrd. kroner bevilgningsendringer som Regjeringen har fremmet for Stortinget tidligere i år, mens 8,6 mrd. kroner er endringer som fremmes i denne proposisjonen. Samlet foreslås det økte utgifter på 3,9 mrd. kroner, hvorav 1 mrd. kroner er økte rammeoverføringer til kommunene. Inntektene reduseres med knapt 4,7 mrd. kroner i forhold til tiltaksproposisjonen, hvorav 4,2 mrd. kroner gjelder lavere utbytteinntekter.

Bruken av oljeinntekter øker med 55 mrd. 2009-kroner fra 2008 til 2009, tilsvarende en impuls på 3 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Sterke automatiske stabilisatorer bidrar til at det oljekorrigerte underskuddet øker fra 0,7 pst. av fastlands-BNP i 2008 til 6,5 pst. i 2009.

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd i 2009 anslås nå til 117,6 mrd. kroner, mot 48,7 mrd. kroner i saldert budsjett. Etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009) var det oljekorrigerte underskuddet anslått til 98,4 mrd. kroner. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet tilsvarer den faktiske bruken av petroleumsinntekter og dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens pensjonsfond – Utland. Anslaget for det oljekorrigerte underskuddet omfatter i tillegg til bevilgningsendringer som fremmes for Stortinget i første halvår, oppdaterte anslag for skatte- og avgiftsinntektene fra

Fastlands-Norge og anslag for renteutgifter på statsgjelden og renteinntekter av statens kontantbeholdning. For disse størrelsene vil det eventuelt fremmes forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med nysalderingen av budsjettet på høsten.

Det oljekorrigerte underskuddet har økt med 68,9 mrd. kroner fra saldert budsjett 2009 og 19,2 mrd. kroner fra nivået etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009). Økningen fra nivået etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009) skyldes i hovedsak forslag om utgifts- og inntektsendringer som fremmes i denne proposisjonen. Medregnet forslag som fremmes i denne proposisjonen, er det siden Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009) foreslått økte utgifter på 8,0 mrd. kroner og reduserte inntekter på 8,6 mrd. kroner. Anslagene for skatte- og avgiftsinntektene i 2009 ble revidert i forbindelse med St.prp. nr. 37 (2008-2009) og ble da redusert med 22,2 mrd. kroner. Mesteparten av denne reduksjonen kan tilskrives konjunktursituasjonen. Ny gjennomgang og noen mindre forslag til endringer av skatte- og avgiftsinntektene bidrar til at inntektene nå anslås ytterligere 1,1 mrd. kroner lavere. Anslagsendringer for renteinntekter og renteutgifter knyttet til statens kontantbeholdning og statsgjelden bidrar netto til å øke det oljekorrigerte underskuddet med knapt 1,6 mrd. kroner.

I anslaget for det oljekorrigerte underskuddet medregnes også forslag til bevilgningsendringer på poster som inngår i korreksjonene ved beregningen av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Dette gjelder bevilgningen til stønad ved arbeidsledighet, som settes opp med 5,4 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett og 3,2 mrd. kroner i forhold til anslaget i St.prp. nr. 37 (2008-2009). Videre gjelder det bevilgningen til Statens Pensjonskasse, som økes med 70 mill. kroner til slutttoppgjør for Arcus-gruppen, Baneservice AS, Norsk institutt for naturforskning (NINA) og Medco, som har meldt seg ut av Statens Pensjonskasse. I tillegg foreslås det reduserte renteinntekter med til sammen 2,7 mrd. kroner som gjelder boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse og utlån fra statsbankene mv.

Det fremmes ikke forslag om endret bevilgning for overføringen fra Statens pensjonsfond – Utland nå. Dette gjøres i forbindelse med nysalderingen av budsjettet for 2009 til høsten.

Veksten i statsbudsjettets utgifter

Forslagene i denne proposisjonen innebærer en reell, underliggende vekst i statsbudsjettets utgifter på 6¼ pst. sammenliknet med regnskap for 2008. I

Nasjonalbudsjettet 2009 ble den reelle, underliggende utgiftsveksten fra 2008 til 2009 anslått til 3¼ pst., mens det i anslagene i St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble lagt til grunn en reell, underliggende utgiftsvekst på 6¼ pst. Det er nå anslått en gjennomsnittlig prisvekst for statsbudsjettets utgifter på 3,7 pst., som er det samme som i St.prp. nr. 37 (2008-2009). I Nasjonalbudsjettet 2009 ble prisveksten fra 2008 til 2009 anslått til 4,4 pst. Foruten økte utgifter i 2009, bidrar den reduserte prisveksten til at anslaget for den reelle, underliggende utgiftsveksten fra 2008 til 2009 er høyere enn anslått i fjor høst. Den nominelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter anslås nå til 10¾ pst.

I dette kapitlet gjøres det rede for hovedinnholdet i proposisjonen. I avsnitt 1.2 omtales de største bevilgningsendringene som foreslås. I avsnitt 1.3 gis det en oversikt over budsjettets stilling for inneværende år, mens avsnitt 1.4 viser hvilke anmodningsvedtak i Stortinget som omtales. Kapittel 2 gir en omtale av Regjeringens forslag til endrede skatte- og avgiftsbestemmelser, mens det i kapittel 3 gjøres rede for forslagene til bevilgningsendringer mv. under de enkelte departementene.

1.2 Endringer på statsbudsjettet siden saldert budsjett

I januar i år fremmet Regjeringen St.prp. nr. 37 (2008-2009) *Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid* med forslag tilsvarende 20 mrd. kroner, fordelt med 16,75 mrd. kroner i økte utgifter og 3,25 mrd. kroner i reduserte inntekter. I tillegg ble det lagt til grunn en økning av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet med ytterligere 6,8 mrd. kroner som følge av endrede utgifts- og inntektsanslag. Anslagsendringene omfattet vel 2,2 mrd. kroner i reduserte utbyttebetalinger fra selskaper, om lag 1,2 mrd. kroner i økte utgifter i folketrygden og knapt 1 mrd. kroner i økte utgifter knyttet til statens andel av investeringene i et teknologisenter for CO₂-fangst på Mongstad (TCM). Videre ble det lagt til grunn 1,9 mrd. kroner i reduserte utgifter knyttet til lønnsoppjøret i staten og reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden fra 1. mai 2009 som følge av at anslaget for lønnsveksten fra 2008 til 2009 ble satt ned fra 5 pst. i Nasjonalbudsjettet 2009 til 4¼ pst. i St.prp. nr. 37 (2008-2009). Anslaget for strukturelle skatter og avgifter ble satt ned med til sammen 4,3 mrd. kroner, dels som følge av lavere anslag for lønnsveksten.

Målt ved endringen i det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, bidro Regjeringens opplegg i St.prp. nr. 37 (2008-2009) samlet til å øke

bruken av petroleumsinntekter i 2009 med om lag 26,8 mrd. kroner utover saldert budsjett.

Under Stortingets behandling ble det vedtatt endringer i forhold til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 37 (2008-2009) som bidro til å redusere skatte- og avgiftsinntektene med ytterligere vel 1,5 mrd. kroner, mens utgiftene ble økt med ytterligere vel 130 mill. kroner. Samlet økte dermed bruken av petroleumsinntekter med 28,5 mrd. kroner i forbindelse med tiltakspakken som ble vedtatt i februar.

Etter behandlingen av St.prp. nr. 37 (2008-2009) har Regjeringen fremmet forslag for Stortinget som samlet bidrar til å svekke budsjettbalansen med 875 mill. kroner. Dette gjelder merutgifter på 713 mill. kroner til Arbeids- og velferdsetaten og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 68 mill. kroner knyttet til demokratireformen i Den norske kirke, 54 mill. kroner til kjøp av innenlandske flyrute-tjenester og 40 mill. kroner til driftsutgifter i tilknytning til opprettelsen av Statens finansfond.

Utenom bevilgningsendringer på poster som inngår i korreksjonene ved beregningen av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, fremmes det nå forslag om økte utgifter på 3 867 mill. kroner. Lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten er da ikke medregnet.

I St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble det fremmet bevilgningsforslag for de økte utgiftene til teknologisenteret på Mongstad, men ikke for de øvrige anslagsendringene på budsjettets utgifts- og inntekts-side. I denne proposisjonen fremmes det bevilgningsforslag som både dekker anslagsendringene i St.prp. nr. 37 (2008-2009) og endrede anslag som følge av nye opplysninger etter at St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble fremmet. For skatte- og avgiftsinntektene vil det på vanlig måte ikke bli fremmet bevilgningsforslag som følge av anslagsendringer før i nysalderingsproposisjonen til høsten.

Anslagene for strukturelle skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge økes med 1,2 mrd. kroner. I tillegg fremmes det i denne proposisjonen forslag om netto reduserte inntekter på 5 912 mill. kroner, hvorav reduserte inntekter fra utbyttebetalinger til staten utgjør 4 242 mill. kroner.

Utover disse bevilgningsendringene foreslås det reduserte utgifter på i alt 705 mill. kroner og reduserte inntekter på 2 246 mill. kroner for å ta høyde for anslagsendringene som ble lagt til grunn i St.prp. nr. 37 (2008-2009) uten at det den gang ble fremmet bevilgningsforslag. Videre foreslås det økte utgifter på til sammen 5 433 mill. kroner på utgiftsposter som inngår i korreksjonene ved beregningen av det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet. Dette gjelder økte utgifter til stønad ved arbeidsledighet på til sammen 5 363 mill. kroner og

økte utgifter på 70 mill. kroner til Statens Pensjonskasse. På inntektssiden foreslås det reduserte renteinntekter på til sammen 2 670 mill. kroner.

Samlet foreslås det i denne proposisjonen økte

utgifter på til sammen 8 595 mill. kroner og netto reduserte inntekter med 10 829 mill. kroner. Dette inkluderer ikke lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten.

Tabell 1.1 Forslag fremmet etter salderingen av statsbudsjett for 2009 og anslagsendringer som inngår i den strukturelle, oljekorrigerte budsjettbalansen

	mill. kroner
Økte utgifter ifm. Regjeringens tiltakspakke	17 140
Nye tiltak	16 883
Anslagsendringer mv.	257
- Endrede inntekter ifm. Regjeringens tiltakspakke	-11 321
Nye skatte- og avgiftstiltak	-4 780
Reduserte utbytteinntekter	-2 246
Øvrige inntektsreduksjoner og anslagsendringer	-4 295
+ Endrede utgifter fremmet i andre proposisjoner	875
Ressurser til Arbeids- og velferdsetaten og Arbeids- og inkluderingsdepartementet	713
Demokratireformen i Den norske kirke	68
Kjøp av innenlandske flyruter	54
Statens finansfond mv.	40
+ Utgiftsforslag som fremmes i denne proposisjonen	3 867
Anslagsendringer i folketrygden	1 148
Økt rammetilskudd til primærkommunene	1 000
Kjøp av ulønnsomme post- og banktjenester	518
Forsvarets utenlandsoperasjoner	505
Bistand	265
Statlige mottak for asylsøkere og flyktninger	248
Bidrag til internasjonale organisasjoner under Utenriksdepartementet	222
Innovasjon Norge	219
Bjørvikprosjektet – E18	215
Igangsatte byggeprosjekter	201
Landbruket – investeringer	200
Kjøp av deler av Vestbaneområdet	172
Barnetrygd og kontantstøtte	150
Næringsfond ved vern av Vefsnavassdraget	150
Internasjonale utdannings- og forskningskontingenter	146
Flere studieplasser	133
Arbeidsmarkedstiltak	111
Statlig forvaltning av barnevernet	110
Fjerning av vrak og berging av skip	100
Universitetene og høyskolene, økt basisbevilgning	80
Sikringstiltak mot skred og flom	60
Sysselsettingstilskudd for sjøfolk	60
Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger	50
Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	-282
Rentekompensasjon for kirkebygg og skole- og svømmeanlegg	-294
Tilskudd til Statens Pensjonskasse	-341
Statens lånekasse for utdanning	-520
Inntektsoppgjør mv.	-600

	mill. kroner
Kompensasjon for merverdiavgift	-740
Andre forslag, netto	581
– Inntektsforslag som fremmes i denne proposisjonen, utenom renter	-5 912
Redusert utbytte fra selskaper	-4 242
Salg av klimakvoter	-1 295
Nedbetaling av driftskreditter i helseforetakene	-900
Tinglysingsgebyr	-228
Gebyrinntekter fra Brønnøysundregistrene	-125
Skatte- og avgiftsendringer	-111
Økte inntekter under folketrygden	85
ODA-godkjente flyktningeutgifter	264
Garantioppgjør ifm. Kaupthing Banki hf	382
Andre forslag, netto	258
– Anslag strukturelle skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge mv.	1 201
= Endringer i det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet	37 914

Kilde: Finansdepartementet

På bakgrunn av en ny gjennomgang av utgiftene i de regelstyrte ordningene i folketrygden settes anslagene opp med vel 1,1 mrd. kroner i forhold til anslagene som lå til grunn i St.prp. nr. 37 (2008-2009). Etersom anslagene i folketrygden i forbindelse med framleggelsen av St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble anslått 1,2 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett, innebærer det at utgiftene i folketrygden nå anslås vel 2,3 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett. Oppjusteringen av utgiftsanslaget for folketrygdens stønadsordninger fra St.prp. nr. 37 (2008-2009) skyldes i hovedsak høyere utgifter til sykepenge, attføringspenge, foreldrepenger og statlig lønnsgaranti ved konkurs.

I anslagene til St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble det forutsatt en vekst i det trygdefinansierte sykefraværet for arbeidstakere på 1 pst. fra 2008 til 2009, mens det nå legges til grunn en fraværsvekst på 2 pst. En oppjustering av utgiftene til sykepenge til selvstendige, omsorgs- og pleiepenge ved barns sykdom og feriepenge av sykepenge bidrar også til utgiftsveksten, mens lavere anslag for lønnsveksten og sysselsettingen trekker i motsatt retning.

Som følge av den markerte endringen i norsk økonomi og utviklingen i antall konkurser i 3. og 4. kvartal 2008, legges det til grunn en betydelig vekst i utgiftene knyttet til statlig garanti for lønnskrav ved konkurs. Bevilgningen til dette formålet foreslås økt med 430 mill. kroner, noe som tilsvarer mer enn en dobling av bevilgningen siden saldert budsjett.

Kommunesektoren er tilført betydelige midler. Samtidig har aktiviteten i kommunesektoren økt

kraftig. I flere kommuner er den økonomiske situasjonen anstrengt. For å motvirke innstramminger som kan ramme sysselsettingen og svekke tjenestetilbudet i en del kommuner, foreslår Regjeringen å styrke kommuneøkonomien med ytterligere 1 mrd. kroner i 2009. De nye midlene tildeles kommunene som frie inntekter i form av økte rammetilskudd.

Overskuddet fra enerettsområdene i Posten Norge AS har gått kraftig ned som følge av bl.a. nedgangskonjunkturen. Dette bidrar til at det ikke vil være tilstrekkelig overskudd i Posten-konsernet til å finansiere de ulønnsomme tjenestene som Posten Norge AS er pålagt å utføre, slik det var lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2008-2009). Differansen mellom merkostnadene Posten Norge AS har ved å utføre pålagte ulønnsomme tjenester og overskudd knyttet til eneretten, er nå beregnet til 518 mill. kroner i 2009. Regjeringen foreslår at tilsvarende beløp bevilges til kjøp av ulønnsomme post- og banktjenester.

Det foreslås å øke utgiftene knyttet til Forsvarets utenlandsoppdrag med til sammen 505 mill. kroner. Av dette skal 300 mill. kroner benyttes til feltsykehus i Tsjad, 155 mill. kroner til antipiratoperasjonen utenfor Somalia, 30 mill. kroner til forlenget av helikopterbidraget i Afghanistan og 20 mill. kroner til bidraget til ingeniørskole i Afghanistan.

Verdensbanken anslår at det blir 55-90 millioner nye fattige i 2009 som følge av det sterke internasjonale konjunkturtilbakeslaget. Redusert sysselsetting og økt press på allerede svakt utbygde sosiale

ordninger vil ramme sårbare grupper. Innretningen av bistandsbudsjettet i saldert budsjett 2009 bidrar til å motvirke negative konsekvenser av finanskrisen for utviklingsland. Det foreslås i denne proposisjonen økte bevilgninger på til sammen 200 mill. kroner til tiltak i land og for befolkningsgrupper som er dårligst rustet til å møte krisen. I tillegg økes bistandsbevilgningene med til sammen 65 mill. kroner til andre formål, hvorav 10 mill. kroner er knyttet til at Fredskorpset har gått over fra å være en nettobudsjettert virksomhet til å bli en brutto budsjettert virksomhet i 2009.

Utgiftene til drift av statlige mottak anslås å bli betydelig høyere som følge av den høye forventede andelen enslige mindreårige asylsøkere i 2009. For å kompensere for dette og sikre et godt tilbud til enslige mindreårige asylsøkere i mottak, foreslås det å øke bevilgningen til driften av statlige mottak for asylsøkere og flyktninger med 201,5 mill. kroner som en engangsbevilgning for 2009. I tillegg forventes det nå at det gjennomsnittlige antallet personer i mottak blir noe høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett. På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen med ytterligere 46,5 mill. kroner. Bevilgningen til drift av statlige mottak for asylsøkere og flyktninger foreslås dermed økt med til sammen 248 mill. kroner.

Utgiftene til internasjonale organisasjoner på Utenriksdepartementets budsjett økes med til sammen 222 mill. kroner, i hovedsak som følge av endrede valutakursforutsetninger. Endringene omfatter både EØS-finansieringsordningene og tilskudd til andre internasjonale organisasjoner.

De ulike ordningene under Innovasjon Norge er viktige for å møte næringslivets behov i forbindelse med finanskrisen. Regjeringen styrket virkemidlene under Innovasjon Norge kraftig i tiltakspakken som ble fremmet i januar. Nå foreslås det at Innovasjon Norges ordninger forsterkes ytterligere. Det foreslås å utvide rammen for lavrisikolåneordningen med 1 mrd. kroner, fra 2,5 mrd. kroner til 3,5 mrd. kroner, mens lånerammen for den landsdekkende innovasjonslåneordningen utvides med ytterligere 0,5 mrd. kroner, fra 0,9 mrd. kroner til 1,4 mrd. kroner. Som følge av forslaget om å øke lånerammen for innovasjonslån med ytterligere 0,5 mrd. kroner, foreslås en økning av den tilhørende bevilgningen til tapsavsetninger med 167 mill. kroner. Videre foreslås det et nytt tilskudd på 40 mill. kroner til deltakere i innkjøpskonsortier for kjøp av kraft for å bedre rammevilkårene for kraftintensiv industri. For å ta høyde for økt arbeidsbelastning i Innovasjon Norge, foreslås bevilgningen til administrasjon av virksomheten økt med 12 mill. kroner.

For Bjørvika-prosjektet på E18 er rekkefølgen

på enkelte arbeider endret i forhold til det som opprinnelig var lagt til grunn. Dette har ført til at store arbeider med tilhørende utbetalinger har kommet tidligere enn forutsatt. For å sikre en rasjonell framdrift foreslås det å øke utgiftene til dette prosjektet med 215 mill. kroner.

Regjeringen foreslår 201 mill. kroner i økte utgifter til videreføring av igangsatte byggeprosjekter under Statsbygg. Økningen gjelder hovedsakelig faseforskyvning i framdriften i enkelte igangsatte prosjekter.

Som et engangstiltak for 2009 foreslår Regjeringen 200 mill. kroner til en ekstraordinær investeringspakke for landbruket, fordelt med 150 mill. kroner til investeringer i jordbruket og 50 mill. kroner til skogtiltak, i hovedsak til utsiktsrydding langs veier og til bioenergi.

Med forbehold om Stortingets samtykke har Statsbygg inngått kontrakt med Oslo kommune om kjøp av deler av Vestbaneområdet for 172 mill. kroner. Regjeringen foreslår at det bevilges midler til dette kjøpet.

Anslagene for utgifter til barnetrygd og kontantstøtte økes med til sammen 150 mill. kroner. Endringer i kontantstøtteutbetalingene må ses i lys av utbyggingen av nye barnehageplasser, samt at det nå forventes flere barn i aldersgruppen 1 til 3 år. Økte utbetalinger av barnetrygd skyldes både en økning i antall enslige forsørgere med overgangsstønad og økte etterbetalinger til mottakere som kommer fra land innenfor EØS-området.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 150 mill. kroner til næringsfond for kommunene Hattfjelldal, Hemnes, Grane og Vefsn. Formålet med bevilgningen er å redusere ulempene ved vernet av Vefsnvassdraget. Tiltaket skal legge til rette for ny næringsvirksomhet og nye arbeidsplasser i de fire kommunene.

Som følge av endrede valutakursforutsetninger foreslås det økte utgifter på til sammen 146 mill. kroner til internasjonale utdannings- og forskningskontingenter på Kunnskapsdepartementets budsjettområde.

I St.prp. nr. 37 (2008-2009) varslet Regjeringen at den i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 ville vurdere å øke antall studieplasser fra høsten 2009. Flere studieplasser er ett av flere tiltak for å motvirke den forventede økningen i arbeidsledigheten. Samtidig er det en sterk vekst i årskullene som normalt søker seg til høyere utdanning, og det er en økning i andelen av befolkningen som søker seg til høyere utdanning. Søkingen til høyere utdanning gjennom Samordna opptak er økt med 9,7 pst. fra 2008 til 2009. Regjeringen foreslår derfor økte utgifter på til sammen 133 mill. kroner for å

øke studiekapasiteten fra høsten 2009 med om lag 4 200 plasser. Det legges til rette for 3 000 nye studieplasser ved universitetene og høyskolene, 800 flere plasser i desentralisert utdanning og etter- og videreutdanning og om lag 400 flere plasser ved fagskoler.

Regjeringen fører en aktiv arbeidsmarkedspolitikk for å møte svekkelsen på arbeidsmarkedet og ønsker spesielt å motvirke at økt ledighet fører til lange ledighetsperioder. I forbindelse med Regjeringens tiltakspakke for arbeid ble nivået for arbeidsmarkedstiltak økt med 6 000 plasser i gjennomsnitt for 2009. Vedtatt bevilgning for 2009 gir etter dette grunnlag for gjennomføring av gjennomsnittlig om lag 74 000 tiltaksplasser, jf. St.prp. nr. 37 (2008-2009). Som følge av oppjusterte ledighetsanslag foreslås det nå å øke tiltaksnivået ytterligere. Regjeringen foreslår at nivået på tiltak for arbeidssøkere med moderat bistandsbehov økes med 1 000 plasser i gjennomsnitt for 2009. Ut fra et anslått nivå på tiltakene nå, gir dette grunnlag for en økning på om lag 5 000 tiltaksplasser fram til utgangen av året. Det samlede tiltaksnivået vil etter dette være 75 000 plasser i gjennomsnitt for 2009. Om lag 18 000 av plassene vil være forbeholdt personer med moderat bistandsbehov (registrerte ledige). Bevilgningene til arbeidsmarkedstiltak og administrative ressurser i Arbeids- og velferdsetaten foreslås økt med til sammen 111 mill. kroner som følge av forslaget om flere tiltaksplasser.

Antall oppholdsdøgn og utgiftene per tiltak innenfor den statlige forvaltningen av barnevernet øker. På denne bakgrunn foreslår Regjeringen økte utgifter på 110 mill. kroner for å kunne opprettholde et tilfredsstillende tjenestetilbud.

Det foreslås økte utgifter på til sammen 99,8 mill. kroner til fjerning av skipsvrak og berging av skip, hvorav 81,5 mill. kroner gjelder fjerning av vraket av krysseren «Murmansk» og 10,1 mill. kroner utgifter til aksjonen etter grunnstøtingen av «Crete Cement». Til forberedelser til heving av vraket av U-864 utenfor Fedje foreslås det 8,2 mill. kroner.

For å styrke den langsiktige og målrettede satsingen på utdanning og forskning foreslår Regjeringen å øke basisbevilgningene til universitetene og høyskolene med 80 mill. kroner.

Regjeringen foreslår økte utgifter på til sammen 60 mill. kroner under Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) til ulike tiltak i forbindelse med skred og flom. Dette omfatter sikringstiltak mot kvikkleireskred i Bøle i Skien og i Namsos. Videre foreslås det økte utgifter til overvåking av bevegelser i fjellpartier med høy risiko for fjellskred, blant annet til kontinuerlige målinger ved Mannen i

Romsdal. Det foreslås også midler til å etablere en enhet for forskning og formidling om skredsikring og skredforebygging ved NVEs regionkontor i Førde.

Det forventes flere sjøfolk enn tidligere lagt til grunn under ordningen med sysselsettingstilskudd til sjøfolk. Regjeringen foreslår derfor at bevilgningen til tilskuddet økes med 60 mill. kroner, fra 1 750 mill. kroner til 1 810 mill. kroner.

For å sikre rask og god bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flykninger, samt enslige mindreårige personer med opphold på humanitært grunnlag, foreslår Regjeringen et engangstilskudd på 100 000 kroner per nye bosatte person i denne gruppen som et midlertidig tiltak i 2009. Dette tilskuddet kommer i tillegg til de ordinære tilskuddene kommunene mottar ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flykninger.

På bakgrunn av rentenedgangen foreslås utgiftene til rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg satt ned med 294 mill. kroner, mens utgiftene til kompensasjon for renter og avdrag knyttet til omsorgsboliger og sykehjemsplasser foreslås redusert med 282 mill. kroner.

Tilskuddene til Statens Pensjonskasse foreslås satt ned med til sammen 341 mill. kroner. Utgiftsreduksjonen skyldes i hovedsak høyere anslag for premieinnbetaling fra arbeidsgivere, redusert anslag for utbetaling av alders-, uføre- og etterlattepensjoner, samt lavere anslag for AFP-utbetalinger.

Bevilgningene til rentestøtte og utdanningsstipend under Statens lånekasse for utdanning foreslås redusert med til sammen 520 mill. kroner, i hovedsak som følge endrede renteforutsetninger.

I Nasjonalbudsjettet 2009 ble lønnsveksten fra 2008 til 2009 anslått til 5 pst. I St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble anslått lønnvekst fra 2008 til 2009 redusert med $\frac{3}{4}$ prosentpoeng til $4\frac{1}{4}$ pst., og nå anslås lønnsveksten ytterligere redusert til 4 pst. Som følge av lavere lønnsvekst må det påregnes lavere utgifter i 2009 til lønn og trygdeytelser enn lagt til grunn i saldert budsjett. I St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble det på grunnlag av redusert lønnsvekstanslag lagt til grunn reduserte utgifter til lønn og trygdeytelser på 1,9 mrd. kroner, mens det nå legges til grunn en ytterligere reduksjon i utgiftene på 0,6 mrd. kroner. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen under kap. 2309 Tilfeldige utgifter satt ned med 2,5 mrd. kroner som følge av lavere utgifter til inntektsoppgjør og justering av folketrygdens grunnbeløp.

På grunnlag av ajourførte regnskapstall og anslått betalingsutvikling ut året, foreslås det at bevilgningene til kompensasjon for merverdiavgift reduseres med til sammen 740 mill. kroner, fordelt

med 650 mill. kroner i tilskuddet til kommuner og fylkeskommuner og 90 mill. kroner i tilskuddet til private og ideelle organisasjoner.

Utbytteinntektene foreslås satt ned med til sammen 4 242 mill. kroner i forhold til anslaget for utbytteinntektene som ble presentert i forbindelse med St.prp. nr. 37 (2008-2009). Det ble da anslått at utbytteinntektene samlet ville gå ned med 2 246 mill. kroner i forhold til saldert budsjett. Det er nå kommet ny informasjon om utbytteutbetalingene som innebærer at utbytteinntektene fra selskaper under Nærings- og handelsdepartementet foreslås satt ytterligere ned med til sammen 3 954 mill. kroner. Utbyttet fra NSB AS under Samferdselsdepartementet foreslås satt ned med 207 mill. kroner, mens utbyttet fra Statnett SF under Olje- og energidepartementet foreslås satt ned med 96 mill. kroner. Reduksjonen i utbytteutbetalingene fra selskapene under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning skyldes i hovedsak bortfall av utbytte fra de børsnoterte selskapene Norsk Hydro ASA, Telenor ASA, DnBNOR ASA og Cermaq ASA, samt at det legges til grunn at Argentum Fondsinvesteringer AS og Entra Eiendom ikke vil betale utbytte i 2009. I motsatt retning trekker økt utbytte fra Yara International ASA, Flytoget AS og Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S. Utover dette foreslås det enkelte andre mindre justeringer i utbytteinntektene. Det ble ikke fremmet forslag om endringer i utbyttene i forbindelse med St.prp. nr. 37 (2008-2009) og det fremmes derfor forslag om en samlet nedsettelse av utbytteinntekter på 6 488 mill. kroner.

Inntektene fra salg av klimakvoter på Finansdepartementets budsjett foreslås redusert med 1 295 mill. kroner, fra 2 565 mill. kroner til 1 270 mill. kroner. Hovedgrunnen til reduksjonen er en nedjustering av anslått pris på klimakvoter. I saldert budsjett for 2009 var det lagt til grunn en kvotepris på 190 kroner, mens prisen på klimakvoter hittil i år har ligget på gjennomsnittlig 100 kroner per kvote.

Inntektene knyttet til nedsettelse av de regionale helseforetakenes driftskredittrammer foreslås redusert med 900 mill. kroner. Dette innebærer at helseforetakenes driftskredittrammer settes ned med 400 mill. kroner i 2009, mens det i saldert budsjett var lagt til grunn at driftskredittrammene skulle settes ned med 1 300 mill. kroner. Inntektskravet som er stilt til helseforetakene reduseres på grunn av økte pensjonspremier for helseforetakene i forhold til forutsetningene i saldert budsjett.

På Justisdepartementets budsjettområde foreslås inntektene fra tinglysingsgebyrene som følge av oppdaterte anslag redusert med 228 mill. kroner. Basert på tall for gebyrinntektene de siste månede-

ne foreslås det å redusere gebyrinntektene fra Brønnøysundregistrene under Nærings- og handelsdepartementet med 125 mill. kroner.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 fremmes det forslag om reduserte skatte- og avgiftsinntekter på 111 mill. kroner i 2009. Dette gjelder bl.a. utvidelse av ordningen med redusert el-avgift for fjernvarmeprodusenter, endringer i dokumentavgiftsloven og reduserte inntekter fra avgiften på sluttbehandling av avfall.

Inntektene under folketrygden foreslås økt med 85 mill. kroner. Forslaget innebærer at inntektene fra tilbakebetalinger i forbindelse med statsgarantier for lønnsutbetalinger ved konkurser økes med 90 mill. kroner og refusjonene av dagpenger økes med 30 mill. kroner, mens øvrige inntekter under folketrygden reduseres med til sammen 35 mill. kroner.

Inntekter som utgiftsføres over Utenriksdepartementets budsjett for å dekke ODA-godkjente flyktningeutgifter i Norge, foreslås økt med til sammen 264 mill. kroner. Inntektene dekker ODA-godkjente flyktningeutgifter på budsjettene til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet.

Staten får tilbakebetalt til sammen 382,2 mill. kroner i tilknytning til statsgarantien for andel av innskudd i Kaupthing Banki hfs filial i Norge. Tilbakebetalingen innebærer full dekning for statens krav i forbindelse med at den norske stat forskutterte utbetaling til innskytere i den norske filialen av Kaupthing Banki hf for den andelen av innskuddene som skulle vært dekket av den islandske sikringsordningen. Tilbakebetalingen foreslås inntektsført under kap. 5309 Tilfeldige inntekter.

De enkelte forslagene er nærmere omtalt i kapittel 3 i denne proposisjonen.

1.3 Statsbudsjettets stilling

Statsbudsjettets stilling etter forslagene i denne proposisjonen og endrede anslag for skatter, avgifter og renter på statens gjeld og kontantbeholdning framgår av tabell 1.2 og 1.3.

I saldert budsjett 2009, som Stortinget vedtok i fjor høst, ble det oljekorrigerte underskuddet anslått til 48,7 mrd. kroner. I St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble det gjort en helhetlig gjennomgang av anslagsendringer for budsjettet. Etter Stortingets bevilgningssendringer ble det oljekorrigerte underskuddet anslått til 98,4 mrd. kroner.

De samlede budsjettendringene hittil i år, medregnet endrede anslag for skatter og avgifter, renter på statens gjeld og kontantbeholdning, samt for-

slag om bevilgningsendringer i denne proposisjonen, innebærer at det oljekorrigerte underskuddet i 2009 nå anslås til 117,6 mrd. kroner, som er 68,9 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett, og 19,2 mrd. kroner høyere enn nivået etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009).

Nye anslag for skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge bidrar isolert sett til å øke det oljekorrigerte underskuddet med 23,3 mrd. kroner sammenliknet med saldert budsjett, og med 1,1 mrd. kroner sammenliknet med nivået etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009).

Inntektene utenom oppdaterte anslag for skatter og avgifter mv., petroleumsvirksomheten og lånetransaksjoner reduseres med 15,6 mrd. kroner sammenliknet med saldert budsjett, og med 8,6 mrd. kroner sammenliknet med nivået etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009). Utbytteinntektene ble anslått 2,2 mrd. kroner lavere i St.prp. nr. 37 (2008-2009) og foreslås nå satt ned med ytterligere 4,2 mrd. kroner. Videre foreslås nå inntektene fra salg av klimakvoter redusert med 1,3 mrd. kroner, mens inntektene fra helseforetakenes driftskredittrammer foreslås redusert med 0,9 mrd. kroner. I tillegg er reduserte renteinntekter på 2,7 mrd. kroner medregnet. Øvrige inntekter, utenom anslag for skatter og avgifter, økes med i alt om lag 0,5 mrd. kroner.

På utgiftssiden innebærer de samlede bevilgningsendringene hittil i år, medregnet forslag om tilleggsbevilgninger i denne proposisjonen, økte utgifter på 29,3 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett. I forhold til nivået etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009) er utgiftene økt med 0,9 mrd. kroner som følge av proposisjoner som er fremmet tidligere i år, mens forslag som fremmes i denne proposisjonen bidrar med 7,1 mrd. kroner i økte utgifter. Økte dagpengeutgifter med 3,2 mrd. kroner er da medregnet.

Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er i denne proposisjonen beregnet til 261,4 mrd. kroner, som er 133,5 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett og 14,6 mrd. kroner lavere enn anslått i St.prp. nr. 37 (2008-2009). Nedjusteringen fra saldert budsjett må ses i sammenheng med at anslaget for oljeprisen er redusert med 150 kroner, fra 500 kroner per fat i saldert budsjett til 350 kroner per fat.

Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres til Statens pensjonsfond – Utland. Det tilbakeføres så midler fra fondet til statsbudsjettet som dekker det oljekorrigerte budsjettunderskuddet og dermed bringer statsbudsjettet i balanse. Netto avsetning i Statens pensjonsfond – Utland for 2009 anslås nå til 143,8 mrd. kroner, mot 346,2 mrd. kroner i saldert budsjett. I tillegg anslås samlede renteinntekter og utbytte i Statens pensjonsfond å utgjøre 93,6 mrd. kroner, hvorav 88,6 mrd. kroner fra utenlandsdelen av fondet. Medregnet renter og utbytte på fondets kapital forventes det nå et samlet overskudd i Statens pensjonsfond på 237,4 mrd. kroner. Fondets kapital anslås til 2 494 mrd. kroner ved utgangen av 2009, hvorav utenlandsdelen av fondet anslås å utgjøre 2 400 mrd. kroner. En endelig fastsettelse av tilbakeføringen til statsbudsjettet fra Statens pensjonsfond – Utland vil bli foretatt i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2009 til høsten.

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse etter overføring fra Statens pensjonsfond – Utland. Statskassens finansieringsbehov bestemmes dermed av statsbudsjettets lånetransaksjoner. Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov anslås nå til 205,7 mrd. kroner, som er 135,6 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett og 103,4 mrd. kroner høyere enn nivået etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009), jf. tabell 1.3. Økningen i finansieringsbehovet er i hovedsak knyttet til opprettelsen av Statens finansfond og Statens obligasjonsfond, som ble behandlet i Stortinget etter St.prp. nr. 37 (2008-2009).

Tabell 1.3 viser også finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten. I forbindelse med sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet fikk Olje- og energidepartementet fullmakt til å utgiftsføre kjøp av aksjer i StatoilHydro ASA uten bevilgning inntil statens eierandel var 67 pst. Aksjene ble kjøpt i perioden fra 2. juni 2008 til 5. mars 2009. Av den totale utgiften på 19,3 mrd. kroner er 2 162 mill. kroner utbetalt i 2009. Aksjekjøpet blir dekket ved overføring fra Statens pensjonsfond – Utland.

Tabell 1.2 Statsbudsjettets utgifter og inntekter utenom lånetransaksjoner. Mill. kroner

	Regnskap for 2008	Saldert budsjett 2009	Anslag på regnskap for 2009
<i>1. Statsbudsjettets stilling</i>			
A Statsbudsjettets inntekter i alt	1 182 631	1 194 662	1 021 856
A.1 Inntekter fra petroleumsvirksomhet	437 705	421 540	288 389
A.2 Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	744 927	773 122	733 467
B Statsbudsjettets utgifter i alt	778 563	848 472	878 051
B.1 Utgifter til petroleumsvirksomhet	21 839	26 700	27 022
B.2 Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	756 724	821 772	851 029
Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	-11 797	-48 650	-117 562
+ Overført fra Statens pensjonsfond – Utland	8 370	48 650	117 562
= Statsbudsjettets overskudd før lånetransaksjoner	-3 427	0	0
<i>2. Statens pensjonsfond</i>			
Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond – Utland	415 866	394 840	261 367
– Overført til statsbudsjettet	8 370	48 650	117 562
+ Renteinntekter og utbytte i Statens pensjonsfond	103 117	87 200	93 600
= Overskudd i Statens pensjonsfond	510 613	433 390	237 405
<i>3. Statsbudsjettet og Statens pensjonsfond samlet</i>			
Overskudd	507 186	433 390	237 405

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 1.3 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov. Mill. kroner

	Regnskap for 2008	Saldert budsjett 2009	Anslag på regnskap for 2009
<i>Lånetransaksjoner utenom petroleumsvirksomheten</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	70 714	82 326	224 717
– Tilbakebetalinger	48 543	57 139	63 949
– Statsbudsjettets overskudd	-3 427	0	0
= Netto finansieringsbehov	25 599	25 186	160 768
+ Gjeldsavdrag	0	44 951	44 951
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	25 599	70 137	205 719
<i>Lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten</i>			
Salg av aksjer i StatoilHydro ASA mv.	0	0	0
– Utlån, aksjetegning mv.	17 136	0	2 162
= Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten	-17 136	0	-2 162

Kilde: Finansdepartementet

1.4 Anmodningsvedtak

I denne proposisjonen omtales følgende anmodningsvedtak: Vedtak nr. 115, 5. desember 2008 (Arbeids- og inkluderingsdepartementet)

«Stortinget ber Regjeringen disponere tiltaksbevilgningen under kap. 634, post 76 slik at ar-

beidsmarkedstiltak kan settes inn når situasjonen på arbeidsmarkedet tilsier det.»

Vedtak nr. 137, 10. desember 2008 (Kommunal- og regionaldepartementet)

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at storbymidlene til psykisk helse ikke innlemmes i inntektssystemet fra 2009.»

2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser

2.1 Innledning

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 foreslås følgende endringer på skatte- og avgiftsområdet:

- Retten til redusert el-avgift for fjernvarmeproducenter utvides fra 1. juli 2009, slik at ordningen også omfatter fjernvarmebedrifter som kan legges fram konsesjon fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Forslaget vil gi et provenytap på om lag 2 mill. kroner påløpt og bokført i 2009.
- Dokumentavgiftsloven endres slik at verdiene iht. tomtefesteinstruksen fra 1. januar 2009 benyttes ved beregning av dokumentavgift ved innløsning av boligtomter som er festet av staten eller statlig styrte fond. Forslaget vil gi et provenytap på om lag 30 mill. kroner påløpt og bokført.
- Gjenslående avrundingsregler i skatteloven oppheves med virkning fra og med ligningen for inntektsåret 2009. Forslaget vil gi et provenytap på om lag 4 mill. kroner påløpt i 2009. Provenytapet vil i sin helhet bli bokført i 2010.
- Beløpsgrensen for verdien av skattefrie gaver i ansettelsesforhold økes fra 600 til 1 000 kroner med virkning fra og med 2009. Skattefriheten avgrenses mot gavekort, og forslaget til avgrensingsregler sendes på høring. Forslaget vil gi et provenytap på om lag 30 mill. kroner påløpt i 2009. Provenytapet vil i sin helhet bli bokført i 2010.
- Sektoravgifter til Kredittilsynet økes med 8 mill. kroner.

De foreslåtte endringene innebærer et samlet provenytap på om lag 58 mill. kroner påløpt og om lag 24 mill. kroner bokført i 2009.

Regjeringen foreslår også enkelte andre endringer, som har ubetydelige provenyvirksomheter, blant andre:

- Det klargjøres at blandinger av vann og juice/råsaft av frukt og bær ikke omfattes av avgiften på alkoholfrie drikkevarer.
- Konsernbidrag til eller fra særskattepliktige sel-

skaper, som ikke gir fradragsrett for giveren, gjøres skattefrie for mottakeren.

- Rederiskatteordningen endres slik at selskaper med gjenværende skattekreditter fra tidligere ordning på nærmere vilkår skal kunne stille sikkerhet til fordel for nærstående.

Forslagene til skatte- og avgiftsendringer er omtalt nedenfor. For forslag til lovendringer vises det til Ot.prp. nr. 95 (2008-2009) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga.

2.2 Avgift på sluttbehandling av avfall

Miljøverndepartementet (MD) har i forskrift fastsatt at det fra 1. juli 2009 vil være forbudt å deponere nedbrytbart avfall. Forbudet innebærer at biologisk nedbrytbare avfallsfraksjoner som papir, tre, våtorganisk avfall, tekstiler og slam må behandles på andre måter enn deponering. En betydelig del av det avfallet som ikke lenger kan deponeres, vil gå til forbrenning. Deponiforbudet vil dermed gi redusert proveny fra deponiaavgiften og økt proveny fra forbrenningsavgiften. På denne bakgrunn foreslås det å sette ned statens inntekter på kap. 5546 post 70 med 90 mill. kroner i 2009. På årsbasis vil deponiforbudet gi et provenytap på om lag 220 mill. kroner.

Avfall som deponeres etter at forbudet har trådt i kraft, vil derfor ha en vesentlig annen sammensetning enn tidligere, slik at utslippene av klimagasser per tonn deponert avfall vil bli vesentlig redusert. Deponiaavgiften, som ble innført for å prise miljøkostnadene ved deponering, bør justeres for å reflektere denne endringen. På denne bakgrunn ble det i St.prp. nr. 1 (2008-2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak varslet at Regjeringen ville komme tilbake med en vurdering av nivået på avgiftssatsene i forhold til miljøkostnadene i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009. Statens forurensnings-tilsyn (SFT) har på oppdrag fra MD oppdatert beregningene av miljøkostnader slik de vil være etter at forbudet mot deponering av nedbrytbart avfall er innført og i tillegg vurdert hvilken utforming slutt-

behandlingsavgiften på deponering av avfall bør ha. SFTs vurderinger og forslag er nærmere omtalt i St.meld. nr. 2 (2008-2009) Revidert nasjonalbudsjett 2009.

2.3 Avgift på alkoholfrie drikkevarer

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2009 viste finanskomiteens flertall til at avgiften på alkoholfrie drikkevarer kan være et godt virkemiddel i helsepolitikken. Flertallet viser likevel til at avgiften ikke er figngradert etter produktinnhold og ikke nødvendigvis gir tilstrekkelige incentiver til omlegging av produksjon og forbruk. Flertallet ba derfor Regjeringen om å vurdere muligheter for en mer treffsikker utforming av avgiften fram mot Revidert nasjonalbudsjett for 2009, jf. Budsjett-innst.S. nr. 1 (2008-2009).

Finansdepartementet har, sammen med Toll- og avgiftsdirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), vurdert mulige endringer i avgiften for å gjøre den mer treffsikker. Resultatet av denne gjennomgangen er at det foreslås en klargjøring av regelverket slik at blanding av vann og naturlig juice/råsaft av frukt og bær ikke omfattes av avgiftsplikten. Utover det foreslås ingen større endringer i avgiften nå.

Avgift på alkoholfrie drikkevarer omfatter i dag drikkevarer som er tilsatt sukker eller søtstoff. Avgiften er generelt ikke gradert etter mengde tilsatt sukker eller søtstoff. Det innebærer at brus, lettbrus, nektar, saft, melkeprodukter, vann mv. kun avgiftslegges dersom drikkevarene er tilsatt sukker eller søtstoff. Drikkevarer som naturlig inneholder fruktssukker, for eksempel presset fruktjuice eller saft av frukt og bær, avgiftslegges ikke. Melkeprodukter som er tilsatt mindre enn til og med 15 gram sukker pr. liter og varer i pulverform er fritatt fra avgiften.

Finansdepartementet har mottatt flere innspill om endringer i avgiften. Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) har foreslått at drikkevarer som er tilsatt små mengder sukker eller søtstoff fritas fra avgift og at avgiften ellers graderes etter tilsatt sukker.

Bryggeri- og drikkevareforeningen (BROD) har i møte med Finansdepartementet påpekt at sukkerholdige matvarer representerer en betydelig større del av samlet sukkerinntak enn drikkevarene. I utgangspunktet mener derfor BROD at også andre sukkerholdige matvarer bør avgiftslegges etter tilsatt mengde sukker. BROD ønsker likevel på kort sikt ingen større endringer i drikkevareavgiften, men kun at det gis fritak for smakstilsatt vann.

Finansdepartementet har bedt Toll- og avgiftsdirektoratet vurdere ulike alternative endringer av avgiften for å gjøre den mer treffsikker. Direktoratet har bl.a. vurdert om avgiften kan graderes etter tilsatt sukker eller søtstoff, eventuelt med minstegrensener for tilsatt søtning/sukker før avgiftsplikt oppstår, slik som NNN har foreslått.

Direktoratets konklusjon er at slike endringer vil medføre store avgiftstekniske og administrative utfordringer både for de avgiftspliktige og for tollmyndighetene. Begrunnelsen er at gjeldende regler for merking av næringsmidler ikke pålegger å opplyse om eksakt sukker- eller søtningsinnhold på drikkevareemballasjen. Beregning av avgift og kontroll av beregningsgrunnlaget vil derfor måtte gjøres ved hjelp av laboratorieanalyser av produktet. Endringer i regelverket vil derfor kreve store ressurser både for tollmyndighetene og de avgiftspliktige. Direktoratet frarår derfor endringer før en gradert avgift kan basere seg på nye norske merkereregler for næringsmidler etter harmoniserte EU-direktiver.

Finansdepartementet slutter seg til direktoratets vurdering og kan ikke se at det i praksis er mulig å fastsette en minstegrense for tilsatt kunstig søtstoff som kan gi avgiftsfritak, selv om en slik minstegrense i prinsippet kan tenkes for sukker. Finansdepartementet ser også at ulike avgiftslegging av drikkevarer som er tilsatt sukker og drikkevarer som er tilsatt kunstig søtning kan virke uheldig fordi det kan gi forskjellsbehandling mellom tilnærmet like drikkevarer.

Som nevnt ønsker mineralvannbransjen et fritak for «vann tilsatt smak». HOD har vurdert om «vann tilsatt smak» bør fritas fra avgift ut fra et helseperspektiv. Tilsetninger av smak i vann kan tenkes å være ren juice/råsaft av frukt og bær, forskjellige typer sukker som fruktose og saftkonsentrater eller (kunstig) søtstoff, eventuelt kombinasjoner av disse. HOD mener at tilsetning av søtstoff i vann må avgiftslegges tilsvarende som i annen lettbrus. HOD anbefaler ellers at regelverket presiseres slik at drikkevarer laget av konsentrater fra frukt og bær som inneholder tilnærmet alle næringsstoffene, men hvor vann er fjernet, ikke omfattes av avgiftsplikten. Øvrige tilsetninger av konsentrater, som i praksis innebærer tilsetning av flytende sukker uten særlig næringsstoffer, mener HOD fremdeles bør være avgiftspliktige. Det samme gjelder tilsetning av fruktose. Den nærmere grensdragningen mellom tilsetning av ulike konsentrater vil bli fastsatt i avgiftsregelverket.

HOD har også vurdert om juice/bærsaft generelt bør fritas fra avgift selv om slike drikkevarer er tilsatt sukker eller søtstoff. HOD mener i utgangs-

punktet at stort inntak av naturlig fruktsukker i juice og saft kan være uheldig. Likevel kan dagens avgiftsfritak for ren juice/råsaft uten tilsetning av sukker eller søtstoff forsvares fordi en ved inntak av slike drikkevarer også får i seg en rekke andre næringsstoffer. HOD mener likevel at det ikke er noen god begrunnelse for at også juice eller bærsaft tilsett sukker eller søtstoff skal unntas fra avgift.

På bakgrunn av overstående foreslås regelverket derfor endret fra 1. juli 2009 slik at blanding av vann og naturlige konsentrater av juice, frukt og bær/råsaft eller rekonstruert juice og nektar av slike konsentrater ikke omfattes av avgiftsplikten. En vil dermed sikre at en blanding av to avgiftsfrie produkter som vann og juice ikke blir avgiftspliktig. Endringen antas å ha ubetydelige provenyvirknin-ger.

Regjeringen vil komme tilbake til spørsmålet om hvordan avgiften på alkoholfrie drikkevarer kan utformes i de årlige budsjettene, bl.a. i lys av utviklingen i EUs arbeid med nytt direktiv for merking av næringsmidler.

2.4 Avgift på elektrisk kraft – fjernvarmeprodusenter

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, avsnitt 3.7 ble det varslet om forslag om endring i el-avgiften for fjernvarmeprodusenter. Forslaget innebærer at retten til redusert avgift for fjernvarmeprodusenter utvides, slik at den reduserte satsen ikke bare omfatter de fjernvarmeprodusenter som er registrert i korrekt næringskode etter gjeldende regler, men også fjernvarmebedrifter som kan legge fram konsesjon fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Virksomheter med fjernvarmeproduksjon etablert i såkalte næringsparker vil dermed kunne få levert elektrisk kraft med redusert sats.

Forslaget har vært på høring og det er ikke motatt vesentlige innvendinger mot forslaget. Det foreslås derfor at reglene endres med virkning fra 1. juli 2009. På usikkert grunnlag anslås det at forslaget vil gi et provenytap på om lag 2 mill. kroner påløpt og bokført i 2009, og statens inntekter på kap. 5541 post 70 foreslås derfor satt ned tilsvarende. På årsbasis vil forslaget gi et provenytap på om lag 4 mill. kroner.

2.5 Dokumentavgift

Etter dokumentavgiftsloven § 7 fjerde ledd skal dokumentavgiften beregnes av verdier som fastsettes

i samsvar med nærmere angitte lover. Tomtefesteinstruksen er fastsatt ved kgl.res. 14. september 2007, og er hjemlet i § 5 i lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond. Instruksen har sin bakgrunn i Soria Moria-erklæringen, og har til formål å gi tomtefestere som fester boligtomt av staten eller statlig styrte fond særlig gunstige vilkår ved innløsning og festeavgift. Dette innebærer at festerne kan kreve lavere innløsningssummer enn det som følger av reglene i tomtefesteloven.

Finansdepartementet har nylig truffet vedtak som innebærer at verdiene iht. tomtefesteinstruksen fra 1. januar 2009 skal benyttes ved beregning av dokumentavgift, ved innløsning av festetomter som er omfattet av instruksen. Dette vil i praksis si at det stort sett kun er boligtomter som er festet bort av Opplysningsvesenets fond som omfattes av vedtaket. Bakgrunnen for dette er blant annet at dokumentavgiften skal være så enkel som mulig. Departementet foreslår derfor at nevnte vedtak kodifiseres, ved at en henvisning til lov om Opplysningsvesenets fond tilføyes i dokumentavgiftsloven § 7 fjerde ledd. Endringen er anslått å gi et provenytap på om lag 30 mill. kroner dersom alle festetomtene blir innløst. Statens inntekter på kap. 5565 post 70 foreslås derfor satt ned med 30 mill. kroner i 2009. Det vises for øvrig til omtale i Ot.prp. nr. 95 (2008-2009).

2.6 Skattefrie gaver i arbeidsforhold

Visse gaver fra arbeidsgiver til ansatte er skattefrie etter rammer og beløpsgrenser fastsatt av Finansdepartementet i forskrift. Innenfor regelverket er det en rekke ulike grenser knyttet til ulike former for gaver ved jubileer mv. Skattefritaket for gaver mer generelt, dvs. utenom jubileer mv., omfatter etter gjeldende regler gaver der verdien ikke overstiger 600 kroner i løpet av inntektsåret, og bedriften ikke fradragsfører kostnaden. Dersom verdien av gaver utgjør mer enn 600 kroner, skatlegges det overskytende. Skattefritaket gjelder bare gaver i form av gjenstander, tjenester og gavekort, og det er uttrykkelig avgrenset mot kontanter.

Beløpsgrensen for skattefrie gaver ble sist endret i forbindelse med statsbudsjettet for 2004, da grensen ble økt fra 500 til 600 kroner. Regjeringen vil, med virkning fra og med 2009, øke beløpsgrensen for gaver den ansatte mottar fra arbeidsgiver utenom jubileer mv. fra 600 til 1 000 kroner. På usikkert grunnlag anslås provenytapet av den økte beløpsgrensen til om lag 30 mill. kroner påløpt i 2009. Beløpet bokføres i 2010.

Gavekort i sin opprinnelige form kunne bare be-

nyttes i en bestemt eller et meget begrenset antall forretninger. Det var da nærliggende å likestille gavekort med en tradisjonell gave i form av en fysisk gjenstand. På denne bakgrunn har gavekort blitt akseptert som noe annet enn pengebeløp, og dermed vært omfattet av skattefritaket. Hovedbegrunnelsen for skattefritaket; å unngå at mottaker beskattes for en rimelig oppmerksomhetsgave som ikke gir skatteevne, gjør seg imidlertid ikke gjeldende på samme måte når gaven kan benyttes til alminnelig forbruk.

I dag eksisterer det flere utgaver av gavekort som kan benyttes som betalingsmiddel i en lang rekke forretninger. Store kjøpesentre tilbyr gavekort som kan benyttes ved kjøp i hele senteret, eller flere kjøpesentre i samme kjede. Det utstedes også

universelle gavekort med mer enn 4 000 brukersteder innenfor de fleste bransjer. Enkelte kredittkortselskap tilbyr også gavekort som kan brukes på alle kredittkortets brukersteder. Felles for de fleste gavekort er at de ikke lyder på en bestemt gjenstand eller type gjenstand, men på et beløp. Mange av dagens gavekort er følgelig nærmest å anses som et alminnelig betalingskort, som kan benyttes til de fleste varer og tjenester til privat husholdning. Slike gavekort kan derfor i utgangspunktet likestilles med pengegaver når det gjelder den skattemessige vurderingen. Regjeringen mener derfor at skattefritaket bør avgrenses mot gaver i form av denne typen gavekort.

Forslag om en slik avgrensning vil bli sendt på høring med sikte på iverksettelse fra 2010.

3 Forslag under det enkelte departement

3.1 Utenriksdepartementet

Programkategori 02 Utenriksforvaltning

Kap. 100 Utenriksdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har etablert en stilling som integreringsrådgiver ved ambassaden i Islamabad fra inneværende år. Til dekning av utgiftene foreslås det rammeoverført 2,058 mill. kroner fra kap. 650 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

Bevilgningen under posten foreslås økt med 2,058 mill. kroner.

Kap. 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner

Post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner

Oppdaterte beregninger for utbetalinger av pliktige bidrag til internasjonale organisasjoner viser et anslått tilleggsbehov på 74 mill. kroner. Dette har sammenheng med valutakursutviklingen. Bevilgningen på posten foreslås økt med 74 mill. kroner.

Post 71 Finansieringsordningen under EØS-avtalen, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 16 mill. kroner som følge av at det greske økonomi- og finansdepartementet har kansellert et prosjekt.

Post 72 EØS-finansieringsordningen, kan overføres

Bevilgningen for 2009 utgjør 900 mill. kroner. Grunnet den store endringen i valutakursen siden den eurokursen som lå til grunn for statsbudsjettet 2009, foreslås bevilgningen på posten økt med 86 mill. kroner.

Post 73 Den norske finansieringsordningen, kan overføres

Bevilgningen for 2009 utgjør 885 mill. kroner. Inkludert overført beløp fra 2008 utgjør disponibelt

budsjett 975 mill. kroner. Som følge av valutakursutviklingen foreslås bevilgningen på posten økt med 83 mill. kroner.

Post 74 Bilaterale samarbeidsprogram med Bulgaria og Romania, kan overføres

Bevilgningen for 2009 utgjør 120 mill. kroner. Sammen med overførte midler fra 2008 utgjør disponibel bevilgning 146,8 mill. kroner. Innovasjon Norge som står for forvaltningen av programmene, har nå anslått utbetalingene i 2009 til 141,8 mill. kroner. Bevilgningen på posten foreslås derfor redusert med 5 mill. kroner.

Programkategori 03 Internasjonal bistand

Innenfor det ODA-godkjente budsjettet for 2009 foreslås om-disponeringer som omtalt nedenfor. Om-disponeringer uten nærmere omtale er i hovedsak knyttet til inndekning av økte flyktningeutgifter under kap. 167 Flyktningiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA), post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. omtale nedenfor.

Virkningene av finanskrisen for utviklingsland

Verdensøkonomien opplever den kraftigste økonomiske nedgangen siden depresjonen på 1930-tallet. Verdensbanken anslår 55 – 90 millioner nye fattige i 2009 som følge av krisen. Dette medfører fare for ytterligere marginalisering av særlig utsatte grupper som flyktninger og internt fordrevne. Redusert sysselsetting og økt press på allerede svakt utbygde sosiale ordninger vil ramme sårbare grupper og vil kunne føre til sosial og politisk uro og oppblomstring av konflikter. Dette vil kunne true stabiliteten i sårbare land på vei ut av konflikt.

Dagens innretning av bistandsbudsjettet vil bidra til å motvirke negative konsekvenser av finanskrisen for utviklingsland. Det foreslås i tillegg økte bevilgninger på til sammen 200 mill. kroner til tiltak i land og for befolkningsgrupper som er dårligst rustet til å møte krisen. Det vises for øvrig til omtale under kap. 150 Bistand til Afrika, post 78 Regionbevilgning for Afrika, kap. 163 Nødhjelp, hu-

manitær bistand og menneskerettigheter, post 71 Humanitær bistand og menneskerettigheter, kap. 170 FN-organisasjoner mv., post 73 Verdens matvareprogram (WFP) og kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 72 Samfinansiering via finansinstitusjoner.

Kap. 140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen

Post 01 Driftsutgifter

Valutakursutviklingen siden høsten 2008 har medført merutgifter for departementets drift. Som følge av dette foreslås driftsbevilgningen økt med 15,2 mill. kroner under denne posten.

De senere års skjerpede trusselbilde har ført til at Utenriksdepartementet har foretatt en fornyet gjennomgang av sikkerheten for utenriktjenesten. Det er utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse som er gjennomført ved alle utenriksstasjonene. Gjennomgangen av situasjonen ved de hardest rammede stasjonene, som alle er bistandsstasjoner, har påvist et betydelig investeringsbehov. For å gjennomføre nødvendige tiltak utover de tiltak som vil kunne dekkes innenfor ordinær bevilgning, foreslås rammene under post 01 økt med 10 mill. kroner og post 45 med 25 mill. kroner.

For å styrke bistandsinnsatsen i området de norske styrkene har ansvaret for i Afghanistan, er det foreslått å opprette et dagkontor for sivile rådgivere i Maymaneh. Utgiftene knyttet til dette, inkludert en pansret bil med sjåfør som er nødvendig av hensyn til sikkerhetssituasjonen, beløper seg til 1,8 mill. kroner.

Bevilgningen under denne posten foreslås økt med til sammen 27 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det vises til omtale om sikkerhetstiltak under post 01 ovenfor. Forslaget om en bevilgning på 25 mill. kroner til sikkerhetstiltak under denne posten dekker større sikringsarbeider og investeringer ved utvalgte ambassader.

Bevilgningen foreslås økt med 25 mill. kroner.

Kap. 144 Fredskorpset

Post 01 Driftsutgifter

Fra 1. januar 2009 gikk Fredskorpset over fra å være en nettobudsjettet virksomhet til å være en bruttobudsjettet virksomhet. I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (2008-2009), jf. Budsjett-

innst. S.nr. 3 (2008-2009), er det bevilget midler til Fredskorpsets virksomhet over kap. 144 Fredskorpset, post 01 Driftsutgifter og kap. 160 Sivilt samfunn og demokratiutvikling, post 77 Utvekslingsordninger gjennom Fredskorpset.

Ved overgang fra nettobudsjettet virksomhet til ordinært bruttobudsjettet forvaltningsorgan skal virksomhetens utgående balanse, som kommer til uttrykk ved innstående midler på bankkonto i Norges Bank, gjøres opp. Per 31. desember 2008 utgjør Fredskorpsets utgående balanse 13,1 mill. kroner. Oppgjøret innebærer at disse midlene tilbakeføres til statskassen i 2009 ved at de inntektsføres i statsregnskapet. For den nye bruttobudsjettete virksomheten skal det etableres et mellomværende med statskassen fra 1. januar 2009. I utgangspunktet skal inntektsføringen fra oppgjøret korrigeres for mellomværendet. Dette beløpet er ikke endelig avklart. Det legges imidlertid til grunn en inntektsføring på 13,1 mill. kroner, jf. omtale under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.

En andel av den utgående balansen gjelder utsatte investeringer på 4,4 mill. kroner knyttet til innføring av elektronisk arkiv og kommunikasjonsplattformer.

Bevilgningen under kap. 144, post 01, foreslås derfor økt med 4,4 mill. kroner.

Kap. 150 Bistand til Afrika

Post 78 Regionbevilgning for Afrika, kan overføres

Det foreslås bevilget 60 mill. kroner for å bidra til å støtte Norges samarbeidsland med å opprettholde sysselsetting og økonomisk vekst. Bevilgningen vil finansiere vedlikehold og infrastrukturtiltak som f.eks. ren energi. Det kan også bli aktuelt å bruke noe av denne støtten til sårbare land der krisen kan føre til oppblussing av konflikt, f.eks. i Liberia.

Under henvisning til forslaget under kap. 140, foreslås bevilgningen redusert med 9,0 mill. kroner for å dekke utgifter til sikringsarbeider og investeringer ved utvalgte ambassader. I tillegg foreslås bevilgningen redusert med ytterligere 36,4 mill. kroner ifm. økning i utgifter til flyktninger i Norge som dekkes over bistandsbudsjettet, jf. kap. 167, post 21.

Under henvisning til ovennevnte foreslås bevilgningen samlet økt med 14,6 mill. kroner.

Kap. 151 Bistand til Asia

Post 72 Bistand til Afghanistan, kan overføres

Det er behov for budsjettmessig inndekning av forslaget under kap. 140 til sikringsarbeider og investeringer ved utvalgte ambassader og til oppfølging

av bistandsinnsatsen i området de norske styrkene har ansvar for.

Bevilgningen foreslås derfor redusert med 16,8 mill. kroner.

Post 78 Regionbevilgning for Asia, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 6,0 mill. kroner for å dekke utgifter til sikringsarbeider og investeringer ved utvalgte ambassader, jf. forslaget under kap. 140, post 01 Driftsutgifter. I tillegg foreslås bevilgningen redusert med ytterligere 25,8 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås til sammen redusert med 31,8 mill. kroner.

Kap. 153 Bistand til Latin-Amerika

Post 78 Regionbevilgning for Latin-Amerika, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 5 mill. kroner.

Kap. 160 Sivilt samfunn og demokratiutvikling

Post 72 Demokratistøtte/partier, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 4,5 mill. kroner.

Post 77 Utvekslingsordninger gjennom Fredskorpset, kan overføres

Det vises til omtale under kap. 144 Fredskorpset, post 01 Driftsutgifter. Av Fredskorpsets utgående balanse per 31. desember 2008 gjelder 5,7 mill. kroner ubrukte tilskuddsmidler knyttet til et internasjonalt nettverk av utvekslingsordninger for helsepersonell, ESTHER-programmet.

Bevilgningen under kap. 160, post 77 foreslås økt med 5,7 mill. kroner til dekning av utgifter ved dette programmet i 2009.

Kap. 161 Næringsutvikling

Post 70 Næringsutvikling, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 3 mill. kroner.

Kap. 162 Overgangsbistand (gap)

Post 70 Overgangsbistand (gap), kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 3 mill. kroner.

Kap 163 Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter

Post 71 Humanitær bistand og menneskerettigheter, kan overføres

Det foreslås at bevilgningen øker med 30 mill. kroner til FNs internasjonale særorganisasjon for arbeidslivet (ILO). Midlene skal benyttes til organisasjonens arbeid med å bidra til sysselsetting, sikre arbeidstakernes rettigheter, fremme trepartssamarbeid og sosial beskyttelse med et særlig fokus på å styrke arbeidstilsyn. Det foreslås videre at bevilgningen øker med 40 mill. kroner til FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) for å styrke arbeidet overfor flyktninger og internt fordrevne.

Bevilgningen til andre formål under denne posten foreslås redusert med 30 mill. kroner ifm. dekning av økte utgifter til flyktninger i Norge som dekkes over bistandsbudsjettet, jf. kap. 167, post 21.

Under henvisning til ovennevnte foreslås bevilgningen økt med til sammen 40 mill. kroner.

Kap 164 Fred, forsoning og demokrati

Post 70 Fred, forsoning og demokratiltak, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 33,7 mill. kroner.

Post 71 ODA-godkjente land på Balkan, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 13,6 mill. kroner.

Post 72 Utvikling og nedrustning, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 1 mill. kroner.

Post 73 Andre ODA-godkjente OSSE-land, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 9 mill. kroner.

Kap 166 Miljø og bærekraftig utvikling

Post 01 Driftsutgifter

Til oppfølging av Regjeringens skogsatsing foreslås 3 nye stillinger ved ambassadene i Brasilia, Luanda og Jakarta, samt 3 nye stillinger i Utenriksdepartementet. Videre har Norad en sentral rolle i å bistå med faglige vurderinger knyttet til skogsatsingen.

Utgiftene i denne forbindelse foreslås også dekket under dette kapitlet.

Bevilgningen foreslås økt med 11,2 mill. kroner.

Post 70 Ymse tilskudd, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 5,2 mill. kroner.

Post 71 Internasjonale prosesser og konvensjoner mv., kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 5,2 mill. kroner.

Post 72 Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 9 mill. kroner hovedsakelig på bakgrunn av omdisponering til kap 170, post 72 knyttet til opptrappingsplan til FNs barnefond (UNICEF). I tillegg foreslås bevilgningen redusert ytterligere med 5 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås til sammen redusert med 14 mill. kroner.

Post 73 Klima- og skogsatsingen, kan overføres

På det uformelle toppmøtet i London 1. april 2009 om kampen mot tropisk avskogning, ble Norge anmodet om å påta seg en lederrolle i en bredt sammensatt arbeidsgruppe bestående blant annet av de tilstedeværende landene (herunder USA, Brasil, Storbritannia, Indonesia, Tyskland, Japan, Gabon og Guyana). Arbeidsgruppen skal utarbeide mulige løsninger for en rask opptrapping av finansiering av kampen mot tropisk avskogning. Videre skal arbeidsgruppen forsøke å skape enighet mellom involverte land om løsningene. Dette er en unik mulighet for Norge til å påvirke de globale løsningene på avskogningsproblemet.

Det foreslås at kostnadene som påløper i 2009 til dette arbeidet, dekkes innenfor bevilgningen på kap. 166, post 73 Klima- og skogsatsingen. Kostnadene vil være om lag 12 mill. kroner og gjelder blant annet tilrettelegging av møter og konferanser, reiser for representanter fra utviklingsland og konsulentbistand til analyser og juridiske utredninger.

Til dekning av utgiftene under post 01 ovenfor, foreslås bevilgningen redusert med 11,2 mill. kroner.

Kap. 167 Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)

Post 21 Spesielle driftsutgifter

I henhold til retningslinjene til OECDs Development Assistance Committee kan enkelte utgifter til flyktninger i Norge dekkes over bistandsbudsjettet. Utgiftene gjelder ordninger på budsjettene til Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet.

Utgiftene til flyktninger i Norge som er godkjent som offisiell bistand (ODA) øker samlet med 264,2 mill. kroner. Under Arbeids- og inkluderingsdepartementet øker disse utgiftene med til sammen 252,9 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, post 01 Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter, kap. 3653 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, post 01 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter og kap. 3690 Utlendingsdirektoratet, post 04 Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter. Under Barne- og likestillingsdepartementet øker utgiftene med 30,8 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post. 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter. Under Kunnskapsdepartementet reduseres utgiftene med 19,2 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3224, post 4. Det foreslås også en nedjustering på 0,2 mill. kroner grunnet avvik mellom utgifts- og inntektsbevilgningene i saldert budsjett 2009.

Bevilgningen foreslås økt med til sammen 264,2 mill. kroner.

Kap. 168 Kvinner og likestilling

Post 70 Kvinner og likestilling, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 9 mill. kroner.

Kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ

Post 70 Vaksine og helse, kan overføres

For å videreføre nivået på norsk støtte til Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria på 375 mill. kroner i 2009, foreslås bevilgningen på posten økt med 5 mill. kroner.

Post 71 Andre helse- og aidstiltak, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 6 mill. kroner, bl.a. til dekning av forslaget under post 70 ovenfor.

Kap. 170 FN- organisasjoner mv.*Post 72 FNs barnefond (UNICEF)*

Forslaget følger opp opptrappingen av Norges bidrag til FNs barnefond (UNICEF) til 450 mill. kroner i 2009. Ved en feiltakelse ble dette beløpet ikke innarbeidet i St.prp. nr. 1 for 2009. Stortingets utenrikskomité er i brev av 8. oktober 2008 informert om at Utenriksdepartementet vil komme tilbake til dette i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett våren 2009.

Bevilgningen foreslås økt med 50 mill. kroner.

Post 73 Verdens matvareprogram (WFP), kan overføres

Det foreslås bevilget 20 mill. kroner til Verdens matvareprogram for å motvirke svekket matsikkerhet for utsatte grupper som følge av kombinasjonen av økonomi- og matkrise.

Bevilgningen foreslås økt med 20 mill. kroner.

Post 76 Tilleggsmidler via FN-systemet mv., kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 13 mill. kroner, jf. omtale under kap. 170, post 72.

Post 79 Ekspertes, juniorekspertes og FNs fredskorps, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner*Post 70 Verdensbanken, kan overføres*

Bevilgningen foreslås redusert med 31 mill. kroner, jf. omtale under kap. 170, post 72.

Post 72 Samfinansiering via finansinstitusjoner, kan overføres

Det foreslås bevilget 50 mill. kroner til Rapid Social Response Fund (RSFR) som er en sentral del av Verdensbankens innsats mot finanskrisen i fattige land. Fondet skal bidra med ekstrasfinansiering til grunnleggende basistjenester for kvinner, barn og andre svake grupper som er spesielt rammet av krisen. Dessuten vil fondet støtte opp om arbeidet med sosiale sikkerhetsnett og andre velferdsprogrammer for personer som har mistet arbeidet.

Bevilgningen til andre formål foreslås redusert med 16 mill. kroner ifm. økning i utgifter til flyktninger i Norge som dekkes over bistandsbudsjettet, jf. omtalen under kap. 167, post 21.

Under henvisning til ovennevnte foreslås bevilgningen samlet økt med 34,0 mill. kroner.

Kap. 172 Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak*Post 70 Gjeldslette, betalingsbalansestøtte og kapasitetsbygging, kan overføres*

Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Andre saker*Bistand til Nord-Kaukasus*

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) går det fram at det tildeles bistand til Nord-Kaukasus under kap. 164 Fred, forsoning og demokrati, post 73 Andre ODA-godkjente OSSE-land.

Praksisen med å finansiere bistand til dette området over programområde 03 Internasjonal bistand ble etablert i 1996 etter den første Tsjetsjenia-krigen. Støtten er blitt videreført under skiftende regjeringer og har vært omtalt i de årlige budsjettproposisjonene. Støtten går til Russland, som ikke er berettiget til å motta ODA. Dette er et unntak fra forutsetningen om at bistandsrammen bare skal benyttes til formål som kan rapporteres som ODA.

3.2 Kunnskapsdepartementet**Kap. 200 Kunnskapsdepartementet***Post 01 Driftsutgifter**Utgifter i forbindelse med salg av Fuglehauggata 6*

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 1 mill. kroner. Dette skal blant annet dekke påløpte utgifter i forbindelse med salget av Fuglehauggata 6 i Oslo, jf. omtale under kap. 3200, post 49.

Rammeavtale med Norad

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 1,6 mill. kroner som en følge av nedjusteringen på kap. 3200, post 05 Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a., jf. omtale under kap. 3200, post 05.

Utredning av investeringsprosjekter ved Universitetet i Oslo

Kunnskapsdepartementet er i samarbeid med Universitetet i Oslo (UiO) i gang med utredning av tre større statlige investeringsprosjekter. Det skal utredes nye konsept for, og eventuelt lokalisering av, nytt Kulturhistorisk museum, nytt klinikkbygg for

odontologi og nytt forsknings- og undervisningsanlegg for kjemi, farmasi og biomedisin. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere omtale av disse prosjektene. For å sikre god fremdrift av prosjektene foreslås det å øke bevilgningen på kap. 200, post 01 med 1 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 271, post 50.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 0,4 mill. kroner.

Kap 3200 Kunnskapsdepartementet

Post 05 Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.

Rammeavtalen om utdanningsbistand mellom NORAD og Kunnskapsdepartementet har utløpt. Det foreslås på denne bakgrunn å nedjustere bevilgningen med 1,6 mill. kroner. Det er fortsatt enkelte løpende prosjekter som blir finansiert over posten. Bevilgningen på posten justeres parallelt med bevilgningen på kap. 200, post 01.

Post 49 (Ny) Salg av fast eiendom

Kunnskapsdepartementet tar sikte på å selge et kontorbygg i Fuglehauggata 6 i Oslo gjennom direkte salg til Institutt for samfunnsforskning. Eienomsforvaltning er ikke blant Kunnskapsdepartementets kjerneoppgaver og bygget foreslås av den grunn solgt.

Institutt for samfunnsforskning disponerer i dag lokaler i bygget og eier for øvrig tomten bygget står på samt naboeiendommen. På denne bakgrunn vurderer Kunnskapsdepartementet Institutt for samfunnsforskning som eneste aktuelle kjøper av bygget. I samsvar med Avhendingsinstruksen skal bygget selges til markedspris, fastsatt til gjennomsnittet av to avholdte verditakster. Prisen for Fuglehauggata 6 er på bakgrunn av dette fastsatt til 18,3 mill. kroner. Det tas forbehold om at salgssummen kan endres som følge av uforutsette forhold.

Inntektene på posten foreslås på den bakgrunn satt til 18,3 mill. kroner.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Utdanningsdirektoratet flytter til nye lokaler i Oslo 1. januar 2010. Dette medfører ekstra kostnader i 2009 til inventar og utstyr, samt infrastruktur knyttet til informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 3 mill. kroner, jf. omtale under kap. 222, post 01.

Kap. 222 Statlig grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat

Post 01 Driftsutgifter

Dekning av kostnader til Utdanningsdirektoratets nye lokaler

Det foreslås at det overføres 3 mill. kroner fra kap. 222, post 01 til kap. 220, post 01 i 2009. Dette vil ikke gå ut over den alminnelige driften av skolene som får midler fra kap. 222, post 01.

Vea Fagskole – redusert tilbud på videregående nivå

Vea – Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører er i en omstillingsfase fra et tilbud på videregående nivå til et tilbud på fagskolenivå. Tilbudet på videregående nivå er sterkt redusert i forhold til tidligere. Reduksjon av inntektskravet, jf. omtale under kap. 3222, post 61, må følges av en reduksjon på posten for driftsutgifter. Det foreslås at bevilgningen reduseres med 0,6 mill. kroner.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 3,6 mill. kroner.

Kap. 3222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat

Post 61 Refusjon fra fylkeskommunene

Redusert tilbud på videregående nivå på Veia – Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører, fører til lavere inntekter fra fylkeskommuners kjøp av opplæringsplasser, jf. omtale under kap. 222, post 01. Det foreslås på den bakgrunn at posten nedjusteres med 0,6 mill. kroner.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 64 Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere

Bevilgningen på posten bestemmes av antall barn i asylmottak og omsorgssentre som skal ha grunnopplæring. Saldert budsjett er 188,4 mill. kroner. Det anslås nå at riktig nivå på bevilgningen er 165,1 mill. kroner. Årsaken til reduksjonen er at det er brukt et bedre beregningsgrunnlag enn det som ble lagt til grunn i saldert budsjett for 2009. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 23,3 mill. kroner.

Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen*Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter*

Bevilgningen på posten justeres parallelt med bevilgningen på kap. 225, post 64. Det legges til grunn at 86 pst. av barn og unge som får opplæring i statlige asylmottak eller omsorgssentre kommer fra ODA-godkjente land, og 40 pst. av disse har vært i landet i mindre enn ett år. Det foreslås på denne bakgrunn å redusere inntektene med 19,2 mill. kroner.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæring*Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70*

Fullført videregående opplæring er plattformen alle ungdommer bør ha for å være rustet til arbeidsliv og videre utdanning. Personer uten videregående opplæring er de mest sårbare for utstøting fra arbeidslivet i nedgangstider. Undersøkelser viser at bare rundt 70 pst. av elevene oppnår studie- eller yrkeskompetanse etter fem år i videregående opplæring.

Regjeringen foreslår derfor en satsing på tettere oppfølging av elever med svake resultater på kartleggingsprøver som gjennomføres på første trinn i videregående opplæring. Det vil blant annet bli gitt støtte til tiltak i fylkeskommunene for slike elever.

Innenfor rammen av bevilgningen vil det bli avsatt midler til å utvikle og prøve ut eventuelle opplegg for en mer praktisk opplæring på ungdomstrinnet. Den kommende stortingsmeldingen om kompetanse vil omtale dette nærmere.

Tiltakene er først og fremst innrettet mot langsiktig kvalitetsutvikling i videregående opplæring for å forbedre elevenes muligheter på arbeidsmarkedet.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 35 mill. kroner.

Kap. 228 Tilskudd til private skoler mv.*Post 71 Private videregående skoler, overslagsbevilgning*

En produksjonsfeil i SSBs KOSTRA-tall for fylkeskommunene for 2007, førte til at beregningene av tilskuddssatsene for 2009 til private videregående skoler ble basert på feil kostnadsgrunnlag og feil elevtall. Oppdaterte KOSTRA-tall medførte endringer i elevtall og kostnader per elev. Det foreslås på den bakgrunn å øke bevilgningen med 2,1 mill. kroner.

*Post 72 Private videregående skoler godkjent etter kap. 6A i privatskoleloven, overslagsbevilgning**Produksjonsfeil i SSBs KOSTRA-tall*

Det vises til omtale under kap. 228, post 71 av produksjonsfeil i SSBs KOSTRA-tall. Det foreslås på den bakgrunn å øke bevilgningen med 27 000 kroner i 2009.

Barrat Due musikk institutt og Frelsesarmeens offiserskole – støtte etter privatskoleloven opphører

Tilskuddet til Barrat Due musikk institutt ble flyttet fra kap. 228, post 72 til kap. 281, post 01 i omgrupperingen for 2008, jmfør St.prp. nr. 23 (2008-2009). Bakgrunnen var at utdanningstilbudet ved Barrat Due ikke lenger kvalifiserer til støtte etter privatskoleloven. Departementet foreslår derfor å redusere bevilgningen med 5,2 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 281, post 01.

Frelsesarmeens offiserskole har meldt overgang til fagskolestatus, og skal ha støtte utbetalt etter fagskoleloven. Det foreslås at tilskuddet flyttes til kap. 276, post 72 med virkning fra 1. juli 2009. På denne bakgrunn foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 307 000 kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 276, post 72.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen med 5,4 mill. kroner.

Post 74 Private videregående skoler i utlandet, overslagsbevilgning

Det vises til omtale under kap. 228 post 71 av produksjonsfeil i SSBs KOSTRA-tall. Det foreslås på den bakgrunn å øke bevilgningen med 49 000 kroner i 2009.

Post 78 Kompletterende undervisning, overslagsbevilgning

Tilskuddsordningen bidrar til finansiering av kompletterende undervisning i norsk, samfunnsfag og religion, livssyn og etikk (RLE) for elever ved utenlandske eller internasjonale grunnskoler.

Skattedirektoratet har slått fast at det er oppgaveplikt når tilskuddsmottakere er foreldre eller personer som er ansvarlige for gruppeundervisning. Oppgaveplikten medfører at Fylkesmannen i Oslo og Akershus, som forvalter tilskuddsordningen, må betale arbeidsgiveravgift for personer som har trygderettigheter i Norge. Som følge av dette må utbetalingene til enkeltpersoner justeres ned i 2009 for

at arbeidsgiveravgiften skal kunne dekkes innenfor bevilgningsnivået på posten.

Tilskuddsordningen ble evaluert i 2006. En av konklusjonene var at det er vanskelig å dokumentere at elever som får opplæring i regi av foreldre eller i gruppeundervisning, får opplæring av tilfredsstillende kvalitet og at midlene brukes etter intensjonen. På denne bakgrunn vil departementet legge om tilskuddsordningen f.o.m. skoleåret 2010-2011 slik at bare virksomheter (internasjonale og utenlandske grunnskoler og nettskoler) kan motta tilskudd. Departementet vil innføre en overgangsordning for enkeltpersoner som mottar tilskudd, der tilskuddet vil bli gradvis avviklet med en nedtrapping i løpet av 3 år.

Kap. 231 Barnehager

Post 60 Driftstilskudd til barnehager, overslagsbevilgning

Det ble i saldert budsjett 2009 tatt utgangspunkt i et måltall for utbygging av barnehageplasser i 2008 på 18 000 heltidsplasser, noe som skulle gi rom for 14 500 flere barn i barnehage. Foreløpige tall fra Asplan Viak og SSB viser at faktisk utbygging i 2008 ga om lag 14 500 nye heltidsplasser og om lag 12 100 flere barn i barnehage. Lavere utbygging enn forventet i 2008 gir et mindrebehov på posten i 2009 på 346 mill. kroner.

I saldert budsjett 2009 ble det bevilgningsmessig lagt til rette for en utbygging av 2 000 nye heltidsplasser i 2009. Disse plassene ble anslått å gi rom for 1 000 flere barn i barnehage. Asplan Viak har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet foretatt en undersøkelse av kommunenes planer for utbygging av nye barnehageplasser i 2009. Med bakgrunn i undersøkelsen foreslås det å oppjustere måltallet til 11 500 heltidsplasser, noe som forventes å gi rom for om lag 9 600 flere barn i barnehage i 2009, hvorav om lag 6 700 i permanente barnehager og 2 900 i midlertidige barnehager. Høyere utbygging enn anslått gir et merbehov på 204,5 mill. kroner for permanente barnehager og 87,5 mill. kroner for midlertidige lokaler, totalt 292 mill. kroner.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 54 mill. kroner.

Det blir med dette forslaget bevilgningsmessig lagt til rette for at om lag 271 500 barn vil ha en barnehageplass ved utgangen av 2009, noe som tilsvarende dekningsgrad for barn i alderen 1-5 år på 90,4 prosent. Gitt at kommunene gjennomfører sine utbyggingsplaner, er det grunn til å tro at kommunene vil kunne oppfylle en lovfestet rett til barnehageplass fra hovedopptaket høsten 2009.

For å møte utfordringene med å rekruttere et tilstrekkelig antall pedagoger til barnehagene og å bidra til å sikre relevant kompetanse for alle barnehageansatte, vil Regjeringen bevilge ytterligere 10 mill. kroner til flere studieplasser innen desentralisert førskolelærerutdanning og til etter- og videreutdanning av assistenter, førskolelærere og styre i barnehagene, jf. omtale under kap. 281, post 01. Departementet foreslår også en økning i bevilgningen til opprettelse av bl.a. om lag 1 000 nye studieplasser til lærerutdanningen, herunder til førskolelærerutdanningen og videreutdanning innen barnehagepedagogikk, jf. kap. 281, post 01. Disse tiltakene må sees i sammenheng med stortingsmeldingen om kvalitet i barnehagen, som legges frem i løpet av vårsesjonen.

Post 61 Investeringstilskudd, overslagsbevilgning

Anslaget for nye barn som forventes å få plass i permanente barnehager i 2009 økes til 6 700, jf. omtale under post 60. Videre er det lagt til grunn at det ved utgangen av 2009 vil være et etterslep av ubehandlede søknader om investeringstilskudd, noe som gjør at tilskudd for en del plasser opprettet ved slutten av 2009 trolig først vil bli utbetalt i 2010. Det foreslås på bakgrunn av oppjustert anslag å øke bevilgningen på posten med 70,5 mill. kroner.

Post 64 Tilskudd til midlertidige lokaler, overslagsbevilgning

Anslaget for antall barn som antas å få fast plass i midlertidige lokaler i 2009 er 2 900, jf. omtale under post 60. Det legges til grunn at det også for tilskuddet til midlertidige lokaler vil være et etterslep av ubehandlede søknader ved slutten av året, og at tilskudd for noen av plassene som opprettes på slutten av året derfor vil bli utbetalt i 2010.

Som følge av et oppjustert måltall for etablering i midlertidige lokaler i 2009, foreslås det å øke bevilgningen på posten med til sammen 29,5 mill. kroner.

Post 65 Skjønnsmidler til barnehager

Redusert utbygging i 2008 og anslag for økt utbygging i 2009

Det ble i 2008 etablert færre barnehageplasser enn forutsatt i saldert budsjett for 2009, jf. omtale under post 60. Korreksjon for faktisk aktivitetsvekst i 2008 gir et mindrebehov i 2009 på 192 mill. kroner på post 65.

Anslaget for nye heltidsplasser i 2009 er økt, jf. omtale under post 60. På denne bakgrunn foreslås

det å øke bevilgningen under post 65. Høyere anslått utbygging i 2009 gir et merbehov på 138,5 mill. kroner for permanente barnehager og 59,5 mill. kroner for midlertidige lokaler, totalt 198 mill. kroner.

Samlet medfører redusert utbygging i 2008 og anslag for økt utbygging i 2009 et økt bevilgningsbehov over denne posten på 6 mill. kroner i 2009.

Øvrige justeringer av skjønnsmidlene

Kunnskapsdepartementet har gjennomført en kontroll med kommunenes bruk av skjønnsmidler til delt i 2007. 45 kommuner ble undersøkt. På bakgrunn av kontrollen ble det i forbindelse med første tildeling av skjønnsmidler i 2009 foretatt et engangstrekk i skjønnsmidler i to kommuner. Trekket medfører et mindrebehov på 1,9 mill. kroner i 2009.

En forsinket utbetaling av skjønnsmidler til en kommune i 2008, gir et merbehov på posten på 0,1 mill. kroner i 2009.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 4,2 mill. kroner.

Kap. 252 EUs program for livslang læring

Post 70 Tilskudd

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 21,9 mill. kroner på grunn av valutakursendringer.

Kap. 257 Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA)

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Program for basiskompetanse i arbeidslivet er et viktig tiltak som bidrar til å hindre utstøting fra arbeidslivet, og det er stor pågang fra virksomheter om støtte.

Programmet ble tilført 20 mill. kroner ekstra i 2009 i forbindelse med Regjeringens tiltakspakke, jf. Innst. S. nr. 139 (2008–2009) og St. prp. nr. 37 (2008–2009). Disse midlene er nå fordelt på ulike satsninger innenfor programmet i tråd med intensjonene for ordningen.

For å kunne gi støtte til flere kvalifiserte søkere foreslår Regjeringen å øke bevilgningen på posten med ytterligere 20 mill. kroner.

Kap. 271 Universiteter

Post 50 Basisfinansiering statlige universiteter

Basisbevilgning

Regjeringen har som mål at norsk høyere utdanning og forskning skal være av høy kvalitet, internasjonalt konkurransedyktig og relevant for behovene i arbeids- og næringslivet. Stabil finansiering og robuste universiteter og høyskoler er en forutsetning for at institusjonene kan drive langsiktig kunnskapsutvikling og kunnskapsforvaltning av høy kvalitet innenfor et bredt spekter av fagtilbud. Regjeringen foreslår å styrke den langsiktige og målrettede satsingen i sektoren ved å øke bevilgningen til universiteter og høyskoler med 80 mill. kroner i 2009. Den foreslåtte økningen er fordelt på kap. 271, post 50, kap. 272, post 50 og 70, kap. 275, post 50 og post 70.

Bevilgningen til universitetene over kap. 271, post 50 foreslås økt med 45,9 mill. kroner.

Overføring av Arkeologisk museum fra KKD til KD

I St.prp. nr. 1 (2008–2009) ble Arkeologisk museum (AmS) innlemmet i Universitetet i Stavanger. Innlemmingen innebærer at AmS gikk over fra bruttobudsjettering til nettobudsjettering fra 1. januar 2009. Dette innebærer endrede rutiner for avsetning til feriepenger og betaling av pensjonspremie. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 271, post 50 med 7,4 mill. kroner. Av dette utgjør avsetninger til feriepenger 3,4 mill. kroner, mens midler til pensjonspremie utgjør 4,0 mill. kroner.

Ved overføringen av AmS fra Kultur- og kirkedepartementet til Kunnskapsdepartementet ble det ved en feil ikke lagt inn lønnskompensasjon for 2009. Dette beløper seg til 664 000 kroner. Det foreslås på den bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 271, post 50 med 664 000 kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen over kap. 271, post 50 med 8,1 mill. kroner som følge av at Arkeologisk museum er blitt innlemmet i Universitetet i Stavanger.

Kjøp av studieplasser i medisin i utlandet

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) administrerer ordningen med kjøp av studieplasser i medisin i utlandet. I forbindelse med avviklingen av ordningen er det årlige opptaket ved Universitetet i Tromsø og NTNU økt med henholdsvis 15 og 20 ordinære studieplasser. I budsjettet for 2009 ble det ved en feil ikke lagt inn videreføring av endringene for høsten 2009. For å rette

opp dette foreslår Regjeringen å øke kap. 271, post 50 med 853 000 kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 281, post 01.

Utredning av investeringsprosjekter ved Universitetet i Oslo

Kunnskapsdepartementet er i samarbeid med Universitetet i Oslo i gang med utredning av tre større statlige investeringsprosjekter, jf. omtale under kap. 200, post 01. For å sikre god fremdrift i prosjektene foreslås det å redusere kap. 271, post 50 med 1 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 200, post 01.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 271, post 50 med 53,8 mill. kroner i 2009.

Kap. 272 Vitenskapelige høyskoler

Post 50 Basisfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler

Basisbevilgning

Basisbevilgningen til de statlige vitenskapelige høyskolene foreslås økt med 3,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 271, post 50.

Post 70 Basisfinansiering private vitenskapelige høyskoler

Basisbevilgning

Basisbevilgningen til de private vitenskapelige høyskolene foreslås økt med 992 000 kroner, jf. omtale under kap. 271, post 50.

Kap. 275 Høyskoler

Post 50 Basisfinansiering statlige høyskoler

Basisbevilgning

Basisbevilgningen til de statlige høyskolene foreslås økt med 27,7 mill. kroner, jf. omtale under kap. 271, post 50.

Post 70 Basisfinansiering private høyskoler

Basisbevilgning

Basisbevilgningen til de private høyskolene foreslås økt med 1,9 mill. kroner, jf. omtale under kap. 271, post 50.

Kap. 276 Fagskoleutdanning

Post 70 Teknisk fagskoleutdanning

Fagskoleutdanning er kortere yrkesrettet utdan-

ning på tertiærnivået. Tilbudet av fagskoleutdanning skal kunne tilpasses regionale arbeidsmarkedsbehov, og skal i hovedsak være styrt av etterspørsel og tilbud. Tall fra nasjonalt opptakskontor for fagskolen viser at søkningen til fagskoleutdanning har økt med om lag 19 pst. fra 2008 til 2009. Det offentlige tilbudet av fagskoleutdanning består i dag av teknisk fagskole og fagskoleutdanning i helse- og sosialfag. Kapasiteten ved helse- og sosialfagutdanningene ble trappet opp i forbindelse med statsbudsjettet for 2009. Regjeringen foreslår nå å øke bevilgningen til teknisk fagskoleutdanning og annen fagskoleutdanning med 15,2 mill. kroner. Dette gir rom for rundt 400-450 flere fagskoleplasser høsten 2009.

Flytting av tilskuddet til Hald internasjonale senter, Menighetsbibelskolen og Tomb fagskole

Tilskuddet til Hald internasjonale senter, Menighetsbibelskolen og Tomb fagskole er i statsbudsjettet for 2009 plassert under kap. 276, post 70 Teknisk fagskoleutdanning, jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009). Tilskuddet til Hald internasjonale senter og Menighetsbibelskolen ble flyttet til post 72 Annen fagskoleutdanning i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008. Ved en feil ble ikke endringen fulgt opp i statsbudsjettet for 2009. Tilskuddet for begge disse skolene foreslås derfor flyttet til kap. 276, post 72 Annen fagskoleutdanning i 2009. Heller ikke Tomb fagskole er teknisk fagskoleutdanning og tilskuddet til skolen foreslås derfor flyttet til post 72.

Kunnskapsdepartementet foreslår på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på kap. 276, post 70 med 7 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 276, post 72.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 276, post 70 med 8,2 mill. kroner.

Post 72 Annen fagskoleutdanning

Det vises til omtale under kap. 228, post 72 vedrørende flytting av tilskuddet til Frelsesarmeens officerskole. Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen økes med 307 000 kroner.

Tilskuddet til Hald internasjonale senter, Menighetsbibelskolen og Tomb fagskole foreslås flyttet til kap. 276, post 72, jf. omtale under kap. 276, post 70. Det foreslås på bakgrunn av dette å øke kap. 276, post 72 med 7 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke kap. 276 post 72 med 7,4 mill. kroner.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler

Post 01 Driftsutgifter

Flere studieplasser i høyere utdanning

Det vises til St.prp. nr. 37 (2008-2009) Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid, hvor det fremkommer at Regjeringen i forbindelse med RNB 2009 vil vurdere å øke antall studieplasser fra høsten 2009.

Høyere utdanning og forskning er et prioritert område for Regjeringen. Søkningen til høyere utdanning gjennom Samordna opptak viser en vekst på 9,7 pst. fra 2008 til 2009. I tillegg er det økt søkning til lokale opptak. Regjeringen mener det er viktig å være forberedt på de kommende behovene for kvalifisert arbeidskraft og for økt kunnskap innenfor sentrale områder som skole, velferd, klima og miljø. En økning i antall studieplasser er derfor et viktig tiltak for å dekke etterspørselen etter høyere utdanning og samfunnets kompetansebehov. I tillegg er dette ett av flere tiltak for å motvirke økt arbeidsledighet. Det er også behov for flere studieplasser for å imøtekomme en sterkere vekst i årskullene som normalt søker seg til høyere utdanning.

På bakgrunn av dette foreslår Regjeringen å bevilge 96,6 mill. kroner i 2009 til opprettelse av om lag 3 000 studieplasser i høyere utdanning. Regjeringen tar sikte på å etablere om lag 1 000 studieplasser innen lærerutdanningen, 850 studieplasser innen helse- og sosialfaglige utdanninger, om lag 550 studieplasser innen MNT-fag og 600 studieplasser i andre fagområder prioritert ved institusjonene. Kunnskapsdepartementet mener det er godt samsvar mellom de prioriterte områdene og den økte søkningen.

Regjeringen foreslår videre å bevilge 21,3 mill. kroner til desentralisert utdanning og til etter- og videreutdanning. Bevilgningsforslaget gir rom for tilbud til om lag 800 flere studenter høsten 2009. Herav foreslås det å bevilge 10 mill. kroner til flere studieplasser innen desentralisert førskolelærerutdanning og til etter- og videreutdanning av assistenter, førskolelærere og styrere i barnehagene, jf. omtale under kap. 231 Barnehager. Videre vil 3 mill. kroner av totalbeløpet fordeles gjennom Norgesuniversitetet.

Samlet foreslås det å bevilge 117,9 mill. kroner til nye studieplasser ved universiteter og høyskoler. Dette gir rom for om lag 3 800 studieplasser. Inkludert økt fagskoletilbud jf. kap 276, post 70 er det lagt til rette for drøyt 4 200 nye utdanningsplasser fra høsten 2009. Kunnskapsdepartementet vil kom-

me tilbake til endelig fordeling av midler til nye studieplasser i forbindelse med omgrupperingen av budsjettet for 2009.

Kjøp av studieplasser i medisin i utlandet

Det vises til omtale av kjøp av studieplasser i medisin i utlandet under kap. 271, post 50. På den bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 853 000 kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 271, post 50.

Barrat Due

Det vises til omtale under kap. 228, post 72 av flytting av tilskuddet til Barrat Due. Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen økes med 5,2 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 122,2 mill. kroner.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 72 Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner

Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 23,6 mill. kroner. Bevilgningsendringen skyldes endrede valutakursforutsetninger.

Post 73 EUs rammeprogram for forskning, kan overføres

Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 100,7 mill. kroner. Bevilgningsendringen skyldes hovedsaklig endrede valutakursforutsetninger, samt økte anslag for utbetalinger knyttet til EUs 7. rammeprogram og en nedjustering av anslaget knyttet til restutbetalinger for 5. og 6. rammeprogram.

Kap. 3288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter

Refusjon av ODA-godkjente utgifter over denne posten utgjør 25. pst. av medlemskontingenten til UNESCO. Kontingenten til UNESCO har på grunn av valutakursendringer økt med om lag 2,6 mill. kroner i forhold til saldert budsjett. Som en følge av dette foreslås det å øke inntektsposten med 646 000 kroner.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning*20 års fastrente*

Kunnskapsdepartementet har vurdert forslaget om 20 års fastrente i Lånekassen. Etterspørselen etter lån med 10 års fastrente i Lånekassen er i dag marginal. Av de om lag 520 000 kundene i Lånekassen som er i tilbakebetalingsfasen har om lag 800 kunder valgt 10 års fastrente. Etter Kunnskapsdepartementets vurdering vil etterspørselen etter lån med 20 års fastrente være enda lavere. Kunnskapsdepartementet vil på den bakgrunn ikke foreslå å innføre en slik ordning nå.

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres

Lånekassen vil i 2009 avslutte hovedleveranse I i moderniseringsprogrammet LØFT og inngå kontrakt for og påbegynne hovedleveranse II av i alt tre hovedleveranser. Inngåelse av kontrakt med leverandør om hovedleveranse II krever at Lånekassen forplikter seg økonomisk ut over den gjeldende bevilgningen for 2009 til moderniseringsarbeidet. I den forbindelse foreslår departementet at det gis en fullmakt til å inngå kontrakt med leverandør for hovedfase II, jf. forslag til romertallsvedtak. Stortinget har vedtatt en samlet kostnadsramme på 765 mill. kroner for gjennomføring av LØFT, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2008).

Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Det foreslås å nedjustere bevilgningen på posten med 28,7 mill. kroner. Nedjusteringen skyldes hovedsakelig at antall støttemottakere er lavere enn anslaget som lå til grunn for saldert budsjett 2009.

Videre foreslås bevilgningen økt med 43,8 mill. kroner som følge av at antallet studieplasser og fagskoleplasser økes, jf. omtale under kap. 281, post 01 og kap. 276, post 70.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 15,1 mill. kroner.

Post 70 Utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Antallet støttemottakere er lavere enn anslaget som ble lagt til grunn for saldert budsjett 2009. Det foreslås derfor å nedjustere bevilgningen på posten med 84,5 mill. kroner.

Post 71 Andre stipend, overslagsbevilgning

Antallet mottakere av blant annet reisestipend og skolepengestøtte er høyere enn anslaget som ble lagt til grunn for saldert budsjett 2009. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 11,5 mill. kroner

Post 72 Rentestøtte, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 469,3 mill. kroner. Mindrebehovet skyldes at oppdaterte renteanslag er lavere enn anslaget som ble lagt til grunn for saldert budsjett 2009.

Videre foreslås bevilgningen på posten økt med 2,1 mill. kroner som følge av at antallet studieplasser økes, jf. omtale under kap 281, post 01 og kap. 276, post 70.

Samlet foreslås det å nedjustere bevilgningen på posten med 467,2 mill. kroner.

Post 73 Avskrivninger, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 4,7 mill. kroner som følge av et høyere antall avskrivninger enn det som ble lagt til grunn for saldert budsjett 2009.

Post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med om lag 1 169,4 mill. kroner, i hovedsak grunnet lavere renteanslag enn det som ble lagt til grunn for saldert budsjett 2009.

Videre foreslås bevilgningen på posten økt med 122,1 mill. kroner som følge av at antallet studieplasser økes, jf. omtale under kap. 281, post 01 og kap. 276, post 70.

Samlet foreslås det å nedjustere bevilgningen på posten med 1 047,3 mill. kroner.

Kap. 5310 Statens lånekasse for utdanning*Post 29 Termingebyr*

Det foreslås å øke inntektene på posten med 1,4 mill. kroner. Dette skyldes en mindre økning i bruk av e-Faktura enn tidligere anslått.

Post 89 Purregebyr

Det foreslås å øke inntektene på posten med 1,7 mill. kroner som følge av økt antall purringer.

Post 90 Avdrag og renter

På grunn av endret renteanslag foreslås det å redusere inntektene på posten med om lag 1 743,1 mill. kroner.

Post 93 Omgjøring av studielån til stipend

Det foreslås å redusere inntektene på posten med 191,4 mill. kroner. Reduksjonen skyldes at anslaget for ligningskontroll er økt, samtidig som andelen som får konvertert lån er noe lavere enn tidligere anslått.

Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning*Post 80 Renter*

Det foreslås å redusere inntektene på posten med 1 630,4 mill. kroner grunnet endrede renteanslag.

Andre saker*Høgskolene i Nordland*

Nordland fylkeskommune har ønsket å bidra til å videreutvikle høgskolesektoren for å sikre fremtidig kompetanse og utviklingskraft i Nordland, og samtidig sikre nødvendig FoU-aktivitet i regionen. Nordland fylkeskommune er i dialog med Kunnskapsdepartementet om disse spørsmålene, og det er enighet om at spørsmål knyttet til fremtidig samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon innen høyere utdanning i Nordland må utredes. Kunnskapsdepartementet vil opprette et utvalg som ser på disse spørsmålene, og Nordland fylkeskommune vil fremme forslag til departementet om mandat for og sammensetning av et slikt utvalg.

Kjøp av aksjer

CIENS AS – Forskningssenter for miljø og samfunn er et strategisk forskningssamarbeid mellom selvstendige forskningsinstitutter og Universitetet i Oslo. CIENS skal være et ledende nasjonalt og internasjonalt tyngdepunkt for tverr- og flerfaglig forskning om miljø og samfunn. CIENS representerer en betydelig kunnskapsressurs, og målet er at senteret skal bidra til å styrke samfunnets evne til å løse de betydelige og komplekse utfordringene i skjæringsfeltet mellom miljø og samfunn. CIENS er organisert som et aksjeselskap.

Kunnskapsdepartementet foreslår at Meteorologisk institutt gis fullmakt til å kjøpe aksjer i CI-

ENS AS for kr 15 000. Instituttet vil da eie 1/8 av CI-ENS AS, jf. forslag til romertallsvedtak.

Norwegian Open Research Archives

For å bidra til bedre spredning av og tilgang til resultatene av norsk forskning, har Kunnskapsdepartementet innenfor vedtatt budsjetttramme på kap. 258 Analyse og utviklingsarbeid, post 21 Spesielle driftsutgifter utbetalt 1,6 mill. kroner i 2009 til Norwegian Open Research Archives (NORA). NORA er en felles søketjeneste for alle institusjonelle arkiver i forskningssektoren i Norge, og gjør et viktig arbeid for å tilrettelegge for åpen tilgang til forskningsresultater. Kunnskapsdepartementet har også tidligere bidratt til finansieringen av NORA.

Senter for IKT i utdanningen

I St.meld. nr. 31 (2007-2008) Kvalitet i skolen, er behovet for en bedre utnyttning av nasjonale sentre drøftet. Det er blant annet betydelige gevinster ved en mer samordnet innsats innen området IKT i utdanningen. Kunnskapsdepartementet vil samle Uninett ABC, Utdanning.no og ITU – forsknings- og kompetansenettverk for IT i et nytt senter for IKT i utdanningen. IKT-senteret vil bli underlagt Kunnskapsdepartementet. Enkelte oppgaver i henholdsvis Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet vil bli overført til det nye senteret. Kunnskapsdepartementet vil komme tilbake til de økonomiske og administrative konsekvensene av omorganiseringen i forbindelse med St. prp. nr. 1 (2009-2010). Eventuelle budsjettmessige konsekvenser knyttet til omleggingen vil bli dekket innenfor vedtatt budsjett for Kunnskapsdepartementet.

Høgskolen i Nesna

Sommeren 2008 ble det klart at den økonomiske situasjonen for Høgskolen i Nesna utviklet seg i ugunstig retning. Det vises til omtale i St.prp. nr. 23 (2008-2009), jf. Innst. S. nr. 98 (2008-2009).

I lys av den økonomiske stillingen til Høgskolen i Nesna kom Kunnskapsdepartementet til at det måtte utarbeides tiltaksplaner for å organisere arbeidet på en rekke felter. Kunnskapsdepartementet besluttet å engasjere ekstern bistand for å støtte opp om høyskolens arbeid med tiltaksplaner.

Kunnskapsdepartementet vil vurdere den økonomiske situasjonen ved Høgskolen i Nesna nærmere i forbindelse med omgrupperingsproposisjonen for 2009-budsjettet.

Studentsamskipnaden i Narvik

Studentsamskipnaden i Narvik er i en vanskelig økonomisk situasjon og i desember 2008 var det fare for at Studentsamskipnaden i Narvik skulle bli begjært konkurs. For å unngå konkursbegjæring og sikre videre drift inn til situasjonen er nærmere utredet ble det gitt tilsagn om et ekstraordinært tilskudd til samskipnaden i 2009 på om lag 5,2 mill. kroner innenfor bevilgningen på kap. 270, post 74.

Kunnskapsdepartementet vil komme tilbake med en nærmere vurdering av situasjonen når studentsamskipnadens økonomi er nærmere utredet. Kunnskapsdepartementet vil i den forbindelse også gjennomgå aktiviteten og økonomien til alle studentsamskipnadene.

Inndragelse av fullmakt til inngåelse av leieavtaler

Høgskolen i Akershus (HiAk) undertegnet i 2007 en avtale om å garantere for 30 pst. av husleie og driftskostnader knyttet til et nytt konferansesenter på Kjeller. HiAK har ikke anledning til å inngå slike avtaler uten særskilt samtykke, jf. Bevilgningsreglementet § 6, 2. ledd. Kunnskapsdepartementet har derfor inndratt Høgskolen i Akershus sin fullmakt til å inngå leieavtaler.

3.3 Kultur- og kirke departementet

Kap. 320 Allmenne kulturformål

Post 79 Til disposisjon, kan nyttes under post 01

Det er i gang en prosess for å endre overenskomstene for musikerne i orkestreselskapene og Den Norske Opera & Ballett. Bakgrunnen er arbeidsgivers behov for større fleksibilitet i bruken av musikerne. Endringene gjennomføres ved forhandlinger der et vesentlig element er høyere lønn for de ansatte. Forhandlingene føres mellom Spekter og LO/stat. Kostnadene som oppstår på orkestrenes hånd, vil bli dekket innenfor Kultur- og kirke departementets budsjett.

Det er for 2009 avsatt midler til dekning av merutgiftene knyttet til ovennevnte forhandlinger innenfor bevilgningen på kap. 320 Allmenne kulturformål, post 79 Til disposisjon.

Kap. 324 Scenekunstformål

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Riksteatrets inntekter fra salg av billetter og program m.m. blir i 2009 høyere enn tidligere budsjettet. De økte inntektene innebærer også økte drifts-

utgifter i 2009 på om lag 6 mill. kroner. Merutgiftene dekkes av tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 3324, post 02 nedenfor.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 324, post 21 Spesielle driftsutgifter økes med 6 mill. kroner.

Post 70 Nasjonale institusjoner

Den Norske Opera & Balletts kostnader i forbindelse med avvikling av institusjonens leieforhold i Folketeaterbygningen i 2008 utgjorde i alt 11,5 mill. kroner. Av dette utgjorde 10 mill. kroner erstatning til gårdeier og 1,5 mill. kroner institusjonens egne utgifter. Ved fastsettelsen av bevilgningen til Den Norske Opera & Ballett for 2008 var det ikke tatt hensyn til disse utgiftene.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 324, post 70 økes med 3,5 mill. kroner for å dekke deler av disse ekstraordinære utgiftene. Merutgiften dekkes ved tilsvarende utgiftsreduksjon, jf. omtale under kap. 334, post 71 Filmtiltak m.m. nedenfor.

Kap. 3324 Scenekunstformål

Post 02 Billett- og salgsinntekter m.m.

Riksteatrets inntekter fra salg av billetter og program m.m. blir i inneværende år høyere enn budsjettet. De samlede inntektene i 2009 forventes å utgjøre om lag 25,9 mill. kroner. Dette gir en merinntekt på 6 mill. kroner. Merinntektene skal dekke tilsvarende merutgifter, jf. omtale under kap. 324, post 21 Spesielle driftsutgifter ovenfor.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 3324, post 02 Billett- og salgsinntekter m.m. økes med 6 mill. kroner.

Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Post 01 Driftsutgifter

Behovet for midler ved Nasjonalbiblioteket, Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek og Språkrådet under kap. 326, post 01 Driftsutgifter er noe endret i forhold til den fordelingen som ble presentert i Kultur- og kirke departementets St.prp. nr. 1 (2008-2009). Dette skyldes at Språkrådet hadde et merforbruk i 2008 til nødvendige investeringer i nytt IT-utstyr som følge av innføring av elektronisk saksbehandling og arkiv fra 2009. Språkrådets behov for midler i 2009 blir som følge av ovennevnte noe redusert.

Kultur- og kirke departementet legger nå til grunn følgende fordeling av bevilgningen til de ovennevnte virksomhetene i 2009:

	(i 1 000 kroner)
Nasjonalbiblioteket	333 533
Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek	44 606
Språkrådet	24 441

Nasjonalbibliotekets inntekter knyttet til enkelte prosjekter blir i tillegg høyere enn tidligere budsjettert. De økte inntektene innebærer også økte driftsutgifter i 2009 på om lag 3,2 mill. kroner. Merutgiftene dekkes av tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 3326, post 01 nedenfor.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 326, post 01 Driftsutgifter økes med 3,2 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Oppdragsvirksomheten ved Nasjonalbiblioteket får et noe større omfang enn tidligere budsjettert. De samlede oppdragsutgiftene i 2009 forventes å utgjøre om lag 1,5 mill. kroner. Dette gir en merutgift på om lag 0,6 mill. kroner. Merutgiftene dekkes av tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 3326, post 02 nedenfor.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 326, post 21 Spesielle driftsutgifter økes med 0,6 mill. kroner.

Kap. 3326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Post 01 Ymse inntekter

Posten gjelder ulike inntekter ved Nasjonalbiblioteket, Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek og Språkrådet. Nasjonalbibliotekets inntekter knyttet til enkelte prosjekter blir høyere enn tidligere budsjettert. De samlede inntektene i 2009 under posten forventes å utgjøre om lag 10,3 mill. kroner. Dette gir en merinntekt på om lag 3,2 mill. kroner. Merinntektene skal dekke tilsvarende merutgifter, jf. omtale under kap. 326, post 01 ovenfor.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 3326, post 01 Ymse inntekter økes med 3,2 mill. kroner.

Post 02 Inntekter ved oppdrag

Oppdragsvirksomheten ved Nasjonalbiblioteket får et noe større omfang enn tidligere budsjettert. De samlede oppdragsinntektene i 2009 forventes å utgjøre om lag 1,5 mill. kroner. Dette gir en merinntekt på om lag 0,6 mill. kroner. Merinntektene skal dekke tilsvarende merutgifter, jf. omtale under kap. 326, post 21 ovenfor.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 3326, post 02 Inntekter ved oppdrag økes med 0,6 mill. kroner.

Kap. 329 Arkivformål

Post 01 Driftsutgifter

Arkivverkets inntekter blir høyere enn tidligere budsjettert som følge av at inntekter fra utleie av lokaler, som tidligere ble inntektsført under inntektspost 02, nå blir inntektsført under inntektspost 01. De økte inntektene innebærer også økte driftsutgifter i 2009 på om lag 3,5 mill. kroner. Merutgiftene dekkes av tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 3329, post 01 nedenfor.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 329, post 01 Driftsutgifter økes med 3,5 mill. kroner

Kap. 3329 Arkivformål

Post 01 Ymse inntekter

Arkivverkets inntekter blir høyere enn tidligere budsjettert som følge av at inntekter fra utleie av lokaler, som tidligere ble inntektsført under inntektspost 02, nå blir inntektsført under inntektspost 01. De samlede inntektene i 2009 under posten forventes å utgjøre om lag 5,1 mill. kroner. Dette gir en merinntekt på om lag 3,5 mill. kroner. Merinntektene skal dekke tilsvarende merutgifter, jf. omtale under kap. 329, post 01 ovenfor.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 3329, post 01 Ymse inntekter økes med 3,5 mill. kroner.

Kap. 334 Film- og medieformål

Post 71 Filmtiltak m.m., kan overføres, kan nyttes under post 50

Utgiftene under denne posten vil i 2009 bli noe lavere enn tidligere antatt. Det foreslås derfor at bevilgningen i 2009 under kap. 334, post 71 Filmtiltak m.m. reduseres med 3,5 mill. kroner. Utgiftsreduksjonen dekker tilsvarende merutgift, jf. omtale under kap. 324, post 70 Nasjonale institusjoner ovenfor.

Kap. 340 Kirkelig administrasjon

Post 01 Driftsutgifter

I 2008 inngikk Kirkerådet kontrakt om anskaffelse av et nytt kirkelig medlemsregister. Utgiftene skulle dekkes av Opplysningsvesenets fond, jf. omtale i Kultur- og kirke departementets St.prp. nr. 1 (2008-

2009). Forutsetningen var at anskaffelsesutgiftene skulle dekkes av fondets frie egenkapital (disposisjonsfond og bufferfond), som totalt var på 246 mill. kroner ved årsskiftet 2007/2008. Av anskaffelsesutgiftene er om lag 8 mill. kroner dekket av fondet i 2008. Gjenstående anskaffelsesutgifter i 2009 er beregnet til om lag 13 mill. kroner. Som følge av store tap på fondets verdipapirer i 2008, har ikke fondet fri egenkapital ved inngangen til 2009. Anskaffelsesutgiftene i 2009 må dermed eventuelt dekkes av fondets løpende avkastning i 2009, jf. nærmere omtale nedenfor om fondets resultat i 2008 og om fondets økonomiske situasjon i 2009. På denne bakgrunn foreslås de gjenstående anskaffelsesutgiftene dekket ved bevilgning over statsbudsjettet.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 340, post 01 Driftsutgifter økes med 13 mill. kroner.

Kap. 341 Presteskabet

Post 01 Driftsutgifter

Rekrutteringssituasjonen i presteskabet er generelt vanskelig. Enkelte deler av landet er mer utsatt enn andre. Det gjelder særlig i Nord-Norge, i kyststrøk og i mindre tettbygde områder andre steder. Det er ikke alltid mulig å få tilfredsstillende vikarordninger, noe som bl.a. innebærer at de fast tilsatte prestene i området får økt arbeidspress. Det er behov for særlige rekrutteringsfremmende tiltak i 2009 for å avhjelpe situasjonen i de mest berørte områdene. Utformingen av konkrete tiltak vil bli drøftet med vedkommende bispedømmer og med tjenestemannsorganisasjonene.

Det foreslås at bevilgningen i 2009 under kap. 341, post 01 Driftsutgifter økes med 2 mill. kroner.

Post 70 (Ny) Ekstraordinært tilskudd til vedlikehold av presteboliger

Det vises til omtalen nedenfor om Opplysningsvesenets fond. Det er behov for å styrke fondets budsjett med 30 mill. kroner som et engangstiltak i 2009 til vedlikehold av presteboliger. Opplysningsvesenets fond skal fortsatt ha det finansielle ansvaret for vedlikehold av presteboliger. For senere år vil utgifter til slikt vedlikehold som tidligere bli finansiert gjennom avkastningen fra fondet.

Det foreslås en bevilgning i 2009 på 30 mill. kroner under kap. 341, ny post 70 Ekstraordinært tilskudd til vedlikehold av presteboliger.

Andre saker

Fullmakt til vederlagsfri overdragelse av eiendom

Staten har gitt tilskudd på til sammen 42 mill. kro-

ner i perioden 2002-2009 til bygging av Østsamisk museum i Sør-Varanger kommune. Tilskuddet er dekket over kap. 320 Allmenne kulturformål, post 73 Nasjonale kulturbygg. Prosjektet er omtalt i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Kulturdepartementet, og i senere budsjettproposisjoner fra departementet. Det er i samsvar med omtalen i St.prp. nr. 1 (2000-2001) lagt til grunn at museet blir en stiftelse under Sametinget, som har overordnet ansvar for samiske museer. Sametinget besluttet i januar 2009 å samle de samiske museene i Tana og Varanger i den nye stiftelsen Tana og Varanger museumsiida. Denne stiftelsen skal ha ansvaret for Østsamisk museum, herunder å eie, forvalte, drive og vedlikeholde museumsbygget som er oppført i Sør-Varanger kommune.

I 2002 fikk Statsbygg i oppdrag å oppføre museumsbygget. Tilskuddene på til sammen 42 mill. kroner over kap. 320, post 73 er stilt til disposisjon for Statsbygg til finansiering av byggeprosjektet, inkludert kjøp av tomt. Tomten for museumsbygget har et areal på om lag 1,3 dekar, og ble innkjøpt av Statsbygg i 2007 for 100 000 kroner. Statsbygg er således hjemmelshaver til eiendommen og den oppførte museumsbygningen inntil eiendommen formelt blir overdratt til stiftelsen Tana og Varanger museumsiida. Bygget sto ferdig i desember 2008 og er nå klart til å bli tatt i bruk. Arbeidet med utstillingene er igangsatt og museet vil åpne for publikum når utstillingene er på plass.

Regjeringen ser det som hensiktsmessig at stiftelsen nå får overdratt eiendomsretten til museumsbygningen, og ønsker derfor at Statsbygg overkjøper eiendommen vederlagsfritt til stiftelsen Tana og Varanger museumsiida.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har i Stortingets budsjettvedtak for 2009 fått fullmakt til å godkjenne salg av statlig fast eiendom. Fullmakten omfatter imidlertid ikke vederlagsfri overdragelse.

Regjeringen ber Stortinget samtykke i at eiendommen gnr. 7 bnr. 102 i Sør-Varanger kommune overdras vederlagsfritt til stiftelsen Tana og Varanger museumsiida, jf. forslag til romertallsvedtak.

Museumskonsolidering

Det er vinteren og våren 2009 gjort store framskritt i museumsreformen ved at det er etablert flere større konsoliderte museumsenheter.

I Akershus er Akershusmuseet etablert og består av Fetsund Lense og Akershus fylkesmuseum. I Vestfold er Vestfoldmuseene IKS etablert og fem museer inngår: Haugar Vestfold Kunstmuseum, Larvik Museum, Nord-Jarlsbergmuseene,

Sandefjordmuseene og Slottsfjellsmuseet. I Sogn og Fjordane er Musea i Sogn og Fjordane stiftet og består av fem museer: De Heibergske Samlinger – Sogn Folkemuseum, Kystmuseet i Sogn og Fjordane, Nordfjord Folkemuseum, Sogn og Fjordane Kunstmuseum og Sunnfjord Museum. I Sør-Trøndelag er Museene i Sør-Trøndelag AS dannet og seks museer inngår: Ringve, Trøndelag Folkemuseum, Trondheim Kunstmuseum, Kystmuseet i Sør-Trøndelag, Kystens Arv og Orkla Industrimuseum.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum har som intensjon at museet skal gå inn i den konsoliderte museumsenheten i Sør-Trøndelag. Endelig beslutning behandles i løpet av 2009.

Eidsvoll 1814 og Norsk Folkemuseum har gjort vedtak om konsolidering fra 1. juli 2009. I Nordland har Museum Nord og Lofotr Viking Museum inngått intensjonsavtale om konsolidering med sikte på gjennomføring 1. juli 2009. I Rogaland har Rogaland Kunstmuseum og Stavanger Museum vedtatt konsolidering fra 1. januar 2010. I Østfold er det skrevet intensjonsavtale om å konsolidere Østfoldmuseet, Halden historiske Samlinger og Fredrikstad Museum i den nye enheten Østfoldmuseene fra 1. januar 2010. Hedmark fylkeskommune utreder planer for et fylkesmuseum. Utredningen vil foreligge i juni 2009.

I tillegg pågår det flere regionale prosesser der enheter uten tidligere statstilskudd kobles til konsoliderte enheter.

Opplysningsvesenets fond

Opplysningsvesenets fond har de seneste årene hatt betydelige overskudd som har vært avsatt til disposisjonsfond som fri egenkapital. Den frie egenkapitalen i form av disposisjonsfond og bufferfond utgjorde 246 mill. kroner ved inngangen til 2008. Fondets regnskap for 2008 er nylig avsluttet. Som følge av finanskrisen ble fondet påført betydelige bokførte tap på verdipapirene, i alt 381 mill. kroner, som fordelte seg med netto 173 mill. kroner i realiserte tap og 208 mill. kroner i urealiserte tap (nedskrivning av verdier). Etter avsetningene av inntekter fra eiendomssalg til kapitalfondet, jf. loven om fondet § 5, og overføringene til kirkelige formål i 2008, var fondets samlede underskudd i 2008 på 288 mill. kroner. Underskuddet ble dekket inn med 246 mill. kroner fra den frie egenkapitalen og 42 mill. kroner fra kapitalfondet. Fondet har derfor ikke fri egenkapital ved inngangen til 2009. Bruken av fri egenkapital og kapitalfondet for å dekke inn tap ble også gjort i 2002, da fondet som følge av fallet i finansmarkedene også hadde et betydelig

negativt resultat, jf. omtalen i St.prp. nr. 65 (2002-2003).

Avkastningen fra finanskapitalen er av avgjørende betydning for fondets samlede avkastning. Oppbygging av disposisjonsfond har vært viktig for å kunne sikre fondet en stabil forvaltning også i år med sviktende finansinntekter. Som følge av fondets resultat i 2008 og bortfallet av fri egenkapital, er fondets økonomiske bæreevne i 2009 vesentlig svekket. Fondet har ingen disponibel reserve og kan ikke for 2009 budsjettere større utgifter enn det avkastningen i 2009 gir rom for.

Tilskuddsordningen fra Opplysningsvesenets fond til middelalderkirker er stilt i bero fra 2009 som følge av fondets økonomiske situasjon, jf. omtalen under Kommunal- og regionaldepartementets kap. 582, post 61. Fondets egne utgifter og budsjett for 2009 er nylig revidert og søkt tilpasset den økonomiske situasjonen. Forslaget om en tilleggsbevilgning på 13 mill. kroner til nytt kirkelig medlemsregister, jf. kap. 340, post 01, og forslaget om 30 mill. kroner som overføring til Opplysningsvesenets fond til vedlikehold av presteboliger, jf. kap. 341, ny post 70, er på samme måte begrunnet i fondets budsjettmessige situasjon.

De foreslåtte tiltakene avhjelper situasjonen med en underdekning i fondets budsjett i 2009 på i overkant av 40 mill. kroner. Tiltakene er nødvendige for å bringe fondets budsjett i balanse uten store utgiftskutt, basert på de utgifts- og inntektsforutsetningene for fondet som er lagt til grunn for 2009. Så vidt tidlig i året hefter det usikkerhet ved fondets inntekter og utgifter. I særlig grad gjelder dette inntektene fra fondets finansforvaltning, som følger svingningene i finansmarkedene og som kan bli både lavere og høyere enn budsjettet.

Fondets virksomhet tilsier forutsigbarhet og stabilitet i de økonomiske rammebetingelsene. Som følge av de store tapene på grunn av finanskrisen i 2008, har ikke fondet lenger en fri egenkapital som kan virke stabiliserende, og det er usikkert når videre oppbygging av fri egenkapital kan skje. På bakgrunn av den oppståtte situasjonen vil departementet i samråd med styret for fondet gjennomgå fondets rammebetingelser og vurdere mulighetene for endringer eller tilpasninger som på sikt kan bidra til større stabilitet og forutsigbarhet.

Fordeling av overskuddet fra Norsk Tipping AS – humanitære organisasjoner

Kultur- og kirke departementet viser til St.prp. nr. 1 (2008-2009) og omtalen av kompensasjon for tapte automatinntekter for de ti største humanitære organisasjonene (10H). Departementet varslet at grunn-

laget for kompensasjonsberegningen som ble gjen-gitt i tabell 4.2 i Ot.prp. nr. 44 (2002-2003) skulle gjennomgås. De åtte organisasjonene i 10H som ikke hadde særskilte drøftinger med departementet om kompensasjonsberegning før tabell 4.2 ble utarbeidet, har fått anledning til å gjennomgå sine egne og tilknyttede ledds automatinntekter i 2001. På bakgrunn av denne gjennomgangen har Kultur- og kirke departementet utarbeidet en ny prosentberegning, jf. tabellen nedenfor. I denne tabellen er sentralorganisasjonens og tilknyttede ledds automatinntekter i 2001 slått sammen. Automatinntekter for tilknyttede ledd som ikke lenger er godkjente som lotteriverdige formål, er ikke medregnet. Tabellen vil bli inntatt i forskrifter som regulerer fordelingen av Norsk Tippings overskudd i 2009 og de kommende år.

Kultur- og kirke departementet legger opp til at enheter tilknyttet 10H-organisasjonene ikke skal ha anledning til å søke om egen kompensasjon for automatinntekter i 2001. Dette vil bli fastsatt i den permanente forskriften om kompensasjon for tidligere automatinntekter.

Om utbyggingsprosjektet for Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Innledning

Stortinget har i alle budsjettproposisjoner siden 2000 blitt informert om ulike sider ved utviklingen av Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design. I Kultur- og kirke departementets St.prp. nr. 1 (2008-2009) presenteres Vestbanen som alternativ lokalisering til Tullinløkka:

«Det utredes nå en bygningsløsning på Vestbanen som skal romme alle funksjonene til museet med tanke på at Nasjonalmuseet skal flytte hele sin aktivitet til Vestbanen. Dette utredningsarbeidet vil bli gjenstand for en ekstern kvalitetssikring. Forutsatt at kvalitetssikringen gir grunnlag for å gå videre med et utbyggingsprosjekt på Vestbanen, vil det bli utlyst en arkitektkonkurranse om prosjektet så snart som mulig.» (s. 86)

Utredningsarbeidet med ekstern kvalitetssikring ble avsluttet i februar 2009. På grunnlag av resultatene i utredningsmaterialet har Regjeringen lyst ut en arkitektkonkurranse for et nybygg for Nasjonalmuseets samlede virksomhet på Vestbanen.

Tabell 3.1 Fordeling av overskuddet fra Norsk Tipping AS til humanitære organisasjoner

Organisasjon	Automat- inntekt 2001 iht. tabell 4.2 (i mill.kr)	Fordeling i tabell 4.2 (i pst.)	Automat- inntekt 2001 beregnet ved ny gjennomgang 2008/2009 (i mill.kr)	Ny fordeling av kompensasjon (i pst.)	Endring i fordelingen (i pst.)
Norges Røde Kors	216,0	34,9	216,0	34,9	
Redningsselskapet	133,0	21,5	133,0	21,5	
Handikapforbundet	20,0	3,2	20,6	3,3	+0,1
Kreftforeningen	67,0	10,8	69,1	11,2	+0,4
LHL	14,0	2,3	11,6	1,9	-0,4
Blindeforbundet	13,0	2,1	18,7	3,0	+0,9
Flyktningshjelpen	10,0	1,6	9,7	1,6	
Redd Barna	14,0	2,3	11,2	1,8	-0,5
Nasjonalforeningen for folkehelsen	7,0	1,1	6,7	1,1	
Norsk Folkehjelp	15	2,4	16,4	2,6	+0,2
Totalt 10H	509,0	82,2	513,0	82,9	+0,7
Til øvrige automat-organisasjoner	110,0	17,8	106,0	17,1	-0,7
Totalt	619,0	100	619,0	100	

Nasjonalmuseets utbyggingsprosjekt – utredningsprosessen

Siden 1999 har et sentralt punkt i prosjektet vært å finne en løsning på museets vanskelige bygnings- og driftsforhold, herunder de problematiske sikrings- og bevaringsforholdene. Museet har også dokumentert betydelige merkostnader ved å ha utstillings- og magasinarealer på flere steder.

I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2004-2005) refererer Kultur- og kirkedepartementet til en rapport fra en arbeidsgruppe med representanter fra Nasjonalmuseet og departementet slik:

»Departementet vil med utgangspunkt i den fremlagde rapporten setja i verk nødvendige prosesser, både internt og eksternt, for å kvalitetssikre vurderingane i rapporten. Dette inkluderer også ei vurdering av andre moglege alternativ som er i samsvar med dei føresetnadene som tidlegare er skisserte overfor Stortinget. Deretter tek departementet sikte på å gjennomføra konsekvensutgreiing, plan- og designkonkurranse og forprosjekt, for slik å kunna presentera for Stortinget eit nødvendig vedtaksgrunnlag for utbyggingsprosjektet for Nasjonalmuseet for kunst.» (s. 3)

Første steg i utredningsarbeidet var en klargjøring av behov, strategi og krav, samt en analyse av alternative løsninger. Dette ble utført i samsvar med ordningen for kvalitetssikring på konseptnivå (KS 1). Ordningen ble innført i 2005 for alle statlige prosjekter som har en antatt kostnadsramme over 500 mill. kroner. Hovedvekten legges på samfunnsøkonomiske vurderinger, og hensikten er å vurdere alternative løsninger på konseptnivå mot hverandre. For Nasjonalmuseets utbyggingsprosjekt har arbeidet pågått siden høsten 2005.

Den nye utviklingen i prosjektet, da Vestbanen ble et reelt alternativ for å finne en fullgod løsning for et nytt bygg for Nasjonalmuseet, ble omtalt i St.prp. nr. 1 (2008-2009). I 2008 ble det satt i gang en tilleggsutredning om en slik løsning. Utredningsarbeidet var ikke avsluttet da St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble lagt fram.

Gjennom hele utredningsperioden har Nasjonalmuseet bidratt aktivt med nødvendige opplysninger og innspill. Museets bidrag har vært spesielt viktig når det gjelder vurdering av samlet arealbehov for virksomheten og tekniske spesifikasjoner for og krav til hensiktsmessige og funksjonelle lokaler.

Utredningsarbeidet om en bygningsløsning i Tullinløkka-området

En grunnleggende forutsetning for at Nasjonalmu-

seet skulle ha hovedbase i Tullinløkka-området var at virksomhetene på Bankplassen 4 (Museet for samtidskunst) og i St. Olavs gate (Kunstindustri-museet) skulle flytte til en samlet løsning i Tullinløkka-området.

Prosjektet ble basert på at Nasjonalgalleriet og Historisk museum, begge i oppgradert stand, sammen med et nybygg på Tullinløkka og i Kristian August-kvartalet, skulle utgjøre bygningsfasilitetene. Kontor- og bibliotekfunksjoner skulle være i Kristian Augusts gate 23, dit museet flyttet store deler av personalet i april 2005.

Premissene for utredningsarbeidet var at det skulle vurderes alternative løsninger i Tullinløkka-området.

Alle alternativene har blitt vurdert på bakgrunn av de formulerte samfunns mål for prosjektet, slik det ble definert i første fase av utredningsarbeidet i 2006:

«En bygningsløsning for Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design skal i generasjoner fremover legge til rette for faglig forsvarlig sikring og bevaring av de nasjonalt viktige samlingene innenfor billedkunst, kunsthåndverk, arkitektur og design. Bygningsløsningen skal videre legge til rette for en samlet og sjangerovergripende visning og formidling av et bredt spekter av visuell kunst til et nasjonalt og internasjonalt publikum, både med et historisk og samtidsoverorientert perspektiv.

Bygningskomplekset skal fremstå som et profilert kulturbygg for Norge generelt og for sentrum av Oslo som landets hovedstad spesielt.»

Videre har det vært et siktemål at utbyggingsprosjektet skal:

1. gi Nasjonalmuseet bygningmessige rammevilkår som tillater et aktivitets- og utstillingsnivå som gjør det mulig å øke publikumstallet fra om lag 500 000 til 750 000 årlig.
2. sette museet i stand til å vise 10-15 pst. av de faste samlingene, samtidig som det kan tilby publikum både nasjonale og internasjonale midlertidige utstillingsprogrammer.
3. sette museet i stand til å ta i mot flere skoleelever med hensiktsmessige pedagogiske programmer.
4. gjøre det mulig for museet å bevare samlingene på en museumsfaglig forsvarlig måte, der skader/forfall pga. bygningsmessige forhold unngås.
5. gi rammevilkår som fremmer en rasjonell, tids- og kostnadseffektiv drift av alle museumsfunksjoner.

Et sentralt punkt i utredningsarbeidet for Tullinløkka-løsningen var spørsmålet om magasin- og verkstedfasiliteter skulle integreres i nybygget på Tullinløkka. En tilleggsutredning som Nasjonalmuseet utførte våren 2007, anslår at med ekstern magasinløsning vil museet få om lag 10 mill. kroner i ekstra årlige driftsutgifter. I tillegg representerer eksternt magasin en klar sikkerhets- og skaderisiko fordi det vil være hyppige transporter av kunstverk mellom magasin og utstillingslokaler. Dette var avgjørende for at Kultur- og kirkedepartementet valgte å gå videre med en løsning der magasiner og verkstedfasiliteter er integrert i nybygget.

I det videre utredningsarbeidet ble en rekke utfordringer i Tullinløkka-prosjektet vurdert nærmere. Noen av de viktigste utfordringene omtales nedenfor.

Klimaproblemer i Nasjonalgalleriet

Nasjonalgalleriets bygning representerer store utfordringer når det gjelder klimaforhold. Riksrevisjonen har påpekt forholdene i to rapporter. Statsbygg har fått vurdert i hvilken grad Nasjonalgalleriet vil kunne tåle å bli oppgradert for å kunne tilfredsstillende museets klimakrav om at utstillingslokalene må ha 40-65 pst. relativ luftfuktighet og en temperatur på om lag 20 grader.

Konklusjonen i rapportene er at i rom mot yttervegg i første og andre etasje og i hele tredje etasje vil det innebære stor risiko for bygningsmessige skader å ha en relativ luftfuktighet på 30-45 pst. Konkret vil det medføre at i 60 pst. av utstillingsarealet vil det bare være tilrådelig å stille ut kunst som er laget i keramikk, glass, steingods, marmor, gips og eventuelt metall.

Tullinløkka-prosjektet skulle dette løses ved at store deler av den kunsten som er i Nasjonalgalleriet i dag, ville ha blitt flyttet til nybygget.

Brannsikring i Nasjonalgalleriet

Også brannsikringen i Nasjonalgalleriet gir store utfordringer. En brannteknisk risikoanalyse viser at stålkonstruksjonene i taket på Nasjonalgalleriet ikke vil yte tilstrekkelig motstand ved brann. For å bedre brannsikkerheten tømte Nasjonalgalleriet tredje etasje for kunst sommeren 2007.

Refundamentering av Nasjonalgalleriet

Tullinløkka-prosjektet baserte seg på at det skulle etableres 3-4 etasjer under bakkenivå. Det ville ha medført svært omfattende masseuttak. Omfattende utgraving ville ha medført risiko for at grunnvanns-

standen kunne blitt endret. Statsbygg vurderte det derfor som nødvendig å planlegge med refundamentering av Nasjonalgalleriet for å unngå skader på bygningen, som i dag står på treflåter i grunnvannet.

Kommunikasjon mellom Tullinløkka og Kristian August-kvartalet

Det var lagt en klar føring fra Oslo kommune og flertallet i stortingskomiteen om at Tullinløkka etter utbygging skulle framstå som et «åpent byrom». Det innebar blant annet at kommunikasjon mellom underjordisk bygg på Tullinløkka og Kristian Augustkvartalet måtte legges som en korridor under bakkenivå. Statsbygg har fått laget en utredning som viser at i henhold til de kravene som Oslo kommune setter, må en underjordisk korridor mellom Tullinløkka og Kristian August-kvartalet bygges med endesjakter om lag 9 meter under bakkenivå for å kunne gå klar av eksisterende kulverter. Dette er teknisk mulig, men komplisert.

Nærmere om kostnadsbildet for rehabilitering av Nasjonalgalleriet

I alternativanalysen er kostnadene ved å rehabiliterer Nasjonalgalleriet estimert av Statsbygg. Estimertene er beregnet på basis av erfaring med andre kompliserte rehabiliteringsprosjekter, bl.a. Domus Media ved Universitetet i Oslo. Samlete investeringskostnader er estimert til 694 mill. kroner. Det gir en kvadratmeterpris på 74 500 kroner.

Statsbygg og den eksterne kvalitetssikrer (Metier) understreker at det hefter usikkerhet ved estimatene. I Metiers rapport av 10. november 2008 beskrives noen av usikkerhetsforholdene slik:

- Videre bygningstekniske undersøkelser og rivearbeider kan avdekke mange uforutsette forhold.
- Klimaproblematikken er vanskelig, og det er usikkert hvilke tiltak som kan settes inn uten å skade bygget.
- Type og omfang av refundamentering kan ikke avklares før det gjøres inngrep i bygget.
- Kvalitetskrav pga. fredningsforskriftene er avhengig av konkret løsning, før man kan søke Riksantikvaren om dispensasjon fra fredningsforskriftene. Konkrete løsningsforslag kan ikke foreligge før lenger ut i prosjekteringen.

Kultur- og kirkedepartementet har bedt Statsbygg vurdere kostnadsbildet for Nasjonalgalleriet, både med og uten refundamentering. Løsning uten refundamentering betinger at det ikke bygges under

bakkenivå på Tullinløkka. Statsbygg anslår at uten refundentering vil kostnadene bli 60 000 kroner per kvadratmeter, tilsvarende 558 mill. kroner. Statsbygg mener videre at en oppgradering som setter mindre omfattende krav til klimastyring, vil redusere kostnadene, men eksakt kostnadsnivå kan først beregnes når det foreligger et detaljert forprosjekt.

Utredningsarbeidet viser at flere forhold ved Tullinløkka-prosjektet er svært kompliserte, selv om det er teknisk mulig å finne løsninger. Totalbildet er likevel et prosjekt med en profil preget av flere begrensninger og høye kostnader.

Tilleggsutredning om løsning på Vestbanen

Våren 2008 ble det klart at Oslo kommune ville selge sin del av Vestbanetomta tilbake til staten.

I samsvar med KS 1-ordningen ble det igangsatt en tilleggsutredning, der en samlet løsning på Vestbanen ble sammenlignet med de løsningene som hadde blitt utredet for Tullinløkka-området. Metier AS utarbeidet utredningen, som var ferdig i november 2008.

I analysen fremkommer det at et samlet nybygg på Vestbanen trenger et mindre bruttoareal for å realisere Nasjonalmuseets behov for funksjonsareal enn det som er tilfellet i en sammenlignbar løsning i Tullinløkka-området. Grunnen til dette er at i Tullinløkka-løsningen har Nasjonalgalleriet, Historisk museum og Kristian Augusts gate 23 en langt dårligere arealeffektivitet enn det som kan oppnås med nybygg på Vestbanen. Siden kostnader er en funksjon av bruttoarealet, innebærer dette klare forskjeller når det gjelder investeringskostnader og årlige driftsutgifter.

I alternativanalysen har Metier også vurdert ulike delte løsninger der virksomheten i Nasjonalgalleriet beholdes, men der behovet for utvidete lokaler løses på ulike måter andre steder i Oslo. Konklusjonen er at delte løsninger ikke vurderes som gunstige.

Hovedkonklusjonen i Metiers rapport er entydig. En samlet løsning på Vestbanen vil være best både økonomisk og museumsfaglig. Metier skriver:

«Analysen visere videre at et komplett nytt anlegg gir best samfunnsøkonomisk lønnsomhet framfor fortsatt bruk av Nasjonalgalleriet/Tullinløkkaområdet, i hovedsak på grunn av:

- Reduserte investeringskostnader som følge av redusert arealbehov.
- Lavere driftskostnader som følge av redusert arealbehov.
- En bedre bevaring av samlingene som følge

av garanterte klimaforhold i utstillingslokalene og kontinuerlig museumsdrift i prosjektperioden.»

Konklusjoner i ekstern kvalitetssikring

I samsvar med KS 1-ordningen ble tilleggsutredningen vurdert av en ekstern kvalitetssikrer, Terramar AS/Asplan Viak AS. Konsulentene støtter anbefalingene fra Metier om at en samlet løsning på Vestbanen vil gi det beste resultatet for Nasjonalmuseet. Ekstern kvalitetssikrer understreker at det ikke foreligger tegninger eller skisser for nybyggene. Kostnadene er derfor estimert på et overordnet nivå og innehar stor usikkerhet. Formålet med kostnadene er å synliggjøre forskjellene i investeringsbehov mellom alternativene. Kostnadene for en samlet bygningsløsning på Vestbanen er estimert til 3,5 mrd. kroner, om lag 1,1 mrd. kroner lavere enn en sammenlignbar løsning i Tullinløkka-området.

Terramar/Asplan Viak slutter seg til de kostnadsestimatene som er gjort for Vestbane-løsningen, dvs. om lag 58 000 kroner per kvadratmeter. Når det gjelder estimatene for Tullinløkka-løsningene, mener ekstern kvalitetssikrer at Statsbyggs enhetspriser, etter justering til 2008-priser, kan være for høye. Det gjelder spesielt for rehabiliteringen av Nasjonalgalleriet og Historisk museum og for de delene av prosjektet som er plassert på og under Tullinløkka. Dette forandrer likevel ikke totalbildet i den økonomiske sammenligningen mellom løsningene på Vestbanen og i Tullinløkka-området. Terramar/Asplan Viak støtter merknaden i alternativanalysen fra Metier om at usikkerheten antas større for alternativene på Tullinløkka enn på Vestbanen.

Med anbefalingene både i alternativanalysen og fra ekstern kvalitetssikrer besluttet Regjeringen å velge en samlet bygningsløsning på Vestbanen som konsept for den videre planleggingen av et nybygg for Nasjonalmuseet.

Bruken av Vestbanetomta

Det har vært av vesentlig betydning at Nasjonalmuseet som bruker har deltatt aktivt i utredningsarbeidets ulike faser. Ikke minst har museet i samarbeid med Statsbygg utarbeidet et detaljert rom- og funksjonsprogram for en bygningsløsning på Vestbanen. Dette programmet ble behandlet av museets styre den 28. januar 2009 med følgende vedtak:

«Et enstemmig styre vedtok det fremlagte forslag til funksjonsanalyse og romprogram, men understreket viktigheten av at nødvendig areal

for framtidig ekspansjon ivaretas, da Nasjonal-museets samlinger stadig øker.

Styret forutsetter at Nasjonalgalleriet og Kunstindustrimuseet blir ivaretatt som historiske monumenter og at de i fremtiden blir benyttet til formål som er disse bygningene verdig.»

Arealbehovet for nybygget er utarbeidet i samarbeid med Nasjonalmuseet og Statsbygg, og konkret innebærer Vestbane-løsningen 33 610 kvm netto funksjonsareal, tilsvarende 54 000 kvm bruttoareal. Dette gir museet:

- en økning av det samlede funksjonsarealet med 60 pst. sammenlignet med dagens situasjon.
- en dobling av utstillingsarealene sammenlignet med dagens situasjon.
- en arealøkning på 70 pst. for magasin- og verkstedfunksjonene.
- gjenstandsmagasiner som blir integrert med museets øvrige virksomhet.

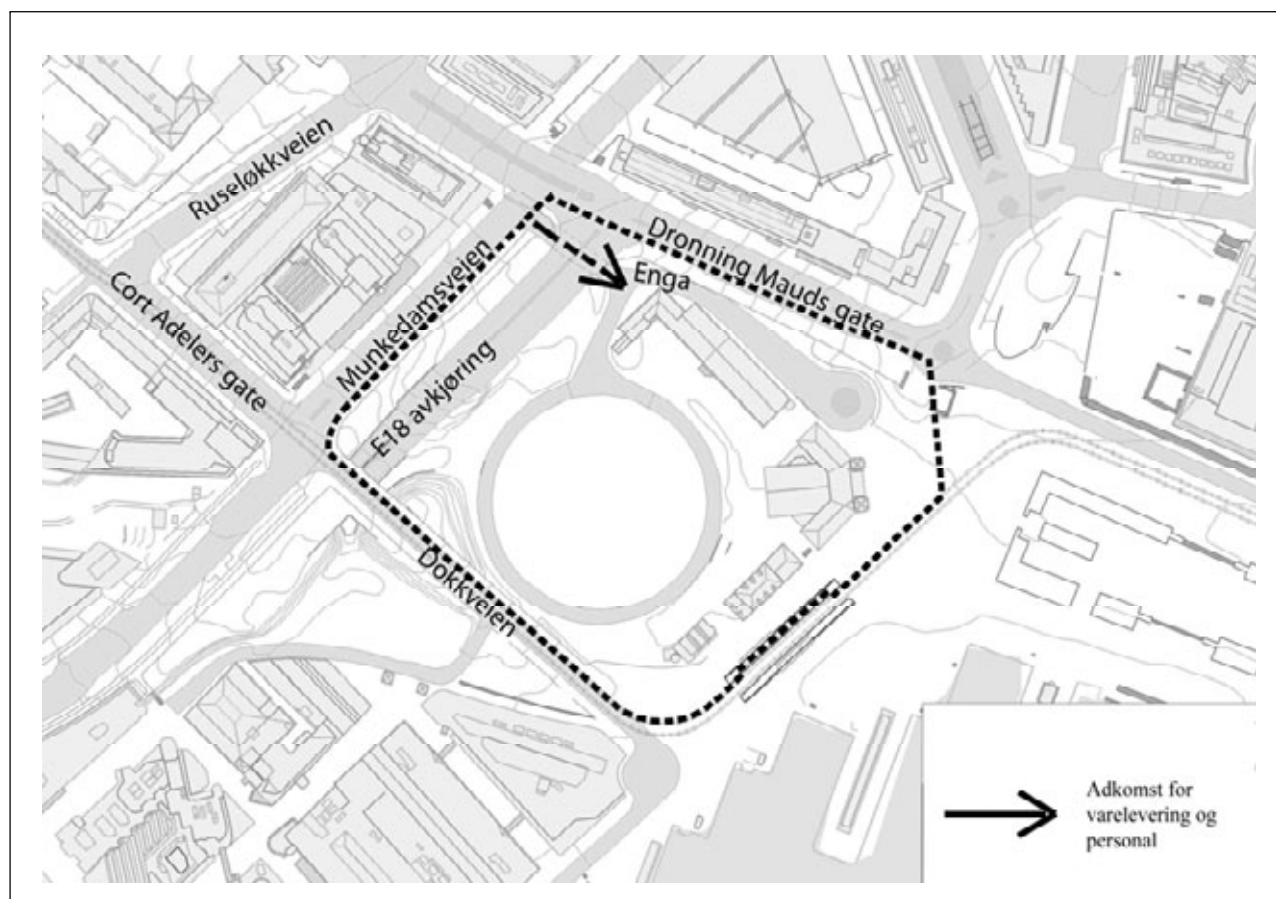
En konsekvens av Nasjonalmuseets virksomhet er at samlingene øker kontinuerlig. Dette gir ekspansjonsbehov både for utstillingsarealer og magasinarealer. I utredningsmaterialet er det med utgangspunkt i Nasjonalmuseets egne oversikter anslått at

det planlagte nettoarealet på om lag 9 000 kvm magasin vil kunne håndtere normal tilvekst i 45-50 år. Usikkerheten gjelder primært i hvor stor utstrekning voluminøse samtidskunstarbeider vil prege museets tilvekst.

Vestbanetomta omfatter hele området nord for Dokkveien avgrenset av Dronning Mauds gate og Munkedamsveien. Kartutsnittets område innenfor den stiplede linjen viser konkurranseområdet som gjelder for Nasjonalmuseets plan- og designkonkurranse. Området er på om lag 30 dekar. De to stasjonsbygningene er fredet, og et nybygg skal spille sammen med disse bygningene.

Gjeldende reguleringsplan er tilpasset det prosjektet som Oslo kommune har kansellert. Hele området må derfor omreguleres, og plan- og designkonkurransen for Nasjonalmuseet skal brukes som et grunnlag for dette reguleringsarbeidet.

Utenriksdepartementet utreder ulike alternativer for nye kontorlokaler, der én mulighet er kontorbygg i bakre del av tomta mot Munkedamsveien og Dronning Mauds gate. Dette forholdet blir kommentert av Terramar AS/Aplan Viak AS. Kvalitetssikrerne mener at tomtens størrelse, museets fremtidige behov for ekspansjonsarealer og konsekven-

Figur 3.1 Kartutsnitt over Vestbanetomta

sene av å bygge i stor høyde, tilsier at hele området bør reserveres for Nasjonalmuseet. Konsulentene peker på at mulighetene for å realisere et attraktivt, funksjonelt og framtidsrettet nasjonalmuseum ikke må ødelegges ved for lite tilgjengelig tomteareal.

Kultur- og kirke departementet har bedt Statsbygg vurdere disse forholdene. Statsbygg understreker at bruk av gjeldende reguleringsplan som vurderingsbakgrunn kun kan gi en indikasjon på mulig utbyggingspotensial. Det skal utarbeides ny reguleringsplan for hele området, og Statsbygg foreslår å bruke fase 1 av Nasjonalmuseets plan- og designkonkurranse for å belyse Vestbanetomtas utbyggingspotensial og om det er plass til et kontorlokale.

Kultur- og kirke departementet har fulgt anbefalingene fra Statsbygg og besluttet å bruke fase 1 av museets plan- og designkonkurranse til å belyse en innplassering av et kontorbygg på bakre del av Vestbanetomta, mot Munkedamsveien.

Plan- og designkonkurransen

Kultur- og kirke departementet har gitt Statsbygg i oppdrag å:

1. gjennomføre plan- og designkonkurranse (arkitektkonkurranse) i to faser,
2. utarbeide forslag til reguleringsplan for området nord for Dokkveien på Vestbanen,
3. fullføre forprosjekt med KS 2.

Fase 1 av plan- og designkonkurransen for Nasjonalmuseets utbyggingsprosjekt på Vestbanen ble utlyst 30. mars med frist for innlevering av forslag 12. juni 2009. Statsbygg har utarbeidet konkurranseprogrammet bl.a. i samarbeid med Norske arkitekters landsforbund (NAL).

Juryen har mandat etter fase 1 til å velge ut fire til seks forslag som skal bearbeides videre i fase 2. Etter planen skal juryens avgjørelse av fase 1 være ferdig primo september 2009. Deretter legges det opp til en prosess, der kåring av vinnere i fase 2 er avsluttet i mars 2010.

Statsbygg vil invitere samtlige vinnere til å delta i en konkurranse med forhandlinger om leveranse av arkitekttjenester knyttet til oppføring av det aktuelle bygget.

Når resultatet av disse forhandlingene foreligger, vil Statsbygg fullføre et forprosjekt, som vil bli gjenstand for ekstern kvalitetssikring (KS 2).

Kultur- og kirke departementets vurdering

Kultur- og kirke departementets mål er å finne fram til den løsningen som kan gi Nasjonalmuseet de

beste rammevilkårene med høy sikkerhet for samlingene og god forsknings- og formidlingsvirksomhet. De økonomiske aspektene bygger opp under de museumsfaglige vurderingene for en samlet bygningsløsning for Nasjonalmuseet på Vestbanen.

På denne bakgrunn blir prosjektet videreført med en plan- og designkonkurranse slik som beskrevet ovenfor. Dette er i tråd med den prosedyren som Bondevik II-regjeringen foreslo i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2004-2005). Der understreker departementet at det skal gjennomføres konsekvensutredning, plan- og designkonkurranse og forprosjekt, før Stortinget vil få seg forelagt nødvendig beslutningsgrunnlag.

De kostnadsestimater som fremkommer i utredningsmaterialet, er basert på beste skjønn og erfaringstall som det er relevant å bruke. I et notat av 30. mars 2009 om kostnadsbildet framhever Statsbygg dette forholdet:

«Det presiseres at i denne fase er hensikten valg av konseptalternativ. Den investeringskostnad som framkommer for alternativene er således vurdert med like forutsetninger for sammenligningens skyld. Kostnadene kan ikke betraktes som kostnadsrammetall, da disse skal utarbeides senere når endelige forutsetninger for valgt alternativ er kjent.»

3.4 Justis- og politidepartementet

Kap. 61 Høyesterett

Post 01 Driftsutgifter

Lønnsjustering for dommerne i Høyesterett fastsettes av Stortinget. Med virkning fra 1. oktober 2008 ble lønnen til dommerne i Høyesterett regulert, jf. Innst. S. nr. 71 (2008-2009) *Innstilling fra Stortingets presidentskap om regulering av lønnen for Høyesteretts medlemmer*. Lønnsøkningen ble fastsatt for sent til at virkningen kunne innarbeides i St.prp. nr. 1 (2008-2009). Virkningen av lønnsoppgjøret for dommerne i Høyesterett for perioden 1. oktober 2008 til og med 31. desember 2009 utgjør 2,3 mill. kroner.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap. 61, post 01 økt med 2,3 mill. kroner.

Kap. 400 Justisdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Justisdepartementets ble det bevilget 10 mill. kroner til en prosjektpott hvor organisasjoner og etater skal kunne søke om støtte til

prosjekter og tiltak som kan hjelpe kvinner og menn ut av prostitusjon. Midlene ble foreløpig bevilget på kap. 400, post 01. 0,3 mill. kroner er benyttet til opprettelse og administrasjon av ordningen i 2009. Restbeløpet 9,7 mill. kroner foreslås omdisponert fra kap. 400, post 01 til kap. 440, post 70 Tilskudd, jf. omtale under kap. 440, post 70.

Kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene

Post 01 Driftsutgifter

Dommerlønninger

Lønnsjusteringer for embetsdommerne i tingrettene og lagmannsrettene fastsettes blant annet på grunnlag av lønnen til høyesterettsdommerne, som fastsettes av Stortinget. Lønnsøkningen for embetsdommerne ble fastsatt for sent til at virkningen kunne innarbeides i St.prp. nr. 1 (2008-2009), jf. omtale under kap. 61, post 01. Virkningen av lønnsoppjøret for embetsdommerne i tingrettene og lagmannsrettene i perioden 1. oktober 2008 til og med 31. desember 2009 utgjør 45,3 mill. kroner.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap. 410, post 01 økt med 45,3 mill. kroner.

Konsekvenser av Høyesteretts kjennelser om ankesiling

Den som ikke aksepterer domsresultatet i en straffesak avgjort av tingretten, kan anke saken til lagmannsretten. Ikke alle anker slippes inn til ankebehandling i lagmannsretten. Reglene om når en anke kan nektes fremmet fremgår av straffeprosessloven § 321. Som følge av tre kjennelser i Høyesteretts storkammer 19. desember 2008, må ankesilingsavgjørelser etter straffeprosessloven § 321 annet ledd første punkt gis en offentlig begrunnelse. Høyesteretts kjennelser vil medføre merarbeid for lagmannsrettene som følge av begrunnelsesplikten og forventet økt antall ankeforhandlinger. Det er derfor behov for å styrke lagmannsrettene med nye dommer- og saksbehandlerstillinger. Samtidig vil kjennelsene også ha konsekvenser for forsvarere og bistandsadvokater som følge av forventet økt antall ankeforhandlinger, jf. omtale under kap. 466, post 01. Høyesteretts kjennelser vil også få konsekvenser for politi og påtalemyndigheten, jf. omtale under kap. 440, post 01 og kap. 445, post 01.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap. 410, post 01 økt med 8,3 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 410, post 01 økt med 53,6 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker utgifter som etter rettsgebyrloven er inkludert i rettsgebyret, for eksempel kunngjøringsutgifter, nødvendige utgifter ved tvangsforretninger, registrering m.m. under offentlig bobehandling, forkynnelse som er nødvendig etter loven og utgifter til rettsvitner. Bevilgningsbehovet er skjønnsmessig anslått.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 410, post 21 økt med 6 mill. kroner.

Kap. 413 Jordskiftedomstolene

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker sideutgifter som jordskifterettene har hjemmel til å kreve inn i visse saker. Sideutgiftene skal dekke det tekniske arbeidet i disse sakene.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 413, post 21 redusert med 1,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3413, post 02.

Kap. 3413 Jordskiftedomstolene

Post 02 Sideutgifter

Bevilgningen dekker inntekter som jordskifterettene har hjemmel til å kreve inn i visse saker. Posten samsvarer med tilsvarende utgifter over kap. 413, post 21.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 3413, post 02 redusert med 1,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 413, post 21.

Kap. 414 Forlikråd og andre domsutgifter

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten dekker utgifter til godtgjørelse og kjøregodtgjørelse til forlikrådenes medlemmer og kompetansehevende tiltak i form av kurs.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 414, post 21 redusert med 5 mill. kroner.

Kap. 430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Post 01 Driftsutgifter

Rammeoverføring fra Helse- og omsorgsdepartementet

Stortinget vedtok ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2008-2009) å bevilge 5 mill. kroner ut over Regjeringens forslag til opprettelse av flere rusmestringsenheter i fengslene, jf. Budsjett-innst. S. nr. I (2008-2009), Budsjett-innst. S. nr. 4 (2008-2009) og Budsjett-innst. S. nr. 11 (2008-2009). Halvparten av beløpet ble bevilget under rammeområde 05 (Justis) og den andre halvparten ble bevilget under rammeområde 15 (Helse). Bevilgningen blir benyttet til å etablere tre rusmestringsenheter ved hhv. Indre Østfold fengsel, avdeling Trøgstad, Arendal fengsel, avdeling Evje og Trondheim fengsel, avdeling Leira.

På bakgrunn av en gjennomgang av utgiftsfordelingen mellom Justisdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet, foreslås 0,6 mill. kroner overført fra Helse- og omsorgsdepartementets kap. 726 Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige, post 70 Tilskudd til Justisdepartementets kap. 430, post 01.

Omdisponering

Ved behandlingen av St.prp. nr. 37 (2008-2009) *Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid*, ble det bevilget 20 mill. kroner til IKT-tiltak i kriminalomsorgen, herunder til å utvide ordningen med internett for innsatte i fengselsundervisningen. Det er i denne forbindelse behov for å styrke Kriminalomsorgens IT-tjeneste (KITT) med ett årsverk.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap. 430, post 01 økt med 0,5 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen under kap. 430, post 45, jf. omtale under kap. 430, post 45.

Bestillingsfullmakt Halden fengsel

Halden fengsel skal etter planen stå ferdig våren 2010 med 251 nye soningsplasser. På Fornyings- og administrasjonsdepartementets budsjett er det i 2009 bevilget 550 mill. kroner til oppføring av Halden fengsel.

I tillegg til byggebevilgningen vil det påløpe engangsutgifter til utstyr og inventar til fengselet over Justisdepartementets budsjett. Disse utgiftene inngår ikke i kostnadsrammen for prosjektet. I saldert budsjett 2009 er det under kap. 430, post 01 bevil-

get 76 mill. kroner til brukerutstyr i Halden fengsel. Det vil påløpe ytterligere engangsutgifter til brukerutstyr på om lag 118 mill. kroner i 2010.

Engangsutgiftene består blant annet av inventar og utstyr til celleavdelinger, aktivitetsrom, kjøkken, kontorer, fellesarealer, besøkshus, maskiner og utstyr til arbeidsdriften, utearealer og transportmidler.

For at Halden fengsel skal kunne åpne som forutsatt, må bestilling av deler av utstyret foretas i 2009. Siden bestilling av utstyr i 2009 for levering og betaling i 2010 innebærer en forpliktelse for påfølgende budsjettår, bes det om Stortingets samtykke til at Justisdepartementet i 2009 kan foreta bestilling av utstyr og inventar til fengselet innenfor en ramme på 118 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Forslaget har ingen bevilgningsmessig konsekvens for budsjettet i 2009.

Samlet foreslås det at bevilgningen under kap. 430, post 01 økes med 1,1 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det er i forbindelse med ordningen med internett for innsatte i fengselsundervisningen behov for å styrke Kriminalomsorgens IT-tjeneste med ett årsverk.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap. 430, post 45 redusert med 0,5 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under kap. 430, post 01, jf. omtale under kap. 430, post 01.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi og lensmannsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

De senere årene har Politiets sikkerhetstjeneste (PST) fått stadig større utfordringer når det gjelder oppdragenes omfang og kompleksitet. For at PST skal kunne gjennomføre pålagte oppgaver er det nødvendig å øke de personellmessige ressursene og gjennomføre enkelte investeringer. Behovet knytter seg i hovedsak til livvaktjenesten og sporing, analyse og forebyggende arbeid på det prioriterte området kontraterror. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen under kap. 440, post 01 økt med 25 mill. kroner.

Konsekvenser av Høyesteretts kjennelser om ankesiling

Høyesteretts storkammeravgjørelser av 19. desember 2008 medfører at det kan stilles krav til begrunnelse av lagmannsrettens silingsavgjørelser. Det vises til omtale av saken under kap. 410, post 01, kap. 445, post 01 og kap. 466, post 01.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap. 440, post 01 økt med 4,1 mill. kroner.

Rammeoverføring til Finansdepartementet

På grunn av behov for kredittopplysninger skal alle utleggsforretninger registreres i Løsøregisteret. Statens innkrevingsssentral har utviklet en utleggsdatabase der utlegg fra både alminnelige namsmenn og særnamsmenn blir registrert. Driftsutgifter for databasen er beregnet til 2,7 mill. kroner pr. år, og 1,3 mill. kroner av disse utgiftene skal dekkes av Justisdepartementet og overføres til Finansdepartementet.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på kap. 440, post 01 reduseres med 1,3 mill. kroner. Det vises også til omtale under Finansdepartementets kap. 1634 Statens innkrevingsssentral, post 01 Driftsutgifter.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 440, post 01 økt med 27,8 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

Det vises til omtale under kap. 400 Justisdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Av den samlede bevilgningen på 10 mill. kroner til prosjektpott for støtte til prosjekter og tiltak som kan hjelpe kvinner og menn ut av prostitusjon, foreslås 9,7 mill. kroner omdisponert til kap. 440, post 70.

Bevilgningen på kap. 440, post 70 foreslås på denne bakgrunn økt med 9,7 mill. kroner.

Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet

Post 01 Driftsutgifter

Høyesteretts storkammeravgjørelser av 19. desember 2008 angående ankesiling medfører at det kan stilles krav til begrunnelse av lagmannsrettens silingsavgjørelser. Det vises til omtale av saken under kap. 410, post 01, kap. 440, post 01 og kap. 466, post 01.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap. 445, post 01 økt med 1,7 mill. kroner.

Kap. 450 Sivile vernepliktige

Post 01 Driftsutgifter

Som en følge av en forventet reduksjon i utgiftene knyttet til sivile vernepliktige i 2009, foreslås det å omdisponere 3,8 mill. kroner fra kap. 450, post 01 til kap. 455 Redningstjenesten, post 21 Spesielle driftsutgifter. Forslaget er nærmere omtalt under kap. 455, post 21.

I tillegg foreslås det omdisponert 1,4 mill. kroner fra kap. 450, post 01 til kap. 480, post 50, jf. omtale under kap. 480, post 50.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 450, post 01 redusert med 5,2 mill. kroner.

Kap. 455 Redningstjenesten

Post 01 Driftsutgifter

Som følge av blant annet økte vedlikeholdsutgifter for dagens redningshelikoptre ble bevilgningen til redningstjenesten økt i 2008. Denne bevilgningen ble gitt over kap. 455, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. På grunnlag av erfaringene så langt og teknisk behov i regnskapsføringen av denne tjenesten foreslås det at 41,6 mill. kroner omdisponeres fra kap. 455, post 45 til kap. 455, post 01, jf. også omtale under kap. 455, post 45.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Private selskaper og frivillige redningsorganisasjoner får dekket sine utgifter i forbindelse med redningsaksjoner, herunder refusjon til frivillige hjelpere for innsats i redningstjenesten, forbruk og erstatning av tapt materiell m.m. Det er opp til Hovedredningssentralen å vurdere behovet og omfanget for bistand fra frivillige organisasjoner og private selskap. Kostnadene blir refundert i tråd med retningslinjer fra Justisdepartementet. Satsene for refusjon av utgifter ble oppjustert høsten 2007, jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008). Videre har antallet aksjoner økt med 75 pst. fra 1998 til 2008. Det er også en tendens til økt bruk av fly og helikopter i redningsaksjoner. Ovennevnte medfører økte utbetalinger av refusjoner over kap. 455, post 21.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å omdisponere 3,8 mill. kroner fra kap. 450, post 01 til kap. 455, post 21, jf. omtale under kap. 450 post 01.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Det vises til omtale av forslag om omdisponering knyttet til redningstjenesten under kap. 455, post

01. Det foreslås at 41,6 mill. kroner omdisponeres fra kap. 455, post 45 til kap. 455, post 01.

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.

Post 01 Driftsutgifter

Konsekvenser av Høyesteretts kjennelser om ankesiling

Som følge av tre kjennelser i Høyesteretts storkammer 19. desember 2008 må ankesilingsavgjørelser etter straffeprosessloven § 321 annet ledd første punkt gis en offentlig begrunnelse. Det vises til omtale av saken under kap. 410, post 01, kap. 440, post 01 og kap. 445, post 01.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap. 466, post 01 økt med 1,8 mill. kroner.

Anslagsendring

Bevilgningen på posten dekker blant annet utgifter til salær, reise- og kostgodtgjørelse til forsvarere, bistandsadvokater, tolker og sakkyndige som er oppnevnt av retten i den enkelte sak eller av Kommissjonen for gjenopptakelse av straffesaker.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 466, post 01 økt med 45 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 466, post 01 økt med 46,8 mill. kroner.

Kap. 467 Norsk Lovtidend

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker utgifter til bearbeidning av manuskripter og arbeidet med den elektroniske utgaven av Norsk Lovtidend.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 467, post 01 redusert med 0,8 mill. kroner.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker utgifter til sakkyndige og meddommere m.m. i saker der det er gitt fri sakførsel.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 470, post 01 redusert med 1,5 mill. kroner.

Post 71 Fritt rettsråd

Bevilgningen på posten skal gå til å dekke utgifter til advokat og rettshjelper i saker hvor det helt eller delvis er innvilget fritt rettsråd etter reglene i lov om fri rettshjelp. Fritt rettsråd er juridisk rådgivning i saker som ikke er til behandling i domstolene eller et annet organ hvor det kan gis fri sakførsel.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 470, post 71 økt med 4 mill. kroner.

Kap. 480 Svalbardbudsjettet

Post 50 Tilskudd

Sysselmannsboligen

Som følge av blant annet setningsskader og avdekking av behov for mer omfattende reparasjoner og vedlikehold av Sysselmannsboligen, foreslås bevilgningen under kap. 480, post 50 økt med 1 mill. kroner i 2009 til utbedring av boligen.

Feltinspektørtjenesten

For å sikre gjennomføringen av feltinspektørtjeneste på Svalbard i 2009 foreslår Regjeringen å omdisponere 1,4 mill. kroner fra kap. 450, post 01 til styrking av Sysselmannens driftsbudsjett, jf. omtale under kap. 450, post 01. Opprettholdelse av en slik tjeneste er etter Regjeringens oppfatning viktig av hensyn til sikkerhet, miljøforvaltning og beredskap på øygruppen og for å synliggjøre norsk myndighetsutøvelse på Svalbard.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 480, post 50 økt med 2,4 mill. kroner.

Kap. 3462 Tinglysing

Post 01 Gebyrinntekter, borettsregister

Bevilgningen på posten omfatter inntekter fra rettighetsregistreringer i borettslagsandeler.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 3462, post 01 redusert med 6,2 mill. kroner.

Post 02 Gebyrinntekter, fast eiendom

Bevilgningen på posten omfatter inntekter fra tinglysing i fast eiendom ved Statens kartverk.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen under kap. 3462, post 02 redusert med 222,2 mill. kroner.

Andre saker

Nødnett

Stortinget vedtok 18. desember 2006 at et første utbyggingstrinn for nytt digitalt nødnett i Norge skulle igangsettes, jf. St. prp. nr. 30 (2006-2007) *Om igangsettelse av første utbyggingstrinn for nytt digitalt nødnett* og Innst. S. nr. 104 (2006-2007). Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) har ansvaret for utbygging og forvaltning av nødnettet.

Staten har inngått en kontrakt med leverandøren Nokia Siemens Networks Norge AS (NSN) om et komplett og ferdig system til fast pris. Kontrakten gir leverandøren et totalansvar. Selskapet skal gjennomføre all planlegging og utbygging av radionettet, levere utstyret til kommunikasjonssentrene i etatene for brann, politi og helse, sørge for at alle tekniske komponenter virker hver for seg og sammen, bygge opp og levere løpende operatørtjenester i nødnettets levetid, samt lære opp brukere og forestå innføring av systemet i alle tre etater. Det er i tillegg inngått separat rammeavtale for anskaffelse av om lag 9 000 radioterminaler i første utbyggingsområde hos samme leverandør.

Tilleggsytelser som staten eventuelt bestiller og/eller endrede spesifikasjoner som faller utenfor kontrakten, må dekkes av staten.

Det ble i St.prp. nr. 1 (2008-2009) informert om at prosjektet var om lag 12 måneder forsinket. Leveransen er nå ytterligere forsinket. Dette skyldes hovedsakelig utfordringer knyttet til avsluttende testing av hele systemet. Det har også vært problematisk å få byggetillatelse for enkelte radiostasjoner.

Leverandørens forsinkelser er svært uheldig for samfunnet og nødetatene, som har behov for et nytt digitalt radiosamband. DNK jobber aktivt for å bidra til at forpliktende fremdriftsplaner blir utarbeidet og fulgt opp av leverandøren slik at nødetatene kan planlegge og utføre sine oppgaver i tråd med kontrakten.

Nødnettet består av et radionettverk, kommunikasjonssentraler og radioterminaler. Det ligger nå an til at radionettverket vil være ferdig utbygd i løpet av 2009. Alle politiets kommunikasjonssentraler forventes levert før sommeren og flesteparten av de som er levert, er tatt i bruk mot gammelt nett. Politiet har positive erfaringer med de nye kommunikasjonssentralene. Flesteparten av kommunikasjonssentralene til brann og helse forventes levert i løpet av året. Det har imidlertid vært utfordringer med å få utviklet og levert ønskede funksjoner, spesielt til helsesektorens kommunikasjonssentraler (akuttmedisinsk kommunikasjonssentral, akuttmottak i

sykehus og kommunale legevakter). På nåværende tidspunkt forventes politiet å ta nødnettet i operativt bruk tidligst i løpet av 4. kvartal 2009. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til om nødnettet vil bli tatt i operativt bruk i helse og brann i 2009.

Det er viktig at det etableres et nødnett som gir samfunnet, etatene og publikum den nødvendige tryggheten for at nød- og beredskapsstatene kan løse sine oppgaver på en tilfredsstillende måte. Det skal derfor gjennomføres en evaluering knyttet til kontraktsfestede tester, teknologi, nytte og bruk, økonomi og prosjektgjennomføring før eventuelt vedtak om videre utbygging, jf. St.prp. nr. 30 (2006-2007).

Enkelte evalueringsaktiviteter er allerede gjennomført og påbegynt. Konsulentselskapet Gartner har i en rapport fra desember 2008 vurdert valg av teknologi og konkludert med at det beste teknologivalget for et radiokommunikasjonssystem for nødetatene fortsatt ville være basert på Tetra-infrastruktur om anskaffelsen skulle vært gjennomført i 2008/2009. Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) har evaluert styring og prosjektorganisering på statens side. DIFI anbefaler ikke store endringer i organiseringen, men har avdekket forbedringsområder som følges opp av Justisdepartementet. Etatene arbeider aktivt med sine gevinstplaner og det er utarbeidet en felles rapport om samfunnsøkonomisk nytte. Brukerundersøkelser vil bli gjennomført fortløpende etter hvert som nødetatene tar nødnett i operativt bruk.

Det ble påpekt i St.prp. nr. 30 (2006-2007) *Om igangsettelse av første utbyggingstrinn for nytt digitalt nødnett* at den planlagte pausen representerer en risiko i prosjektet. Forsinkelsen aksentuerer risikoen. Dersom dette gir konsekvenser av betydning vil Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

I forbindelse med behandlingen av Budsjettinnst. S. nr. 13 (2008-2009) ba flertallet i Transport- og kommunikasjonskomiteen om en orientering om kostnadene ved datalinjeleie og masteleie.

Datalinjeleie er de kostnader som oppstår i forbindelse med at man leier plass til å sende datatrafikk i et kabelnett. DNK har en avtale med Banetele om dette. Masteleie oppstår på to måter. Enten ved at man betaler en grunneier for å få lov til å sette opp antennemaster, eller ved at man betaler en annen nettopperatør for å få lov til å henge opp nødnettantenner i eksisterende antennemaster. Prisen på den enkelte leieavtale blir et resultat av hva man oppnår i forhandlinger med den enkelte grunneier og/eller nettopperatør. Dette vil være på samme måte som for private aktører i telekommunikasjonsbransjen. Kostnadene til datalinjeleie forfaller til be-

taling når nødnettet er ferdig testet og tatt i bruk. Staten har en avtale med et kostnads-/utgiftstak, slik at kostnadene til datalinjeleie og masteleie ikke går utover det nivået som er spesifisert i kontrakten.

Nasjonal Cyber Defence-strategi

Under Stortingets behandling av Innst. S. nr. 85 (2008-2009), jf. St.meld. nr. 22 (2007-2008) *Samfunnssikkerhet – samvirke og samordning*, kom det forslag om at Regjeringen bør utarbeide en nasjonal strategi for å sikre at landet står best mulig rustet mot et mulig cyber-angrep.

Arbeidet med en nasjonal Cyber Defence-strategi er i oppstartfasen. Innholdet i begrepet Cyber Defence er imidlertid ikke nytt. Det representerer en naturlig fortsettelse og videreutvikling av det informasjonssikkerhetsarbeidet som har pågått i mange år for å beskytte samfunnsmessige verdier mot anslag og svikt.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) har i iverksettelsesbrev for 2009 fått i oppdrag å utvikle et forslag til strategi for et nasjonalt Cyber Defence som bygger på Regjeringens retningslinjer for å styrke informasjonssikkerheten og som ivaretar internasjonale forpliktelser på området.

I forbindelse med utarbeidelse av strategi for et nasjonalt Cyber Defence vil det også bli utarbeidet et mer detaljert mål bilde og tiltak for å sikre kritisk IKT-infrastruktur mot ulike påkjenninger, herunder tiltak for å ivareta samfunnets evne til tidlig deteksjon av eventuelle påkjenninger, adekvat reaksjon og om mulig gjenoppretting av sikker tilstand.

Koordineringsutvalget for informasjonssikkerhet (KIS) er en viktig arena for koordinering av informasjonssikkerhetstiltak på tvers av sektorene. KIS vil være en naturlig arena også for drøfting av temaer relatert til Cyber Defence.

Norge som opphavsland for dataangrep

I St.meld. nr. 22 (2007-2008) *Samfunnssikkerhet – samvirke og samordning* fremkommer det at Norge er en stor kilde til dataangrep mot andre land, og at Norge er det største nordiske opphavsland for angrep mot europeiske datasystemer. Nye opplysninger fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) tilsier at dette bildet må nyanseres. NSM har avdekket svakheter i datagrunnlaget som ble spilt inn til Justisdepartementet i forbindelse med utarbeidningen av stortingsmeldingen. NSM kan på bakgrunn av ny statistikk slå fast at Norge på generelt grunnlag ikke kan utpekes som det største nordiske opphavsland for angrep mot europeiske systemer.

NSM opplyser videre at det må vises varsomhet med å sammenligne statistikk over angrep på Internett, ettersom det ikke frembringes statistikk som er tilstrekkelig sammenlignbar.

Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)

Etter opptaket pr. 1. januar 2009 av om lag 170 aspiranter til fengselsbetjentutdanningen ved Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS), har flere av aspirantene sluttet. For å bidra til å ivareta kriminalomsorgens behov for faglært personell, må dette frafallet dekkes opp igjen. Det vil derfor bli tatt opp om lag 20 aspiranter f.o.m. 1. september 2009.

Det er et stort behov for fengselsfaglig personell på vestlandet, blant annet som følge av at driften ved Bjørgvin fengsel er forlenget og etableringen av et forsterket tiltak for barn og unge mellom 15-18 år som enten sitter i varetekt eller soner fengselsdom. Utdanningen vil derfor bli gjennomført desentralisert i Bergen, men skal foregå i regi av KRUS. Det vises i den forbindelse til Justiskomiteens merknad i Budsjett-innst. S. nr. 4 (2008–2009).

Ovennevnte medfører ikke behov for bevilgningsøkninger i 2009.

3.5 Kommunal- og regionaldepartementet

Programkategori 13.10 Administrasjon m.m.

Kap. 500 Kommunal- og regionaldepartementet

Post 21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, kan overføres

Kommunal- og regionaldepartementet vil innenfor bevilgningen på posten gi Institutt for samfunnsforskning tilskudd på 2,1 mill. kroner til gjennomføring av Stortingsvalgundersøkelsen. Stortingsvalgundersøkelsen har blitt gjennomført i forbindelse med stortingsvalgene siden 1957.

Kap. 502 Valgutgifter

Post 01 Driftsutgifter

Forsøk med elektronisk stemmegivning (e-valg) finansieres over kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 64 Skjønnstilskudd. Det foreslås å flytte 3 mill. kroner til dekning av lønnsutgifter knyttet til forsøket fra kap. 571, post 64 Skjønnstilskudd til kap. 502 Valgutgifter, post 01 Driftsutgifter, slik at bevilgningen på posten økes fra 42,5 mill. kroner til 45,5 mill. kroner.

Programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk

Kap. 551 Regional utvikling og nyskaping

Post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling

Høyanger kommune har omstillingsutfordringer som følge av nedleggelse av en hjørnesteinsbedrift i 2009. Regjeringen foreslår derfor at staten skal bidra med 30 mill. kroner til Sogn og Fjordane fylkeskommune til omstillingsarbeid i Høyanger kommune. Regjeringen legger til grunn at bruken av midlene vil kunne gi arbeidsplasser som får regional effekt. Regjeringen legger også til grunn at fylkeskommunen forvalter midlene i nært samarbeid med Innovasjon Norge og Høyanger kommune.

Det foreslås derfor en tilleggsbevilgning på kap. 551, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling på 30 mill. kroner.

Regjeringen er oppmerksom på at noen kommuner med en ensidig næringsstruktur og/eller som er dominert av en eller noen få hjørnesteinsbedrifter kan bli hardt rammet ved en konkurs eller stor reduksjon i antall ansatte. Regjeringen vil derfor følge utviklingen nøye i denne type kommuner.

Kap. 552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling

Post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling

Det vises til omtale under kap. 554, post 01 om manglende fakturautbetaling ved Kompetansesenter for distriktsutvikling. Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på kap. 552, post 72 med 0,5 mill. kroner i 2009.

Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling

Post 01 Driftsutgifter

På grunn av manglende fakturautbetaling ved årsslutningen 2008 har Distriktsenteret 0,5 mill. kroner større utgifter i 2009 enn forutsatt. Det foreslås derfor at det overføres 0,5 mill. kroner fra kap. 552, post 72 til kap. 554, post 01 i 2009.

Programkategori 13.70 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

Økt innbyggertilskudd

Kommunesektoren er tilført betydelige midler. Samtidig har aktiviteten i kommunesektoren økt kraftig. I flere kommuner er den økonomiske situasjonen anstrengt, noe som bl.a. må ses i sammenheng med den høye aktivitetsveksten og virkninger av finanskrisen. For å motvirke innstramminger som kan ramme sysselsettingen og svekke tjenestetilbudet i en del kommuner, foreslår Regjeringen å styrke kommuneøkonomien med ytterligere 1 mrd. kroner i 2009. Innbyggertilskuddet til kommunene foreslås økt med 960 mill. kroner, mens Skjønnstilskuddet foreslås økt med 40 mill. kroner, jf. omtale under kap. 571, post 64 nedenfor. Gjennom å styrke rammetilskuddet til kommunene vil Regjeringen bidra til at kommunene slipper å foreta budsjetttilpasninger inneværende år. Dette vil bidra til en styrking av kommunenes finansielle stilling og konsolidering av kommuneøkonomien. Midlene vil bli fordelt gjennom kostnadsnøkkelens inntektssystemet.

Tilskudd til psykisk helsearbeid

Opptrappingsplanen for psykisk helse ble avsluttet ved utgangen av 2008. I tråd med forutsetningene for planen ble de øremerkede tilskuddene til drift av kommunenes psykiske helsearbeid (3,5 mrd. kroner) og særskilte storbytiltak (56,1 mill. kroner) innlemmet i de frie inntektene fra 2009, og fordelt etter inntektssystemets kriterier. Midlene til kompetanse- og utviklingstiltak i kommunal sektor og til rådgiverne hos fylkesmannen (95 mill. kroner) ble videreført som øremerket tilskudd på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett inntil videre.

Det øremerkede tilskuddet til særskilte storbytiltak var en egen satsing på storbyene gjennom opptrappingsplanen for psykisk helse. I statsbudsjettet for 2009 ble også storbymidlene innlemmet i inntektssystemet, og fordelt etter kostnadsnøkkelens, på samme måte som de øvrige midlene til psykisk helsearbeid. Dette innebærer en omfordeling av midler fra de fire største byene til de øvrige kommunene i landet.

I forbindelse med behandling av St.prp. nr. 1 (2008-2009) fattet Stortinget anmodningsvedtak nr. 137 (2008-2009), jf. Budsjett-innst. S. nr. 5 (2008-2009):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at storby-midlene til psykisk helse ikke innlemmes i inn-tekstsystemet fra 2009.»

På bakgrunn av dette foreslås det å overføre 56,1 mill. kroner fra Kommunal- og regionaldepar-tementets budsjett kap. 571 Rammetilskudd, post 60 Innbyggertilskudd til kap. 743 Statlige stimule-ringstiltak for psykisk helse, post 62 Tilskudd til psykisk helsearbeid i kommuner på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Det vises til nærme-re omtale under Helse- og omsorgsdepartementet.

Bevilgningen på kap. 571, post 60 foreslås økt med til sammen 903,9 mill. kroner.

Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64

Økt skjønnstilskudd

Skjønnstilskuddet til kommunene foreslås økt med 40 mill. kroner. Enkeltkommuner kan ha spesielle utfordringer knyttet til finanskrisen, naturkatastrofer mm. som gjør det nødvendig for staten å gå inn med ekstraordinære midler. Utviklingen hittil i år kan indikere et større behov for ekstraordinære skjønnsmidler enn det som har vært tilfelle de se-nere årene.

Prosjektskjønn

Innenfor bevilgningen til skjønnstilskudd settes det av en andel som skal benyttes til utviklings- og ut-redningsprosjekter, såkalt prosjektskjønn. I 2009 er det satt av 70 mill. kroner til prosjektskjønn. Som følge av økt utgiftsbehov på enkelte av prosjektene som finansieres over prosjektskjønnet, blant annet forsøk med elektronisk stemmegivning (e-valg) fo-reslås det å øke avsetningen til prosjektskjønn in-nenfor bevilgningen på posten med 6 mill. kroner.

Det foreslås å omdisponere 3 mill. kroner fra kap. 571, post 64 Skjønnstilskudd til kap. 502 Val-gutgifter, post 01 Driftsutgifter knyttet til avlønning av personer i Kommunal- og regionaldepartemen-tet tilknyttet e-valgprosjektet, jf. omtale under kap. 502, post 01 Driftsutgifter. Etter endringene vil den totale avsetningen til prosjektskjønn innenfor skjønnsrammen på post 64 være på 73 mill. kroner i 2009.

Bevilgningen på kap. 571, post 64 foreslås økt med til sammen 37 mill. kroner.

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

Ferjesambandet Svolvær-Skrova

Ferjesambandet Svolvær-Skrova i Nordland er ned-klassifisert til fylkeskommunalt samband, men sta-ten er fortsatt ansvarlig for materiell og kaier. Nord-land fylkeskommune er i statsbudsjettet for 2009 kompensert over kap. 572 Rammetilskudd til fyl-keskommuner, post 60 Innbyggertilskudd med 10,45 mill. kroner. På bakgrunn av nye kostnadsbe-regninger foreslås kompensasjonen til Nordland fylkeskommune over rammetilskuddet økt med 5,1 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon av ferje-budsjettet på kap. 1320 Statens vegvesen, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester.

NOx-avgift

Fylkeskommunene kompenseres for merutgifter for avgift på utslipp av NOx fra lokale båtruter og fylkesvegferjer over kap. 572 Rammetilskudd til fyl-keskommuner, post 60 Innbyggertilskudd. Mange selskaper har nå inngått miljøavtale med staten og meldt seg inn i NOx-fondet. Disse selskapene blir fritatt for NOx-avgiften. Kompensasjonen til fylkes-kommunene ble som følge av dette redusert med 10 mill. kroner i statsbudsjettet for 2009, jf. omtale i Kommunal- og regionaldepartementets St. prp. nr. 1 (2008-2009). Etter en gjennomgang av sjørutesel-skapenes innbetalinger til NOx-fondet, foreslås det nå en ytterligere reduksjon av kompensasjonen til fylkeskommunene over rammetilskuddet på 23,5 mill. kroner.

Bevilgningen på kap. 572, post 60 foreslås redu-sert med til sammen 18,4 mill. kroner.

Programkategori 13.80 Bolig, bomiljø og bygg

Kap. 580 Bostøtte

Post 70 Bostøtte, overslagsbevilgning

Fra og med 1. juli 2009 innføres det nytt regelverk for bostøtten, jf. St.prp. nr. 11 (2008-2009) *Ei styrkt bustøtte*. Det nye bostøtteregelverket innebærer at om lag 50 000 nye husstander vil få bostøtte, og mange av dagens mottakere vil få økt støtte. Samti-dig vil noen mottakere få en reduksjon i utbetalin-gen av bostøtte. Dette skyldes i hovedsak økt av-korting i forhold til netto formue i det nye regelver-ket. I tillegg til konsekvensene av nytt bostøttereg-elverk, vil mange pensjonister få redusert bostøtte

annet halvår 2009 som følge av økte pensjonsinntekter etter trygdeoppjøret 2008.

For å unngå at husholdninger med relativt dårlig økonomi skal få en brå nedgang i bostøtten, foreslås det etablering av en overgangsordning. Overgangsordningen skal gi full kompensasjon for avkorting av bostøtten som ville ha inntruffet både som følge av trygdeoppjøret i 2008 og som følge av nytt regelverk for bostøtten.

Overgangsordningen innebærer at det første virkeår gis full kompensasjon. Deretter trappes kompensasjonen ned med 20 pst. hvert år over 5 år.

Ordningen vil omfatte rundt 54 000 av de vel 100 000 nåværende mottakerne av bostøtte. Sammenliknet med de regler som gjelder etter St.prp. nr. 11 (2008-2009) *Ei styrkt bustøtte*, vil gjennomsnittlig merytelse per husstand være om lag 2 900 kroner første året.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på kap. 580, post 70 Bostøtte økes med 66 mill. kroner, fra 2 887,6 mill. kroner til 2 953,6 mill. kroner i 2009.

Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak

Post 21 Kunnskapsutvikling og –formidling

Posten benyttes til forskning, utredninger og formidling av kunnskap, samt å øke fagkunnskap blant sentrale aktører i bolig- og byggsektoren.

Kommunal- og regionaldepartementet vil innenfor bevilgningen på posten gi tilskudd for til sammen 1,1 mill. kroner til følgende enkeltprogrammer og –prosjekter: Byggmiljø, et femårige samarbeidsprogram mellom byggenæringen og departementet, Ecoprodukt, et nytt brukervennlig verktøy for miljøeffektivt valg av bygningsprodukter, Eco-prosjekt, en nettbasert prosjektdatabase med gode eksempler på miljøvennlige og energieffektive byggeprosjekter, og EPD-Norge, næringslivets stiftelse for miljødeklarasjoner.

Kap. 582 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg

Post 60 Rentekompensasjon skole- og svømmeanlegg, kan overføres

På bakgrunn av nye renteanslag for 2009 foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 262,5 mill. kroner, fra 960 mill. kroner til 697,5 mill. kroner.

Post 61 Rentekompensasjon kirkebygg, kan overføres

På bakgrunn av nye renteanslag for 2009 foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 31,9 mill. kroner, fra 117,4 mill. kroner til 85,5 mill. kroner.

Etter gjeldende regelverk for ordningen med rentekompensasjon til kirkebygg omfatter ordningen bare kirker bygd etter 1650. Rehabilitering av eldre kirker finansieres med tilskudd over Opplysningsvesenets fond. Som følge av fondets økonomiske situasjon har Kultur- og kirke departementet besluttet at det inntil videre ikke skal gis tildelinger fra fondet. Forskriften for rentekompensasjonsordningen for kirkebygg er som følge av dette endret, slik at kirker bygd før 1650 kan gis tilskudd over ordningen.

Kap. 586 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser

Post 63 Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag

På bakgrunn av nye renteanslag for 2009 foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 282,2 mill. kroner, fra 1 796,9 mill. kroner til 1 514,7 mill. kroner.

Post 64 Investeringstilskudd, kan overføres

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) er den maksimale tilskuddssatsen for sykehjemsplasser ved en feiltatelse oppgitt til 624 400 kroner per plass. Riktig beløp skal være 626 400 kroner per plass. Dette har ingen budsjettmessige konsekvenser.

Kap. 2412 Den norske stats husbank

Post 72 Rentestøtte

Posten omfatter lån til utleieformål som er gitt med rente- og avdragsfrihet i perioden 1987–1994, og eldre særvilkårslån som har en rentesats på ett prosentpoeng under gjeldende rente, samt inntekter i form av forsinkelsesrenter. På bakgrunn av regnskapstall for 2008, foreslås det at bevilgning på posten økes med 3 mill. kroner, fra 18 mill. kroner til 21 mill. kroner.

Post 90 Lån til Husbanken, overslagsbevilgning

Av Husbankens låneramme i 2008 ble om lag 600 mill. kroner ikke benyttet. Det vil dermed komme færre låneutbetalinger i 2009 enn det som er lagt til

grunn i statsbudsjettet for 2009. På bakgrunn av dette forelås det at bevilgningen på kap. 2412 post 90 Lån til Husbanken reduseres med 116 mill. kroner, fra 11 198 mill. kroner til 11 082 mill. kroner.

Kap. 5312 Den norske stats husbank

Post 90 Avdrag

Posten omfatter mottatte avdrag, tap og rentestøtte. På bakgrunn av en nedgang i ekstraordinære avdrag og innfrielser i 2009, foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 952,3 mill. kroner, fra 9 191,3 mill. kroner til 8 239 mill. kroner.

Kap. 5615 Renter fra Den norske stats husbank

Post 80 Renter

Posten omfatter mottatte renter fra Husbankens lånekunder og rentestøtte. På bakgrunn av nye renteanslag for 2009, foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 565,3 mill. kroner, fra 5 150,3 mill. kroner til 4 585,0 mill. kroner.

Oppfølging av henstillingsvedtak vedrørende Startlån

I forbindelse med behandlingen av dokument nr. 8:141 (2007-2008) fattet Stortinget følgende vedtak, jf. vedtak 142.:

«Det henstilles til Regjeringen å sette i verk et forsøk hvor flere aktører enn kommunene i en avgrenset periode får forvalte startlån eller deler av ordningen på vegne av Husbanken.»

Startlånet er et viktig virkemiddel for kommunene for å bistå unge og økonomisk vanskeligstilte inn i egen eid bolig. Lånet kan også benyttes til refinansiering slik at det blir enklere å beholde boligen. Nesten alle kommunene benytter seg av låneordningen som tilbys fra Husbanken.

I den boligsosiale politikken tilbyr Husbanken kommunene en helhetlig virkemiddelpakke med boligtilskudd, bostøtte og startlån. Målgruppene for disse ordningene er økonomisk vanskeligstilte med ulike grader av boligrettet hjelpebehov. Skal de boligpolitiske mål nås, er det avgjørende at kommunene aktivt benytter disse ordningene og ser dem i sammenheng.

Tildeling og utmåling av startlån er enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det er det offentlige som fatter enkeltvedtak, med mindre annet følger av særskilt lovhjemmel. Verken husbankloven eller andre lover inneholder slik hjemmel. Dersom lovverket skulle åpne for at private aktører som for ek-

sempel boligbyggelag skulle kunne gi startlån, ville det lett bli stilt spørsmål knyttet til aktørens habilitet. Regjeringen kan ikke se at verken boligpolitikken, boligbyggelagene eller andre vil være tjent med det.

Det er avgjørende for en god boligpolitisk måloppnåelse at en og samme enhet står for tildelingen av boligvirkemidlene. Regjeringen mener denne enheten må være kommunen som er gitt en egen rolle og ansvar i boligpolitikken. Kommunene har i dag mulighet til å la private forvaltere stå for selve utbetalingen og forvaltningen av startlånet etter at det er fattet vedtak. Denne muligheten benytter kommunene seg av i stor grad. På denne bakgrunn vil Regjeringen ikke gå inn for at det åpnes for at private aktører kan saksbehandle og tildele startlån.

3.6 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Manglende lønnskompensasjon for 2009

I forbindelse med lønnsjusteringen for 2009 av kap. 600, post 01 ble kompensasjonen på posten ved en feil satt 4,3 mill. kroner for lavt.

Bevilgningen på kap. 600, post 01 foreslås på denne bakgrunn økt med 4,3 mill. kroner.

Administrative ressurser

De administrative oppgavene for Arbeids- og inkluderingsdepartementet er økende. Dette gjør seg særlig gjeldende knyttet til økte asylankomster, store integreringsutfordringer, oppfølging av Arbeids- og velferdsetaten og situasjonen på arbeidsmarkedet. I tillegg vil det i 2009 påløpe høyere kostnader til utvalg enn tidligere forutsatt. Kostnadene relaterer seg både til økte lønns- og driftskostnader og utredningsmidler.

Bevilgningen på kap. 600, post 01 foreslås økt med 3,6 mill. kroner til ovennevnte formål.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 600, post 01 økt med 7,9 mill. kroner.

Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningsbehovet i 2009 tilsier isolert sett at bevilgningen på kap. 601, post 21 kan reduseres med 3,6 mill. kroner.

Samtidig foreslås det overført om lag 2 mill. kroner til posten til forsøksprosjektet TV-mangfold fra kap. 605, post 21 Spesielle driftsutgifter. Det vises til nærmere omtale under kap. 605, post 21.

Det foreslås videre overført 4 mill. kroner fra kap. 601, post 21 til kap. 601, post 50 Norges forskningsråd til seniorforskning innenfor Norges forskningsråds program for forskning om årsaker til sykefravær, uførhet og utstøting. Det vises til nærmere omtale under kap. 601, post 50.

Samlet sett foreslås bevilgningen på kap. 601, post 21 redusert med 5,6 mill. kroner.

Post 50 Norges forskningsråd

I forbindelse med fordelingen av IA-midlene som opprinnelig var ført på kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, ble det bl.a. bevilget 5 mill. kroner på kap. 601, post 21, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009). Arbeidslivets parter ble høsten 2008 enige om at det fra 2009 årlig skulle benyttes 4 mill. kroner av dette beløpet til seniorforskning innenfor Norges forskningsråds program for forskning om årsaker til sykefravær, uførhet og utstøting.

Bevilgningen på kap. 601, post 50 foreslås økt med 4 mill. kroner.

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Overføring av ansvar og oppgaver fra Statens innkrevingsentral til Arbeids- og velferdsetaten

Innkrevning av ytelser etter arbeidsmarkedsloven og folketrygdloven, kapitlene 4 og 11, ble overført til Arbeids- og velferdsetatens innkrevingsentral 1. april 2008. Det foreslås på denne bakgrunn en rammeoverføring på 3,8 mill. kroner fra Statens innkrevingsentral til Arbeids- og velferdsetaten. Statens innkrevingsentral betaler ikke pensjonspremie til Statens Pensjonskasse (SPK), noe som Arbeids- og velferdsetaten gjør. Det foreslås derfor i tillegg en bevilgningsøkning på 225 000 kroner som skal dekke pensjonspremie knyttet til årsverksoverføringen. Dette beløpet tilsvarer økte inntekter til SPK på Fornyings- og administrasjonsdepartementets område.

Økning i antall tiltaksplasser – administrative ressurser

Det foreslås en økning i tiltaksnivået på 1 000 tiltaksplasser på årsbasis, jf. omtale under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere. Forslaget til tiltaksnivå gir et økt behov for personellressurser på til sammen 40 stillinger i Arbeids- og velferdsetaten, tilsvarende 11 mill. kroner i 2009.

Bevilgningen på kap. 605, post 01 foreslås økt med 11 mill. kroner ifm. økning i nivået på arbeidsmarkedstiltak.

Overføring av helsetjenesteforvaltningen fra Arbeids- og velferdsetaten til Helsedirektoratet – korrigerende av pensjonspremie

Ved behandling av statsbudsjettet for 2009 ble ansvaret for helserefusjonsområdet overført fra Arbeids- og velferdsdirektoratet til Helsedirektoratet. Det ble i den sammenheng trukket ut midler fra Arbeids- og velferdsetaten tilsvarende beregnet årlig pensjonspremie for de overførte ansatte.

På bakgrunn av ny sats for pensjonspremie i SPK fra 2009, er ikke det overførte beløpet tilstrekkelig for å dekke pensjonsutgiftene til de ansatte i helsetjenesteforvaltningen. Det bør derfor trekkes ut ytterligere 5,88 mill. kroner fra Arbeids- og velferdsetatens ramme. De samlede pensjonskostnadene knyttet til de personer som ble overført til Helsedirektoratet utgjør 26,5 mill. kroner i 2009.

Det foreslås på denne bakgrunn å overføre 5,88 mill. kroner fra kap. 605, post 01 til kap. 720, post 01.

Samlet sett foreslås bevilgningen på kap. 605, post 01 økt med 9,1 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

I forbindelse med stortingsproposisjonen om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer våren 2008 ble det på bakgrunn av drøftinger mellom myndighetene og arbeidslivets parter vedtatt å etablere et forsøk med arbeidsrettet rehabilitering for en utvidet målgruppe i regi av Arbeids- og velferdsetaten. Forsøket har en budsjetttramme på 10 mill. kroner årlig på kap. 605, post 21 Spesielle driftsutgifter. For 2009 ventes imidlertid oppstart først 2. halvår. Dette innebærer at det kun vil være et behov på 5,6 mill. kroner i 2009. Mindreforbruket på 4,4 mill. kroner foreslås omdisponert til andre formål for 2009, jf. omtalen under av informasjons- og utviklingstiltak og forsøksprosjektet TV-mangfold, jf. kap. 601, post 21.

I de samme drøftingene mellom myndighetene og arbeidslivets parter ble det vedtatt å overføre midler fra kap. 601, post 73 til kap. 605, post 21 knyttet til informasjons- og utviklingstiltak innenfor forsøket «Raskere tilbake». Det tok tid før aktivitetene ble igangsatt, noe som førte til at en del kostnader ikke påløp i 2008, men vil komme til utbetaling i 2009. Ettersom overført beløp fra 2008 til 2009 under kap. 605, post 21 ikke vil være tilstrekkelig til å dekke disse utgiftene, er det behov for å omdisponere 2 mill. kroner. I tillegg er det behov for å avsette 400 000 kroner til planlegging, gjennomføring og oppfølging av nettverkskonferanser og andre utviklingstiltak innenfor arbeidsrettet rehabilitering.

Totalt sett innebærer dette en omdisponering innenfor kap. 605, post 21 på 2,4 mill. kroner, fra forsøk innenfor arbeidsrettet rehabilitering til informasjons- og utviklingstiltak innenfor «Raskere tilbake».

Videre overføres 2 mill. kroner til kap. 601, post 21 Spesielle driftsutgifter knyttet til forsøksprosjektet TV-mangfold.

Bevilgningen på kap. 605, post 21 foreslås redusert med 2,0 mill. kroner.

Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak

Post 21 Forsøk, utviklingstiltak

Behovet i 2009 tilsier at bevilgningen på kap. 634, post 21 kan reduseres med 2,5 mill. kroner.

Av dette foreslås 1 mill. kroner overført til Helse- og omsorgsdepartementet ifm. forslag om å utvide fylkesmannens tilsynsansvar til også å omfatte tilsyn med økonomisk stønad og kvalifiseringsprogram/kvalifiseringsstønad, jf. omtale under kap. 721 Statens helsetilsyn, post 01 Driftsutgifter.

Bevilgningen på kap. 634, post 21 foreslås redusert med 2,5 mill. kroner.

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, kan overføres

Økt nivå for arbeidsmarkedstiltak

Forslaget til bevilgning under post 76 må sees i sammenheng med omtalen av situasjonen på arbeidsmarkedet, jf. omtale i St.meld. nr. 2 (2008-2009) Revidert nasjonalbudsjett.

Regjeringen fører en aktiv arbeidsmarkedspolitikk for å møte svekkelsen på arbeidsmarkedet og ønsker spesielt å motvirke at økt ledighet fører til lange ledighetsperioder. I forbindelse med Regjeringens tiltakspakke for arbeid ble nivået for arbeidsmarkedstiltak økt med 6 000 plasser i gjennomsnitt for 2009. Vedtatt bevilgning for 2009 gir etter dette grunnlag for gjennomføring av gjennom-

snittlig om lag 74 000 tiltaksplasser, jf. St.prp. nr. 37 (2008-2009).

Som følge av oppjusterte ledighetsanslag foreslås det nå å øke tiltaksnivået ytterligere. Regjeringen foreslår at nivået på tiltak for arbeidssøkere med moderat bistandsbehov økes med 1 000 plasser i gjennomsnitt i 2009. Ut fra et anslått nivå på tiltakene nå, gir dette grunnlag for en økning på om lag 5 000 tiltaksplasser fram til utgangen av året. Forsøket med tidsubestemt lønnstilskudd foreslås utvidet med inntil 500 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis i 2009 innenfor bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak. Økningen i arbeidsmarkedstiltak vil benyttes til opplæringstiltak, arbeidspraksis, lønnstilskudd, oppfølgings- og avklaringstiltak.

Økningen på i gjennomsnitt 1 000 nye tiltaksplasser for arbeidssøkere med moderat bistandsbehov i 2009 medfører et økt bevilgningsbehov under kap. 634, post 76 på 100,3 mill. kroner. I tillegg medfører forslaget isolert sett behov for å øke den samlede tilsagnsfullmakten for kap. 634, post 76 med 43,8 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. En økning i tiltaksnivået vil medføre et økt behov for personellressurser i Arbeids- og velferdsetaten på 40 stillinger i 2. halvår 2009 tilsvarende 11 mill. kroner, jf. omtale under kap. 605, post 01.

Det samlede tiltaksnivået vil etter dette være om lag 75 000 i gjennomsnitt på årsbasis i 2009. Om lag 18 000 av plassene vil være forbeholdt personer med moderat bistandsbehov (registrerte ledige).

Justering av tilsagnsfullmakten for arbeidsmarkedstiltak

De forutsetninger som er lagt til grunn for beregning av tilsagnsfullmakter for 2009 er justert slik at den samlede tilsagnsfullmakten for arbeidsmarkedstiltak i saldert budsjett 2009 er om lag 97,7 mill. kroner for høy. Tilsagnsfullmakten foreslås på denne bakgrunn redusert med 97,7 mill. kroner, og samlet tilsagnsfullmakt for arbeidsmarkedstiltakene foreslås satt til 3 084,25 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Justering av kostnadstak for utdanningstøtte for personer med nedsatt arbeidsevne

Kostnadstaket for utdanningstøtte for personer med nedsatt arbeidsevne er i dag på 50 000 kroner. Kostnadstaket har ikke vært justert etter innføringen i 2003. Det foreslås derfor å justere kostnadstaket i forhold til konsumprisindeksen på innføringstidspunktet (2003) og konsumprisindeksen for 2008, noe som avrundet gir et nytt kostnadstak på 55 000 kroner. Merutgiftene på helårsbasis er

anslått til 3,3 mill. kroner. Endringen i kostnadstak foreslås gjennomført fra 1. juli 2009. Utgiftene for 2009 på 1,65 mill. kroner dekkes innenfor bevilgningen på kap. 634, post 76.

Oppfølging av anmodningsvedtak nr. 115 (2008-2009) fra Stortinget til Regjeringen

Stortinget har ved behandlingen av innstilling fra Arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, vedtatt følgende anmodning: «Stortinget ber Regjeringen disponere tiltaksbevilgningen under kap. 634, post 76 slik at arbeidsmarkedstiltak kan settes inn når situasjonen på arbeidsmarkedet tilsier det.»

Arbeids- og velferdsetaten har fått fullmakt til en mer fleksibel bruk av den samlede tiltaksbevilgningen til arbeidsmarkedstiltakene for 2009 mellom 1. og 2. halvår. Dette ble meddelt Arbeids- og velferdsdirektoratet i tildelingsbrevet for 2009, jf. også St.prp. nr. 37 (2008-2009). Så langt har etaten imidlertid ikke hatt behov for å benytte adgangen til mer fleksibel bruk av den samlede tiltaksbevilgningen for 2009 mellom 1. og 2. halvår.

Oppsummering

Bevilgningen på kap. 634, post 76 foreslås økt med 100,3 mill. kroner.

Kap. 635 Ventelønn

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Til grunn for et oppdatert utgiftsanslag under kap. 635 legges det en gjennomsnittlig beholdning ventelønsmottagere på om lag 1 200 personer i 2009. Dette er i all hovedsak i samsvar med anslaget som ble lagt til grunn i saldert budsjett for 2009. Gjennomsnittlig utbetaling per mottaker anslås imidlertid å bli noe høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Basert på disse forutsetningene anslås utbetalinger av ventelønn til om lag 248 mill. kroner i 2009, dvs. en økning på 18 mill. kroner.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 635, post 01 økes med 18 mill. kroner.

Kap. 3635 Ventelønn

Post 01 Refusjon statlig virksomhet mv.

Refusjonsandelen til ventelønsmottakere vil avhenge av utviklingen i antall mottakere og tilgangen av antall mottakere med fulle refusjonskrav. Til grunn for et oppdatert refusjonsanslag under kap. 3635, post 01 legges det en videreføring av faktisk refusjonsandel fra 2007 og 2008 på om lag 24 pst.

Dette er om lag 2 prosentpoeng høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Dette vil medføre en økning i refusjonsinntektene i 2009 fra 50 mill. kroner til 60 mill. kroner under kap. 3635, post 01.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på kap. 3635, post 01 økes med 10 mill. kroner.

Kap. 650 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Antallet enslige mindreårige asylsøkere har økt i forhold til tidligere forutsetninger. Dette innebærer at det er behov for å bosette flere enslige mindreårige enn tidligere lagt til grunn. For å styrke Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) sitt arbeid med å bosette enslige mindreårige flyktninger, foreslås det å øke IMDis driftsbevilgning med 5 mill. kroner.

Informasjonspakke til arbeidsinnvandrere

Informasjonspakke til arbeidsinnvandrere er et viktig tiltak i St.meld. nr. 18 (2007-2008) Arbeidsinnvandring. Det foreslås å øke IMDis driftsbevilgning med 3 mill. kroner til arbeidet med informasjonspakken.

Handlingsplan mot tvangsekteskap

Et tiltak i Handlingsplan mot tvangsekteskap (2008-2011) er integreringsrådgivere ved utvalgte utenriksstasjoner. Fra 1. mars 2009 ble en stilling i IMDi omgjort til spesialutsending for familiesaker. Arbeidsgiveransvaret ble i denne forbindelse overført fra IMDi til Utenriksdepartementet. Det foreslås at 2,1 mill. kroner overføres til Utenriksdepartementet.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 650, post 01 økt med 5,9 mill. kroner.

Kap. 651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 60 Integreringstilskudd, kan overføres

Anslagsendringer

IMDi anslår at til sammen 6 600 personer vil bli bosatt i en kommune i 2009, en reduksjon fra 8 000 personer i St.prp. nr. 1 (2008-2009). Dette fører til en reduksjon i utgifter til integreringstilskudd År-1. Antall personer som utløser tilskudd for år 2-5 er også lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Det

te innebærer at utgiftene reduseres med 136,9 mill. kroner.

Økt integreringstilskuddssats

Det er store bosettingsutfordringer framover. Kommunene må øke bosettingen av flyktninger fra om lag 4 400 i 2008 til et vesentlig høyere nivå. Behovet i 2009 er 8 100, og i 2010 tilsier prognosene et enda større behov for bosettingsplasser i kommunene. Det er svært viktig å sikre rask og god bosetting i landets kommuner. Rask bosetting bidrar til å korte ned oppholdstiden i statlige mottak og lette overgangen til utdanning, arbeid og økonomisk selvhjelpenhet. Det foreslås å forbedre kommunenes økonomiske rammevilkår i bosettings- og integreringsarbeidet ved å øke satsen for integreringstilskuddet. Tilskuddet foreslås økt med 5 000 kroner for både barn og voksne, fra 551 500 kroner til 556 500 kroner for voksne og fra 531 500 til 536 500 kroner for barn. Økningen foreslås iverksatt fra 1. juli 2009. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn økt med 29,4 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 651, post 60 redusert med 107,5 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet

Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i lokalsamfunnet. Det foreslås derfor å styrke frivillige organisasjoner som aktører i bosettingsarbeidet og i arbeidet for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen.

Bevilgningen på kap. 651, post 71 foreslås økt med 5 mill. kroner.

Kap. 3651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 01 Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter

Bevilgningen på posten er 70,2 mill. kroner. Visse innenlandske utgifter knyttet til mottak av asylsøkere og flyktninger kan i henhold til retningslinjene fra OECD/DAC (Development Assistance Committee) godkjennes som offisiell utviklingshjelp. Som følge av forslaget om å øke integreringstilskuddssatsen, jf. omtale under kap. 651, post 60, foreslås bevilgningen på kap. 3651, post 01 økt med 950 000 kroner.

Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen er på 638 mill. kroner. Bevilgningen består av tilskudd til dekning av krigsfartstillegg mv. etter sjømannspensjonstrygdloven § 15, samt tilskudd som skal dekke trygdens underskudd i henhold til statsgarantien.

Antall arbeidstakere som trekkes for pensjonsavgift i 2009 ser ut til å bli noe høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett 2009. Videre ser grunnlaget for rederiavgift også ut til å bli høyere enn lagt til grunn. Dette innebærer en økning i avgiftsinntektene og dermed reduksjon i trygdens underskudd og behovet for statstilskudd. I tillegg foreslås det å øke bevilgningen til administrasjon av Pensjonstrygden for sjømenn med 3 mill. kroner pga økte utgifter til IT-investeringer, lønn og kompetanseutvikling.

Bevilgningen på kap. 664, post 70 foreslås redusert med 66 mill. kroner.

Kap. 666 Avtalefestet pensjon

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen er på 1 230 mill. kroner. Utgiftene i 2008 ble høyere enn tidligere forventet. Dette gir et høyere inngangsnivå til 2009 enn forutsatt i saldert budsjett. Videre ser veksten i antall pensjonister med avtalefestet pensjon i 2009 ut til å bli noe høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett. I saldert budsjett er det lagt til grunn en vekst i gjennomsnittlig antall pensjonister i 2009 på 9,9 pst. Oppdaterte anslag viser at veksten nå ser ut til å bli på 10,4 pst.

Bevilgningen på kap. 666, post 70 foreslås økt med 29,4 mill. kroner.

Kap. 680 Sametinget

Post 50 Sametinget

Gjenbegraving av skjelettmaterialet fra Neiden

Det er i statsbudsjettet 2009 bevilget 1,5 mill. kroner til en gjenbegraving av skjelettmaterialet fra Neiden som i dag er oppbevart ved Universitetet i Oslo, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009) og Budsjett-innst. S. nr. 5 (2008-2009). Kostnadene knyttet til de tiltak som må iverksettes for å sikre en verdig gjenbegraving av skjelettmaterialet er høyere enn først antatt. Det foreslås derfor at Sametingets budsjett økes med 1,5 mill. kroner i 2009.

Innlemmelse av Lavangen kommune i forvaltningsområdet for samisk språk

Samelovens språkregler, som trådte i kraft 1. januar 1992, skal legge forholdene til rette for videreutvikling og økt bruk av samisk. Reglene skal sikre innbyggerne grunnleggende rettigheter vedrørende bruk av samisk, særlig i forvaltningsområdet for samisk språk. Forvaltningsområdet består i dag av åtte kommuner; fem kommuner i Indre Finnmark, Kåfjord kommune i Nord-Troms, Tysfjord kommune i Nordland og Snåsa kommune i Nord-Trøndelag.

Lavangen kommune søkte i 2008 om å bli innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk. Det foreslås at Sametingets budsjett økes med 1 mill. kroner for å tilrettelegge for tospråklig forvaltning. Lavangen kommune vil da kunne innlemmes i forvaltningsområdet for samisk språk fra 1. oktober 2009.

Bevilgningen på kap. 680, post 50 foreslås samlet sett økt med 2,5 mill. kroner

Kap. 690 Utlendingsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Oppgradering av Utlendingsdirektoratets IKT-systemer

Vedtatt bevilgning er 717,4 mill. kroner. En betydelig økning i antall ansatte i utlendingsforvaltningen de senere årene har medført økt belastning og svekket ytelsesevne for IKT-systemene til Utlendingsdirektoratet. I tillegg har trusselbildet på IKT-feltet endret seg, med flere alvorlige virusangrep det siste året. Utviklingen har medført behov for å iverksette risikoreduserende tiltak for å muliggjøre tilfredsstillende saksavvikling og måloppnåelse for flere ledd i forvaltningen. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 690, post 01 med 20,2 mill. kroner.

Registreringsordning for EØS-borgere

I tråd med direktiv 2004/38/EF er det besluttet å avvikle ordningen med krav om oppholdstillatelse for EØS-borgere og deres familiemedlemmer. Det vil imidlertid bli innført registreringsplikt for gruppen, blant annet for å sikre god statistikk, jf. Ot.prp. nr. 72 og Innst. O. nr. 33 (2008-2009). Det legges opp til en internetbasert selvregistreringsløsning. Merutgiftene er anslått til 3 mill. kroner i 2009. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 690, post 01 med 3 mill. kroner.

Landinfo

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) leverer viktig bakgrunnsinformasjon til saksbehandlingen av utlendingssaker. Det er behov for å styrke kapasiteten og øke antall stillinger i Landinfo. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 690, post 01 med 2 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 690, post 01 med 25,2 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak

Vedtatt bevilgning er 2 090,6 mill. kroner. Bevilgningsbehovet på posten avhenger i hovedsak av gjennomsnittlig antall personer i asylmottak (belegg). Dette påvirkes av en rekke faktorer, herunder antall personer som søker asyl, saksbehandlingstid i asylsaker, andel innvilgelser/avslag, bosettingstakt og effektivering av avslag. Prognosene for belegget er preget av stor usikkerhet, og bevilgningsbehovet på posten vil ofte endre seg i løpet av budsjettperioden.

Saldert budsjett 2009 er basert på et gjennomsnittlig belegg i mottak på 14 800 personer. Som følge av utfordringer knyttet til bosetting av personer med innvilget søknad, forventes belegget å øke til i underkant av 15 200 i 2009, jf. også omtale under kap. 651, post 60. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 690, post 21 med 46,5 mill. kroner.

Oppdaterte tall og prognoser viser at andelen enslige mindreårige asylsøkere av nye asylankomster er høyere enn det som ligger til grunn for vedtatt budsjett 2009. Tidligere år har andelen enslige mindreårige asylsøkere utgjort om lag 6 pst. av de totale ankomstene, mens andelen i 2008 økte til 9,5 pst. Oppdaterte prognoser tilsier en andel på om lag 12 pst. i 2009.

Utgiftene til drift av statlige mottak anslås å bli betydelig høyere som følge av den høye forventede andelen enslige mindreårige asylsøkere i 2009. For å kompensere for dette og sikre et godt tilbud til enslige mindreårige asylsøkere i mottak, foreslås det å øke bevilgningen på kap. 690, post 21 med 201,5 mill. kroner som en engangsbevilgning for 2009.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 690, post 21 økt med 248 mill. kroner.

Post 22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse

Vedtatt bevilgning er 75,4 mill. kroner. Bevilgningen på posten dekker utgiftene Utlendingsdirektoratet har til tolking og oversettelse i forbindelse

med behandlingen av asylsaker. Tidsbruken per intervju og antallet intervjuer vil bli noe lavere enn det som ligger til grunn for saldert budsjett, bl.a. som følge av stordriftsfordeler knyttet til mange asylsøkere med likeartet bakgrunn.

Bevilgningen over kap. 690, post 22 foreslås på denne bakgrunn redusert med 12,7 mill. kroner.

Post 60 Vertskommunetilskudd

Anslagsendringer

Gjeldende bevilgning er 132,2 mill. kroner. Som omtalt under kap. 690, post 21, er behovet for mottaksplasser i 2009 høyere enn tidligere lagt til grunn. I tillegg har de nyopprettede mottakene i gjennomsnitt noe færre plasser enn hva man tidligere har lagt til grunn. Antallet vertskommuner (kommuner med asylmottak) som det skal utbetales vertskommunetilskudd til i 2009 forventes å øke. Merutgiftene som følge av disse forholdene anslås til om lag 21,2 mill. kroner.

Vergeordningen for enslige mindreårige asylsøkere

Vergeordningen for enslige mindreårige asylsøkere er basert på frivillig innsats. Særlig i transittfasen har dette vist seg utfordrende. Verger er, på samme måte som tolk, en forutsetning for å kunne gjennomføre intervju av enslige mindreårige asylsøkere. Vanskeligheter med å rekruttere tilstrekkelig mange verger kan skape forsinkelser i behandlingen av asylsøknadene, og dermed også øke oppholdstiden i mottakene.

Det foreslås derfor å innføre et eget kommunalt tilskudd for avlønning av verger for enslige mindreårige asylsøkere. Tilskuddet foreslås avgrenset til transittfasen og vergens rolle i forbindelse med behandlingen av asylsaken, samt overformynderiens arbeid med oppnevning og oppfølging av vergene. Tilskuddsordningen foreslås innført fra 1. juli 2009. Merutgiftene anslås til 5 mill. kroner i 2009.

Bevilgningen på kap. 690, post 60 foreslås økt med til sammen 26,2 mill. kroner.

Kap. 3690 Statlige mottak

Post 01 Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter

Bevilgningen på posten er 1 381,3 mill. kroner. Visse innenlandske utgifter knyttet til mottak av asylsøkere og flyktninger kan i henhold til retningslinjene fra OECD/DAC (Development Assistance Committee) godkjennes som offisiell utviklingshjelp. Med utgangspunkt i forslaget til bevilgning på kap. 690, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak og kap. 690, post 60 Tilskudd til vertskom-

muner for mottak for asylsøkere og flyktninger, foreslår Regjeringen å øke bevilgningen på kap. 3690, post 04 med 218,8 mill. kroner.

Kap. 691 Utlendingsnemnda

Post 01 Driftsutgifter

Vedtatt bevilgning er 231,4 mill. kroner. Bevilgningen til Utlendingsnemnda (UNE) ble økt med om lag 103 mill. kroner i 2009, særlig for å utvide kapasiteten til asylsaksbehandling. UNE har rekruttert et betydelig antall nyansatte, men det har vist seg utfordrende å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte personer så hurtig som forutsatt.

Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på kap. 691, post 01 med 10 mill. kroner.

Kap. 2541 Dagpenger

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

Endring av dagpengeanslaget

I 2008 var de samlede utbetalingene til dagpenger på om lag 4 376 mill. kroner. I saldert budsjett for 2009 er dagpengebevilgningen anslått til 5 103 mill. kroner. Ifm. St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble dagpengeutbetalingene anslått til om lag 7,3 mrd. kroner, uten at bevilgningen ble foreslått endret i proposisjonen. Ledigheten og andelen ledige med dagpenger har økt de siste månedene jf. omtale i St.meld. nr. 2 (2008-2009) Revidert nasjonalbudsjett 2009. Utviklingen i utbetalingene hittil i 2009 (per mars 2009) viser en vekst i utbetalingene på om lag 1 mrd. kroner sammenliknet med samme periode i 2008.

Sammenliknet med tidligere anslag legges nå til grunn utsikter til høyere vekst både i den forventede ledigheten i 2009 og i andelen ledige som forventes å ha rett til dagpenger i 2009. Det anslås at utgiftene til dagpenger i 2009 vil utgjøre 10,5 mrd. kroner.

Endring av regelverket for dagpenger under permittering

For å bedre de økonomiske ytelsene under arbeidsledighet og permittering har Regjeringen foretatt flere endringer i dagpengereguleringen i forbindelse med tidligere budsjettproposisjoner, jf. bl.a. St.prp. nr. 1 (2008-2009) og St.prp. nr. 37 (2008-2009).

For å få rett til dagpenger under permitteringer kreves det nå at arbeidstiden er blitt redusert med minst 50 prosent i forhold til arbeidstiden forut for ledigheten. Tilsvarende er det et vilkår for rett til graderte (avkortede) dagpenger at deltidsarbeid

ikke overstiger 50 prosent av tidligere arbeidstid. Arbeidstakere som er permittert med mindre enn 50 pst., har med andre ord ikke rett til dagpenger i dagens regelverk. På bakgrunn av situasjonen på arbeidsmarkedet foreslår Regjeringen nå at kravet til arbeidstidsreduksjon for rett til dagpenger under permittering, senkes til 40 prosent. Forslaget kan gjennomføres ved forskriftsendring. Forskriftsendringen er omtalt i Ot.prp. nr. 45 (2008-2009) Om lov om endringer i folketryktdloven (tidsbegrenset uførestønad).

Ved å senke kravet til arbeidstidsreduksjon legges det til rette for mer fleksible permitteringsordninger. Krav til arbeidstidsreduksjon på 40 prosent for å ha rett til dagpenger under permittering vil gjøre det enklere å gjennomføre såkalte rullerende permitteringer. Endringen vil gjelde fra 1. juli 2009, og antas isolert sett å øke dagpengeutbetalinger i 2009 med 30 mill. kroner. Økningen inngår i det samlede anslaget som er omtalt over.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 2541, post 70 økt med 5 362,9 mill. kroner til 10 500 mill. kroner.

Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.

Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.

Posten dekker utgifter for staten i henhold til loven om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs. Målsettingen er å sikre utbetaling av krav på lønn og annet vederlag for arbeid i tjenesteforhold som ikke dekkes pga. arbeidsgivers konkurs.

Utbetalingene gjennom lønnsgarantiordningen er sterkt konjunkturavhengige. Det er først og fremst antallet konkurser på landsbasis, antallet ansatte og de ansattes lønnsnivå som påvirker de samlede utbetalingene. Økonomien i det enkelte bo har også stor betydning for utbetalingene og mulighetene for innkreving av dividende.

I perioden 2003-2007 var det hvert år en betydelig nedgang i antall konkurser. Antall konkurser økte imidlertid fra 2007 til 2008. Totalt ble det åpnet 3 637 konkurser i 2008, en økning på 28 pst. i forhold til 2007. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det var en økning i antall konkurser på 70 pst. i 4. kvartal 2008 sammenliknet med tilsvarende periode 2007. Økningen i antall konkurser vil medføre en økning i antall nye saker/bo til lønnsgarantiordningen. Ettersom bobestyrere ofte må bruke noe tid på å få oversikt over konkursboet, vil det kunne ta litt tid før kravene sendes inn og utbetales.

Som følge av markert endring i norsk økonomi og utviklingen i antall konkurser i 3. og 4. kvartal

2008 ser det ut til at man nå er inne i en periode med kraftig vekst i antall åpnete konkurser. Det anslås på grunn av utviklingen i 2008 og prognoser om utviklingen fremover, en betydelig vekst i antall konkurser og utbetalinger i 2009 i forhold til 2008.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 2542, post 70 økes med 430 mill. kroner.

Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.

Post 02 Dividende

Dividenden fra konkursbo, det vil si den delen av statens lønnsgarantiutbetalinger det er dekning for i konkursbo, kan til en viss grad ses i sammenheng med endringene i utbetalingene, samt den generelle økonomiske situasjon i boene. Innbetalingene relaterer seg både til både inneværende og tidligere års utbetalinger. Det er et betydelig etterslep i innkreving av dividenden i forhold til utbetalingene.

I årene 2007 og 2008 ble det innbetalt dividende tilsvarende hhv. 103 og 77 mill. kroner. Den lave dividendeinngangen i 2008 har sammenheng med lave antall konkurser i 2. halvår 2007 og 1. halvår 2008. Omslaget i antall konkurser kom først i 2. halvår 2008. Pga. etterslep i innbetalingene som følge av lang saksbehandlingstid ved innkreving av dividende, vil dette først medføre økt dividendinnang i 2009.

Bevilgningen på kap. 5704, post 02 foreslås økt med 90 mill. kroner.

Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far

Post 70 Overgangsstønad, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 2 310 mill. kroner. Basert på regnskapstall og statistikk per mars 2009 anslås nå utgiftene til overgangsstønad til 2 410 mill. kroner. Utgiftsveksten skyldes noe høyere vekst i antall mottakere av overgangsstønad enn lagt til grunn i saldert budsjett 2009. Veksten i antall mottakere kan ha sammenheng med utviklingen på arbeidsmarkedet, som har gjort det noe vanskeligere for enslige forsørgere å komme i jobb.

Bevilgningen på kap. 2620, post 70 foreslås økt med 100 mill. kroner.

Kap. 2650 Sykepenger

Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv., overslagsbevilgning

Bevilgningen som er på 28 630 mill. kroner, foreslås økt med 450 mill. kroner. Det har vært en økning i sykefraværet de siste månedene, og det trykdefinansierte sykefraværet har hittil i år økt mer i

forhold til samme periode i fjor enn tidligere lagt til grunn. På denne bakgrunn er sykefraværsetningene for arbeidstakere satt opp til 2 pst. økning for året som helhet, mot 0-vekst i anslagene som lå til grunn for saldert budsjett 2009. I motsatt retning trekker nedjustering av sysselsettingsforutsetningene og lønnsvekstforutsetningene for 2009.

Bevilgningen på kap. 2650, post 70 foreslås økt med 450 mill. kroner.

Post 71 Sykepenger for selvstendige, overslagsbevilgning

Bevilgningen som er på 1 640 mill. kroner, foreslås økt med 80 mill. kroner. Oppjusteringen av utgifts-anlaget skyldes hovedsakelig at sykefraværet for selvstendige øker mer enn tidligere lagt til grunn. Videre er sysselsettings- og lønnsvekstforutsetningene for 2009 også justert siden saldert budsjett.

Bevilgningen på kap. 2650, post 71 foreslås økt med 80 mill. kroner.

Post 72 Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 450 mill. kroner. Regnskapstall for de siste månedene gir indikasjoner på at utgiftene øker mer enn lagt til grunn for saldert budsjett 2009.

Bevilgningen på kap. 2650, post 72 foreslås økt med 60 mill. kroner.

Kap. 2653 Ytelser til yrkesrettet attføring

Post 70 Attføringspenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 10 072 mill. kroner. Nytt anslag for utgifter til attføringspenger i 2009 er 10 510 mill. kroner, en økning på 438 mill. kroner i forhold til saldert budsjett.

Utgiftsveksten skyldes i hovedsak en oppjustering av antall mottakere av attføringspenger i 2009. I saldert budsjett er det lagt til grunn en vekst i gjennomsnittlig antall mottakere i 2009 på 1,4 pst, mens oppdaterte anslag viser at veksten kan bli 4,2 pst. Økningen i antall attføringsmottakere har bl.a. sammenheng med den negative utviklingen på arbeidsmarkedet. Videre er det innført en forskrifts- endring fra 1. januar 2009 slik at attføringspenger i overgangsfasen til rehabiliteringspenger eller uføreytelser kan gis i inntil 8 måneder, mot tidligere tidsbegrensning på 16 uker. Effekten av denne forskrifts- endringen vil kunne gi en økning i gjennomsnittsbeholdningen av attføringspengemottakere.

Bevilgningen på kap. 2653, post 70 foreslås økt med 438 mill. kroner.

Kap. 2655 Uførhet

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 18 775 mill. kroner. På bakgrunn av utviklingen i regnskapstall og antall mottakere høsten 2008 og hittil i år forventes det nå en økning i utgiftene i 2009.

Bevilgningen på kap. 2655, post 70 foreslås økt med 255 mill. kroner.

Post 71 Tilleggs pensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 29 160 mill. kroner. På bakgrunn av utviklingen i regnskapstall og antall mottakere høsten 2008 og hittil i år forventes det nå en økning i utgiftene i 2009.

Bevilgningen på kap. 2655, post 71 foreslås økt med 440 mill. kroner.

Post 72 Sært tillegg, overslagsbevilgning

Bevilgningen som er på 2 042 mill. kroner, foreslås redusert med 222 mill. kroner. Regnskapstall for de siste månedene gir indikasjoner på at utgiftene øker mindre enn lagt til grunn for saldert budsjett 2009.

Bevilgningen på kap. 2655, post 72 foreslås redusert med 222 mill. kroner.

Post 73 Foreløpig uførestønad, overslagsbevilgning

Bevilgningen som er på 160 mill. kroner, foreslås redusert med 60 mill. kroner. Regnskapstall for de siste månedene gir indikasjoner på at utgiftene øker mindre enn lagt til grunn for saldert budsjett 2009.

Bevilgningen på kap. 2655, post 73 foreslås redusert med 60 mill. kroner.

Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.

Post 74 Tilskudd til biler

Bevilgningen som er på 930 mill. kroner, foreslås økt med 95 mill. kroner. Bevilgningen i saldert budsjett var basert på regnskap og statistikk til og med september 2008. De siste månedene i 2008 og de første måneder i 2009 viser en større økning i utbetalinger av tilskudd til bil enn lagt til grunn for saldert budsjett 2009.

Bevilgningen på kap. 2661, post 74 foreslås økt med 95 mill. kroner.

*Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler
Anslagsendringer*

Utgiftsutviklingen for hjelpemidler de siste årene har variert mye fra år til år. På bakgrunn av utviklingen høsten 2008 og hittil i år forventes det nå en reduksjon i utgiftene i 2009.

Dette gir et redusert utbetalingsbehov over bevilgingen på 77,4 mill. kroner.

*Overføring av ansvaret for dekning av utgifter til
briller/kontaktlinser til barn og ungdom under 18
år, samt irislinser*

I dag er retten til stønad til briller, irislinser, øye-
proteser mv. hjemlet forskjellige steder. Det fore-
slås å overføre ansvaret for dekning av utgifter til
briller/kontaktlinser til barn og ungdom under 18
år, samt irislinser, fra Helse- og omsorgsdeparte-
mentet til Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Helårseffekt av overføringen er beregnet til om
lag 80 mill. kroner. Det foreslås at endringen gjøres
gjeldende fra 1. juli 2009. Det foreslås derfor å over-
føre 40 mill. kroner fra kap. 2790 Andre helsetiltak,
post 70 Bidrag, lokalt under Helse- og omsorgsde-
partementet til kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad,
hjelpemidler mv., post 75 Bedring av funksjonsev-
nen, hjelpemidler.

Bevilgingen foreslås økt med 40 mill. kroner
som følge av denne overføringen.

Bevilgingen på kap. 2661, post 75 foreslås sam-
let redusert med 37,4 mill. kroner.

Kap. 2670 Alderspensjon

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Bevilgingen er på 40 701 mill. kroner. Økningen i
antall mottakere ser ut til å bli noe høyere enn lagt
til grunn i saldert budsjett. Ved fastsettelsen av sal-
dert budsjett var det forutsatt en økning i antall
mottakere på 0,87 pst. Oppdaterte anslag viser at
økningen kan bli 0,98 pst. Dette er hovedårsaken til
at bevilgingen foreslås økt.

Bevilgingen til kap. 2670, post 70 foreslås økt
med 99 mill. kroner.

Post 71 Tilleggspensjon, overslagsbevilgning

Bevilgingen er på 63 354 mill. kroner. Økningen i
antall mottakere ser ut til å bli noe høyere enn lagt
til grunn i saldert budsjett. Ved fastsettelsen av sal-
dert budsjett var det forutsatt en økning i antall
mottakere på 1,43 pst. Oppdaterte anslag viser at
økningen ser ut til å bli 1,58 pst. Dette er hovedår-
saken til at bevilgingen foreslås økt.

Bevilgingen til kap. 2670, post 71 foreslås økt
med 196 mill. kroner.

Kap. 2690 Diverse utgifter

Post 70 Sykestønadsutgifter i utland

Bevilgingen er på 155 mill. kroner. Som følge av at
utbetalinger i desember 2008, som var budsjettert i
2008, først ble regnskapsført i 2009, er det nødven-
dig å øke bevilgingen.

Bevilgingen til kap. 2690, post 70 foreslås økt
med 45 mill. kroner.

**Kap. 3653 Opplæring i norsk og
samfunnskunnskap for voksne
innvandrere**

*Post 01 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente
utgifter*

Visse innenlandske utgifter knyttet til norskopplæ-
ring for asylsøkere i mottak kan i henhold til ret-
ningslinjene fra OECD/DAC (Development Assis-
tance Committee) godkjennes som offisiell utvik-
lingshjelp (ODA-godkjente utgifter). Som følge av
at utgiftene til norskopplæring i mottak anslås å
øke med om lag 38,5 mill. kroner i forhold til sal-
dert budsjett, foreslås bevilgingen på posten økt
med 33,1 mill. kroner.

Kap. 5701 Diverse inntekter

Post 02 Diverse inntekter

Bevilgingen er på 175 mill. kroner. Inntektene på
posten består bl.a. av renter og avdrag på attfør-
ingslån, tilbakebetalinger på grunn av for mye ut-
betalt til leger og stønadsmottakere og avdrag på
bidraglån. De faktiske inntektene på posten er for-
ventet å bli høyere enn vedtatt bevilgning.

Bevilgingen på kap. 5701, post 02 foreslås økt
med 50 mill. kroner.

Post 73 Refusjon fra bidragspliktige

Gjeldende bevilgning er på 495 mill. kroner. Inntek-
tene på posten må sees i sammenheng med kap.
2620, post 76 Forskuttering av underholdsbidrag.
Anslagene for refusjonsinntekter som legges til
grunn utarbeides normalt på bakgrunn en prosent-
sats av det beløp som forventes utbetalt i bidrags-
forskudd på kap. 2620 post 76 i samme periode.

I saldert budsjett 2009 er det lagt til grunn at re-
fusjonene vil utgjøre om lag 51 prosent av utgiftene
på kapittel 2620, post 76. Oppdaterte anslag viser at
prosentandelen kan bli noe lavere.

Bevilgningen på kap. 5701, post 73 foreslås redusert med 85 mill. kroner.

Kap. 5705 Refusjon av dagpenger

Post 01 Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs

Arbeids- og velferdsetaten forskutterer dagpenger til personer som blir omfattet av konkurs. Inntektene under denne posten er knyttet til refusjon av dagpenger i forbindelse med lønnsgaranti ved konkurs. Det forventes en større økning i antall konkurser i 2009 enn ventet, jf. omtale under kap. 2542. På et usikkert grunnlag anslås refusjoner i 2009 til om lag 45 mill. kroner, dvs. en økning på 30 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 5705, post 01 økes med 30 mill. kroner.

Servicesentre for utenlandske arbeidstakere – etablering i Stavanger og Kirkenes

Norge har hatt en betydelig arbeidsinnvandring, både i form av arbeidstakere som ansettes hos norske arbeidsgivere og utenlandske arbeidstakere med utenlandske arbeidsgivere. Rogalandsregionen har etter Oslo flest arbeidsinnvandrere i landet. I St.meld. nr.18 (2007-2008) Arbeidsinnvandring ble det bl.a. foreslått at det vurderes å etablere flere felles informasjons- og saksbehandlingskontorer med representanter fra de mest berørte instansene, basert på erfaringer med det felles servicekontoret som er etablert i Oslo. Basert på gode erfaringer blant brukere av senteret i Oslo, ønsker Regjeringen i løpet av 2. halvår 2009 å etablere et nytt servicesenter i Stavanger.

Et felles servicesenter for utenlandske arbeidstakere og deres arbeidsgivere, enten disse er norske eller utenlandske, er en samlokalisering av medarbeidere fra Skatteetaten, Utlendingsdirektoratet, politiet og Arbeidstilsynet. Senteret er dels et sted for informasjon og veiledning, dels et sted hvor det blir utført enklere saksbehandling av de respektive etatene. Alle EØS/EFTA-borgere kan betjenes av servicesenteret. Det samme gjelder tredjelandsborgere som får eller søker opphold som arbeidstakere. Etablerings- og driftskostnader samt bemanningsmessig styrking dekkes innenfor gjeldende budsjetttramme for 2009 for de involverte etatene.

I Regjeringens nordområdestrategi er det et mål å legge til rette for vekst og utvikling i nordområdene. Som en del av denne satsingen ønsker Regjeringen i løpet av 2. halvår 2009 også å etablere et felles informasjons- og saksbehandlingskontor i

Kirkenes. Formålet er et felles kontaktpunkt for utenlandske arbeidstakere og deres arbeidsgivere basert på lokalt behov og med lokal tilpasning. Etablerings- og driftskostnader samt bemanningsmessig styrking dekkes innenfor gjeldende budsjetttramme for 2009 for de involverte etatene.

Status for tiltakene for å redusere antall nye asylsøkere, jf. St.prp. nr. 59 (2007-2008) og St.prp. nr. 1 (2008-2009)

Tiltak varslet i St.prp. nr. 1 (2008-2009):

1. *Praksis når det gjelder opphold på humanitært grunnlag skal baseres på en individuell behandling av den enkelte sak, og ikke en gruppevurdering i forhold til det enkelte landområdet.*
Forskriftsendring trådte i kraft 1. mai 2009.
2. *Manglende tilknytning til et geografisk område i saker som omhandler internflukt, skal ikke være tilstrekkelig alene for å få opphold på humanitært grunnlag. Det må foreligge andre sterke menneskelige hensyn for at oppholdstillatelse kan gis.*
Tiltaket har vært på høring, og høringsuttalelsene er til vurdering i Arbeids- og inkluderingsdepartementet.
3. *Norsk flyktning- og asylpolitikk fastsettes av norske myndigheter. Både i dag og fremover skal norsk praksis i hovedtrekk samsvare med praksis i andre sammenlignbare land.*
Ny instruks til Utlendingsdirektoratet (UDI) om praksis for søkere fra Irak ble iverksatt 1. november 2008. Ny instruks til UDI om praksis for søkere fra Somalia ble iverksatt 3. desember 2008. Departementet vurderer utviklingen i praksis fortløpende.
4. *Praksis etter Dublin II-reglene tilpasses praksis i andre land, slik at det ikke gjøres generelle unntak fra hovedprinsippet i Dublin II-reglene med mindre det foreligger særlige grunner. Det vil gjøres en individuell vurdering når det gjelder returner til Hellas og returner av enslige mindreårige asylsøkere.*
Forskriftsendring trådte i kraft 1. mai 2009.
5. *Det innføres et vilkår om at referansepersoner som har opphold på humanitært grunnlag, må ha fire års utdanning eller arbeidserfaring i Norge for at det skal kunne innvilges familiegjenforening eller -etablering. Det samme vil gjelde for personer som har flyktningstatus, men bare ved familieetablering. Vilkåret vil ikke gjelde for personer som har fått tillatelse som arbeidsinnvandrere eller etter regelverket for EØS-borgere. Det kan gjøres unntak fra vilkåret dersom særlige grunner taler for det.*

- Lovbestemmelsen om krav om fire år for familiereetablering er vedtatt, jf. lov 8. mai 2009 nr. 23. Før lovendringen kan tre i kraft må forskriftsbestemmelser på plass. Forslag til forskriftsendring ble sendt på høring 11. mai 2009. Det resterende lovforslaget, som gjelder familiejenforening, vil bli sendt på høring før sommeren.
6. *Det kan etter en individuell vurdering gis begrensede tillatelser uten rett til fornyelse, for enslige mindreårige søkere over 16 år som i dag får oppholdstillatelse kun fordi norske myndigheter ikke finner omsorgspersoner.*
Forskriftsendring trådte i kraft 1. mai 2009.
  7. *Etablering av praksis i strid med UNHCRs anbefalinger om beskyttelse skal som hovedregel prøves i stornemnd med mindre praksis følger av instruks fra AID til UDI.*
Bestemmelsen trer i kraft sammen med ny utlendingslov, etter planen 1. januar 2010.
  8. *Utenriksdepartementet har ansvaret for å fremforhandle og inngå en tilbaketakelsesavtale med Irak. Arbeidet forseres. Forutsetningene for å inngå en slik avtale, herunder de budsjettmessige konsekvenser, utredes.*
Tiltaket er under arbeid.
  9. *Regjeringen vil intensivere arbeidet med å få på plass tilbaketakelsesavtaler med viktige opprinnelsesland, for personer uten lovlig opphold i Norge.*
Tilbaketakelsesavtaler med Russland, Burundi og Albania har trådt i kraft. Norge arbeider med å inngå avtaler med andre viktige opprinnelsesland.
  10. *Det utredes nærmere et forslag om eget hurtig saksbehandlingsløp i de tilfellene der asylsøkeren ikke bidrar til å avklare sin identitet.*
Tiltaket er under utredning.
  11. *Det skal tas fingeravtrykk av alle søkere som ikke kan dokumentere sin identitet, eller som må antas å oppgi falsk identitet.*
Tiltaket er iverksatt. Politidistriktene, Kripes og Politiets Utlendingsenhet ble i brev fra Politidirektoratet av 11. desember 2008 pålagt å ta fingeravtrykk ved alle søknader etter utlendingsloven hvor utlendingen ikke kan dokumentere sin identitet, eller det er grunn til å anta at utlendingen oppgir falsk identitet.
  12. *Forslag til forskrift som begrenser nemndmøtebehandlingen i Utlendingsnemnda (UNE) til de vesentlige tvilsspørsmålene i en sak, sendes på høring.*
Forskriftsendring trådte i kraft 1. mai 2009.
  13. *Det etableres et hurtigløp som skal gi fullført søknadsbehandling og vedtaksfetting for enkelte grupper hvor det erfaringsmessig er høy andel av-*

slag. Det forutsettes at alle berørte etater som er nødvendige for å få til hurtigløpet, inngår i samarbeidet.

I oktober 2008 ble det såkalte Torshov-prosjektet etablert. Dette innebar et hurtigløp med fullført saksbehandling for enkelte grupper hvor det erfaringsmessig var mange som fikk avslag. Frem til i dag har prosjektet intervjuet enslige asylsøkere (menn) over 18 år fra Irak. Det månedlige antallet asylsøkere fra Irak har falt betydelig fra prosjektoppstart i oktober 2008 (om lag 400 søkere) frem til og med april 2009 (om lag 80 søkere). Hurtigløp for behandling av klare avslagssaker vil fortsette. Erfaringene fra Torshov-prosjektet vil bli brukt i arbeidet med å effektivisere behandlingen av søknader fra andre grupper. Regjeringen vil fortløpende vurdere nye former for effektive prosedyrer som samtidig ivaretar den enkeltes rettssikkerhet.

Tiltak varslet i St.prp. nr. 59 (2007-2008)

- *Øke kravet til sikret underhold fra ltr. 1 til ltr. 8 i familiejenforeningssaker, og så snart som mulig sette i verk de endringer om underholds krav som er innarbeidet i den nye utlendingsloven, jf. kapittel 4.5.4.1 i Ot.prp. nr. 75 (2006–2007).*
I instruks til Utlendingsdirektoratet av 4. juli 2008, iverksatt 21. juli 2008, ble underholds kravet i familieinnvandrings saker hevet fra lønnstrinn 1 til 8 i statens lønnsregulativ.
Forslag til skjerping av underholds kravet, jf. endringene som ble annonsert i Ot.prp. nr. 75 (2006–2007), ble sendt på høring 17. oktober 2008. Arbeids- og inkluderingsdepartementet arbeider med oppfølgingen av høringen, med sikte på at endringene skal tre i kraft sommeren 2009.
  - *Bruke Dublin II-forordningen i større grad slik andre land gjør for søkere med søskentilknytning til riket. Når det gjelder enslige mindreårige asylsøkere vil Regjeringen følge utviklingen frem mot sommeren, og eventuelt vurdere tiltak. Dublin II-forordningen regulerer hvilket land som er ansvarlig for å behandle en asylsøknad når en søker har oppholdt seg i flere land. Hovedregelen er at det landet asylsøkeren først har hatt opphold i, også skal behandle søknaden.*
Arbeids- og inkluderingsdepartementet ga samtykke til en praksisendring for søkere med søskentilknytning 23. juli 2008. Det ble 1. oktober 2008 gitt en instruks om å ta i bruk Dublin II-regelverket overfor enslige mindreårige asylsøkere. Det vises for øvrig til tiltak punkt fire foran.
- Regjeringen varslet at den også ville arbeide videre med å:

- *Øke trykket på returarbeidet, bl.a. ved å styrke norske utenriksstasjoner med spesialutsendinger fra utlendingsforvaltningen som får ansvar for tiltak for å hindre menneskesmugling, verifisere opplysninger i opprinnelsesland og tilrettelegge for uttransportering av personer med ulovlig opphold. Det arbeides også med å få returavtaler med Irak og Russland så snart som mulig.*

Det er utplassert spesialutsendinger i Amman, Kabul, Moskva, Teheran, Rabat, Addis Abeba og Colombo, som har ansvar for tiltak for å hindre menneskesmuglere, verifisere opplysninger i opprinnelsesland og tilrettelegge for uttransportering av personer uten lovlig opphold. Tilbaketakelsesavtale med Russland er trådt i kraft, og det arbeides videre med å få avtaler om retur og tilbaketakelse av personer uten lovlig opphold med en rekke land, deriblant Irak.

- *Få raskere avklaring av identitet. Det er i dag et stort problem at bare om lag 5 prosent av asylsøkerne legger frem dokumenter som gjør at utlendingsmyndighetene kan være sikre på deres identitet på søknadstidspunktet. Det legges derfor ned mye arbeid i å avklare søkernes identitet. Mange søkere bidrar, men det er også mange som ikke bidrar til at deres identitet avklares. For å motivere flere til å bidra aktivt til å dokumentere sin identitet vil Regjeringen bl.a. vurdere om det skal kreves at identitet er dokumentert for at det skal gis midlertidig arbeidstillatelse mens asylsøknaden er til behandling. I dag er det tilstrekkelig at identitet er sannsynliggjort.*

I henhold instruks til Utlendingsdirektoratet, iverksatt 28. januar 2009, er det nå krav om dokumentert identitet som vilkår for midlertidig arbeidstillatelse til asylsøkere.

- *Gjennomføre flere grensenære kontroller.*

Tiltaket om å gjennomføre flere kontroller på territoriet arbeides det med, og kontrollene finner sted i den grad politiet finner det praktisk og ressursmessig forsvarlig.

- *Intensivere arbeidet med å få til mer treffsikker aldersfastsettelse for enslige mindreårige asylsøkere. Enslige mindreårige asylsøkere behandles på en rekke områder på en annen måte enn voksne asylsøkere. Det har ført til at relativt mange som er over 18 år oppgir å være under 18 år. Dette er også et problem for de som er reelt mindreårige, da voksne ungdommer lett preger dagliglivet i mottakene for enslige mindreårige.*

Det arbeides med tiltak for å få til mer treffsikker aldersfastsettelse for enslige mindreårige asylsøkere.

Oppsummering

De fleste tiltakene er nå iverksatt eller i ferd med å bli implementert. Regjeringen la i St.prp. nr. 1 (2008-2009) til grunn at tiltakene skulle bidra til å stoppe den betydelige veksten i antall asylsøkere til Norge som var i perioden sommeren 2007 til sommeren 2008. Det ble derfor lagt til grunn at det ville komme 15 000 asylsøkere til Norge også i 2009. Disse prognosene fastholdes. Samtidig er det mange forhold som kan ha betydning for hvor mange asylsøkere som kommer til Norge, jf. omtale i St.prp. nr. 59 (2007-2008), og endringer kan skje raskt. Det er et overordnet mål at det norske asylinstituttet ikke skal misbrukes av personer uten beskyttelsesbehov. Regjeringen er opptatt av å føre en politikk som er bærekraftig også med tanke på integrering og inkludering. Regjeringen vil derfor fortløpende vurdere behovet for nye tiltak for å sikre en hensiktsmessig, regulert innvandring.

3.7 Helse- og omsorgsdepartementet

Kap. 700 Helse- og omsorgsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Korreksjon av prisomregning

Ved prisomregning fra 2008 til 2009 ble det lagt til grunn et for lavt beregningsgrunnlag på denne posten. Bevilgningen foreslås satt opp med 3,5 mill. kroner.

Norsk helsenett SF

Regjeringen foreslår å etablere et statsforetak for IKT i helse- og omsorgssektoren 1. juli 2009. Statsforetaket skal ha helhetlig ansvar for utvikling og drift av IKT-infrastruktur på helse- og omsorgsområdet. Det tas sikte på at statsforetaket skal overta Norsk helsenett AS som helhet ved at selskapets eiendeler og rettigheter, herunder offentlige tillatelser og forpliktelser, overføres til statsforetaket. Bevilgningen foreslås satt opp med 6 mill. kroner for å dekke utgifter til etablering av statsforetaket.

Samlet foreslås bevilgningen satt opp med 9,5 mill. kroner.

Post 95 (Ny) Kapitalinnskudd

Det foreslås bevilget 100 000 kroner til egenkapital for det foreslåtte statsforetaket for IKT i helse- og omsorgssektoren, jf. omtale under kap. 700, post 01.

Kap. 702 Helse- og sosialberedskap

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,25 mill. kroner mot at bevilgningen over kap. 725, post 01, settes opp tilsvarende, jf. omtale under nevnte post.

Kap. 710 Nasjonalt folkehelseinstitutt

Post 01 Driftsutgifter

Dødsstedsundersøkelser ved plutselig og uventet barnedød – forholdet til Grunnloven § 102 og EMK artikkel 8

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) og St.prp. nr. 1 (2008–2009) går det fram at Regjeringen vil innføre en ordning med obligatorisk plikt for spesialisthelsetjenesten til å tilby barns foreldre dødsstedsundersøkelse ved alle tilfeller av plutselig uventet barnedød. Hovedhensikten er å bidra til å fastsette dødsårsak. I St.prp. nr. 1 (2008–2009) ble det lagt opp til at det skal etableres to team fra Helse Sør-Øst RHF og Helse Midt-Norge RHF med nødvendig kompetanse til å foreta dødsstedsundersøkelser. I tillegg skulle Helsedirektoratet, i samarbeid med de regionale helseforetakene, organisere innholdet av ordningen med sikte på ikrafttredelse fra 1. juli 2009.

Det vises til følgende merknad i Budsjett-innst. S. nr. 11 (2008–2009) fra helse- og omsorgskomiteen:

«Komiteen vil be om at Regjeringen vurderer en såkalt sakkyndig-modell som skal benyttes ved undersøkelsene. Da vil rettsmedisineren som obduserer barnet, kunne delta i undersøkelsen av dødsstedet sammen med andre fagpersoner med spesialkompetanse på feltet, herunder personer med etterforskningskompetanse. Komiteen viser til at det skal være en plikt for spesialisthelsetjenesten å tilby barns foreldre dødsstedsundersøkelse. Komiteen har registrert at det er et ønske om at undersøkelsen gjøres til en obligatorisk ordning, slik at foreldrene ikke kan takke nei til tilbudet, og ber derfor Regjeringen om å utrede de grunnlovsmessige sidene av dette.»

På bakgrunn av høringen av ordningen og komiteens innstilling, jf. ovenfor, har Helse- og omsorgsdepartementet vurdert sammensetningen av teamene på nytt. Helse- og omsorgsdepartementet har kommet til at teamene skal ha såkalt «sakkyndig kompetanse» – det vil si personell med politifaglig kompetanse (uten bindinger til politiet). I tillegg bør legen som obduserer barnet delta ved dødsstedsundersøkelsen dersom det er praktisk mulig. Alle funn som kan bidra til å oppklare dødsårsak skal meldes til politiet.

Helse- og omsorgsdepartementet har forelagt for Justisdepartementets lovavdeling spørsmål om forholdet til Grunnloven § 102 og Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8 når det gjelder tvungen, så vel som frivillig, ordning med dødsstedsundersøkelse ved plutselig uventet barnedød.

I grunnlovsvurderingen av tvungen ordning fremhever Lovavdelingen særskilt to forhold ved undersøkelsen. Det ene er sammensetningen av teamene, idet det vises til at man skal la personell med politifaglig kompetanse (uten bindinger til politiet) delta ved/gjennomføre undersøkelsen. Det andre er at undersøkelsesteamet skal ha meldepplikt til politiet om «alle funn som kan bidra til å oppklare dødsårsak.» Lovavdelingen uttaler videre:

«Forutsatt at ordningen gjennomføres med de to elementene som er særskilt vurdert her, er vi tilbøyelig til å anta at det foreligger en «Hus-Inkvisisjon» etter Grunnloven § 102.»

Om forholdet til Grunnloven § 102 ved en frivillig ordning uttaler Justisdepartementet:

«I alle fall forutsatt at det fra rette vedkommende foreligger et samtykke som er *informert* og *frivillig*, kan vi vanskelig se at Grunnloven § 102 her skulle være til hinder for at den skisserte ordningen med dødsstedsundersøkelse gjennomføres.»

I forhold til EMK artikkel 8 uttaler Justisdepartementet at det etter deres syn neppe vil være i samsvar med EMK artikkel 8 nr. 2 å gjennomføre en tvungen ordning med dødsstedsundersøkelse. Når det gjelder en frivillig ordning finner Justisdepartementet ikke grunn til å vurdere dette annerledes enn for spørsmålet etter Grunnloven § 102.

Helse- og omsorgsdepartementet tar sikte på at ordningen med dødsstedsundersøkelse i regi av helsetjenesten der barn mellom 0 og 3 år dør plutselig og uventet, skal være frivillig og at det forutsettes samtykke fra foreldrene. Helse- og omsorgsdepartementet vil bemerke at kravet om frivillighet kan volde problemer i forhold til behandling av helseopplysningene, fordi den som blir spurt om å avgi frivillig samtykke kan oppleve det som en tvangssituasjon. Det er derfor meget viktig at den som ber om samtykke til å foreta dødsstedsundersøkelsen understreker at det er en frivillig undersøkelse og at et eventuelt samtykke når som helst kan trekkes tilbake. Kravet om at samtykke skal være informert, innebærer at foreldrene skal ha en rimelig god forståelse av hva de har samtykket til, herunder at alle funn som kan bidra til å oppklare dødsårsaken rutinemessig skal meldes til politiet.

På bakgrunn av endringer som er gjort med

hensyn til sammensetning at teamene som skal foreta hjemmeundersøkelsen, jf. ovenfor, har Helse- og omsorgsdepartementet kommet til at ansvaret for organiseringen av tilbudet bør legges til Nasjonalt folkehelseinstitutt. Det foreslås at 2,7 mill. kroner overføres fra kap. 728, post 21 til kap. 710, post 01.

Helse- og omsorgsdepartementet vil allerede ved oppstart av tilbudet tilrettelegge for at ordningen skal evalueres.

Gjennom oppdragsdokumentet vil Helse- og omsorgsdepartementet be de regionale helseforetakene om å sørge for at helseforetakene grundig følger opp helsepersonells opplysningsplikter ved mulig mistanke om at barn er utsatt for straffbare handlinger.

Bevilgningen foreslås satt opp med 2,7 mill. kroner.

Oppgradering av bygg

En del av bygningene til Nasjonalt folkehelseinstitutt er kondemnabile eller i så dårlig stand at de i løpet av få år vil være uegnet til videre drift. Det foreligger et umiddelbart sikkerhetsmessig og driftsteknisk behov for større og bedre arealer til de nasjonale biobankene. Bevilgningen foreslås satt opp med 2,6 mill. kroner til dekning av økt husleie. I tillegg foreslås 12,4 mill. kroner til nødvendige investeringer, jf. post 45.

Samlet foreslås bevilgningen satt opp med 5,3 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Bevilgningen foreslås satt opp med 12,4 mill. kroner, jf. omtale av oppgradering av bygg under post 01.

Kap. 715 Statens strålevern

Post 01 Driftsutgifter

I forbindelse med ny konsesjon for Institutt for energiteknikk sine atomanlegg i Halden og på Kjeller fra og med 2009, jf. kgl.res. 25. november 2008, ble det vedtatt å styrke Strålevernets tilsyn med anleggene. Dette er bl.a. begrunnet i anleggenes alder, samt anbefalinger fra det internasjonale atomeenergibyrådet IAEA. Fullskala tilsyn etter de nye konsesjonsvilkårene vil utgjøre en samlet årlig utgift på 3,88 mill. kroner. Dette innebærer en årlig økning på 3,03 mill. kroner fra dagens nivå. Det foreslås sette tilsynsavgiften opp med 1,5 mill. kroner i 2009 (halvårseffekt). Bevilgningsøkningen følges av en tilsvarende inntektsøkning, jf. kap. 3715, post 05.

Kap. 3715 Statens strålevern

Post 05 Oppdragsinntekter

Inntektene foreslås satt opp med 1,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 715, post 01.

Kap. 718 Alkohol og narkotika

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås satt opp med 24 mill. kroner mot at bevilgningen over post 63 settes ned tilsvarende. I statsbudsjettet for 2009 er beløpet bevilget til iverksetting av strategi for tidlig intervensjon, bistand til kommunale rusmiddelpolitiske handlingsplaner og til styrking av kvaliteten på kontroll av salgs- og skjenkebevillinger. Tiltakene finansieres imidlertid av Helse direktoratet, ikke kommunene, og bevilgningen foreslås flyttet til post 21.

Post 63 Rusmiddeltiltak

Det står igjen ubenyttet bevilgning overført fra 2008, og bevilgningen foreslås satt ned med 0,8 mill. kroner. Bevilgningen foreslås videre satt ned med 24 mill. kroner mot at bevilgningen over post 21 settes opp tilsvarende, jf. omtale under nevnte post.

Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 24,8 mill. kroner.

Post 70 Frivillig arbeid mv.

Det står igjen ubenyttet bevilgning overført fra 2008, og bevilgningen foreslås satt ned med 1 mill. kroner.

Kap. 719 Folkehelse

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det står igjen ubenyttet bevilgning overført fra 2008, og bevilgningen foreslås satt ned med 1,5 mill. kroner. Bevilgningen foreslås videre satt ned med 0,5 mill. kroner mot at bevilgningen over kap. 725, post 01, settes opp tilsvarende, jf. omtale under nevnte post.

Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 2 mill. kroner.

Post 74 Skolefrukt

Det står igjen ubenyttet bevilgning overført fra 2008, og bevilgningen foreslås satt ned med 1 mill. kroner.

Kap. 720 Helsedirektoratet*Post 01 Driftsutgifter**Personidentifiserbart pasientregister*

Fra april 2009 er det nye personidentifiserbare pasientregisteret etablert som et internt kryptert register med organisatoriske og tekniske sikkerhetstiltak på høyeste nivå. For å ivareta de juridiske og sikkerhetsfaglige aspekter ved etableringen, foreslås bevilgningen satt opp med 1 mill. kroner.

The Campell Collaboration

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,5 mill. kroner til finansiering av hovedkontoret til The Campbell Collaboration, jf. omtale under kap. 725, post 01.

Pensjoner helserefusjonsområdet – flytting fra Arbeids- og velferdsdirektoratet

Ved behandling av statsbudsjettet for 2009 ble ansvaret for helserefusjonsområdet overført fra Arbeids- og velferdsdirektoratet til Helsedirektoratet. Helsedirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet har i dag ulike systemer for håndtering av pensjonskostnadene for sine ansatte. Arbeids- og velferdsdirektoratet er en premiebetalende virksomhet, mens pensjonsutgifter til Helsedirektoratets ansatte dekkes over tilskuddet til SPK over statsbudsjettet. De beregnede pensjonskostnadene knyttet til de personer som ble overført til Helsedirektoratet ble derfor ikke innarbeidet i budsjetttrammene til Helsedirektoratet ved ansvarsoverføringen, men ble motsvart med tilsvarende økt bevilgningsbehov for SPK. De ansatte som er overført fra Arbeids- og velferdsdirektoratet er imidlertid i 2009 fortsatt registrert i Arbeids- og velferdsdirektoratets personalsystemer. Statens Pensjonskasse vil derfor kreve at Arbeids- og velferdsdirektoratet betaler pensjonspremie for de aktuelle ansatte i 2009. Arbeids- og velferdsdirektoratet vil fakturere Helsedirektoratet for dette, og det er derfor nødvendig å sette opp bevilgningen til Helsedirektoratet med 26,5 mill. kroner. Dette motsvares av redusert bevilgningsbehov for SPK. Det arbeides nå med å finne en varig løsning med virkning fra budsjettåret 2010.

Samlet foreslås bevilgningen satt opp med 27 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,25 mill. kroner til finansiering av hovedkontoret til The Camp-

bell Collaboration, jf. omtale under kap. 725, post 01.

Post 22 Elektroniske resepter

eResept-programmet skal legge til rette for at reseptinformasjon og formidling av denne gjøres elektronisk gjennom hele prosessen fra forskrivning via utlevering til økonomisk oppgjør for blåresepter. Programmet ble startet i 2005 og er et samarbeid mellom en rekke parter, både offentlige og private, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006). Samarbeidsavtalen mellom partene som ble inngått i 2006 legger rammer for programmets finansiering, framdriftsplan og organisering. Samarbeidsavtalen skisserer også en plan for utbredelse av elektroniske resepter. I henhold til denne planen skal pilotering av eResept-løsningen starte i 2008. Det er videre lagt til grunn at 20 pst. av reseptene skal være elektroniske ved utgangen av 2009, 60 pst. ved utgangen av 2010 og 80 pst. ved utgangen av 2011.

Piloteringen startet som planlagt i 2008. Gjennom piloteringen ble det konstatert tekniske og organisatoriske problemer som det nå arbeides med å finne løsninger på. Problemene er ikke knyttet til selve eResept-funksjonaliteten, men til enkelte av de respektive partenes fagsystemer. Disse problemene vil få betydning for tidsplanen for utbredelse av den elektroniske løsningen.

Det vil bli redegjort for saken i forbindelse med framlegging av statsbudsjettet for 2010.

Kap. 721 Statens helsetilsyn*Post 01 Driftsutgifter*

Det foreslås å utvide fylkesmannens tilsynsansvar til også å omfatte tilsyn med økonomisk stønad og kvalifiseringsprogram/kvalifiseringsstønad fra 1. januar 2010. Som følge av dette vil det være behov for opplæring av fylkesmannsembetene i regelverk og tilsynsmetodikk i 2009. Statens helsetilsyn vil ha ansvaret for opplæringen. Dette foreslås finansiert ved en overføring fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, jf. omtale under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 21 Forsøk, utviklingstiltak. Bevilgningen foreslås satt opp med 1 mill. kroner.

Kap. 722 Norsk pasientskadeerstatning*Post 01 Driftsutgifter*

Ved behandling av statsbudsjettet for 2009 uttalte komiteen, jf. Budsjett-innst. S. nr. 11 (2008–2009):

«Komiteen har merket seg at saksbehandlingstiden i NPE er lang som følge av stor pågang av

saker, og at det er innført en koordning for behandling av sakene. For å forhindre at saksbehandlerne har for store porteføljer, tildeles sakene ikke saksbehandler før de tas ut av køen. Sivilombudsmannen har påpekt at dette er uheldig av hensyn til rettssikkerheten til dem som søker om erstatning. Komiteen vil be Helse- og omsorgsdepartementet i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 om å vurdere behovet for økte bevilgninger for å styrke kapasiteten ved NPE og dermed redusere saksbehandlingstiden for søknader om pasientskadeerstatning.»

Som følge av stor pågang av saker har saksbehandlingstiden økt betydelig gjennom 2008. Denne forventes å øke ytterligere i 2009 dersom bevilgningen holdes uendret fra saldert budsjett 2009. Av hensyn til de forhold Sivilombudsmannen framhever, mener Regjeringen det er nødvendig å styrke saksbehandlingskapasiteten for søknader om erstatning ved Norsk pasientskadeerstatning. Regjeringen foreslår derfor å sette opp bevilgningen med 5,5 mill. kroner.

Post 71 Erstatningsutbetalinger fødestuer

Posten omfatter erstatningsutbetalinger for skader forårsaket på fødestuer, som ikke er dekket gjennom pasientskadeloven. Det foreslås at posten i 2009 tilføres stikkordet «kan overføres», jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 723 Pasientskadenemnda

Post 01 Driftsutgifter

Pasientskadenemnda behandler klager på vedtak fattet av Norsk pasientskadeerstatning. Antall saker i pasientskadenemnda har derfor sammenheng med antall avviklede saker i Norsk pasientskadeerstatning. Bevilgningen foreslås satt opp med 2,3 mill. kroner for å øke saksbehandlingskapasiteten, jf. omtale under kap. 722, post 01.

Kap. 724 Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak

Post 21 Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten

Det er behov for oppgradering av Helsepersonellregisteret. Registerkapasitet og eldre teknologi gjør at registeret må over på ny teknisk plattform. Bevilgningen foreslås satt opp med 0,5 mill. kroner.

Post 61 Tilskudd til turnustjenesten

I 2009 vil færre leger gjøre turnustjeneste i kommu-

nen enn tidligere antatt. Antall leger som trenger veiledning iht. EØS-direktiv 2005/36 varierer sterkt fra år til år, og blir også lavere i 2009 enn tidligere antatt. Bevilgningen foreslås satt ned med 6 mill. kroner.

Post 70 Andre tilskudd

Personer med medisinsk utdanning fra land utenfor EØS som søker Statens autorisasjonskontor for helsepersonell om autorisasjon som lege i Norge, må i de aller fleste tilfeller gjennomføre en fagprøve ved Universitetet i Oslo for å teste om de har utdanning som anses jevn god med tilsvarende norsk eksamen. Dette er et krav for å få norsk autorisasjon som lege. Fagprøven er i 2008 utviklet til å teste både teoretiske og praktiske ferdigheter i form av en stasjonsprøvetesting, i motsetning til tidligere multiple choice-prøver. Grunnlaget for å vurdere autorisasjonssøknader er ved denne typen testing blitt betydelig bedre enn tidligere. Utvikling og gjennomføring av testene er mer kostnadskrevende enn de enkle prøveformene man har hatt tidligere. Videre vil utgifter til obligatoriske kurs i nasjonale fag ved høyskoler og universiteter bli høyere i 2009, da det er mange personer som venter på å få gjennomført slike kurs. Det stilles krav om nasjonale fag for fem helsepersonellgrupper som har sine utdanninger fra land utenfor EØS. Bevilgningen foreslås satt opp med 4,5 mill. kroner.

Kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Post 01 Driftsutgifter

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten ivaretar i dag oppgaver for hovedkontoret til The Campbell Collaboration. Oppdraget gjelder for en treårsperiode. Det vises til behandling av St.prp. nr. 13 (2008–2009). Til finansiering av virksomheten i 2009 forelås det omposteringer på totalt 3,5 mill. kroner fra andre kapitler og poster. I tillegg skal Kunnskapssenteret bidra med 0,5 mill. kroner over eget driftsbudsjett.

Bevilgningen foreslås satt opp med 3,5 mill. kroner.

Kap. 726 Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås satt ned med 1 mill. kroner mot at bevilgningen over kap. 725, post 01, settes opp tilsvarende, jf. omtale under nevnte post.

Post 70 Tilskudd

Ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble rusmestringsenhetenes budsjett økt med 5 mill. kroner, fordelt med 2,5 mill. kroner over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett og 2,5 mill. kroner over Justisdepartementets budsjett.

Det foreslås å omfordele bevilgningen mellom departementene slik at 3,1 mill. kroner av budsjettmidlene bevilges over Justisdepartementets budsjett og 1,9 mill. kroner over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Bevilgningen foreslås derfor satt ned med 0,6 mill. kroner mot at kap. 430, post 01 settes opp tilsvarende.

Kap. 728 Forsøk og utvikling mv.*Post 21 Spesielle driftsutgifter**Dødsstedsundersøkelser ved plutselig og uventet barnedød – forholdet til Grunnloven § 102 og EMK artikkel 8*

Bevilgningen foreslås satt ned med 2,7 mill. kroner til dekning av merutgifter knyttet til dødsstedsundersøkelser ved plutselig spedbarnsdød, jf. omtale under kap. 710, post 01.

Nødnett

Det er i 2009 behov for en midlertidig økning i kapasiteten i helsesektorens prosjektorganisasjon for arbeidet med det nye nødnettet. Det foreslås derfor at bevilgningen til formålet økes med 12 mill. kroner.

Videre foreslås det bevilget 2 mill. kroner til igangsetting av et prosjekt for utvikling, testing og produksjon av en endelig løsning på de tidligere avdekkede problemene med ekko ved kommunikasjon i det eksisterende helseradionettet. Problemerkene medførte usikker utalarmering og påfølgende melding om hendelser til ambulansetjeneste og kommunale vaktleger.

Samlet foreslås det at det gis en tilleggsbevilgning på 14 mill. kroner knyttet til det nye nødnettet og det eksisterende helseradionettet.

Samlet foreslås bevilgningen satt opp med 11,3 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

Norges Røde Kors har i lang tid bidratt til rekruttering og koordinering av blodgivere. Organisasjonen har imidlertid opplevd inntektssvikt, og har derfor ikke mulighet til å finansiere aktiviteter for å rekruttere blodgivere i samme grad som tidligere. For å opprettholde målet om at landet skal være

selvforsynt med blod og blodprodukter, deriblant ha beredskap for krisesituasjoner, bør antallet registrerte blodgivere økes. Det foreslås at bevilgningen økes med 2 mill. kroner til å støtte Røde Kors sitt arbeid og sikre nok blodgivere i Norge.

Kap. 732 Regionale helseforetak*Helsepersonellkrav – nytt regelverk for innsatsstyrt finansiering (ISF) fra 1. 1. 2009*

Fra 2009 er det innført nye regler i ISF-ordningen som innebærer at det ikke bare er helsehjelp gitt av legespesialist som skal kunne utløse refusjon. Det innebærer at enkelte konkrete spesialisthelsetjenester som i utgangspunktet utføres av andre enn lege, vil utløse ISF-refusjon uten at legen må være direkte involvert. For eksempel vil kronikeromsorg utført av sykepleiere for diabetikere og pasienter med andre indremedisinske kroniske sykdommer utløse refusjon. Det er anslått en innsparing på 8 mill. kroner på landsbasis. Det foreslås å redusere basisbevilgningene til de regionale helseforetakene med til sammen 8 mill. kroner med følgende fordeling:

Post 72	Tilskudd til Helse Sør-Øst RHF	- 4,4 mill. kroner
Post 73	Tilskudd til Helse Vest RHF	- 1,5 mill. kroner
Post 74	Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF	- 1,1 mill. kroner
Post 75	Tilskudd til Helse Nord RHF	- 1,0 mill. kroner

Tuberkuloseundersøkelser

Ny forskrift om tuberkulosekontroll trådte i kraft 1. mars 2009. Regelverket er forenklet og gjort mer fleksibelt i forhold til medisinsk faglig utvikling. Innføring av nytt diagnoseverktøy (IGRA-test) som supplement til dagens verktøy, vil redusere antall unødvendige henvisninger til spesialisthelsetjenesten over en periode på tre år. Det er anslått at innsparingseffekten av dette i 2009 vil tilsvare om lag 3 mill. kroner under basisbevilgningene og et mindre beløp under refusjoner for poliklinikk. Det foreslås å redusere basisbevilgningene til de regionale helseforetakene med til sammen 3 mill. kroner med følgende fordeling:

Post 72	Tilskudd til Helse Sør-Øst RHF	- 1,6 mill. kroner
Post 73	Tilskudd til Helse Vest RHF	- 0,6 mill. kroner
Post 74	Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF	- 0,4 mill. kroner
Post 75	Tilskudd til Helse Nord RHF	- 0,4 mill. kroner

Post 21 Forsøk og utvikling i sykehussektoren

Som en oppfølging av Vest-Tank ulykken i Gulen i mai 2007 ble det iverksatt et tilbud om helseundersøkelse for befolkningen i kommunene Gulen og Masfjorden i 2008. Helse Vest RHF har gjennom Helse Bergen HF tatt et ansvar for å gjennomføre en slik oppfølgingsundersøkelse.

De planlagte undersøkelsene går imidlertid utover spesialisthelsetjenestens ansvarsområde, og en vil derfor gi en særskilt finansiering til deler av dette arbeidet.

Det foreslås at Helse Vest RHF gis et tilskudd på 2,5 mill. kroner som dekker deler av de kostnader som Helse Vest RHF har i tilknytning til helseundersøkelsen i Gulen og Masfjorden i 2008 og 2009. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn satt opp med 2,5 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til Helse Sør-Øst RHF

Bevilgningen foreslås satt ned med 6,0 mill. kroner som følge av nytt ISF regelverk knyttet til helsepersonellkrav og ny forskrift for tuberkulosekontroll, jf. omtale under kap. 732.

Post 73 Tilskudd til Helse Vest RHF

Bevilgningen foreslås satt ned med 2,1 mill. kroner som følge av nytt ISF regelverk knyttet til helsepersonellkrav og ny forskrift for tuberkulosekontroll, jf. omtale under kap. 732.

Post 74 Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF

Bevilgningen foreslås satt ned med 1,5 mill. kroner som følge av nytt ISF regelverk knyttet til helsepersonellkrav og ny forskrift for tuberkulosekontroll, jf. omtale under kap. 732.

Post 75 Tilskudd til Helse Nord RHF

Bevilgningen foreslås satt ned med 1,4 mill. kroner som følge av nytt ISF regelverk knyttet til helsepersonellkrav og ny forskrift for tuberkulosekontroll, jf. omtale under kap. 732.

Post 76 Innsatsstyrt finansiering, overslagsbevilgning

I saldert budsjett 2008 var det lagt til rette for en aktivitetsvekst på 1,5 pst. fra 2007 til 2008 med utgangspunkt i aktivitetstall for første tertial 2007. Aktivitetsdata per første tertial 2008 tilsa imidlertid en vekst i pasientbehandlingen i 2008 på 1,2 pst. utover saldert budsjett 2008, og dette tallgrunnlaget ble lagt til grunn for saldert budsjett 2009. Aktivitetstall per andre tertial 2008 tilsa en aktivitetsvekst i 2008 på om lag 0,5 pst., eller 80 mill. kroner utover saldert budsjett 2008, jf. forslag om bevilgningsøkning i St.prp. nr. 13 (2008-2009). Foreløpige aktivitetstall for hele 2008 tilsier at utbetalinger for 2008 ble om lag som forutsatt i St.prp. nr. 1 (2007–2008), dvs. 1,5 pst. vekst fra 2007 til 2008.

Helse- og omsorgsdepartementet vil komme tilbake til endelig avregning for 2008, inkludert eventuelle justeringer som følge av behandling av enkeltsaker i avregningsutvalget, i omgrupperingsproposisjonen høsten 2009. Eventuelle mer- eller mindreutbetalinger i 2008 vil på vanlig måte bli motregnet mot a konto utbetalingene til de regionale helseforetakene for 2009.

Saldert budsjett 2009 legger til rette for en aktivitetsvekst på 1,5 pst. fra 2008 til 2009 med utgangspunkt i aktivitetstall for første tertial 2008, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009).

Post 77 Refusjon poliklinisk virksomhet, overslagsbevilgning

I saldert budsjett 2008 var det lagt til rette for en aktivitetsvekst på 1,5 pst. fra 2007 til 2008 basert på regnskapstall fra mai 2007. Regnskapstall fra juni 2008 tilsa en vekst i utbetalingene i 2008 på om lag 4 pst. eller 83 mill. kroner utover saldert budsjett 2008, og dette tallgrunnlaget ble lagt til grunn for saldert budsjett 2009. I forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 13 (2008–2009) ble posten økt med 95 mill. kroner som følge av høyere aktivitet i 2008 enn anslått i saldert budsjett 2008. Endelige tall for hele året 2008 viser at aktiviteten og derav utbetalingene ble 44 mill. kroner høyere enn forutsatt etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 13 (2008-2009).

Saldert budsjett 2009 legger til rette for en vekst på 1,5 pst. utover anslått nivå i 2008 basert på regnskapstall fra juni 2008, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009).

Post 79 Helse og rehabiliteringstjenester for sykmeldte

Helse Midt-Norge RHF utarbeidet i 2008 en rapport som grunnlag for et prøveprosjekt med rehabiliteringstilbud ved Hysnes Helsefort, med sikte på tilbakeføring til arbeid. Byggearbeidene ved Hysnes Helsefort er forsinket. Drift vil ikke kunne startes opp før i september 2010. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor bedt Helse Midt-Norge om å benytte deler av midlene som er satt av til drift ved Hysnes Helsefort i 2008 og 2009 til kjøp av tjenester fra private rehabiliteringsinstitusjoner i 2009 innenfor ordningen Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.

Det ytes bidrag etter folketrygdloven § 5-22 til opphold ved Montebello-Senteret. Montebello-Senteret er utvidet med Montebello-Tunet. Deler av virksomheten vil være rettet mot å bidra til at sykmeldte, og personer som står i fare for å bli sykmeldt, kommer tilbake til arbeid. Det foreslås å overføre 9 mill. kroner til kap. 2790, post 70. Midlene forutsettes benyttet til aktivitet ved Montebello-Senteret som har som mål å få kreftsyke raskere tilbake til arbeid. Bevilgningen foreslås satt ned med 9 mill. kroner.

Kap. 3732 Regionale helseforetak

Post 86 Driftskreditter

De regionale helseforetakene har innenfor rammer fastsatt av Stortinget adgang til å ha driftskreditter. Ved behandling av St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble helseforetakenes driftskreditter hos private bankforbindelser overført til Norges Bank. Denne omleggingen var en del av det samlede opplegget for håndtering av pensjonskostnader og -premier for helseforetakene.

Bevilgninger til de regionale helseforetakene skal dekke årlige kostnader, inklusive pensjonskostnader. Da pensjonskostnader er en ikke-betalbar kostnad, vil differansen mellom kostnad og den innbetalte pensjonspremien ha effekt på helseforetakenes likviditet og dermed bruk av driftskreditter. Dette tilsier at i tilfeller hvor pensjonskostnaden er lavere enn pensjonspremien øker likviditetsbehov i helseforetakene og dermed bruken av driftskreditter. Ved lavere premie enn kostnad har dette en positiv effekt på helseforetakenes likviditet, som skal brukes til nedbetaling av driftskreditter og nedsettelse av driftskreditrammen.

I saldert budsjett 2009 ble det lagt til grunn en nedsettelse av driftskreditrammen med 1,3 mrd. kroner. Helse- og omsorgsdepartementet har imidlertid mottatt nye anslag fra KLP for foretakenes

samlede netto premieinnbetaling i 2009. Anslagene medfører en reduksjon i overskuddslikviditet til nedbetaling av driftskreditter med 900 mill. kroner. Nedsettelsen av driftskreditrammene foreslås endret tilsvarende. Inntektene over kap. 3732, post 86 foreslås derfor satt til 400 mill. kroner. Endelig pensjonspremie for 2009 vil først kunne bli beregnet etter at lønns- og trygdeoppjøret er gjennomført.

Basert på de nye premieanslagene, må den samlede driftskreditrammen for de regionale helseforetakene økes med 900 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2008-2009), fra 6 mrd. kroner til 6,9 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 742 Kontrollkomisjonen og andre utgifter under psykisk helsevern

Post 70 Tilskudd

Posten dekker utgifter til gjennomføring av tvungent psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket. Spesialisthelsetjenesteloven § 5-3 regulerer dekning av utgifter for disse pasientene. Med mindre vedkommende er trygdet etter folketrygdloven eller er stønadsberettiget i henhold til gjensidig avtale med annen stat, skal pasienten i utgangspunktet dekke utgiftene selv. Dersom pasienten ikke kan dekke utgiftene selv, skal de dekkes av helseinstitusjonen. Ved tvungent psykisk helsevern skal imidlertid utgiftene dekkes av staten, og ikke av helseinstitusjonen.

En utenlandsk statsborger har siden 4. august 2006 vært innlagt ved Sykehuset Buskerud HF i henhold til straffegjennomføringsloven § 13 og dom på tvungent psykisk helsevern ilagt av Oslo tingrett 8. januar 2008. Dommen er rettskraftig. Den 15. mai 2008 fattet UDI et utvisningsvedtak overfor vedkommende, og utvisningsvedtaket er stadfestet av Utlendingsnemnda. Justisdepartementet har kontakt med myndighetene i personens hjemland med sikte på å inngå en bilateral avtale som garanterer et forsvarlig behandlingsopplegg for den domfelte.

Vedkommende er ikke trygdet etter folketrygdloven, og er heller ikke stønadsberettiget i henhold til gjensidig avtale med annen stat. Vedkommende er også utenfor rammene av hva som omfattes av regelverket for EØS-området, herunder trygdeforordningen 1408/71. Det følger av spesialisthelsetjenesteloven § 5-3 tredje ledd at det er staten ved Helse- og omsorgsdepartementet som må dekke kostnadene for behandlingen ved Sykehuset Buskerud HF. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen over kap. 742, post 70 med 10 mill. kroner.

Kap. 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse

Post 21 Spesielle driftsutgifter

I St.prp. nr. 1 (2008–2009) ble ved en feil 0,5 mill. kroner til Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse flyttet fra kap. 743, post 21, til kap. 743, post 70. Midlene skulle vært flyttet fra kap. 743, post 70, til kap. 743, post 21. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen over kap. 743, post 21 satt opp med 1 mill. kroner, mot at bevilgningen over kap. 743, post 70 settes ned tilsvarende, jf. omtale under denne posten.

Post 62 Tilskudd til psykisk helsearbeid i kommuner

Det vises til merknad fra kommunalkomiteen og anmodningsvedtak nr. 137 (2008–2009) i forbindelse med St.prp. nr. 1 (2008–2009), jf. Budsjett-innst. S. nr. 5 (2008–2009): «Stortinget ber Regjeringen sørge for at storbymidlene til psykisk helse ikke innlemmes i inntektssystemet fra 2009.»

Opptappingsplanen for psykisk helse ble avsluttet ved utgangen av 2008. I tråd med forutsetningene for planen ble de øremerkede tilskuddene til drift av kommunenes psykiske helsearbeid (3,5 mrd. kroner) og særskilte storbytiltak (56,1 mill. kroner) innlemmet i de frie inntektene fra 2009, og fordelt etter inntektssystemets kriterier. Midlene til kompetanse- og utviklingstiltak i kommunal sektor og til rådgiverne hos fylkesmannen (95 mill. kroner) ble inntil videre videreført som øremerket tilskudd på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett.

Det øremerkede tilskuddet til særskilte storbytiltak var en egen satsing på storbyene gjennom opptappingsplanen for psykisk helse. I statsbudsjettet for 2009 ble også storbymidlene innlemmet i inntektssystemet, og fordelt etter kostnadsnøkkel på samme måte som de øvrige midlene til psykisk helsearbeid. At midlene nå fordeles på alle kommuner og ikke bare de fire storbyene, betyr at det er skjedd en omfordeling fra de fire største byene til de øvrige kommunene.

På grunnlag av merknaden fra Stortinget foreslås det at innlemmingen av storbymidlene til psykisk helse reverseres. Dette gjøres ved å flytte 56,1 mill. kroner fra Kommunal- og regionaldepartementets budsjett til et øremerket tilskudd på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Som følge av dette foreslås det å sette opp bevilgningen med 56,1 mill. kroner mot at bevilgningen over kap. 571, post 60 settes ned tilsvarende.

Post 70 Kompetanse, utredninger og utviklingsarbeid

Bevilgningen foreslås satt ned med 1 mill. kroner mot at bevilgningen over kap. 743, post 21 settes opp tilsvarende, jf. omtale under denne posten.

Kap. 744 Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede

Post 70 Fagenheten for tvungen omsorg

Fagenheten for tvungen omsorg er etablert for psykisk utviklingshemmede lovbrøtere som er dømt til tvungen omsorg etter straffelovens § 39a. En person som er dømt til særreaksjon overføres til Sentral fagenhet ved Brøset, St. Olavs Hospital HF. Enkelte av de dømte er innlagt i fagenheten ved Brøset, mens andre som oppfyller gitte kriterier befinner seg i kommunale tiltak under fagenhetens ansvar. Det inngås da avtale om dette med vedkommendes hjemkommune. Brøset må godkjenne opplegget som etableres og budsjettet for sikkerhetsmessige tiltak.

Blant annet som følge av en økning i antallet som er dømt til tvungen omsorg foreslås bevilgningen satt opp med 11 mill. kroner.

Kap. 761 Tilskudd forvaltet av Helsedirektoratet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det står igjen ubenyttet bevilgning overført fra 2008, og bevilgningen foreslås satt ned med 4,5 mill. kroner. Bevilgningen foreslås videre satt ned med 1 mill. kroner mot at bevilgningen over kap. 725, post 01 settes opp tilsvarende, jf. omtale under den posten. Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 5,5 mill. kroner.

Post 63 Tilskudd til rusmiddeltiltak

Det står igjen ubenyttet bevilgning overført fra 2008, og bevilgningen foreslås satt ned med 6 mill. kroner mot at bevilgningen over post 70 settes opp tilsvarende, jf. omtale under nevnte post.

Post 70 Frivillig rusforebyggende arbeid

Med bakgrunn i situasjonen for de mest utsatte rusmiddelavhengige, har Helse- og omsorgsdepartementet gitt stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo i oppdrag å sette i verk tiltak som skal gi bedret helsetilstand og økt sosial inkludering for flest mulig i gruppen. Det legges til grunn at målgruppen bl.a. har behov for psykiske helsetjenester. Oppdraget

skal utføres i tett samarbeid med Oslo kommune, Helse Sør-Øst og andre ideelle organisasjoner. Oppdraget skal følgeevalueres.

Over andre tilskuddsposter på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett ytes det 24 mill. kroner til Kirkens Bymisjon i 2009. I tillegg foreslås det å overføre 6 mill. kroner fra kap. 761, post 63 til kap. 761, post 70 til formålet.

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling

Post 70 Refusjon egenbetaling, Egenandelstak 1

Utgiftsutviklingen tilsier at utgiftene i 2009 vil bli lavere enn budsjettet. Bevilgningen foreslås satt ned med 230 mill. kroner.

Kap. 2790 Andre helsetiltak

Post 70 Bidrag, lokalt

Montebellosenteret

Bevilgningen under posten foreslås økt med 9 mill. kroner, jf omtale under kap. 732, post 79.

Overføring av formål under bidragsordningen til Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Med hjemmel i folketrygdloven § 5-22 kan det ytes bidrag til dekning av utgifter til visse helsetjenester når utgiftene ikke ellers dekkes etter folketrygdloven eller andre lover. Helse- og omsorgsdepartementet har i forskrift til § 5-22 delegert til Helsedirektoratet å gi nærmere retningslinjer for ytelse av bidrag. I henhold til retningslinjene ytes det bidrag bl.a. til briller/kontaktlinser til barn og ungdom under 18 år ved visse øyelidelser, og til irislinse/linse med farget glass ved visse øyelidelser.

Det foreslås å flytte disse to bidragsformålene fra folketrygdloven kap. 5, som hører til Helse- og omsorgsdepartementets ansvarsområde, til kap. 10, som ligger under Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområde. Briller til voksne dekkes i dag etter kap. 10. Det anses hensiktsmessig å samle stønad til briller i en og samme hjemmel. Videre bør stønad til irislinser plasseres sammen med reguleringen av øyepoteser i kap. 10.

For anskaffelse og fornyelse av briller ytes det bidrag til full dekning av utgiftene, mens for brilleinnfatning er det en utgiftsdekning på inntil 400 kroner fra folketrygden. For irislinser dekkes 90 pst. av utgiftene som overstiger 1600 kroner. Bevilgningsforslaget forutsetter at dagens retningslinjer for utgiftsdekning og egenandeler legges til grunn, og at det ikke foretas regelendringer som medfører økte utgifter for folketrygden.

Arbeids- og velferdsdirektoratet anslår utgiftene til briller til barn til om lag 80 mill. kroner, og utgiftene til irislinser til om lag 0,3 mill. kroner i 2009. Anslagene tar utgangspunkt i regnskapstall for tidligere år. Det foreslås å føre utgiftene i første halvår 2009 på kap. 2790, post 70, som tidligere. Utgiftene fordeler seg nokså likt på første og andre halvår, og det foreslås derfor å flytte 40 mill. kroner med virkning fra 1. juli 2009.

Bevilgningen over kap. 2790, post 70 på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett foreslås satt ned med 40,0 mill. kroner. Det foreslås samtidig at bevilgningen over kap. 2661, post 75 på Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett settes opp tilsvarende.

Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 31,0 mill. kroner.

Andre saker

Autorisasjon for manuellterapeuter

Helse- og omsorgsdepartementet viser til Budsjettinnst. S. nr. 11 (2008–2009) hvor komiteen har bedt om departementets vurdering av hvorvidt manuellterapeuter bør gis særskilt autorisasjon, herunder vurdering av forholdet mellom spesialistgodkjenning og dobbeltautorisasjon, samt om også andre helsepersonellgrupper bør gis autorisasjon.

Helsedirektoratet har utredet helsepersonellovens autorisasjonsordning i 2008 og ser ikke behov for vesentlige endringer. Når det gjelder forholdet mellom spesialistgodkjenning eller dobbeltautorisasjon anbefales det at man holder fast ved helsepersonellovens ordning. Av lovens forarbeider går det fram at dersom helsepersonell har en autorisasjonsgivende grunnutdanning i bunn, vil det være mindre relevant å karakterisere en tilleggs- eller videreutdanning som autorisasjonsgivende. Spesialistgodkjenning bør i så fall foretrekkes framfor dobbeltautorisasjon, med mindre utøveren gjennom sin tilleggs- eller videreutdanning har kvalifisert seg for et yrke som er vesensforskjellig fra den yrkesutøvelse som normalt følger av grunnutdanningen.

På bakgrunn av Helsedirektoratets vurderinger kan ikke Helse- og omsorgsdepartementet se at den tilleggs- eller videreutdanning som manuellterapeutene har gjennomført medfører at de har kvalifisert seg for et yrke som er vesensforskjellig fra den yrkesutøvelse som følger av grunnutdanningen som fysioterapeut. Etter Helse- og omsorgsdepartementets vurdering bør det bygges videre på helsepersonellovens ordning med autorisasjonsgivende grunnutdanning og offentlig spesialistgodkjenning, framfor å åpne opp for en praksis med å gi ny auto-

risasjon til allerede autoriserte grupper. Pasientsikkerhet og pasientrettigheter vil være like godt ivarett selv om manuellterapeutene ikke gis særskilt autorisasjon. Manuellterapeutene har allerede autorisasjon som fysioterapeuter og helsepersonellens bestemmelser vil uansett komme til anvendelse. Det vises også til Ot.prp. nr. 83 (2008–2009) hvor det går fram at Helse- og omsorgsdepartementet bl.a. vil foreta en gjennomgang av om det bør innføres offentlig spesialistgodkjenning for flere autoriserte personellgrupper.

I påvente av Helsedirektoratets utredning av autorisasjonsordningen, har Helse- og omsorgsdepartementet avslått eller stilt i bero søknader fra personellorganisasjoner som ønsker autorisasjon. I april 2009 ble organisasjonene oppfordret til å oppdatere søknadene. Eventuelle søknader vil bli vurdert av Helsedirektoratet før Helse- og omsorgsdepartementet konkluderer. De vurderinger og anbefalinger som er gjort i direktoratets utredninger vil bli førende for autorisasjonsvurderingen.

Vaksine mot livmorhalskreft

For 2009 er det bevilget 57 mill. kroner til innføring av HPV-vaksine i barnevaksineprogrammet med oppstart fra og med skoleåret 2009/2010. Vaksinen vil bli tilbudt jenter i 7. klassetrinn. Det skal gjøres fortløpende vurderinger av virkninger og bivirkninger av vaksinen, og gis grundig og objektiv informasjon om vaksinens potensielle helsegevinst samt usikkerhet knyttet til effekt og bivirkninger, jf. Budsjett-innst. S. nr. 11 (2008–2009).

Nasjonalt folkehelseinstitutt har ansvar for det faglige innholdet i barnevaksineprogrammet. Dette gjelder også nødvendig informasjon til helsepersonell, foreldre og barn ved innføring av nye vaksiner. Landets helsesøstre har en nøkkelrolle i å formidle slik informasjon. Legene som er ansvarlige for vaksineringsen lokalt, vil også kunne få spørsmål fra publikum.

Folkehelseinstituttet er i gang med informasjon til helsepersonell slik at disse skal kunne møte foreldre og barn best mulig. All vaksineringsen i Norge er frivillig, og det er opp til foreldrene om de ønsker HPV-vaksine til sine døtre eller ikke. Det skal utarbeides informasjonsmaterieil til jenter og foreldre slik at de har et best mulig grunnlag for å kunne ta et valg. Dette vil også omfatte usikkerhetsmomentene knyttet til langtidseffekter.

Folkehelseinstituttet er godt i gang med å planlegge et system for overvåking av vaksinens effekt i samarbeid med Kreftregisteret og referanselaboratoriet for HPV-virus ved Akershus universitetssyke-

hus. Det er etablert et system for overvåking av bivirkninger av vaksiner i Norge.

3.8 Barne- og likestillingsdepartementet

Kap. 842 Familievern

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Bevilgningen på kap. 842, post 01 er 189,6 mill. kroner. Det ble i saldert budsjett 2009 bevilget 10 mill. kroner til styrking av kapasiteten i familieverntjenesten. På bakgrunn av utviklingen hittil i år med blant annet økt utgiftsbehov knyttet til husleieutgifter og andre uforutsette merutgifter, foreslås det å øke bevilgningen på posten med 2 mill. kroner.

Kap. 844 Kontantstøtte

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Bevilgningen til kontantstøtte er 1 472 mill. kroner. Utgiftene anslås nå til 1 492 mill. kroner.

Utgiftene til kontantstøtte oppjusteres som følge av lavere barnehageutbygging i 2008 enn tidligere antatt. I tillegg forventes det flere barn i aldersgruppen enn lagt til grunn for saldert budsjett. I motsatt retning trekker høyere anslag på nye barnehageplasser for ett- og toåringer i 2009 enn tidligere lagt til grunn. Samlet sett øker anslaget for utgifter til kontantstøtte med 20 mill. kroner i forhold til saldert budsjett.

Bevilgningen på kap. 844, post 70 foreslås økt med 20 mill. kroner.

Kap. 845 Barnetrygd

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen til barnetrygd er 14 590 mill. kroner. Utgiftene anslås nå til 14 720 mill. kroner.

Det er forventet at det vil bli flere mottakere med utvidet stønad enn lagt til grunn i saldert budsjett. Dette skyldes en økning i antall enslige forsørgere med overgangsstonad. I tillegg oppjusteres bevilgningen som følge av økte etterbetalinger til mottakere som kommer fra land innenfor EØS-området.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 845, post 70 med 130 mill. kroner.

Kap. 846 Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 50

Bevilgningen på posten er 13,9 mill. kroner. Det foreslås at bevilgningen settes ned med 500 000 kroner til inndekning av tilsvarende merutgifter under kap. 2530, post 70 Foreldrepenger ved fødsel. Merutgiftene under kap. 2530 skyldes styrking av fedres rett til foreldrepenger, jf. omtale under nevnte kapittel.

Det foreslås på denne bakgrunn å sette ned bevilgningen på kap. 846, post 21 med 500 000 kroner.

Post 72 Tiltak for lesbiske og homofile

Bevilgningen på kap. 846, post 72 er 7,7 mill. kroner. Det er avsatt 1,95 mill. kroner under denne posten til tilskudd til aktiviteter drevet av frivillige organisasjoner som arbeider for å bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner. I retningslinjene for tilskuddsordningen (rundskriv Q-03/2009) er det gitt adgang til å avsette inntil 8 prosent av bevilgningen til forvaltning av tilskuddsordningen. Det foreslås derfor i tråd med bevilgnings- og økonomireglementet at 150 000 kroner overføres fra kap. 846, post 72 til kap. 858, post 01.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på kap. 846, post 72 settes ned med 150 000 kroner mot en tilsvarende økning av kap. 858, post 01.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten 38,1 mill. kroner. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet er i 2008 tildelt 16,3 mill. kroner i prosjektmidler tilknyttet prosjektene Barn av rusmisbrukere og psykisk syke og Styrket innsats mot fattigdom blant barn, unge og familier tilknyttet barnvernet. Midlene er bevilget over kap. 854, post 71.

Det foreslås at midlene som er knyttet til lønns- og driftsmidler samt tilskudd til kommunene, flyttes fra kap. 854, post 71 til kap. 854, post 21. Endringen medfører en riktigere budsjettering av midlene i henhold til bevilgningsreglementet, men innebærer ingen endring i bruken av midlene.

Det foreslås derfor at bevilgningen på kap. 854, post 21 økes med 16,3 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av kap. 854, post 71.

Post 64 Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på kap. 854, post 64 er 142,9 mill. kroner. Kommuner som bosetter enslige mindreårige asylsøkere, flyktninger og/eller enslige mindreårige personer med opphold på humanitært grunnlag, mottar et særskilt tilskudd som i 2009 er på 115 850 kroner per person per år. Tilskuddet differensieres etter bosettingstidspunkt i bosettingsåret. Tilskuddet utbetales til og med det året personen fyller 20 år. Tilskuddet utbetales i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet over Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett. Målet med ordningen er å bidra til at enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger kan bosettes så raskt som mulig.

Det er utfordringer knyttet til bosetting av denne gruppen i kommunene. Enslige mindreårige har også utgjort en økende andel av nye asylkomster i den senere tiden. Det er svært viktig å sikre rask og god bosetting av denne gruppen i landets kommuner. Regjeringen ønsker derfor å styrke tilskuddsordningen til kommunene for bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger i 2009. Det foreslås et engangstilskudd på 100 000 kroner per bosatte person i denne gruppen som en midlertidig styrking i 2009. Beløpet utbetales i sin helhet for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger som bosettes i 2009. Engangstilskuddet kommer i tillegg til den ordinære tilskuddssatsen på denne posten. Tilskuddet utbetales uavhengig av når på året bosettingen finner sted, mens de øvrige kriteriene for å motta dette ekstra tilskuddet er de samme som kriteriene for det årlige tilskuddet.

Regjeringen legger til grunn at innføringen av et slikt engangstilskudd vil øke bosettingstakten for resten av året.

Bevilgningen på kap. 854, post 64 foreslås økt med 50 mill. kroner i 2009.

Post 71 Utvikling og opplysningsarbeid mv., kan nyttes under post 50

Bevilgningen på kap. 854, post 71 er 72,9 mill. kroner. Det vises til omtalen under post 21. Det foreslås at bevilgningen på kap. 854, post 71 reduseres med 16,3 mill. kroner mot en tilsvarende økning av kap. 854, post 21.

Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet*Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 22 og post 60*

Bevilgningen til driftsutgifter i det statlige barnevernet er om lag 2,9 mrd. kroner. Utviklingen hittil i år viser at det er nødvendig med en tilleggsbevilgning for å kunne opprettholde et tilfredsstillende tjenestetilbud. Det skyldes blant annet økt antall klienter og en økning i utgifter per tiltak i 2008 som får konsekvenser for bevilgningsbehovet i 2009.

På grunn av stor usikkerhet om hvordan klientveksten ville utvikle seg, ble det ikke lagt inn midler til aktivitetsvekst i saldert budsjett 2009. Aktivitetsveksten viste seg å bli om lag 4 pst. i 2008, målt i antall oppholdsdøgn. Det legges nå til grunn en aktivitetsvekst i 2009 på om lag 4 pst., målt i antall oppholdsdøgn.

I nysalderingen av 2008-budsjettet ble posten økt som følge av økte gjennomsnittsutgifter per oppholdsdøgn i 2008. Det foreslås at bevilgningsøkningen som følge av økte gjennomsnittsutgifter per oppholdsdøgn i 2008 videreføres i 2009.

Samlet sett foreslås bevilgningen til det statlige barnevernet over kap. 855, post 01 økt med 110 mill. kroner.

Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen til omsorgssentrene for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år er 379 mill. kroner. I St.prp. nr. 43 (2007–2008) og St.prp. nr. 80 (2007–2008) ble det fremmet forslag om å opprette flere administrative stillinger i Bufetat som følge av en økning i antall ankomster av enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. Det ble ikke lagt inn ressurser knyttet til disse stillingene i saldert budsjett for 2009. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 2,8 mill. kroner.

Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet*Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 855 post 01*

Bevilgningen til driftsutgifter til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet er 170,6 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen under kap. 858, post 01 med 150 000 kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 846, post 72. Det vises til omtale under kap. 846, post 72.

Kap. 868 Forbrukerombudet*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen på kap. 868, post 01 er 19,5 mill. kroner. Datatilsynet håndhever i dag personopplysningslovens regler om reservasjon mot direkte markedsføring. Disse reglene er tatt inn i den nye markedsføringsloven som trer i kraft fra 1. juni 2009, og i den forbindelse overtar Forbrukerombudet ansvaret for håndhevelsen av reservasjonsreglene.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 868, post 01 med 152 000 kroner mot tilsvarende nedsettelse av bevilgningen under kap. 1570, post 01.

Kap. 2530 Foreldrepenger*Post 70 Foreldrepenger ved fødsel, overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten er 12 011,5 mill. kroner. Utgiftene til foreldrepenger ved fødsel i 2009 anslås til 12 225,5 mill. kroner.

Det forventes utbetalt foreldrepenger ved fødsel for flere barn i 2009 enn lagt til grunn i saldert budsjett. I tillegg oppjusteres anslaget som følge av høyere yrkesdeltagelse blant kvinner mellom 20 og 40 år, noe som gir en økning i andelen kvinner med rett til foreldrepenger. I motsatt retning trekker nedjustering av lønnsvekstforutsetningene fra 5 til 4 pst.

Det foreslås videre å gi fedre rett til foreldrepenger der mor deltar i introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere eller kvalifiseringsprogram for personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne. Forslaget gjelder for fødsler og omsorgsovertakelser fra og med 1. juli 2009. Lovendringene er fremmet i Ot.prp. nr. 56 (2008-2009) Om lov om endringer i folketrygdloven (utvidelse av fedrekvoten mv.). Merutgiftene under kap. 2530, post 70 knyttet til lovforslagene er anslått til 0,5 mill. kroner i 2009. Merutgiftene i 2009 foreslås dekket ved en reduksjon av bevilgningen på kap. 846, post 21, jf. omtale under denne posten.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 2530, post 70 med til sammen 214 mill. kroner.

Kap. 3854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet*Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter*

Bevilgningen på kap. 3854, post 04 er 35,6 mill. kroner. Det vises til omtale under kap. 854, post 64 om en tilleggsbevilgning på 50 mill. kroner til en midlertidig satsøkning i 2009 i det særskilte tilskuddet

ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Ifølge OECDs DAC Statistical Reporting Directives linje I.A.1.13 – 1.34 kan kostnader knyttet til asylsøkeres opphold i vertslandet under visse forutsetninger rapporteres som utviklingshjelp. Det foreslås på denne bakgrunn at kap. 3854, post 04 økes med 30,8 mill. kroner, som er ODA-godkjente utgifter.

Kap. 3855 Statlig forvaltning av barnevernet

Post 60 Kommunale egenandeler

Bevilgningen på kap. 3855, post 60 er 883 mill. kroner. På bakgrunn av observert utvikling i inntekter fra kommunale egenandeler på slutten av 2008 og hittil i år, foreslås det at bevilgningen på kap. 3855, post 60 reduseres med 38,7 mill. kroner.

Andre saker

Utvidelse av foreldrepengerordningen – Rettigheter til fedrekvote for fedre der mor har vært yrkesaktiv i mindre enn 50 prosent stilling.

Regjeringen går inn for at det innføres selvstendig opptjeningsrett til fedrekvote for fedre der mor har opparbeidet rett til foreldrepenger i en stillingsdel på mindre enn 50 prosent, for fødsler og omsorgsovertakelser fra og med 1. juli 2010. Forslaget vil innebære at det foreligger rett til fedrekvote i alle tilfeller der begge foreldre har opptjent rett til foreldrepenger. Utgiftene på statsbudsjettet i 2010 ved iverksetting fra og med 1. juli 2010 er anslått til 10 mill. kroner, inklusive administrative kostnader for Arbeids- og velferdsetaten.

3.9 Nærings- og handelsdepartementet

Kap. 907 Sjøfartsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Sjøfartsdirektoratet kjøper tjenester fra klasseselskap til å utføre tilsyn med skip under bygging. Dette har vært nødvendig for å redusere presset på egne personellressurser i en situasjon med ekstraordinært høy nybyggingsaktivitet på norske skipsverft, jf. redegjørelse i St.prp. nr. 59 (2007-2008) og St.prp. nr. 1 (2008-2009). På dette grunnlag har Sjøfartsdirektoratet inngått avtaler for kjøp av tjenester for om lag 20 mill. kroner for skip som bygges i perioden 2008-2011. I budsjettet for 2008 og 2009 ble det lagt til grunn at Sjøfartsdirektoratet ikke skal betale merverdiavgift for kjøp av disse tjenestene. Det er senere avklart at tjenestekjøpet er merverdi-

avgiftspliktig. Dette påfører Sjøfartsdirektoratet en ekstra utgift på om lag 5 mill. kroner, hvorav om lag 3 mill. kroner skal innbetales i 2009.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen under kap. 907, post 01 økt med 3 mill. kroner, fra 298,2 til 301,2 mill. kroner.

Kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk

Post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, overslagsbevilgning

Ordningen skal sikre maritim kompetanse og rekruttering av norske sjøfolk og i tillegg bidra til at norske rederier gis konkurransedyktige rammevilkår i forhold til vilkårene i andre land.

Tilskuddsordningen omfatter:

- Prosentvis tilskudd (9,3 eller 12 pst.) til skip i Norsk Ordinært Skipsregister (NOR) og Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS).
- Nettolønnsordning for bemanningen som omfattes av skipenes alarminstruks på passasjerskip (ferger) i utenriksfart i NOR.
- Nettolønnsordning for skip i petroleums (offshorefartøy) i NOR.
- Nettolønnsordning for øvrige fartøy i NOR (lasteskip, brønnbåter, passasjerskip og slepebåter).
- Nettolønnsordning for sikkerhetsbemanningen på hurtigruteskip som betjener strekningen Bergen-Kirkenes.

Den vedtatte bevilgningen på 1 750 mill. kroner i saldert budsjett er basert på at det samlet vil være om lag 11 000 refusjonsberettigede sjøfolk under ordningen i 2009 og antatt lønnsregulering i 2009. Videre er det lagt grunn videreføring av innretningen for ordningen som ble innført for 2. halvår 2008, med en begrensning i refusjonsutbetalingen per sysselsatt på 198 000 kroner per år.

Med basis i terminutbetalingene for 2. halvår 2008 og en forventet økning i antall refusjonsberettigede sjøfolk til om lag 11 200, anslås et økt bevilgningsbehov på om lag 60 mill. kroner i 2009.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen under kap. 909, post 73 økt med 60 mill. kroner, fra 1 750 til 1 810 mill. kroner.

Kap. 922 Romvirksomhet

Om ministerrådsmøte 2008 i Haag

European Space Agency (ESA) sine frivillige programmer finansieres ved at medlemslandene deklarerer sine bidrag under hvert program. Dette skjer i hovedsak på ministerrådsmøter. Møtene avholdes vanligvis hvert tredje år. Det siste minister-

rådsmøtet ble avholdt i Haag 25. og 26. november 2008. Norge inngikk på dette møtet nye forpliktelser på 90 mill. euro. I tillegg ble det vedtatt å justere kontingenten for de neste tre årene. Det vises til nærmere omtale i St.prp. nr. 49 (2008-2009) Noregs deltaking i europeiske romfartsprogram.

Post 70 Kontingent i European Space Agency (ESA)

Det er lagt til grunn at bevilgningen til kontingent i den europeiske romfartsorganisasjonen ESA skal justeres dersom valutakursen på euro har endret seg i budsjettåret i forhold til kursen som ble lagt til grunn for saldert budsjett. Norsk Romsenter har hatt utbetalinger i euro til ESA til andre kurser enn den budsjetterte. Samlet utgjør valutakursjusteringene knyttet til kontingenten en økning på om lag 4,3 mill. kroner.

I tillegg er det behov for å justere nivået på kontingenten på bakgrunn av vedtak på ministerrådsmøtet i Haag. Der ble den norske kontingenten fastsatt til 2,24 pst. av ESAs totalbudsjett, eksklusiv de frivillige programmene. Det har også vært forskyvninger i tidspunkt for innbetaling til ESA.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen økt med 11,1 mill. kroner, fra 126,4 mill. kroner til 137,5 mill. kroner.

Post 71 Internasjonal romvirksomhet

Av forpliktelsene som ble inngått på ministerrådsmøtet i Haag, regnes det med at 3,2 mill. euro vil måtte utbetales i 2009. Samtidig har det vært en forskyvning i utbetalingstakten til ESA for forpliktelser inngått før Haag på grunn av endret framdrift i gjennomføringen av programmene. Samlet utgjør utbetalinger til nye programmer og endret framdrift i gamle programmer en reduksjon på om lag 0,4 mill. euro.

Det er lagt til grunn at bevilgningene til internasjonal romvirksomhet skal justeres dersom valutakursene på euro og amerikanske dollar har endret seg i budsjettåret i forhold til kursene som ble lagt til grunn for saldert budsjett. Norsk Romsenter har så langt hatt utbetalinger i euro og dollar til andre kurser enn den budsjetterte. Samlet utgjør valutakursjusteringene knyttet til de frivillige programmene en økning på om lag 24,2 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen økt med 20,7 mill. kroner, fra 257,6 mill. kroner til 278,3 mill. kroner.

Post 72 Nasjonale følgemidler, kan overføres

I perioden 2005-2007 ble det satt av 76 mill. kroner til deltakelse i EU-siden i utviklingsfasen av satellittnavigasjonsprogrammet Galileo. Det ble satt av 60 mill. kroner under kap. 2421, post 72 og 16 mill. kroner under kap. 922, post 72. Det vises til Innst. S. nr. 240 (2004-2005) og vedtak i Stortinget 17. juni 2005 og senere vedtak i Stortinget 8. desember 2005 og 12. desember 2007 i den ordinære budsjettbehandlingen for etterfølgende år.

Utviklingsfasen av Galileo går fram til 2010. Norsk industri har fått oppdrag tilsvarende de avsatte midlene. Det norske bidraget er i påvente av en avtale om norsk deltakelse i Galileo, ikke utbetalt. I St.prp. nr. 29 (2008-2009) ble Stortinget orientert om at midlene vil bli utbetalt uten at det foreligger en særskilt avtale om deltakelse i denne fasen.

De avsatte midlene i perioden 2005-2007 var basert på en eurokurs på anslagsvis 8,45 kroner. På bakgrunn av endret eurokurs foreslås bevilgningen over kap. 922, post 72 økt med 3 mill. kroner, fra 43,2 til 46,2 mill. kroner.

Post 73 (Ny) Galileo

Det vises til St.prp. nr. 54 (2008-2009) Om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av EUs satellittnavigasjonsprogrammer Galileo og EGNOS (2008-2013).

Galileo er et satellittnavigasjonssystem som utvikles i samarbeid med flere europeiske land. Systemet vil bestå av 30 satellitter og en rekke bakkestasjoner.

Det er i forhandlinger mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge oppnådd enighet om å benytte EØS-avtalens regler om programsamarbeid som grunnlag for norsk deltakelse i Galileo. En løsning basert på EØS-avtalen gir gode og forutsigbare løsninger på spørsmål knyttet til deltakelse i styrende organer og for de økonomiske bidragene som følger av deltakelse.

Deltakelse i utbyggingsfasen av Galileo vil innebære økonomiske forpliktelser for Norge for perioden 2008-2013. I St.prp. nr. 54 (2008-2009) er det vist til at forslag til bevilgning for norske bidraget til Galileo og administrative kostnader for 2009 vil bli fremmet i forbindelse med revidert budsjett for 2009.

Utbetalingsprofilen er ikke endelig fastsatt. På grunn av forskyvninger i anbudsprosessene vil utbetalingene de første årene bli lavere enn de budsjetterte forpliktelsene, og høyere de siste årene. Utbetalingene i 2009 er for Norges del anslått til 2 mill. euro.

Den nasjonale oppfølgingen av deltakelsen i Galileo vil skje gjennom et interdepartementalt koordineringsutvalg ledet av Nærings- og handelsdepartementet. Det vil bli etablert et sekretariat i Norsk Romsenter som får ansvaret for å følge opp norske interesser i Galileo-programmet. Nasjonal sikkerhetsmyndighet vil ha en særlig oppgave knyttet til oppfølging av sikkerhetsregimet i Galileo, herunder deltakelse i Galileos sikkerhetsorganer, oppfølging av avtaler om utveksling av sikkerhetsgradert informasjon, gjennomføring av leverandørklarering av norske selskaper som deltar i programmet og sikkerhetsmessig akkreditering av infrastruktur på norsk territorium.

Administrative kostnader vil utgjøre 3,5 mill. kroner i 2009 og 6,3 mill. kroner årlig for årene 2010-2013. Dette dekker en styrket bemanning ved Norsk Romsenter på 1,5 mill. kroner og bistand fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet på 2 mill. kroner for 2009. Norge forventes også å bidra med en nasjonal ekspert til Europakommisjonen fra 2010, og kostnadene for dette er beregnet inn i anslaget for 2010-2013.

Utbetalinger knyttet til utbyggingsfasen av Galileo og administrasjon av Norges deltakelse vil i 2009 beløpe seg til 19 mill. kroner. I tillegg foreslås det å bevilge 2 mill. kroner til styrking av Nasjonal Sikkerhetsmyndighet, jf. omtale under kap. 1723 Nasjonal Sikkerhetsmyndighet, post 01 Driftsutgifter.

På dette grunnlag foreslås en bevilgning på 19 mill. kroner under kap. 922 Romvirksomhet, ny post 73 Galileo.

Kap. 924 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer

Post 70 Tilskudd, kan overføres

Bevilgningen dekker kontingent til Kommisjonen for norsk deltakelse i EU-programmer som Nærings- og handelsdepartementet har fagansvar for. Kontingenten innbetales i juli. I tillegg dekkes utgifter knyttet til oppfølgingen av programmene (nasjonale eksperter, nasjonale sekretariater, utredninger evalueringer m.v.).

Bevilgningen i saldert budsjett for 2009 på 61,2 mill. kroner ble fastlagt på grunnlag av budsjettanslag fra Kommisjonen framlagt sommeren 2008, og en forventet eurokurs for 2009. Basert på revidert budsjett fra Kommisjonen fra desember 2008 og endret valutakurs, vil det være behov for om lag 13 mill. kroner utover saldert budsjett for å dekke kontingent til de aktuelle programmene.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen under

kap. 924, post 70 økt med 13 mill. kroner, fra 61,2 til 74,2 mill. kroner.

Kap. 932 (Ny) Ekstraordinære næringsutviklingstiltak,

Post 70 (Ny) Næringsfond ved vern av Vefsnavassdraget

I Soria Moria-erklæringen står det at:

Regjeringen vil: Verne Vefsnavassdraget fra kraftutbygging ved å inkludere det i Verneplanen for vassdrag. Det opprettes næringsfond i den berørte regionen. Regjeringen har innarbeidet forslag om vern av Vefsnavassdraget i St.prp. nr. 53 (2008-2009) Verneplan for vassdrag – avsluttende supplering.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 150 mill. kroner til næringsfond for kommunene Hattfjelldal, Hemnes, Grane og Vefsn. Formålet med bevilgningen er å redusere ulempene ved vernet av Vefsnavassdraget. Tiltaket skal legge til rette for ny næringsvirksomhet og nye arbeidsplasser i de fire kommunene. Midlene skal benyttes til:

- fysisk og kunnskapsrettet infrastruktur, herunder samarbeidstiltak, nettverk og næringsarealer
- bedriftsutvikling, herunder etablererstipend og opplæring
- tilskudd til bedrifter ved oppstart og utvidelse av mindre bedrifter.

Det legges opp til etablering av fire separate fond til kommunene Hattfjelldal, Hemnes, Grane og Vefsn, med følgende fordeling av fondsmidlene mellom kommunene: Hemnes 5 pst., Hattfjelldal 40 pst., Grane 40 pst. og Vefsn 15 pst.

På dette grunnlag forslås en bevilgning på 150 mill. kroner under nytt kap. 932, post 70.

Kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap

Post 90 (Ny) Ansvarlig lån, Entra Eiendom AS

Entra Eiendom AS (Entra) fører sitt konsernregnskap etter den internasjonale regnskapsstandarden IFRS. Etter denne regnskapsstandarden føres de anslåtte markedsverdiene av selskapets eiendommer inn i balansen. Dette medfører at balansen og særlig selskapets egenkapital påvirkes betydelig ved svingninger i faktorer som påvirker verdien av næringseiendommer. Den kraftige korreksjonen som har skjedd i markedsverdiene for næringseiendommer det siste halve året, har svekket Entrass soliditet. Mulighetene og vilkårene for lånefinansiering påvirkes negativt av dette.

Målt etter norsk regnskapsstandard var derfor

egenkapitalen ved utgangen av 2008 på 1 844 mill. kroner før utbytte og korreksjonsskatt for 2008 var belastet. Verdijustert balanse har i samme periode økt fra 3,8 til 20 mrd. kroner.

Entra har i den siste femårs perioden hatt en avkastning på beskattet kapital på i gjennomsnitt 11 pst. I St.meld. nr. 29 (2008-2009) Entra Eiendom AS er det gitt en nærmere gjennomgang av Entras utvikling etter etableringen i 2000.

Entra har som et heleid statlig selskap ikke anledning til å hente egenkapital i markedet og Regjeringen ser det heller ikke som naturlig at det hentes langsiktig ansvarlig lånekapital i det private investormarkedet. For å bidra til å styrke Entras soliditet foreslås det at staten avstår fra å ta utbytte fra Entra for regnskapsåret 2008, jf. omtale under kap. 5656, post 85.

I St.prp. nr. 1 (2008–2009) var det i samsvar med utbyttepolitikken i selskapet lagt til grunn et utbytteanslag på 168,9 mill. kroner. Et slikt tiltak vil ha en samlet likviditetseffekt for selskapet på om lag 230 mill. kroner på grunn av bortfall av skatt på korreksjonsinntekt. Siden Entra Eiendom AS ikke har ubeskattet fri egenkapital beregnes det korreksjonsinntekt på utdelinger som skjer fra selskapet.

For ytterligere å bidra til selskapets soliditet gjennom den nåværende lavkonjunkturen foreslås det i tillegg å gi selskapet et ansvarlig lån på 1 mrd. kroner. Et slikt lån skal gis på markedsmessige betingelser og ellers ha en løpetid som muliggjør klassifisering som egenkapital. Staten bør over tid ikke samtidig være eier og långiver til et selskap. Innenfor de rammene som er nevnt vil det derfor knyttes en innløsningsrett for Entra til det ansvarlige lånet med et sterkt insentiv til tidlig innløsning.

I et mer normalt marked må det vurderes om Entra kan realisere verdier blant annet ved salg av eiendommer som ikke er sentrale for hovedformålet, og at disse sammen med løpende overskudd i selskapet kan gi grunnlag for å kjøpe tilbake hele eller deler av lånet samtidig som selskapet opprettholder en forsvarlig soliditet. Nærings- og handelsdepartementet vil ta initiativ til en gjennomgang av de finansielle mulighetene for Entra. Som en del av dette vil det bli gjort en gjennomgang av eiendomsporteføljen til selskapet for å identifisere eventuelle formålsbygg som ikke hører hjemme under Entra med tanke på eventuelt å selge disse til Statsbygg, samt å vurdere mulighetene for å styrke selskapets finansieringsevne gjennom å selge andre bygg som ikke er sentrale for hovedformålet.

Alternativet til å styrke den statlige kapitalinnsatsen i selskapet er at selskapet gis anledning til å ta opp langsiktige ansvarlige lån i markedet. De un-

dersøkelser selskapet har gjort viser at slike lån vil være mulige å oppnå på bakgrunn av kvaliteten på Entras eiendomsmasse og den store andelen statlige leietakere. Med dagens prising vil imidlertid slike lån ta en vesentlig del av selskapets overskudd og redusere statens andel av verdiskapningen. Slike lån vil også etter Regjeringens vurdering redusere fleksibiliteten i den strategiske eieroppfølgingen av selskapet.

På dette grunnlag foreslås det å bevilge 1 mrd. kroner under kap. 950, ny post 90.

Post 96 Aksjer

Stortinget vedtok 12. mars 2009 å bevilge 720 mill. kroner under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer i forbindelse med en aksjeemisjon i SAS AB, jf. St.prp. nr. 41 og Innst. S. nr. 161 (2008-2009) SAS AB – statens deltakelse i kapitalforhøyelse. Som følge av valutakurseffekter ble faktisk utbetaling ved emisjonen 709,8 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 950, post 96 med 10,2 mill. kroner, fra 720 mill. kroner til 709,8 mill. kroner.

Kap. 2421 Innovasjon Norge

Utvidelse av rammen for lavrisikolåneordningen

Innovasjon Norges lavrisikolåneordning benyttes hovedsakelig av små og mellomstore industribedrifter, og til finansiering av fiskeflåten og virksomhet innenfor landbruk. Lånene skal være et tilbud i markedet som først og fremst er rettet mot å dele begrenset og langsiktig risiko i markedet med private banker. På denne måten utløses betydelig privat kapital.

Lavrisikolån er kommersielle lån som gis på markedsmessige vilkår. Utlånsrammen ble økt med 1 mrd. kroner, fra 1,5 til 2,5 mrd. kroner for 2008 og 2009 ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 30 (2008-2009), jf. Innst. S. nr. 104 (2008-2009). Økt låneramme har gitt Innovasjon Norge mulighet til å gi flere lån, og lån til større prosjekter og bedrifter.

Som følge av finansuroen møter Innovasjon Norge en generelt høyere etterspørsel etter lavrisikolån. På bakgrunn av omfanget av innvilgede lån og søknadstilgang i 2009 foreslår Regjeringen at lånerammen utvides med ytterligere 1 mrd. kroner, til totalt 3,5 mrd. kroner for 2009, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 50 Innovasjon – prosjekter, fond

Midlene på posten kan benyttes til tilskudd og av-

setninger til tapsfond for landsdekkende innovasjonslån og garantier. Innovasjon Norge skal ved bruk av disse midlene tilby finansiering til lønnsomme utviklingsprosjekter over hele landet.

Landsdekkende innovasjonslån

Landsdekkende innovasjonslån er spesielt rettet inn mot innovasjon og internasjonalisering. Disse lånene benyttes til delfinansiering av utbyggings-, omstillings-, utviklings- og nyetableringsprosjekter som det er vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for i det private kredittmarkedet. Ordningen skal bidra til å utnytte utviklingspotensialet i innovative vekstbedrifter. Lånene benyttes primært i bedriftenes tidlige- og kommersialiseringsfase.

Innovasjons- og vekstprosjekter er ofte forbundet med stor risiko, og det har blitt vesentlig vanskeligere å finansiere nyetableringer og nye prosjekter.

Utlånsrammen ble økt med 600 mill. kroner, fra 300 til 900 mill. kroner for 2009 ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009), jf. Innst. S. nr. 139 (2008-2009).

Som følge av finansuroen møter Innovasjon Norge en generelt høyere etterspørsel etter innovasjonslån. På bakgrunn av omfanget av innvilgede lån og søknadstilgang i 2009 foreslår Regjeringen at lånerammen utvides med ytterligere 500 mill. kroner, til totalt 1,4 mrd. kroner for 2009, jf. forslag til romertallsvedtak.

Avsetninger til tapsfond

Som følge av forslaget om å øke låneramme for innovasjonslån med ytterligere 500 mill. kroner, foreslås en økning av den tilhørende bevilgningen til tapsavsetninger med 167 mill. kroner.

Post 70 Bedriftsutvikling og administrasjon

Som følge av finansuroen møter Innovasjon Norge en betydelig økning i pågang fra kunder, og dermed økt arbeidsbelastning. Gjennom Stortingets behandling av St.prp. nr. 30 (2008-2009) og St.prp. nr. 37 (2008-2009) er Innovasjon Norge sine lånerammer for lavrisikolåneordningen og innovasjonslåneordningen økt betydelig. I tillegg foreslås det nå en ytterligere økning i disse rammene. Det er behov for ekstra ressurser ved Innovasjon Norge for å kunne ta imot og behandle den betydelige økningen i antallet henvendelser og søknader.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen til kap. 2421, post 70 med 12 mill. kroner, fra

414,3 mill. kroner til totalt 426,3 mill. kroner for 2009.

Post 73 (Ny) Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) la Regjeringen fram en liste over tiltak overfor kraftintensiv industri som skal bedre rammevilkårene for denne industrien i Norge. Tilrettelegging for etablering av innkjøpskonsortium for kjøp av kraft er ett av tiltakene.

For å følge opp dette foreslås det etablert en rammestyrte støtteordning under Innovasjon Norge som ut fra nærmere angitte kriterier kan tildele bagatellmessig støtte til deltakere i innkjøpskonsortier. I denne støtteordningen vil alle virksomheter i samme konsern anses som del av samme foretaket. Støtten skal være innenfor EØS-regelverket for bagatellmessig støtte.

Samlet bagatellmessig støtte kan ikke overstige 200 000 euro (om lag 1,8 mill. kroner) per foretak over tre skatteår. Faktisk utbetalt støttebeløp må også ses i sammenheng med eventuell annen statsstøtte som foretakene har mottatt i samme tidsperiode.

Støtten skal forbeholdes bedrifter som er registrert innenfor Statistisk sentralbyrås næringskoder 20, 21, 24 og 27 (SN2002) og som samtidig har et årlig kraftforbruk på minimum 10 GWh. Næringskodene omfatter virksomheter innenfor trelast og trevare, treforedling, kjemiske produkter og metaller og inkluderer alle virksomheter som i dag har myndighetsbestemte kraftavtaler.

Det settes som vilkår at et konsortium må bestå av minimum to bedrifter. Det settes også krav om at innkjøpskonsortiet må ha inngått en langsiktig kraftavtale med et volum på minimum 5 GWh/år og en lengde på minimum tre år. Videre skal støtten ikke overstige 50 pst. av hvert foretaks andel av konsortiets kraftkostnader. Støtten skal kun tildeles til virksomheter i Norge. Til tilskudd og administrasjon av ordningen i Innovasjon Norge foreslås det totalt 40 mill. kroner.

Regjeringen vil også vurdere muligheten for at statlige eller andre aktører skal kunne gi lån eller garantier for kraftkjøp til innkjøpskonsortier på markedsmessige vilkår med pant i kraften. Regjeringen vil derfor gå i dialog med industrien og vurdere mulige finansieringstiltak innenfor EØS-avtalens rammer. Målet er å bidra til å fremme langsiktige kraftavtaler i industrien.

På dette grunnlag foreslås det bevilget 40 mill. kroner under kap. 2421, post 73 (ny) Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft.

Post 90 Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, overslagsbevilgning

For å finansiere sin utlånsvirksomhet foretar Innovasjon Norge innlån i statskassen til valgfri løpetid og med en rentesats som tilsvarer rente på statspapiere med tilsvarende løpetid. Innlån fra statskassen budsjetteres under kap. 2421, mens tilbakebetaling budsjetteres under kap. 5325. Innlån og avdrag bruttoføres, dvs. at beløpene utgifts- og inntektsføres hver gang selskapet tar opp eller tilbakebetaler et lån. Løpetiden på innlånene kan variere fra to måneder til flere år. Rentene som Innovasjon Norge betaler på innlån, inntektsføres under kap. 5625. I tillegg skal Innovasjon Norge betale låneprovisjon til staten på 0,4 pst. p.a., som inntektsføres under kap. 5325. Basert på nye anslag fra Innovasjon Norge foreslås bevilgningen økt med 9,8 mrd. kroner. Økningen skyldes kortere løpetid på lånene og økt behov for innlån i forbindelse med økte lånerammer for 2009.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen under kap. 2421, post 90 med 9,8 mrd. kroner fra 25,8 til 35,6 mrd. kroner.

Kap. 2426 SIVA SF

Post 90 Lån, overslagsbevilgning

SIVAs låneramme er fastsatt til 700 mill. kroner. Pr. i dag er den utnyttet med 580 mill. kroner. SIVA kan foreta innlån i statskassen og selv velge løpetid på lånene. Det enkelte innlån knyttes til et statspapier, og rentesats på innlånet blir satt lik renten på statspapiret og med tilsvarende løpetid. Innlån fra og avdrag til statskassen bruttoføres, dvs. at beløpene utgifts- og inntektsføres hver gang SIVA tar opp et nytt eller tilbakebetaler et gammelt lån. Innlån budsjetteres under kap. 2426, post 90, avdrag budsjetteres under kap. 5326, post 90 og rentene under kap. 5613, post 80.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen under kap. 2426, post med 120 mill. kroner fra 245 mill. kroner til 365 mill. kroner. Lånerammen vil da være fullt utnyttet.

Kap. 2460 Garanti-instituttet for eksportkreditt

Post 24 Driftsresultat

Uroen i finansmarkedene har gjort det dyrere og vanskeligere å få lån og garantier i det private markedet og GIEK har derfor fått økte rammer for garantivirksomheten, jf. St.prp. nr. 30 (2008-2009) og Innst. S. nr. 104 (2008-2009). Søknadsinngangen har økt betraktelig og sakene er ofte mer kompli-

serte. GIEK må derfor øke bemanningen og benytte seg av mer ekstern konsulenthjelp enn opprinnelig planlagt for å sikre en forsvarlig saksbehandling.

På dette grunnlag foreslås det at rammen for administrasjonsbudsjettet økes med 6,8 mill. kroner til 59,3 mill. kroner. GIEKs administrasjonsutgifter dekkes inn av premieinntekter fra ordningene. Økningen har ikke budsjettmessige konsekvenser.

Post 91 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – byggelånsgarantier til skipsbyggingsindustrien

Trekkfullmakten innebærer at GIEK kan låne midler fra statskassen dersom erstatningsutbetalinger fra byggelånsgarantiordningen overstiger ordningens likviditetsreserver. Finansieringen av GIEKs erstatningsutbetalinger gjennom en trekkfullmakt påvirker ikke GIEKs fordringer som følge av erstatninger. Dersom det foretas trekk i statskassen, forutsettes midlene tilbakebetalt etterfølgende år når fordringen som følge av erstatningen helt eller delvis gjenvinnes og gjennom premieinntektene for ordningen. Trekk i statskassen renteberegnes.

Byggelånsgarantiordningen ble etablert i 2005 og avlaster bankenes risiko i finansiering av byggelån til norske verft, på 50/50-basis. Verftsnæringen møter i dagens situasjon store utfordringer og GIEK har i løpet av 2008 og 2009 vært involvert i konkurser. Det er også usikkerhet knyttet til andre engasjementer GIEK er involvert i. Dersom ett eller flere større prosjekter må erstattes, vil gjeldende trekkfullmakt kunne bli for liten.

På dette grunnlag fremmes forslag om å øke trekkfullmakten med 200 mill. kroner, fra 400 til 600 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 3904 Brønnøysundregistrene

Post 01 Gebyrinntekter

Brønnøysundregistrene har i de siste månedene opplevd en reduksjon på om lag 25 pst. i gebyrinntektene ved Foretaksregisteret og Løsøreregistret. Dersom denne nedgangen vedvarer vil gebyrinntektene bli på om lag 325 mill. kroner i 2009. Det er knyttet stor usikkerhet til prognosen da innrapporteringsvolumet ved flere registre er følsomme for konjunktursvingninger i økonomien.

På dette grunnlag fremmes forslag om å redusere gebyrinntektene med 125 mill. kroner, fra 451,3 mill. kroner til 326,3 mill. kroner.

Kap. 3928 (Ny) FoU-prosjekter i næringslivets regi*Post 70 (Ny) Tilbakeføring av tilskudd til ulønnet forskningsinnsats*

I 2005 ble det etablert en rammestyrte tilskuddsordning for å støtte ulønnet arbeidsinnsats som ikke omfattes av den ordinære Skattefunnordningen.

Nærings- og handelsdepartementet besluttet i 2007 at gjenstående midler fra opprinnelig bevilgning for 2005 skulle utbetales som bagatellmessig støtte, jf. nærmere omtale i St.prp. nr. 59 (2007-2008) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008. Totalt er det utbetalt om lag 27,4 mill. kroner som bagatellmessig støtte for ulønnet arbeid utført i skattefunnprosjekter i 2005. Gjenværende midler er 6,6 mill. kroner og foreslås tilbakeført til statskassen i 2009.

På dette grunnlag foreslås det å bevilge 6,6 mill. kroner under nytt kap. 3928, ny post 70.

Kap. 3939 (Ny) Støtte til skipsbygging*Post 52 (Ny) Tilbakeføring fra fond for en begrenset ordning for støtte ved skipskontrakter*

Den midlertidige verftsstøtteordningen ble innført i mars 2003 etter mønster fra EU og varte til 31. mars 2005. Det ble bevilget 300 mill. kroner til ordningen. Norge innførte ordningen for å sikre like konkurransevilkår mellom skipsbyggingsindustrien i Norge og EU. Levering av fartøyer kan skje opptil tre år etter kontraktstidspunktet. I tillegg tar det noe tid fra levering til all dokumentasjon er klar, og utbetaling kan skje. De siste utbetalingene under ordningen fant sted høsten 2008, og det foreslås at gjenstående midler på 30,6 mill. kroner tilbakeføres til statskassen i 2009.

På dette grunnlag foreslås det å bevilge 30,6 mill. kroner under nytt kap. 3939, ny post 52.

Kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap*Post 70 (Ny) Tilbakeføring av tilskudd til pensjoner for tidligere Raufossansatte*

Raufoss Engineering Services AS, som er en del av Raufoss-konsernet, er avviklet. Alle krav er gjennomgått og avklart, og avviklingen skjer som frivillig akkord. Dividenden til kreditorene er beregnet til 47,2 pst. Staten har mottatt kr 7 752 017 som kreditor i selskapet. Innbetalingen henger sammen med at staten ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 16 og Innst. S. nr. 71 (2004-2005) Om endringer av løyvingar på statsbudsjettet 2004 under Nærings- og handelsdepartementet, tok over pensjons-

kravene til tidligere ansatte i Raufoss-konsernet, bl.a. under forutsetning av at staten skulle ha krav på dividende.

På dette grunnlag foreslås det å bevilge 7,75 mill. kroner under kap. 3950, ny post 70.

*Post 96 Salg av aksjer**Tilbakekjøpsavtaler*

Generalforsamlingen i et aksjeselskap kan gi styret fullmakt til å kjøpe tilbake egne aksjer. Tilbakekjøp innebærer at et selskap kjøper egne aksjer i den hensikt å slette disse aksjene på et senere tidspunkt. Slettingen innebærer en nedsettelse av selskapskapitalen og må vedtas av en ny generalforsamling. Dette er en metode hvor egenkapital føres tilbake til aksjonærene.

Det er hensiktsmessig at selskaper med statlig eierandel kan foreta tilbakekjøp av egne aksjer på linje med andre selskaper. Nærings- og handelsdepartementet har de siste årene inngått avtaler som forplikter staten til å delta ved slike tilbakekjøp. Avtalene er utformet slik at statens eierandel forblir uendret etter kapitalnedsettelsen. Avtalene er offentlige og regulerer også beregningen av vederlag som staten skal motta. Nærings- og handelsdepartementet inngikk i 2008 slike tilbakekjøpsavtaler med DnBNOR ASA, Norsk Hydro ASA, Telenor ASA og Yara International ASA.

Norsk Hydro ASA

Generalforsamlingen i Norsk Hydro ASA ga i mai 2008 selskapets styre fullmakt til å erverve egne aksjer for inntil 49,4 mill. kroner i pålydende verdi, tilsvarende ca. 45 mill. aksjer. Det ble fram til 6. oktober 2008 kjøpt 4 408 000 aksjer i markedet. Kapitalnedsettelse og sletting av disse aksjene, samt om lag 3,4 mill. aksjer som skal innløses fra staten, ble vedtatt på ordinær generalforsamling i Norsk Hydro ASA 5. mai 2009. Når kapitalnedsettelsen trer i kraft, vil staten få utbetalt et vederlag på 124,3 mill. kroner mot innløsning av 3 438 738 aksjer. Statens eierandel vil etter dette være uendret på 43,82 pst.

Yara International ASA

Generalforsamlingen i Yara International ASA ga i mai 2008 selskapets styre fullmakt til å erverve inntil 5 pst. av egne aksjer, tilsvarende 14,5 mill. aksjer. Det ble fram til 1. desember 2008 kjøpt 1 750 000 aksjer i markedet. Kapitalnedsettelse og sletting av disse aksjene, samt 993 439 aksjer som skal innløses fra staten, ble vedtatt på ordinær generalforsamling i Yara International ASA 7. mai 2009. Når

kapitalnedsettelsen trer i kraft, vil staten få utbetalt et vederlag på 250,7 mill. kroner for de innløste aksjene. Statens eierandel vil etter dette være uendret på 36,21 pst.

DnBNOR ASA og Telenor ASA benyttet seg ikke av fullmaktene som ble gitt i 2008 til å kjøpe tilbake egne aksjer for sletting.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen med 365 mill. kroner, fra 725 mill. kroner til 1 090 mill. kroner.

Kap. 5325 Innovasjon Norge

Post 50 Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning

Midler som Innovasjon Norge ikke har bundet opp ved tilsagn om lån eller garantier innen utgangen av et år, skal tilbakeføres til statskassen påfølgende budsjettår. Videre skal også annullerte eller reduserte tilsagn ved utgangen av det tredje året etter at tilsagn er gitt, tilbakeføres. På grunnlag av regnskapet for 2008 for Innovasjon Norges landsdekkende innovasjonsordning vil det bli tilbakeført om lag 2,2 mill. kroner i 2009. Tilbakeføringen er i hovedsak knyttet til annullerte eller reduserte tilsagn i 2005.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen redusert med 2,8 mill. kroner, fra 5,0 mill. kroner til 2,2 mill. kroner.

Post 70 Låne- og garanti provisjoner

Innovasjon Norge skal betale en låneprovisjon på 0,4 pst. p.a. for innlån fra statskassen som benyttes til å finansiere utlånene under låneordningene. Provisjonene beregnes og innbetales etter utgangen av året. Provisjonssatsen for statens garantiansvar for innlånsmassen er satt til 0,4 pst. p.a. Låne og garanti provisjon for 2008 som innbetales i 2009, ble på til sammen 38,2 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen økt med 1,2 mill. kroner, fra 37 mill. kroner til 38,2 mill. kroner.

Post 90 Avdrag på utestående fordringer

Posten omfatter avdrag på de innlånene Innovasjon Norge har tatt opp i statskassen. Det vises til omtale av innlånssystemet under kap. 2421, post 90.

Det foreslås å øke bevilgningen med 9 mrd. kroner fra 26,1 mrd. kroner til 35,1 mrd. kroner.

Kap. 5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge

Post 80 Renter på lån fra statskassen

Innovasjon Norge foretar innlån fra statskassen til valgfri løpetid og en rentesats som tilsvarer renten på statspapirer med tilsvarende løpetid for å finansiere sine utlån. Det vises til nærmere omtale av innlånssystemet under kap. 2421, post 90. Nye anslag gjør at bevilgningen må reduseres vesentlig. Årsaken er at finansmarkedet er vesentlig endret og rentenivået er vesentlig lavere enn når statsbudsjettet for 2009 ble behandlet.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen redusert med 200 mill. kroner, fra 560 til 360 mill. kroner.

Post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen

Renten på innlån fra statskassen for å finansiere Innovasjon Norges utlån under innovasjonslåneordningen følger renten på statspapirer med tilsvarende løpetid. Ordningens administrasjonskostnader dekkes normalt sett innenfor rentemarginen. Netto rentemarginen for 2008 ble budsjettetert med 1 mill. kroner. Nettobeløpet etter at administrasjonskostnadene er dekket, skal tilbakeføres statskassen påfølgende år.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen redusert med 0,2 mill. kroner, fra 1 mill. til 0,8 mill. kroner.

Post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen

Utbyttet fra ordningen vil bli fastsatt til 75 pst. av årsresultatet, begrenset oppad til statens gjennomsnittlige innlånsrente i løpet av året, multiplisert med ordningens innskuddskapital på 619,8 mill. kroner. Innlånsrenten beregnes på bakgrunn av renten på 5-års statsobligasjoner. Overskuddet for ordningen i 2008 var på 29,63 mill. kroner og av dette skal staten ha utbytte på 22,2 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen økt med 7,2 mill. kroner, fra 15 til 22,2 mill. kroner.

Post 86 Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa

Utbyttet er fastsatt til 75 pst. av årsresultatet av overskuddet for fondene. Årsresultatet for Nordvest-Russland ble 3,74 mill. kroner og 1,16 mill. kroner for Øst-Europa. Utbytte blir da hhv. 2,8 mill. kroner og 0,8 mill. kroner. Totalt utgjør utbytte 3,68 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen økt med 0,7 mill. kroner, fra 3 til 3,7 mill. kroner.

Kap. 5656 Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning

Post 85 Utbytte

Basert på nye opplysninger fra selskapene hvor Nærings- og handelsdepartementet forvalter eierinteresser reduseres utbytteanslaget for regnskapsåret 2008, med utbetaling i 2009, med 6 200,3 mill. kroner. Reduksjonen skyldes hovedsakelig forventet bortfall av utbytte fra de børsnoterte selskapene Norsk Hydro ASA, Telenor ASA, DnBNOR ASA og Cermaq ASA, samt at det legges til grunn at Argentum Fondsinvesteringer AS ikke skal betale utbytte i 2009, jf. St.prp. nr. 37 og Innst. S. nr. 139 (2008-2009). I motsatt retning trekker økt utbytte fra Yara International ASA, Flytoget AS og Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S. Videre er Secora AS kommet i utbytteposisjon i regnskapsåret 2008 og det er derfor også budsjettet med et utbytte fra dette selskapet.

Det foreslås videre at Entra Eiendom AS ikke skal betale utbytte i 2009, jf. omtale under kap. 950, post 90.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen redusert med 6 200,3 mill. kroner, fra 17 184 mill. kroner til 10 983,7 mill. kroner.

Orienteringssaker

Statlige lån til Eksportfinans ASA

Eksportfinans ASA er en sentral tilbyder av konkurransedyktig finansiering til norsk eksportindustri. Eksportfinans hadde høsten 2008 problemer med å få tilgang til langsiktig finansiering. For å sikre at norske bedrifter fortsatt vil få tilbud om finansiering av eksportkontrakter som kvalifiserer for statlig støttede lån fra Eksportfinans, fremmet Regjeringen forslag om at staten skulle tilby Eksportfinans markedsmessige lån på bestemte vilkår, jf. St.prp. nr. 32 for 2009 og 18. desember 2008 fattet Stortinget vedtak i tråd med denne, jf. Innst. S. nr. 123 (2008-2009).

På dette grunnlag ble det inngått en avtale der den norske stat tilbyr Eksportfinans i to år framover å låne på markedsmessige vilkår. Avtalen innebærer at de lånene som staten yter til Eksportfinans utelukkende skal gå til å finansiere nye eksportkreditter som kvalifiserer under 108-ordningen.

I februar 2009 ble det åpnet for at Eksportfinans kan benytte lån under avtalen med staten til å finansiere markedslån for allerede inngåtte eksportkon-

trakter som står uten finansiering, og som i utgangspunktet oppfyller kravene til CIRRLån. Disse eksportkontraktene må ha vært inngått før 1. mars 2009. Det totale lånebehovet under kap. 2428 Eksportfinans ASA, forventes å bli uendret i 2009.

3.10 Fiskeri- og kystdepartementet

Kap. 1020 Havforskningsinstituttet

Post 01 Driftsutgifter

Finanskrisen og utfordringene i eksportmarkedene har ført til et betydelig fall i torskeprisene. Dette gir et vesentlig fall i Havforskningsinstituttets inntekter fra forskningsfangst i 2009.

For å bidra til at forskningsaktiviteten i Havforskningsinstituttet i 2009 kan opprettholdes, fremmes det forslag om at bevilgningen på kap. 1020 post 01 økes med 10 mill. kroner.

Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU

Post 71 Tilskudd til utviklingstiltak, kan overføres

Post 72 Tilskudd Nofima, kan overføres

Nofima skal utføre følgeforskning knyttet til finanskrisen, i første omgang i ett år. Midler for å dekke dette, om lag 1 mill. kroner i 2009, er avsatt innenfor bevilgningen på kap. 1023 post 71 Tilskudd til utviklingstiltak. Følgeprosjektet vurderes som en utvidelse av oppdraget Nofima har knyttet til lønnsomhetsundersøkelse av fiskeindustrien og markedsforskning generelt.

Det foreslås derfor at kap. 1023 post 71 reduseres med 1 mill. kroner i 2009, mot tilsvarende økning av kap. 1023 post 72 Tilskudd Nofima.

Kap. 1030 Fiskeridirektoratet

Kap. 4030 Fiskeridirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Post 08 Gebyr havbruk

Det foreslås at kostnader og inntekter til drift av akvakulturregisteret bruttobudsjetteres over kap. 1030 post 01 Driftsutgifter og kap. 4030 post 08 Gebyr havbruk. Kostnader og inntekter for 2009 er anslått til om lag 1 mill. kroner. Det fremmes derfor forslag om at kap. 1030 post 01 økes med 1 mill. kroner i 2009 til drift av akvakulturregisteret, mot tilsvarende økning på kap. 4030 post 08.

I statsbudsjettet for 2008 hadde Fiskeridirektoratet utgifter på 1,8 mill. kroner for andre statseta-

ter som ble refundert fra disse i 2008. Det var imidlertid ikke merinntektsfullmakt knyttet til postene, slik at inntektene ikke kunne benyttes til å dekke disse driftsutgiftene i 2008. Inntektene på 1,8 mill. kroner ble dermed tilbakeført til statskassen i statsregnskapet for 2008. Det foreslås derfor at driftsbevilgningen under kap. 1030 post 01 økes med 1,8 mill. kroner i 2009.

Samlet foreslås det derfor å øke kap. 1030 post 01 med 2,8 mill. kroner, og kap. 4030 post 08 med 1 mill. kroner i 2009.

Kap. 1050 Diverse fiskeriformål

Post 74 Erstatninger, kan overføres

Erstatningsnemnden som behandler krav om erstatning som følge av beslagleggelse av fiskefelt har hatt en stor økning i antall saker etter sommeren 2008. Det har vært innsamling av seismikk i regi av Oljedirektoratet utenfor Lofoten og Vesterålen både sommeren 2007 og sommeren 2008. Seismiske undersøkelser foregår ved at det skytes kraftige lydbølger ned mot havbunnen. Mange fiskere søker om erstatning for reduserte fangstinntekter som følge av at fisken er blitt skremt av seismikk-skytingen.

Det er sannsynlig at det fremdeles vil være stor pågang av søknader til denne erstatningsnemnden, og at det kommer flere søknader fra andre områder der det har vært seismikk-skyting. Dette gjelder både Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet. Oljedirektoratet har dessuten planer om å foreta ytterligere seismikk-skyting utenfor Lofoten og Vesterålen sommeren 2009.

Bevilgningen på posten i 2009 er 2,14 mill. kroner. I tillegg er det overført 4,25 mill. kroner fra 2008. Disponibel bevilgning i 2009 er således 6,39 mill. kroner. Det anslås på usikkert grunnlag at utbetalingene for 2009 vil kunne bli om lag 10,5 mill. kroner.

Det fremmes derfor forslag om at kap. 1050 post 74 økes med 4,2 mill. kroner i 2009.

Post 75 Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, kan overføres

Det foreslås at bevilgningen på kap. 1050 post 75 økes med 19 mill. kroner til økt føringstilskudd og tilskudd til markedstiltak i regi av Eksportutvalget for fisk.

Økt føringstilskudd

For 2009 er det bevilget 33,1 mill. kroner til førings-tilskudd og 6,5 mill. kroner til tilskudd til mottaks-

stasjoner for fisk. Av dette er 31,6 mill. kroner bevilget over kap. 1050 post 75 Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, og 8 mill. kroner over kap. 2415 post 75 Marint verdiskapingsprogram. Begge tiltakene har som formål å bidra til en bedre mottakssituasjon for den mindre mobile kystflåten.

Den globale finanskrisen har medført et utfordrende marked særlig for torsk. Lavere priser, vanskeligheter med å få solgt, krav om økte kredittider og økt lager i Norge har medført at en rekke fiskemottak har problemer med å kunne kjøpe mer fisk. Mottakene som fortsatt har muligheter til å kunne kjøpe fisk, er ikke nødvendigvis lokalisert der fisken er tilgjengelig. Statlig føringstilskudd for å dekke deler av merkostnadene ved å transportere fisk til aktuelle mottak, bidrar til en bedre fungerende mottakssituasjon for fiskerne. Prognosene tilsier at det vil være behov for økt føringstilskudd i 2009 for å sikre at føringsordningene kan videreføres ut 2009.

Økte midler til markedstiltak

Eksportutvalget for fisk AS (EFF) driver langsiktig markedsføring i viktige markeder for norsk fisk. Innenfor den økte bevilgningen til marint verdiskapingsprogram på 20 mill. kroner i Regjeringens tiltakspakke har 11,5 mill. kroner gått til en ekstraordinær markedsinnsats for torsk, som ledd i et samlet «spleiselag» med næringen på 20 mill. kroner. Det er også bevilget ytterligere 5 mill. kroner til ekstraordinære markedstiltak innenfor bevilgningen til Marint verdiskapingsprogram.

Generisk markedsføring er vurdert som et effektivt virkemiddel for å øke etterspørselen etter norsk sjømat, og vil kunne komme alle aktører til gode. Som ledd i en ytterligere innsats for å bidra til å avhjelpe eksportsituasjonen for norsk sjømat, foreslås det derfor økt bevilgning til markedstiltak. Midlene vil benyttes til å gjennomføre kampanjer som kan gi resultater på 3-6 måneders sikt. Det forutsettes at næringen selv også skal bidra med midler.

Kap. 1062 Kystverket

Post 01 Driftsutgifter

Forberedelser til heving av vraket av U-864

Vraket av den tyske ubåten U-864 utenfor Fedje hadde en last på anslagsvis 65-70 tonn metallisk kvikksølv da den ble torpedert i 1945. Som omtalt i St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Fiskeri- og kystdepartementet har Kystverket gjennomført en nærmere vurdering av en heving av vraket av U-864 og risiko-

elementene ved dette i forhold til en tildekking av både vraket og forurenset havbunn.

Regjeringen mener det vraket av U-864 bør heves og at forurenset havbunn bør dekkes til med rene masser. Selve hevingsoperasjonen vil bli svært omfattende og kompleks, og må av hensyn til værforholdene gjennomføres om sommeren. Det er nødvendig å gjennomføre nærmere kvalitetssikring (KS 2), detaljplanlegging og prosjektering for å minimere risikoen for uhell. Kystverket er i gang med dette arbeidet. Spesialutstyr må også utvikles, produseres og testes. For å gi forsvarlig tid til nødvendige forberedende arbeider, vil hevingsoperasjonen tidligst kunne gjennomføres sommeren 2011. Betydelige deler av de foreberedende arbeidene vil kunne gjennomføres i 2010.

Det er nødvendig med ytterligere kvalitetssikring og vurderinger før det kan fremmes en sak for Stortinget med anslåtte kostnadsrammer og forslag til fullmakt til å inngå bindende kontrakt om heving av U-864. Regjeringen vil på egnet måte komme tilbake til Stortinget om saken. For arbeider knyttet til U-864 i 2009 har Kystverket anslått et samlet behov for økte bevilgninger på 8,2 mill. kroner. Dette skal dekke Kystverkets interne prosjektkostnader og ekstern bistand, samt videreføring av prøvetakingen av fisk ved vraket. I tillegg må det settes i gang et miljøovervåkingsprogram knyttet til bunn-sedimenter.

På denne bakgrunn fremmes det forslag om at bevilgningen på kap. 1062 post 01 i 2009 økes med 8,2 mill. kroner til videre arbeid med U-864.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 1062 post 21 med til sammen 91,6 mill. kroner i 2009, fordelt med 81,5 mill. kroner til kostnader i 2009 til fjerning av vraket av krysseren «Murmansk» og 10,1 mill. kroner for å dekke resterende kostnader knyttet til aksjonen etter «Crete Cement».

Det bes videre om at Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2009 kan forplikte staten innenfor en kostnadsramme på 328 mill. kroner til fjerning av vraket av krysseren «Murmansk», jf. forslag til romertallsvedtak.

Fjerning av vraket av krysseren «Murmansk»

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Fiskeri- og kystdepartementet ble det orientert om at Kystverket skulle fremme forslag med sikte på fjerning av vraket av krysseren «Murmansk» på en sikker og miljømessig forsvarlig måte og at Regjeringen ville komme tilbake til saken på egnet måte.

Kystverket konkluderte høsten 2008 med at vraket kan fjernes på en sikkerhetsmessig og miljømessig forsvarlig måte. Den 19. desember 2008 ble det lyst ut anbudskonkurranse om fjerning av vraket, med forbehold om Stortingets samtykke. Fristen for å levere inn tilbud var 30. mars 2009. Det kom inn seks anbud. Kystverket har forhandlet frem en kontrakt om fjerning av vraket, der det er tatt forbehold om Stortingets samtykke. Arbeidet vil foregå i perioden 2009-2011.

Kystverket har på bakgrunn av den framforhandlede kontrakten vurdert at det er behov for en samlet bevilgning i perioden 2009-2011 på 328 mill. kroner for fjerning av vraket. Det er da ikke tatt hensyn til eventuelle inntekter fra salg av stål fra vraket, siden disse inntektene er svært usikre.

Kystverket har høsten 2008, parallelt med anbudsutlysningen for fjerning, fulgt opp med et nytt pålegg til eier. Eier har ikke respondert på pålegget, og det foreligger ikke andre opplysninger som tilsier at eieren vil iverksette en fjerning.

Vraket av «Murmansk» har nå ligget like utenfor Sørvær i Hasvik kommune over 14 år. Det har over lang tid vært en betydelig bekymring hos lokalbefolkningen om miljø- og helseeffekten av innholdet i vraket. I tillegg til at vraket kan inneholde omkring 500 tonn materialer som kan klassifiseres som farlig avfall, først og fremst elektrisk og elektronisk avfall, har Kystverket påpekt at vraket er betydelig svekket og utgjør en økende sikkerhetsrisiko. Kystverket vil derfor snarlig fastsette forskrift om forbud mot ferdsel ved vraket.

Det fremmes på denne bakgrunn forslag om at bevilgningen på kap. 1062 post 21 økes med 81,5 mill. kroner for å dekke kostnadene i 2009 knyttet til arbeidet med å fjerne vraket etter «Murmansk». For at Kystverket skal kunne inngå forpliktende kontrakt med budsjettkonsekvenser utover budsjettåret 2009 bes det også om Stortingets samtykke til at Fiskeri- og kystdepartementet i 2009 kan forplikte staten innenfor en kostnadsramme på 328 mill. kroner til fjerning av vraket av krysseren «Murmansk», jf. forslag til romertallsvedtak.

Aksjonen etter «Crete Cement»

Aksjonen knyttet til håndteringen av «Crete Cement» anslås av Kystverket å koste om lag 16,6 mill. kroner. Av dette ble 6,5 mill. kroner utbetalt i 2008. Det er anslått at utbetalingene i 2009 vil bli på om lag 10,1 mill. kroner. I tråd med forurensningslovens prinsipp om at forurenser betaler, vil Kystverket på vanlig måte og innenfor rammen av sjølovens begrensingsregler fremme krav mot ansvar-

lig forurensere (reder) om refusjon av statens kostnader til oljevernaksjonen.

Det foreslås derfor at kap. 1062 post 21 økes med 10,1 mill. kroner i 2009 for å dekke resterende kostnader til håndteringen av «Crete Cement».

Kap. 1070 Samfunnet Jan Mayen

Post 01 Driftsutgifter

Infrastrukturen på Jan Mayen ble bygget av amerikanske myndigheter i perioden 1958-60, og overtatt av norske myndigheter i 1995. De klimatiske forhold på Jan Mayen er krevende og infrastrukturen har etter hvert blitt betydelig nedslitt. I tillegg har utgiftene for transport av ansatte, mat mv. til Jan Mayen økt den senere tid som følge av at det er nødvendig å leie inn utenlandske Hercules-fly.

For å sikre midler til økte driftskostnader og noe vedlikehold, fremmes det forslag om at bevilgningen på kap. 1070 post 01 økes med 2,6 mill. kroner i 2009.

Kap. 5610 Renter av lån til Nofima AS

Post 80 (Ny) Renter

Nofima AS fikk i september 2007, som del av etableringen av selskapet, et mellomfinansieringslån fra staten på 42,842 mill. kroner. Hittil har rentene blitt lagt på lånestolen. Det foreslås at påløpte renter på 4,471 mill. kroner innbetales innen 1. juli 2009. Det legges videre til grunn at lånet skal være innbetalt innen 1. juli 2010.

På denne bakgrunn fremmes det forslag om en bevilgning på 4,471 mill. kroner på kap. 5610 post 80 (Ny) Renter i 2009.

Andre saker

Evalueringsordningen for kapasitetstilpasning av fiskeflåten

I desember 2002 vedtok Odelstinget en lov hjemmel for en strukturavgift til finansiering av et strukturfond for kondemnering av fiskefartøy, jf. Ot.prp. nr. 76 (2001-2002). I St.meld. nr. 20 (2002-2003) Strukturtiltak i kystfiskeflåten, fremmet Regjeringen et forslag om å opprette et strukturfond. Stortinget sluttet seg til forslaget 16. juni 2003. Fondet trådte i effekt 1. juli 2003.

Lovbestemmelsen om strukturfondet ble gjort midlertidig, med virkning frem til 1. juli 2008. Samtidig ble det bestemt at ordningen skulle evalueres tre år etter ikrafttredelsen. I NOU 2006:16 Struktur- og kapasitetstilpasning i kystfiskeflåten, er det gjort rede for re-

sultatene av ordningen. Denne evalueringen dekker imidlertid bare deler av den fastsatte perioden. Det er derfor behov for en samlet evaluering av hele perioden som kondemneringsordningen har virket. Dette fremgår også i St.prp. nr. 1 (2007-2008), der det heter at:

«Lovhjemmelen for innkreving av strukturavgift løper ut 1. juli 2008. Det må tas standpunkt til om det er behov for en fortsatt kondemneringsordning. Regjeringen vil komme tilbake til dette når det foreligger en samlet evaluering av hele den femårsperioden som ordningen har virket.»

Under følger et sammendrag av konklusjonene fra evalueringen av strukturfondet og kondemneringsordningen for kystfiskeflåten. Evalueringen i sin helhet er publisert på Fiskeri- og kystdepartementets hjemmesider.

Kort om kondemneringsordningen

Kondemneringsordningen ble innført som et strukturingsalternativ for de minste fartøyene i kystflåten, det vil si fartøy med hjemmelslengde for kvotetildeling under 15 meter. Denne grensen ble endret til en hjemmelslengde på 11 meter (13 meter for kystnotmakrell) fra 1. januar 2008 da fartøy mellom 11 og 15 meter hjemmelslengde fikk strukturkvoteordning.

Denne kondemneringsordningen skiller seg fra tidligere ordninger ved at strukturfondet er delfinansiert av næringen. Et annet betydelig skille fra tidligere kondemneringsordninger er kravet om destruksjon av fartøy, som ble innført for å hindre kapasitetsoppbygging.

Årlig bevilgning til strukturfondet har variert noe, men total bevilgning i løpet av femårsperioden har vært 222 mill. kroner. Av dette har næringen bidratt med 51,5 prosent gjennom strukturavgiften.

Har kondemneringsordningen vært vellykket?

Et mål ved kondemneringsordningen har vært å bidra til en fiskeflåte som er tilpasset ressursgrunnlaget gjennom å kjøpe ut og kondemnere kystfartøy slik at antall deltakeradganger reduseres i de enkelte grupper, samtidig som kvotegrunnlaget derved økes for gjenværende fartøy.

Evalueringen konkluderer med at kondemneringsordningen har bedret situasjonen for den minste kystflåten. Det har i perioden blitt tatt ut 404 fartøy gjennom kondemneringsordningen, med tilhørende 442 deltakeradganger. Dette utgjør 15 prosent av deltakeradgangene under 15 meter hjemmelslengde fra 2003. At tallet på uttatte deltakeradganger er større enn tallet på uttatte fartøy skyldes

at ett fartøy kan ha flere deltakeradganger. Kvotegrunnlaget har blitt fordelt på de gjenværende fartøyene. Tallene fra Fiskeridirektoratets lønnsomhetsanalyse viser at lønnsomheten har gått opp både for fartøy under 10 meter og fartøy 10-15 meter.

Særlig fartøy i lukket gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord med hjemmelslengde under 10 meter, har fått økt lønnsomheten i perioden 2003-2007. Riktignok kan andre forhold, som tilgjengelighet av fisk og samlet kvotestørrelse ha innvirkning. Vi må likevel anta at kondemneringen har betydd mye for de forbedringene som er oppnådd for denne gruppen.

Selv om det kan sies at målene er nådd for kondemneringsordningen, har ikke lønnsomheten til de minste fartøygruppene økt like mye som for de som har hatt tilgang til strukturkvoter. Dette tyder på at kondemneringsordningen ikke er like effektiv som strukturkvoteordningen som strukturvirkemiddel. Evalueringen viser også at kondemneringsordningen fører til en relativ geografisk omfordeling av kvotegrunnlag mellom fylker. Mens strukturkvoteordningen har geografiske begrensninger, har det ikke vært noen slike begrensninger for kondemneringsordningen.

At 69 prosent av de som har søkt om kondemneringstilskudd har takket ja til tilbudet fra Innovasjon Norge kan tyde på at kondemneringssatsen har vært riktig satt. At etterspørselen etter kondemneringsmidler har gått tydelig ned i løpet av perioden er som forventet. Det står imidlertid igjen mer enn 10 mill. kroner av midlene etter endt periode. Det tas sikte på å bruke opp restmidlene i en ekstra kondemneringsrunde på overtid i 2009.

Er det behov for å innføre nye strukturtiltak for den minste fartøygruppen?

Behovet for en kontinuerlig tilpasning av fiskeflåten skapes både av den teknologiske utviklingen og av utviklingen i samfunnet forøvrig. Dette innebærer ikke nødvendigvis at det til en hver tid er behov for å redusere antall fartøy i enhver fartøygruppe, men strukturtiltak vil måtte gjennomføres i perioder eller være et stående tilbud. Hvilke strukturtiltak som vil ha ønsket effekt kan variere mellom målgrupper og fra tid til tid. Strukturtiltak opererer heller ikke i noe vakuum, og etterspørselen vil i stor grad være styrt av pris og markedssituasjonen. Så lenge det er god lønnsomhet i fiskeriene vil ikke så mange ønske eller trenge en utgangsmulighet.

Evalueringen viser at etterspørselen etter kondemneringsordningen har vært avtagende. Innføring av en tilsvarende ordning på dette tidspunktet vil derfor ha liten verdi.

Fartøy mellom 11 og 15 meter hjemmelslengde som var omfattet av kondemneringsordningen fra starten i 2003 fikk fra 1. januar 2008 tilgang til strukturkvoteordning. Ved innføringen i St.meld. nr. 21 (2006-2007) ble det samtidig varslet at:

«På grunn av den mindre kystflåtens særlige betydning, vil regjeringen innen utløpet av 2009 foreta en evaluering av hvordan dette tiltaket har virket, med særlig vekt på konsekvenser for distriktene.»

Da det er noe overlapp mellom denne evalueringen og den forestående vil det være naturlig å se disse to i sammenheng. Eventuelle nye strukturtiltak for den minste flåten vil derfor først bli vurdert etter at evalueringen av strukturkvoteordningen for fartøy 11-15 meter hjemmelslengde foreligger.

Konklusjonen fra evalueringen viser imidlertid at det ikke er grunn til å foreslå en ny runde med offentlig finansiert kondemneringsordning nå.

3.11 Landbruks- og matdepartementet

Kap. 1115 Mattilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Styrket kontroll med mattrygghet i skjellproduksjon – utsatt gjennomføring

Mattilsynets budsjett for 2009 ble i St.prp. nr. 1 (2008-2009) styrket med 27 mill. kroner til særskilte satsinger på matområdet, hvorav 8 mill. kroner gjaldt styrket kontroll med skjellproduksjonen. Økte krav på skjellområdet er en konsekvens av nytt hygieneregelverk. Implementeringen av regelverket har blitt forsinket, og kostnadene ved skjellovervåkning antas derfor å bli noe lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett 2009. Utsettelsen av ikrafttreddelsen av det nye hygieneregelverket vil anslagsvis redusere utgiftene på posten med 2 mill. kroner.

Bekjempelse av dyresykdommen blåtunge

Det ble i februar 2009 for første gang påvist smitte av dyresykdommen blåtunge i Norge. Sykdommen er internasjonalt klassifisert som en av de mest alvorlige dyresykdommene (A-sykdom). Mattilsynet har satt i gang et omfattende kartleggingsarbeid for å få oversikt over smitteutbredelsen, og det er også satt i verk tiltak for å hindre smittespredning. Tiltakene er obligatoriske for myndighetene i henhold til EØS-avtalen, og vil strekke seg over flere år.

Arbeidet med sykdommen er fortsatt i en tidlig fase, og det er ikke mulig med sikkerhet å fastslå

omfanget av kostnader for Mattilsynet. Eventuelle behov for å utvide overvåking og oppfølging til større geografiske områder vil øke utgiftene. Mattilsynets foreløpige anslag er at de ut fra dagens situasjon vil få kostnader i 2009 på om lag 32 mill. kroner til overvåkings- og bekjempelsestiltak. Av dette anslås i overkant av 20 mill. kroner å være ekstraordinære tjenestekjøp, særlig fra laboratorier og privatpraktiserende veterinærer. Kostnadsanslaget er basert på dagens kjente utbredelse av smitte på Sørlandet.

På grunn av det ekstraordinære omfanget av eksterne tjenestekjøp knyttet til bekjempelse av dyresykdommen blåtunge, foreslås Mattilsynets driftsbudsjett på kap. 1115 post 01 økt med 15 mill. kroner for 2009.

Obligatorisk vaksinasjon er et virkemiddel som benyttes i sykdomsbekjempelsen i de fleste land med smitte. Mattilsynet vurderer i samråd med Veterinærinstituttet fortløpende om det vil være riktig å iverksette obligatorisk vaksinasjon også i Norge. Utvikling av smittesituasjonen utover sommeren vil være avgjørende for disse vurderingene. Et obligatorisk vaksinasjonsprogram mot blåtunge vil ha en varighet på minimum tre år og vil utløse vesentlige tilleggskostnader. Dersom det skulle bli nødvendig å iverksette obligatorisk vaksinasjon som bekjempelsestiltak, vil Landbruks- og matdepartementet komme tilbake til Stortinget om dette i en egen, ekstraordinær budsjettsak.

Justering som følge av forventede merinntekter

På kap. 4115 post 02 føres hovedsakelig inntekter fra administrasjonsgebyr, diverse refusjoner fra prosjektarbeid og inntekter fra framleie av lokaler. Det er bevilget 1,099 mill. kroner på posten for 2009. Det forventes en merinntekt på posten på 3,8 mill. kroner i forhold til saldert budsjett. For å oppnå en mer realistisk budsjettering, foreslås derfor at inntektene på kap. 4115 post 02 økes med 3,8 mill. kroner, og at utgiftene på kap. 1115 post 01 økes tilsvarende.

Oppsummering

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen under kap. 1115 post 01 økt med til sammen 16,8 mill. kroner.

Kap. 4115 Mattilsynet

Post 02 Driftsinntekter og refusjoner m.v.

For å oppnå en mer realistisk budsjettering foreslår Landbruks- og matdepartementet at kap. 4115 post

02 økes med 3,8 mill. kroner. Se for øvrig beskrivelse under kap. 1115 post 01.

Kap 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen

Post 50 Fondsavsetninger

Som et engangstiltak for 2009 fremmes forslag om en tilleggsbevilgning på kap 1150, post 50 på til sammen 200 mill. kroner til en ekstraordinær investeringspakke for landbruket. Det foreslås at 150 mill. kroner disponeres til investeringer i jordbruket og 50 mill. kroner til skogtiltak, i hovedsak til utsiktsrydding langs veier og til bioenergi. Midlene tilføres Landbrukets utviklingsfond (LUF).

Skogtiltak

Skogsektoren er en internasjonal næring som rammes hardt av den økonomiske utviklingen. Den norske næringen opplever betydelig fall i eksportinntekter og sterkt fall i innenlands etterspørsel etter trelast. Dette fører til redusert avvirking, økende omfang av permitteringer i alle deler av verdikjeden og økt risiko for konkurser i driftsapparatet. Det er ikke mulig å forhindre effektene av etterspørselssvikt på verdensmarkedet, men de foreslåtte tiltakene skal bidra til fortsatt aktivitet for driftsapparatet i skogsektoren.

50 mill. kroner av tilleggsbevilgningen vil i hovedsak bli benyttet til utsiktsrydding av kratt langs veier og til bioenergiformål. Midlene skal ses i sammenheng med de ordinære skogbruksvirkemidlene for 2009, bioenergiprogrammet under LUF, og med tiltakspakka som ble vedtatt vinteren 2009, herunder midlene til samling og flising av bioenergivirke. Tiltakene vil gi positiv sysselsettingseffekt, og vil også styrke oppfølgingen av Stortingets klimaforlik fra 2008.

Landskapet langs offentlige veier og utkikkspunkter gror til. Utsiktsrydding langs prioriterte strekninger foreslås derfor iverksatt. I tillegg til sysselsettingseffekter vil tiltaket ha betydning for reiseliv, reduserte viltpåkjørsler, og det vil gi bioenergiråstoff.

Leveranser av skogsvirke til bioenergi skal også bidra til å motvirke den negative utviklingen i skogsektoren, og bidra i klimasammenheng.

Fylkesvise bygdeutviklingsmidler

Fylkesvise bygdeutviklingsmidler (BU-midlene) skal legge til rette for næringsutvikling som danner grunnlag for langsiktig, lønnsom verdiskaping og desentralisert bosetting med utgangspunkt i land-

brukets ressurser generelt og landbrukseiendommen spesielt. Det foreslås å styrke de fylkesvise bygdeutviklingsmidlene (BU-midlene) over LUF med 150 mill. kroner til investeringer i jordbruket.

Til sammen foreslås kap. 1150 post 50 økt med 200 mill. kroner. Forslaget er omtalt i Statens tilbud til jordbruksoppkjøret.

Kap. 5652 Innskuddskapital i Statskog SF

Post 85 Utbytte

Utbyttepolitikken for Statskog SF er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet, jf. St.prp. nr. 1 (2001–2002). Vedtak om utbytte blir gjort på ordinært foretaksmøte i løpet av første halvår etter resultatåret. Ordinært utbytte blir satt til 75 prosent av årsresultatet inntil utbyttet tilsvarende statens innlånsrente multiplisert med den gjennomsnittlige bokførte egenkapitalen til konsernet.

I St.prp.nr.1 (2008-2009) er utbyttet fra Statskog for 2008 anslått til 5 mill. kroner. Utbyttepolitikken gir grunnlag for et utbytte på 13,4 mill. kroner, dvs. en økning på 8,4 mill. kroner i forhold til St.prp.nr.1 (2008-2009).

Det foreslås derfor at bevilgningen over kap. 5652 post 85 økes med 8,4 mill. kroner til 13,4 mill. kroner.

Andre saker

Omorganisering av Instrumenttjenesten AS (ITAS)

Instrumenttjenesten AS (ITAS) er sprunget ut av og er en del av forskningsmiljøet i Ås, har 21 ansatte og tjenestetilbudet omfatter bl.a drifts- og konsulenttjenester på datanettverk, datamaskiner og telefonsystemer.

Riksrevisjonen har i forbindelse med gjennomgangen av anskaffelser i Bioforsk påpekt at Bioforsks kjøp av tjenester fra ITAS ikke er i tråd med reglene om offentlige anskaffelser. Bioforsk har tidligere hevdet at disse kjøpene kan karakteriseres som egenregi. Egenregi er som regel leveranser fra én del av en organisasjon til en annen del av samme organisasjon, eller behov som dekkes ved at de produseres internt. ITAS har imidlertid en betydelig oppdragsportefølje fra andre enn eierne, og kjøp av tjenester fra ITAS kan dermed ikke betraktes som egenregi.

Siden ITAS i praksis fungerer som en del av IT-infrastrukturen i Bioforsk foreslår Landbruks- og matdepartementet en omorganisering av ITAS etter ny modell, slik at kravet til egenregi oppfylles.

Som et første steg i omorganiseringen har Bioforsk, med forbehold om Stortingets godkjenning, kjøpt Nofima Mat og Nofima Marin sine aksjeand-

ler i ITAS på til sammen 10 pst. for 913 300 kroner. ITAS vil være 100 pst statlig eid etter denne transaksjonen, med følgende eierbrøk: Universitetet for miljø- og biovitenskap (35 pst), Bioforsk (35 pst), Norsk institutt for skog og landskap (15 pst), NILF (5 pst), Veterinærinstituttet (5 pst) og Norges veterinærhøgskole (5 pst).

LMD foreslår at dagens ITAS omdannes til et holdingsselskap, og at det opprettes to datterselskaper. Datterselskapet «ITAS 1» vil eies 60 pst. av holdingsselskapet og 40 pst av Bioforsk, og vil ha en aksjekapital på 200 000 kroner. Dette selskapet skal kun drive virksomhet for de statlige eierne. Innskuddet fra Bioforsk på 80 000 kroner dekkes innenfor Bioforsks gjeldende driftsbudsjett, mens innskuddet fra holdingsselskapet på 120 000 kroner dekkes av holdingsselskapets eksisterende kapital.

Datterselskapet «ITAS 2» vil ved opprettelsen eies 100 pst. av holdingsselskapet. «ITAS 2» skal utføre aktiviteter som ikke er rettet inn mot de statlige eierne, og Landbruks- og matdepartementet opplyser at det etter hvert vil åpnes for private eiere.

Det vises til forslag til romertallsvedtak om aksjer og kapitalinnskudd.

Tilføyelse til kapittel 1115, post 23 Særskilte prosjekter

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble det satt av 30 mill. kroner på kap. 1115 post 23 Særskilte prosjekt til arbeidet med å få et bedre system for sporing av mat (eSporingsprosjektet). Målet for prosjektet er å legge til rette for etablering av en elektronisk infrastruktur for utveksling av informasjon i matproduksjonskjeden innen utgangen av 2010. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom myndighetene og de fleste aktørene i den norske matproduksjonskjeden. Utviklingen av systemene er å betrakte som særskilte tiltak der utbetalingstakten kan være usikker. Prosjektet har derfor behov for å kunne benytte deler av midlene som er bevilget i 2009 i 2010.

Det bes på denne bakgrunn om at Stortinget samtykker i at bevilgningen på kap. 1115 post 23 tilføyes stikkordet «kan overføres», jf. forslag til romertallsvedtak.

3.12 Samferdselsdepartementet

Kap. 1300 Samferdselsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Samferdselsdepartementet har i de senere år fått en gradvis mer krevende arbeidssituasjon som følge av økt aktivitet på departementets ansvarsområ-

de. Dette har medført merarbeid i forbindelse med enkeltsaker, oppfølging av tiltak, samt behandling av store utbyggingsprosjekter.

Bevilgningen på kap. 1300 Samferdselsdepartementet, post 01 Driftsutgifter foreslås derfor økt med 2 mill. kroner.

Kap. 1301 Forskning og utvikling mv.

Post 72 Tilskudd til miljøvennlig transport, Transnova-prosjektet

Bevilgningen til Transnova skal brukes til å støtte prosjekter og tiltak i fasen mellom forskning og utvikling og markedsintroduksjon. Prosjektene vil typisk være store og ha gjennomføringstid som strekker seg utover budsjettåret. Det kan for eksempel være aktuelt å yte støtte til demonstrasjonsprosjekter for produksjon eller innføring av alternative drivstoff eller ny transportteknologi. Det legges opp til å utbetale noe av midlene når prosjektet starter, med sluttutbetaling når prosjektet er gjennomført. For å unngå at det bare kan gis støtte til småprosjekter som kan gjennomføres innenfor ett budsjettår, og for å bidra til at de beste prosjektene tildeles midler, foreslås det at kap. 1301 Forskning og utvikling mv., post 72 Tilskudd til miljøvennlig transport, Transnova-prosjektet, får tilføyd stikkordet «kan overføres», jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 1320 Statens vegvesen

Post 35 Vegutbygging i Bjørvika, kan overføres

For E18 Bjørvika-prosjektet er rekkefølgen på enkelte arbeider endret i forhold til det som opprinnelig var lagt til grunn. Dette har ført til at store arbeider med tilhørende utbetalinger har kommet tidligere enn forutsatt. Det er derfor et merbehov i 2009 på 215 mill. kroner. Dette vil bidra til å sikre en rasjonell framdrift av prosjektet.

Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 1320 Statens vegvesen, post 35 Vegutbygging i Bjørvika med 215 mill. kroner.

Post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester, kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30

Nedklassifisering av ferjesambandet Svolve-Skrova

Ferjesambandet Svolve-Skrova i Nordland ble nedklassifisert til et fylkeskommunalt samband fra og med 1. januar 2009. For å kompensere Nordland fylkeskommune for merkostnader, er det i statsbudsjettet for 2009 overført 10,45 mill. kroner fra

kap. 1320 Statens vegvesen, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester til kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

Etter at St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble lagt fram, ble Stortinget gjort oppmerksom på nye opplysninger om anslag for fylkeskommunens kostnader for sambandet. I Budsjett-innst. S. nr. 13 (2008-2009) ba transportkomiteen Regjeringen følge opp endring i kompensasjonen til fylkeskommunen i denne forbindelse. Driftskostnadene for sambandet er beregnet til 15,5 mill. kroner i 2009. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på kap. 1320, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester med 5,1 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 572, post 60 Innbyggertilskudd.

Miljøavtale NOx

Konsekvensene av innføringen av en avgift på NOx fra 1. januar 2007 ble kompensert over ferjebudsjettet. I St.prp. nr. 1 (2008-2009) opplyste Samferdselsdepartementet bl.a. at selskaper som har inngått miljøavtale med staten og meldt seg inn i NOx-fondet før 1. juli 2008, blir fritatt for avgiften på NOx, og at dette kunne føre til behov for mindre endringer av budsjettet.

Kompensasjonen over post 72 er redusert med 9,5 mill. kroner i statsbudsjettet for 2009 på grunnlag av foreløpige beregninger. Det er foretatt en oppdatert gjennomgang av ferjeselskapenes innbetalinger til NOx-fondet som tilsier at bevilgningen bør reduseres med ytterligere 15,4 mill. kroner.

Dette innebærer at bevilgningen på kap. 1320, Statens vegvesen, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester, foreslås redusert med i alt 20,5 mill. kroner.

Kap. 1330 Særskilte transporttiltak

Post 70 Kjøp av persontransporttjenester på strekningen Bergen – Kirkenes

I St.prp. nr. 24 (2008-2009) ble det redegjort for forhandlingene med Hurtigruten ASA om en tilleggssavtale, jf. Innst. S. nr. 92 (2008-2009). Tilleggssavtalen omfatter bl.a. kompensasjon for innbetaling til næringslivets NOx-fond. Som kompensasjon for slik innbetaling for andre halvår 2008, foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1330 Særskilte transporttiltak, post 70 Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen – Kirkenes med 7,2 mill. kroner.

Kap. 1350 Jernbaneverket

Investeringsprosjektet for fjernstyring av Nordlandsbanen Mosjøen – Bodø ventes å få et mindre-

forbruk i 2009 på om lag 100 mill. kroner på grunn av stans i arbeidene med utbygging av sikringsanlegget MERKUR etter at Statens jernbanetilsyn ikke har innvilget generisk (generell) godkjenning av anleggene. Det er gitt en nærmere omtale av godkjenningsprosessen i St.prp. nr. 72 (2008-2009). Avsatte midler til dette prosjektet på kap. 1350, post 30 foreslås omdisponert til andre tiltak under post 23 og post 30.

Post 23 Drift og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under post 30

Det foreslås at 84,5 mill. kroner av omdisponeringen benyttes til nytt snøryddingsutstyr og økt forebyggende vedlikehold. Ut fra vinterens erfaringer med Jernbaneverkets snørydding er det behov for å fornye deler av snøryddingsutstyret. Dette bør være på plass før neste vintersesong. Økt forebyggende vedlikehold er viktig for å bedre jernbanens driftsstabilitet, som bl.a. vil påvirke punktligheten og regulariteten.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 1350 Jernbaneverket, post 23 Drift og vedlikehold i 2009 med 84,5 mill. kroner.

Post 30 Investeringer i linjen, kan overføres, kan nyttes under post 23

Det foreslås at 15,5 mill. kroner av den udisponerte bevilgningen på 100 mill. kroner omtalt ovenfor, beholdes på investeringsposten og benyttes til kjøp av tomtearealer til Jernbaneskolen og utbedring av automatisk togstopp knyttet til såkalte dvergsignaler. Det er behov for flere lokførere, og utvidelse av Norsk jernbaneskole på Grorud i Oslo vil bidra til dette. Jernbaneverket kartla i 2008/2009 såkalte dvergsignaler for hoveddelen av jernbanenettet og hvor kritiske disse er. Et dvergsignal er et signal som viser om sporveksleren er lagt rett i forbindelse med utkjøring fra stasjon eller fra skifteområde til hovedspor. Kartleggingen identifiserte ni kritiske dvergsignaler som utbedres innenfor gjeldende bevilgning på posten i 2009. Deler av den ubrukte bevilgningen på kap. 1350, post 30, vil bli brukt til å følge opp funnene i kartleggingen ved å montere ATC-stoppbaliser (radiosender i infrastrukturen som sender signaler slik at toget automatisk stopper hvis det kjører på rødt).

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen redusert med 84,5 mill. kroner.

Post 33 (Ny) Fysisk skille Jernbaneverket – BaneTele AS, kan overføres

I forbindelse med behandlingen av salget av BaneTele AS til Bredbåndsalliansen ble det besluttet å etablere et fysisk skille mellom Jernbaneverkets og BaneTeles tekniske utstyr som i dag deler tekniske rom, og at staten ved Jernbaneverket påtar seg ansvaret for å finansiere og gjennomføre det nødvendige skillet, jf. St.prp. nr. 35/Innst. S. nr. 132 (2008-2009). Dette var en viktig forutsetning for at avtalen mellom Jernbaneverket og BaneTele AS kunne opprettholdes i forbindelse med salget.

Jernbaneverket og BaneTele AS har undertegnet en avtale om det fysiske skillet, herunder etablering av nye tekniske rom der dette er nødvendig. Jernbaneverket har lagt fram en planskisse som omfatter 135 tekniske rom/lokaliteter. For 72 av disse kan skillet etableres innenfor eksisterende rom, mens for 63 av rommene må det bygges nye tekniske rom. Planen går over tre år. Bevilgningsbehovet er fordelt med 15 mill. kroner i 2009, 25 mill. kroner i 2010 og 20 mill. kroner i 2011.

For å synliggjøre denne investeringen og skille den fra Jernbaneverkets ordinære investeringer, foreslås det å bevilge midlene på en ny post med stikkordet «kan overføres».

Det foreslås derfor å bevilge 15 mill. kroner på kap. 1350 Jernbaneverket, post 33 Fysisk skille Jernbaneverket – BaneTele AS.

Kap. 1351 Persontransport med tog

Post 60 Kompensasjon for ansvarsoverføring kjøp persontransport med tog

Ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2008-2009), jf. Budsjett-innst. S. nr. 13 (2008-2009), ble det bevilget 6 mill. kroner til Telemark fylkeskommune i 2009 som kompensasjon for bortfall av statlig kjøp av persontog på Bratsbergbanen. Forutsetningen for det øremerkede tilskuddet til fylkeskommunen over Samferdselsdepartementets budsjett var at det skulle falle bort fra og med andre halvår 2009. For å få en mer fleksibel overgang og gi fylkeskommunen bedre tid til å foreta ruteforbedringer, foreslår Regjeringen en tilleggsbevilgning på 6 mill. kroner i 2009. Regjeringen tar sikte på å foreslå en tilsvarende bevilgning i statsbudsjettet for 2010. Fra Samferdselsdepartementets side er det en forutsetning at driftsansvaret for lokaltog på Bratsbergbanen fortsatt ligger hos Telemark fylkeskommune.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på kap. 1351 Persontransport med tog, post 60, Kompensasjon for ansvarsoverføring kjøp av persontransport med tog, økes med 6 mill. kroner.

Kap. 1370 (Ny) Posttjenester

Post 70 (Ny) Kjøp av post- og banktjenester

Stortinget la ved behandling av St.meld. nr. 12 (2007-2008) Om verksemda til Posten Norge AS, jf. Innst. S. nr. 210 (2007-2008), til grunn en videreføring av ordningen med statlig kjøp av post- og banktjenester.

I statsbudsjettet for 2009 ble det ikke bevilget midler til kjøp av ulønnsomme post- og banktjenester. Årsaken var at Regjeringen, basert på prognoser fra første halvår 2008, la til grunn at inntektene fra den samlede virksomheten i Posten-konsernet ville kunne dekke opp ulønnsomheten ved de samfunnsplågte tjenestene også i 2009. Forutsetningene for denne vurderingen har nå endret seg. Det vil ikke lenger være overskudd i konsernet i 2009 til å finansiere de ulønnsomme tjenestene.

Posten har merket følgene av nedgangskonjunkturen innenfor alle sine virkeområder, og særlig har brev-, reklame- og pakkevolumene falt sterkt. Beregnet overskudd fra enerettsområdet har gått kraftig ned og behovet for statlig kjøp av ulønnsomme post- og banktjenester, beregnet som differansen mellom merkostnadene Posten har ved å utføre ulønnsomme tjenester innenfor leveringsplikten og overskudd knyttet til eneretten, er nå beregnet til 518 mill. kroner i 2009. Budsjettanslagene for Postens overskudd knyttet til eneretten er bl.a. basert på forutsetninger om volumutviklingen, og det er derfor usikkerhet knyttet til disse anslagene.

Regjeringen er opptatt av å sikre et godt posttilbud i hele landet. På denne bakgrunn foreslås det å bevilge 518 mill. kroner på kap. 1370 Posttjenester, post 70 Kjøp av post- og banktjenester.

Kap. 4312 Oslo Lufthavn AS

Post 90 Avdrag på lån

I saldert budsjett 2009 er det lagt opp til at Avinor AS skal betale 388,8 mill. kroner som avdrag på statslånet til Oslo Lufthavn AS. Det foreslås at avdraget utsettes til 2010. Avdragsfrihet vil gi selskapet bedre likviditet som kan brukes til investeringsformål i 2009.

Kap. 5611 Aksjer i NSB AS

Post 85 Utbytte

I saldert budsjett 2009 er det lagt til grunn et årsresultat for konsernet på om lag 295 mill. kroner. I tråd med gjeldende utbyttepolitikk ble det budsjettet med et utbytte fra NSB AS på 221 mill. kroner. Endelig årsresultat for konsernet i 2008 ble på 19

mill. kroner. Hovedårsakene til lavere resultat enn forventet er betydelig økte personalkostnader i persontog- og godsvirksomheten, økte kostnader i forbindelse med feil på infrastruktur, samt den svake utviklingen innenfor gods- og eiendomsvirksomhetene som følge av konjunkturnedgangen. Med gjeldende utbyttepolitikk tilsier det endelige årsresultatet et utbytte på 14 mill. kroner i 2009.

Utbytte fra NSB AS foreslås derfor redusert med 207 mill. kroner.

3.13 Miljøverndepartementet

Kap. 1400 Miljøverndepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås en økt bevilgning på 5 mill. kroner under kap. 1400 post 21 til å forberede prosessen med etablering av en eventuell ny forvaltningsmodell for verneområdene.

Regjeringen vil vurdere ulike modeller for forvaltning av verneområdene for å styrke lokaldemokratiets plass i forvaltningen, redusere konfliktnivået og styrke koblingen mellom verneområdeforvaltning, verdiskaping og regional utvikling. Dette gjøres med utgangspunkt i resultatet av evalueringen av forsøkene med lokal medvirkning i forvaltningen av store verneområder og Riksrevisjonens Dokument nr. 3:12 (2005-2006): *Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder*. Riksrevisjonen påviste behov for bedre forvaltning og skjøtsel av verneområdene. Regjeringen vil vurdere ulike modeller for forvaltning av verneområder og vil komme tilbake til Stortinget med forslag til en eventuell ny forvaltningsmodell.

Kap. 1426 Statens naturoppsyn

Post 01 Driftsutgifter

Områdene Skardsfjella-Hyllingsdalen, Naustdal-Gjengedal, Ålfotbreen og Smøla ble vernet 9. januar i år. Til innføring av varige oppsynsordninger i verneområdene foreslås bevilgningen på kap. 1426 post 01 økt med 1,65 mill. kroner.

Post 31 Tiltak i naturvern- og

kulturlandskapsområde, kan overføres

Bevilgningen under kap. 1426 post 31 foreslås økt med 3,85 mill. kroner til skjøtelses- og tilretteleggingstiltak i forbindelse med etableringen av de fire

verneområdene Skardsfjella-Hyllingsdalen, Naustdal-Gjengedal, Ålfotbreen og Smøla.

Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning

Post 21 Spesielle driftsutgifter

I forbindelse med etableringen av verneområdene Skardsfjella-Hyllingsdalen, Naustdal-Gjengedal, Ålfotbreen og Smøla foreslås posten økt med 2 mill. kroner til utarbeidelse av forvaltningsplaner, jf. også omtale under kap. 1426 post 01 og 31.

Naturmangfoldlovens ikrafttredelse med tilhørende paragraf om *Utvalgte naturtyper* forutsetter et grunnlagsarbeid i Artsdatabanken. For å kunne foreta en utvelgelse av naturtyper i 2010 foreslås det en økt bevilgning på 3 mill. kroner for å lage lister over de truede naturtypene.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 1427 post 21 økt med 5 mill. kroner

Post 35 Statlig erverv, nytt skogvern, kan overføres

Bevilgningen under kap. 1427 post 35 foreslås økt med 30 mill. kroner til frivillig vern. Framdriften i skogvernarbeidet har økt betydelig etter 2007, og en rekke frivillig vernområder vil være klare for vedtak i 2009. En økt bevilgning på 30 mill. kroner innebærer at det i inneværende år kan fattes vernevedtak for en del områder som er tilbudt for frivillig vern.

Post 60 Tilskudd til lokalt utviklingsfond

I forbindelse med verneplanen for Naustdal-Gjengedal foreslås det å opprette et næringsfond på 10 mill. kroner til de berørte kommunene. Det foreslås videre bevilget 7 mill. kroner til tiltak for naturbasert reiseliv i forbindelse med verneplanen for Smøla. Totalt foreslås det en økt bevilgning på 17 mill. kroner under kap. 1427 post 60.

Post 76 Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre, kan overføres

Det foreslås en økt bevilgning på 4 mill. kroner til arbeidet med å etablere et informasjonssenter for sjøfuglvern på Værlandet. Gjennom kombinasjon av lokalt eierskap, kommersiell drift og offentlig finansiert utstilling skal det utvikles et bærekraftig reiseliv. Dette tiltaket vil også være et element i utviklingen av prosjektet «Kystarven» som får støtte gjennom verdiskapingsprogrammet for naturarven.

Kap. 1432 Norsk kulturminnefond

Post 90 Fondskapital

Fondskapitalen i Norsk kulturminnefond foreslås økt med 200 mill. kroner, fra 1,2 mrd. kroner til 1,4 mrd. kroner. Med dette vil Regjeringen fullføre målet om opptrapping av fondskapitalen til 1,4 mrd. kroner i inneværende stortingsperiode. Avkastningen av kapitalen skal benyttes til tilskudd til kulturminneformål.

Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn

Post 01 Driftsutgifter

Posten foreslås økt med 4 mill. kroner mot tilsvarende merinntekt under kap. 4441 Statens forurensningstilsyn, post 07 Gebyrinntekter (Kvotestystemet).

SFT forvalter kvotestystemet. Som følge av forsinket godkjenning av de norske tildelingsreglene i ESA, med påfølgende forsinkelse i lovendringen (godkjent i Stortinget den 26. februar 2009 og godkjent av ESA den 27. februar 2009), har SFT delt ut kvoter både for årene 2008 og 2009 i mars 2009. Dette har medført økte personellutgifter. Arbeidet med kvotestystemet er fullfinansiert av brukerne, og de økte utgiftene dekkes av økte inntekter under kap. 4441 post 07.

Post 22 Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter

Posten foreslås redusert med 8,9 mill. kroner som følge av redusert anslag for salg av kvoter. I budsjettet for 2009 var det forutsatt solgt ca. 70 000 kvoter. Det er solgt om lag 5 000 kvoter siden nettstedet åpnet i oktober 2008. Det nye anslaget er 35 000 kvoter, men det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til denne prognosen.

Det fremgår av St.prp. nr. 1 (2008-2009) at størrelsen på det administrative påslaget skal vurderes i løpet av året. Med en salgsprognose på 35 000 kvoter viser justerte beregninger at det samlede administrative påslaget pr. solgte kvote blir 30 kroner.

Post 39 Oppryddingstiltak, kan overføres

Bestillingsfullmakten under posten foreslås økt med 25 mill. kroner til 50 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Kap. 1441 post 39 har de senere år hatt store overføringer fordi det har tatt lengre tid enn tidligere antatt å realisere store oppryddingsprosjekter med mange involverte. Kommune er sentrale finansielle aktører i mange av de sto-

re oppryddingsprosjektene, og det tar tid å få på plass reguleringsplaner og kommunal medfinansiering. Det legges til grunn at «forurenser betaler prinsippet» skal gjelde, og at så langt det er rimelig vil pålegg etter forurensningsloven bli brukt som virkemiddel. I de fleste tilfeller er det derfor ikke aktuelt at staten går inn med fullfinansiering. Når en har kommet fram til helhetlige oppryddingsplaner, og en fordeling av kostnadene, er det imidlertid viktig at staten har tilstrekkelige midler til å dekke de utgiftene der andre ikke bidrar frivillig, eller hvor det er ikke er rimelig å gi pålegg etter forurensningsloven.

I St.prp. nr. 30 (2008-2009) *Ny saldering av statsbudsjettet 2008* ble bevilgningen på 39-posten satt ned med 70 mill. kroner på grunn av forsinket fremdrift i prosjektene. En revidert gjennomgang av igangsatte og planlagte prosjekter tilsier et behov for å øke bestillingsfullmakten noe. Bestillingsfullmakten skal benyttes til både bestilling av materiell samt å gi tilsagn om tilskudd.

Post 73 Tilskudd til biloppsamlingssystemet

Det foreslås bevilget 3,15 mill. kroner på posten for å dekke etterslep i utbetalinger av driftsstøtte til biloppsamlere. En rekke forurensende kjøretøyklasser og årsmodeller fikk økt vrakpant i 2008-budsjettet. Enkelte av disse kjøretøyklassene lå utenfor produsentansvarsordningen og det fantes dermed ikke et etablert mottakssystem for dem. Miljøverndepartementet/Statens forurensningstilsyn ga derfor driftsstøtte til de biloppsamlerne som kunne ta imot bilene. I St.prp. nr. 37 (2007-2008) *Om endring i statsbudsjettet for 2008 under kap. 1441 Statens forurensningstilsyn post 73 Tilskudd til biloppsamlingsystemet* ble det bevilget 5 mill. kroner til dette formålet.

Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD) står for utbetaling av driftsstøtten til biloppsamlerne. I 2008 utbetalte TAD 1,85 mill. kroner i driftstilskudd til dette formålet. Som følge av etterslep i utbetalinger forventes det utbetalinger på 3,15 mill. kroner i 2009.

Kap. 4441 Statens forurensningstilsyn

Post 02 Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter

Posten foreslås redusert med 8,9 mill. kroner som følge av nedjusterte salgsprognoser, jf. omtale under kap. 1441 Statens forurensningstilsyn, post 22 Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter.

Post 07 Gebyrinntekter (Kvotesystemet)

Posten foreslås økt med 4 mill. kroner som følge av forsinket utdeling av 2008-kvotene, jf. omtale under kap. 1441 Statens forurensningstilsyn, post 01 Driftsutgifter.

Andre saker

Orienteringssak om samarbeid med Sverige om artsprosjekt

Artsprosjektet i Norge er en viktig satsing for å bidra til å nå FN's mål om vesentlig reduksjon i tap av naturressurser og biologisk mangfold innen 2010 og vårt nasjonale mål om å stanse tap av biologisk mangfold innen 2010. Sverige og Norge har gjensidig nytte av å samarbeide for en kunnskapsbasert og bærekraftig forvaltning av det biologiske mangfoldet. Et samarbeid mellom de respektive lands artsprosjekter er derfor av stor betydning. Regjeringen ber om Stortingets tilslutning til at Norge går inn i et samarbeid med Sverige om artsprosjektet.

3.14 Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2008-2009) ga Stortinget Fornyings- og administrasjonsdepartementet fullmakt til å omdisponere fra bevilgningen på kap. 1500, post 01 til kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT, post 01 Driftsutgifter.

Det foreslås å omdisponere 1,4 mill. kroner fra kap. 1500, post 01 til kap. 1521, post 01. Beløpet skal dekke lønns- og driftskostnader for 4 årsverk i 2. halvår 2009. Det vises også til omtale under kap. 1521, post 01.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Omdisponering til Konkurransetilsynet

Det foreslås å omdisponere til sammen 8,2 mill. kroner fra kap. 1500, post 21 til kap. 1550 Konkurransetilsynet, fordelt med 4,5 mill. kroner til post 01 Driftsutgifter og 3,7 mill. kroner til post 23 Klagenemnda for offentlige anskaffelser. Det vises til omtale under kap. 1550, post 01 og post 23.

Omdisponering til Datatilsynet

Det foreslås å omdisponere 5,1 mill. kroner fra kap. 1500, post 21 til kap. 1570 Datatilsynet, post 01 Driftsutgifter for å gjennomføre prosjekter på personvernområdet. Det vises til omtale under kap. 1570, post 01.

Samlet foreslås bevilgningen på post 21 redusert med 13,3 mill. kroner.

Kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT

Post 01 Driftsutgifter

Det vises til omtale av omdisponering under kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Bevilgningen foreslås økt med 1,4 mil. kroner.

Kap. 1522 Departementenes servicesenter

Post 01 Driftsutgifter

Rammeoverføring til Forsvarsdepartementet

I forbindelse med innføring av ny finansieringsmodell for Departementenes servicesenter (DSS) overførte Forsvarsdepartementet 13,1 mill. kroner til DSS som finansiering av tjenesteleveranser. Av dette beløpet utgjorde vakttjenesten 12,8 mill. kroner. Fra 1. mars 2009 skal denne tjenesten tilbakeføres til Forsvarsdepartementet, og det foreslås i denne forbindelse at bevilgningen reduseres med 12,8 mill. kroner.

Det vises også til omtale under kap. 1700 Forsvarsdepartementet, post 01 Driftsutgifter.

Regjeringen.no

For å etablere bedre sikkerhet rundt nettstedet Regjeringen.no foreslås det å styrke driftsbudsjettet til DSS med til sammen 4,9 mill. kroner, fordelt med 3,9 mill. kroner på post 01 Driftsutgifter og 1 mill. kroner på post 22 Fellesutgifter for R-kvartalet. Det vises også til omtale under kap. 1522, post 22.

Sikkerhet i Depnett/U

Stortinget bevilget ved behandlingen av St.prp. nr. 59 (2007-2008) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008* 7,9 mill. kroner til investeringer i sikkerhet i det ugraderte departementennettet (Depnett/U). Bevilgningen ble gitt på kap. 1522, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Det er behov for å tilføre DSS ressurser til drift av disse sikkerhetsløsningene. Bevilgningen

på post 01 foreslås økt med 2,1 mill. kroner til dekning av dette.

Beredskap og utvidet service på Internett mv.

Behovet for beredskap og utvidet service på Internett, e-post og lokalnett er økende, og dette medfører at DSS må ha tilstedeværelse og beredskap som sikrer døgnkontinuerlig drift. Det foreslås i denne forbindelse at bevilgningen økes med 1 mill. kroner.

Regjeringen.no – lyd og bilde

I saldert budsjett 2009 er det bevilget 5 mill. kroner til økt satsing på lyd og bilde på regjeringen.no, herunder 1 mill. kroner til etablering av en bildebase for departementene og Statsministerens kontor. Det foreslås at bevilgningen økes med 0,8 mill. kroner.

Regjeringens representasjonsanlegg

DSS er tillagt et ansvar forbundet med vakthold og sikring ved Regjeringens representasjonsanlegg. For å ivareta dette ansvaret foreslås bevilgningen økt med 0,3 mill. kroner i 2009.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på post 01 med 4,8 mill. kroner.

Post 22 Fellesutgifter for R-kvartalet

Samisk oversettingstjeneste

Det vil i løpet av 2009 bli etablert en tjeneste i DSS servicesenter for å oversette nyheter og pressemeldinger på regjeringen.no til samiske språk. Tjenesten vil medføre utgifter på til sammen 0,6 mill. kroner i 2009.

Det foreslås at bevilgningen på post 22 økes med 0,6 mill. kroner til dekning av denne utgiften.

Regjeringen.no

For å etablere bedre sikkerhet rundt nettstedet Regjeringen.no foreslås det å styrke driftsbudsjettet til DSS med til sammen 4,9 mill. kroner, fordelt med 3,9 mill. kroner på post 01 Driftsutgifter og 1 mill. kroner på post 22 Fellesutgifter for R-kvartalet. Det vises også til omtale under kap. 1522, post 01.

Samlet foreslås det at bevilgningen på post 22 økes med 1,6 mill. kroner.

Det gjøres oppmerksom på at forslagene om økte driftsmidler til DSS over kap. 1522, postene 01 og 22 i 2009, også medfører økte utgifter i 2010 og på følgende budsjettår.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Utskifting av dørlåser i regjeringsbygningene

Av sikkerhetsmessige grunner foreslås det å skifte ut låsesystemene i regjeringsbygningene. Dette vil bli gjort gradvis. Samlet investeringskostnad anslås til 50 mill. kroner, fordelt med 7 mill. kroner i 2009, 13 mill. kroner i 2010 og 10 mill. kroner i hvert av årene 2011 til 2013.

Rehabilitering av regjeringskvartalets fellesarealer

Det er behov for omfattende rehabilitering av fellesarealene i regjeringskvartalet i 2009 og 2010. Samlet er det behov for en investering på 12 mill. kroner, fordelt med 7 mill. kroner i 2009 og 5 mill. kroner i 2010.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 14 mill. kroner.

Kap. 1541 Pensjoner av statskassen

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten skal dekke utbetalinger for visse grupper som ikke har opptjente pensjonsrettigheter i Statens Pensjonskasse. I oppdatert anslag for bevilgningsbehovet på posten er det tatt utgangspunkt i regnskapsført beløp i 2008, korrigert for en forventet reduksjon i utbetalt beløp i 2009.

På grunnlag av oppdatert anslag foreslås bevilgningen på posten redusert med 0,6 mill. kroner til 21,1 mill. kroner.

Kap. 1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Post 70 For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, overslagsbevilgning

Bevilgningene på postene foreslås redusert med til sammen 341 mill. kroner. Post 01 foreslås redusert med 337 mill. kroner til 7 928 mill. kroner og post 70 foreslås redusert med 4 mill. kroner til 88 mill. kroner.

Reduksjonen knytter seg i hovedsak til følgende endringer av anslagene som var lagt til grunn i saldert budsjett 2009:

- Anslaget for inntekter fra medlemsinnskudd og arbeidsgiverpremie er samlet oppjustert med 92 mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak at anslaget for premieinntekter fra arbeidsgiverne i 2009 nå er basert på første terminfaktura for 2009, samt at forventet medlemsinnskudd også

er oppjustert basert på første terminfaktura for 2009. Ajourført informasjon gjør det mulig å ta hensyn til oppdatert lønnsgrunnlag og endringer i antall medlemmer.

- Anslaget for utbetalte pensjoner (alderspensjoner, uførepensjoner og etterlattepensjoner) er redusert med 148 mill. kroner. Nytt anslag er basert på faktiske utbetalinger i 2008, justert for årseffekten av G-reguleringen i 2008.
- Anslaget for AFP-utbetalinger er redusert med 97 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak et lavere beregningsutgangspunkt som følge av at faktiske utbetalinger i 2008 ble lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett 2008, samt en nedjustering av vekstanslaget i 2009 for antall AFP-pensjoner. Det understrekes i denne sammenheng at det er knyttet betydelig usikkerhet til uttaket av AFP-pensjoner fremover.
- Øvrige, mindre endringer medfører en netto reduksjon av bevilgningsanslaget med om lag 4 mill. kroner.

Nærmere om manglende utbetaling av oppsatte alders- og uførepensjoner

Etterbetalingssakene relatert til oppsatte uføre- og alderspensjoner er planlagt avsluttet i 2009, jf. omtale i St.prp. nr. 28 (2008-2009) *Om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet*. På det tidspunktet St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble fremmet for Stortinget var det imidlertid lagt til grunn at disse sakene ville bli slutført innen utgangen av 2008. Dette medfører en økning av bevilgningsanslaget for kap. 1542 i 2009. Anslagene fra Statens Pensjonskasse (SPK) viser at etterbetalingssakene samlet medfører et bevilgningsbehov på 154 mill. kroner i 2009, fordelt med henholdsvis 89 mill. kroner for oppsatte alderspensjoner og 65 mill. kroner for oppsatte uførepensjoner. Det understrekes i denne sammenheng at det er knyttet en betydelig usikkerhet til dette anslaget.

Det opprinnelige anslaget om at de samlede utbetalinger knyttet til disse sakene vil beløpe seg til om lag 200 mill. kroner opprettholdes. Fornyings- og administrasjonsdepartementet vil følge opp at SPK fortsatt gir behandlingen av disse sakene høy prioritet, med sikte på slutføring av sakene så snart som mulig i 2009. Fornyings- og administrasjonsdepartementet tar sikte på å legge frem endelige anslag for etterbetaling av de aktuelle pensjonene i ifm. nysalderingen 2009.

I St.prp. nr. 59 (2007-2008) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008* ble to problemstillinger vedrørende etterbetaling av oppsatt pensjon omtalt. Det ene gjaldt spørsmålet om ren-

ter på etterbetalingen og det andre gjaldt eventuelle arvingers stilling. Lov om Statens Pensjonskasse gir rett til renter på pensjonskrav bare dersom den pensjonsberettigede har framsatt krav om pensjon. I saken omkring manglende utbetalt oppsatt alders- og uførepensjon er det ikke fremsatt krav om pensjon, og det foreligger etter pensjonslovens bestemmelser derfor ingen rettslig forpliktelse til å utbetale renter på pensjonen. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har vurdert om renter skal tilkjennes av rimelighetshensyn. I den såkalte statsarbeidersaken ble det gitt renter på et slikt rimelighetsgrunnlag, jf. Stortingets behandling av St.prp. nr. 39 (2007-2008) *Om endringer i statsbudsjettet for 2008 i samband med etterbetaling av pensjon og renter til statsarbeidarar mv.* I saken om etterbetaling av oppsatt pensjon, finner ikke Fornyings- og administrasjonsdepartementet tilstrekkelig grunnlag for at renter på pensjon gis ut fra rimelighetsgrunner. Det er lagt vekt på at det var SPK som tok initiativ til å identifisere de som hadde krav på pensjon. Videre er det lagt vekt på at saksforholdene i statsarbeidersaken var av en annen art og grad. Når det gjelder arvingers eventuelle rettigheter behandles de i samsvar med vanlig praksis i SPK. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har også besluttet å utvide etterbetalingsperioden for manglende oppsatt uførepensjon, slik at avbrutt foreldelsesfrist etter foreldelsesloven er satt til desember 2006.

Håndtering av avvik ved systemtekniske endringer og innføring av ny tariff i Statens Pensjonskasse

I overkant av 80 medlemsvirksomheter i Statens Pensjonskasse (SPK) har fiktive fond. SPK har fra 2008 tatt i bruk et nytt teknisk kontoførings- og premieberegningssystem. Ved overgang fra gammelt til nytt premieberegningssystem har det oppstått endringer i avsetningene (betegnes også som pensjonsforpliktelser) i nytt system sammenlignet med utfaset system. Årsaken til avvikene har blant annet sammenheng med at SPK tidligere har måttet benytte flere ulike systemløsninger kombinert med manuelle prosesser. Differansen mellom pensjonsmidler (fiktive fond) og pensjonsforpliktelser (avsetninger) uttrykkes som solvens.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet legger opp til at tilfeller av over-/underdekning i forhold til solvensen som oppstår som følge av systemtekniske avvik, håndteres på følgende måte: i) høyere avsetninger i nytt beregningssystem dekkes av staten ved at virksomhetens fiktive fond oppskrives tilsvarende omfanget av økte avsetninger (uendret solvens), og ii) lavere avsetninger godskrives virksomhetens pensjonsordning (bedret

solvens). Fornyings- og administrasjonsdepartementet legger imidlertid til grunn en motregning for denne siste gruppen av virksomheter på bakgrunn av økte avsetninger som følge av tariffmessige avvik, jf. omtale nedenfor.

SPK har fra 2009 innført en ny forsikringsteknisk tariff, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009). Gammel tariff var av 1963 og er oppjustert til en ny tariff av 2005. Tilsvarende oppdateringer gjøres i hele pensjonsmarkedet. Den nye tariffen, K2005, tar blant annet høyde for økt levealder og redusert gifte-sannsynlighet. Pensjonsforpliktelsene og premiene vil som oftest øke ved overgangen til ny tariff. Den nye tariffen er forutsatt implementert også med tilbakevirkende kraft. I den forbindelse vil det oppstå avvik som følge av økte pensjonsforpliktelser ut fra beregninger med ny tariff. Det legges i utgangspunktet opp til at økte avsetninger som følge av ny beregning av pensjonsforpliktelsene etter ny tariff, dekkes ved oppskrivning av virksomhetens fiktive fond, men at disse avvikene ses i sammenheng med de systemtekniske avvikene, jf. omtale nedenfor om samlet håndtering og motregning.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet legger opp til at håndteringen av de aktuelle avvikene som følger av innføringen av nytt premieberegningssystem og innføring av ny tariff, ses i sammenheng. Det foreligger etter departementets syn betydelige fordeler ved en slik samlet håndtering. En samlet håndtering medfører blant annet at for de medlemsvirksomhetene der det er beregnet en lavere forpliktelse i nytt premieberegningssystem, motregnes denne mot økte forpliktelser ved innføringen av ny tariff. Fornyings- og administrasjonsdepartementet legger til grunn at ingen av virksomhetene vil tape økonomisk på at en motregning foretas sammenlignet med solvens i utgangspunktet (før innføring av nytt kontoførings- og premieberegningssystem). For de virksomhetene som får netto bedret solvens etter en slik samlet avvikshåndtering, vil dette innebære reduserte premier på kort sikt (1-3 år).

Hovedeffektene denne håndteringen av avvikene er knyttet til tekniske justeringer av fiktive fond. Den reelle budsjetteffekten for statsbudsjettet vil omfatte reduserte premier i 2010, eventuelt fordelt over flere år, for virksomheter som får bedret solvens som følge av de samlede avviksberegningene. Fornyings- og administrasjonsdepartementet vil komme nærmere tilbake til i forslaget til statsbudsjett for 2010.

Post 22 (Ny) Sluttoppgjør, overslagsbevilgning

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) var det ikke budsjettert med utbetalinger eller innbetalinger til sluttoppgjør for medlemsvirksomheter som har meldt seg ut av Statens Pensjonskasse i 2009. Det legges nå til grunn at sluttoppgjørene for Arcus-gruppen, Baneservice AS, Norsk institutt for naturforskning (NI-NA) og Medeco vil bli gjennomført i 2009. Det foreligger så langt i hovedsak kun foreløpige anslag for sluttoppgjørene for disse virksomhetene, og anslaget er derfor usikkert.

Basert på foreløpige anslag foreslås det en bevilgning på posten på 70 mill. kroner.

Kap. 1543 Arbeidsgiveravgift til folketrygden*Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning**Post 70 For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, overslagsbevilgning*

Bevilgningene på postene omfatter en teknisk beregnet arbeidsgiveravgift av antatt pensjonspremie for medlemsvirksomheter i Statens Pensjonskasse som ikke betaler premie. Det er foretatt en oppdatert beregning av bevilgningsbehovet på kapitlet på grunnlag av nye estimerte premier for disse virksomhetene. I denne sammenheng er det tatt hensyn til endringer i forholdet mellom premiebetalende og ikke-premiebetalende medlemsvirksomheter, herunder en større grad av premiebetaling i forbindelse med NAV-reformen. Videre er det gjort en ny beregning av premiegrunnlaget for ikke-premiebetalende medlemsvirksomheter basert på Statens Pensjonskasses nye systemløsning.

Bevilgningen på kapitlet foreslås samlet redusert med 168 mill. kroner til 753 mill. kroner. Post 01 foreslås redusert med 166 mill. kroner til 745 mill. kroner, og post 70 foreslås redusert med 2 mill. kroner til 8 mill. kroner.

Kap. 1544 Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse*Post 90 Lån, overslagsbevilgning*

Det er knyttet betydelig usikkerhet til bevilgningsbehovet på kapitlet. Anslaget for utlånsvolumet for boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse er redusert i forhold til saldert budsjett 2009, i hovedsak som følge av at anslaget for antall utbetalte lån er redusert fra 110 til 90 per uke. Anslaget er basert på erfaringstall for søknadsinngangen så langt i 2009.

Det foreslås på denne bakgrunn å redusere be-

vilgningen på posten med 1 200 mill. kroner til 2 200 mill. kroner.

Kap. 1546 Yrkesskadeforsikring*Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten gjelder utgifter til yrkesskadeutbetalinger, samt Statens Pensjonskasses kostnader ved å administrere yrkesskadeordningen. Det er foretatt en oppdatert beregning av bevilgningsbehovet på posten basert på faktiske erstatningsutbetalinger i 2008, korrigert for forventet vekst i utbetalingene som følge av nye skadeåranger. Faktiske utbetalte erstatninger i 2008 ble lavere enn hva som var lagt til grunn i saldert budsjett 2009.

Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på posten med 20 mill. kroner til 74 mill. kroner.

Kap. 1547 Gruppelivsforsikring*Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten gjelder utgifter til gruppe-livsutbetalinger, samt Statens Pensjonskasses kostnader ved å administrere gruppe-livsordningen. Det er foretatt en oppdatert beregning av bevilgningsbehovet på posten basert på gjennomsnittlig antall utbetalte erstatninger de senere årene og gjennomsnittlig utbetalt erstatningsbeløp. Endringer vedtatt i forbindelse med tariffoppgjøret våren 2008 medførte en forbedret gruppe-livsdekning gjeldende fra 1. mai 2008. Det oppdaterte anslaget er basert på gjennomsnittlig utbetalt erstatning for gruppe-livs-saker etter dette tidspunktet.

Ettersom en har en relativt kort periode med erfaringstall for utbetalinger etter innføring av forbedret gruppe-livsdekning, knytter det seg usikkerhet til anslaget for 2009.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 14 mill. kroner til 140 mill. kroner.

Kap. 1550 Konkurransetilsynet*Post 01 Driftsutgifter**Økt satsning på avdekking og forebygging av karteller*

Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 4,5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter. Midlene skal blant annet benyttes til økt innsats mot forebygging og avdekking av karteller og oppfølging av mangelfull IKT-leveranse. Den økte sats-

ningen innebærer blant annet styrking av etterforskningsseksjonen i tilsynet med tre årsverk, økt overvåking av bygg- og anleggssektoren, særskilt overvåking av markedet for asfalt, utvidet satsning på informasjon om ulovlig kartellvirksomhet og lempningsprogrammet og utarbeidelse av sjekkliste for innkjøpere. Det vises også til omtale under kap. 1500, post 21.

Post 23 Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 3,7 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter. Midlene skal bidra til at saksbehandlingstiden i Klagenemnda for offentlige anskaffelser ikke skal overstige 3 måneder, og ikke overstige 4 måneder for gebyrsaker. Videre skal nemndas internettløsning utvikles og med det gi bedre brukervennlighet og sikkerhet. Det vises også til omtale under kap. 1500, post 21.

Kap. 1560 Spesielle IKT-tiltak

Post 22 Samordning av IKT-politikken, kan overføres

Det foreslås å omdisponere 2 mill. kroner fra kap. 1560, post 22 til kap. 1563 IKT-sikkerhet, post 70 Tilskudd til Norsk senter for informasjonssikring, jf. omtale under kap. 1563, post 70.

Kap. 1563 IKT-sikkerhet

Post 70 Tilskudd til Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS)

NorSIS har som oppgave å skape bevissthet om trusler mot informasjonssikkerheten og gi råd og veiledning om informasjonssikkerhet til små og mellomstore virksomheter i privat, kommunal og statlig sektor. Det foreslås å øke bevilgningen til NorSIS med 2 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon i bevilgningen på kap. 1560 Spesielle IKT-tiltak, post 22 Samordning av IKT-politikken.

Kap. 1570 Datatilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Nye prosjekter på personvernområdet

Personvernkommisjonen har i NOU 2009:1 Individ og samfunn pekt på mange utfordringer som personvernet står overfor eller vil møte framover. Utredningen er nå på høring. Regjeringen har imidler-

tid funnet det nødvendig allerede nå å foreslå igangsetting av tre nye personvernprosjekter. Prosjektene er knyttet til:

- Utvidelse av personvernombudsordningen og heving av kunnskapen om personvern, internkontroll og informasjonssikkerhet i norske virksomheter.
- Styrking av personvernet for elever i grunnskolen. Utfordringene er eksempelvis knyttet til innføring av digitale læringsplattformer, elevenes pc-bruk, kameraovervåking og bruk av adgangskort.
- Etablering av en slettehjelpordning for å fjerne uønskede nettytringer/internettkrenkninger. Dersom prosjektet viser seg å få ønsket effekt, vil det bli vurdert etablert som en permanent ordning.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 5,1 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Overføring av ansvar og arbeidsoppgaver til Forbrukerombudet

Reglene om reservasjon mot telefonmarkedsføring er overført fra personopplysningsloven til markedsføringsloven. Fra 1. juni 2009 flyttes ansvaret for oppfølging av reglene fra Datatilsynet til Forbrukerombudet. Overføringen av ansvaret er på årsbasis beregnet til 0,5 årsverk.

For 2009 foreslås det å overføre 152 000 kroner fra kap. 1570, post 01 til Barne- og likestillingsdepartementets kap. 868 Forbrukerombudet, post 01 Driftsutgifter.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 4,9 mill. kroner.

Kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen

Post 33 Videreføring av byggeprosjekter, kan overføres

Prosjekt Nytt operahus

Det nye operahuset ble åpnet 12. april 2008. Prosjektet har en styrings- og kostnadsramme på hhv. 4 278 mill. kroner og 4 356 mill. kroner i prisnivå pr. 1.7.2008. I St.prp. nr. 28 (2008-2009) *Om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet* ble det orientert om at det var behov for å øke daværende styringsramme på 4 136 mill. kroner med 142 mill. kroner av den gjenstående usikkerhetsavsetningen på 220 mill. kro-

ner, og 70 mill. kroner av beløpet ble bevilget i 2008.

I saldert budsjett 2009 er det bevilget 9 mill. kroner til prosjektet. Prosjektet har behov for ytterligere 59 mill. kroner i 2009 til sluttoppgjør, arbeider som koordineres mot Bjørvika infrastruktur og sluttarbeider i operaen. Sluttarbeidene forventes fullført i løpet av 2010. Siste del av sluttoppgjørene vil bli utbetalt i 2010 og 2011.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen til prosjektet økt med 59 mill. kroner.

Plantevernbygningen på Ås, Fase 2

Prosjektet omfatter blant annet nasjonalt plantevernbibliotek, kantine og kontor. Prosjektet fikk oppstartbevilgning i 2008. For 2009 er det bevilget 12 mill. kroner. Prosjektet har fått en forsinket oppstart, og ubrukt bevilgning på 12 mill. kroner i 2008 ble av budsjettekniske årsaker ikke overført til 2009. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen til prosjektet med 12 mill. kroner.

Studentsenteret ved Universitetet i Bergen

Studentsenteret ble ferdigstilt i 2007 og tatt i bruk ved semesterstart i 2008. Prosjektet har en kostnadsramme på 392 mill. kroner (prisnivå pr. 1.7.2009) og hele usikkerhetsavsetningen i prosjektet er benyttet. I St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Fornyings- og administrasjonsdepartementet ble det orientert om at det pågikk forhandlinger med leverandører, og at den endelige sluttkostnaden ville avhenge av disse forhandlingene. Det er nå inngått en forliksavtale som innebærer at totalkostnadene for prosjektet øker med 18 mill. kroner, til 410 mill. kroner. Avtalen er inngått med forbehold om Stortingets samtykke. Det foreslås på denne bakgrunn en sluttbevilgning på 18 mill. kroner til Studentsenteret i Bergen. Det foreslås at bevilgningsøkningen på 18 mill. kroner dekkes inn ved en reduksjon av reguleringsfondet til Statsbygg, jf. omtale under kap. 2445 Statsbygg, post 24 Driftsresultat og underpost 24.6 Til reguleringsfondet.

Universitetet i Oslo, Institutt for informatikk (IFI 2)

Prosjektet har en kostnads- og styringsramme på hhv. 1 206,0 mill. kroner og 1 159,6 mill. kroner i prisnivå pr. 1.7.2009. Som redegjort for i St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Fornyings- og administrasjonsdepartementet har prosjektet en krevende økonomisk situasjon. Likviditetsbehovet i prosjektet er beregnet til å bli om lag 85 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett 2009. Av dette vil 27,8 mill.

kroner bli dekket av en planlagt overføring fra Norges forskningsråd til prosjektet i 2009. Bevilgningen til prosjektet foreslås på denne bakgrunn økt med 57,2 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 146,2 mill. kroner.

Kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Regjeringens gave til kongeparet i anledning H.M. Kongens og H.M. Dronningens 70-årsdager var et restaurert Wedelmonument og Sæterhytten med tilhørende musikkpaviljong på Dronningberget på Bygdø kongsgård. I 2007 ble det bevilget 10 mill. kroner over Kultur- og kirkedepartementets budsjett til oppgradering og restaurering av Wedelmonumentet og landskaps- og parkområdet.

I samarbeid med Norsk Folkemuseum og Riksantikvaren har Statsbygg utarbeidet et forprosjekt for rehabilitering av Sæterhytten med tilhørende bygninger og parkanlegg. Det foreslås en kostnadsramme for prosjektet på 29,4 mill. kroner i prisnivå pr. juli 2009, jf. forslag til romertallsfullmakt. Prosjektets styringsramme er beregnet til 26,6 mill. kroner. Rammene inkluderer også inventar og kostnader til sikring. Prosjektet vil ha et bevilgningsbehov på 7,8 mill. kroner i 2009, og skal etter planen være ferdigstilt i 2011.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 7,8 mill. kroner.

Kap. 1582 Utvikling av Fornebuområdet

Post 70 (Ny) Erstatninger og oppgjør, kan overføres

Bevilgningen på posten skal dekke erstatninger og etteroppgjør knyttet til tidligere salg på Fornebu. Enkelte av salgene er gjennomført med klausul om etteroppgjør. På bakgrunn av forventet utbetaling til etteroppgjør i 2009 foreslås det bevilget 1,1 mill. kroner på posten.

Kap. 1583 (Ny) Utvikling av Pilestredet Park

Post 30 (Ny) Investeringer, Pilestredet Park, kan overføres

Statsbyggs prosjekt knyttet til utviklingen av området til det tidligere Rikshospitalet i Oslo ble avsluttet i 2006. Etter- og garantiarbeider har imidlertid pågått i etterkant, og avsluttende oppgjør vil kom-

me til utbetaling i 2009. Det foreslås på denne bakgrunn en bevilgning på 0,8 mill. kroner på posten.

Kap. 2445 Statsbygg

Post 24 Driftsresultat

Post 24.2 Driftsutgifter

Vedlikehold av høgskoler

Ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009) *Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid* ble det bevilget 141 mill. kroner på kap. 2445 Statsbygg, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold til gjennomføring av brukertilpasninger mv. på bygg som Statsbygg forvalter. Av bevilgningen på 141 mill. kroner er 67 mill. kroner knyttet til tiltak i høgscolesektoren. Prinsippet er at tiltak som bevilges på denne posten, behandles som investeringer og skal aktiviseres i Statsbyggs balanse. Oppgraderingen blir derved også husleieberegnet og fører til økt husleie for leietakerne. Vedlikeholdstiltak finansiert over post 24 blir derimot ikke aktivert i balansen og heller ikke husleieberegnet. En gjennomgang har vist at tiltakene i høgscolesektoren i større grad skal kategoriseres som vedlikeholdstiltak enn investeringstiltak. Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på 67 mill. kroner til høgscolesektoren omdisponeres fra kap. 2445, post 45 til kap. 2445, post 24, jf. omtale under kap. 2445, post 45.

Vedlikehold av vinduer i H-blokken i Regjeringskvartalet

Det er behov for vedlikehold av vinduene i H-blokken i regjeringskvartalet. H-blokken inngår i Fornyings- og administrasjonsdepartementets landsverneplan som er under arbeid. Riksantikvaren har i forbindelse med dette arbeidet signalisert at bygningen er i fredningsklasse. Rehabilitering av de originale vinduene er således mer aktuelt enn utskifting. Det foreslås bevilget 0,5 mill. kroner til prosjektering av vedlikeholdsarbeidet. Prosjekteringen vil gi oversikt over den samlede kostnaden. Grove anslag indikerer en samlet kostnad i størrelsesorden 30 til 35 mill. kroner. Videre foreslås det bevilget 8,5 mill. kroner til overflatebehandling av eksisterende vinduer og utskifting av utvendige persienner.

Samlet foreslås bevilgningen på underpost 24.2 Driftsutgifter økt med 76 mill. kroner.

Post 24.6 Til reguleringsfondet

Det foreslås å omdisponere 18 mill. kroner til kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, post 33 Viderføring av byggeprosjekter i forbindelse med sluttbevilgning til studentsenteret i Bergen, jf. omtale under kap. 1580, post 33. Omdisponeringen medfører at underpost 24.6 Til reguleringsfondet reduseres med 18 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen på post 24 økt med 58 mill. kroner.

Driftsresultatkravet for forvaltningsbedriften Statsbygg fremkommer med negativt fortegn på utgiftssiden i statsbudsjettet. Forslaget innebærer at driftsresultatkravet for Statsbygg reelt reduseres med 58 mill. kroner.

Post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

Gulating lagmannsrett

Det er i saldert budsjett 2009 bevilget 20 mill. kroner til igangsetting av prosjektet Gulating lagmannsrett. Prosjektets styrings- og kostnadsramme er hhv. 376 mill. kroner og 410,9 mill. kroner i prisnivå pr. 1.7.2009. Tomtekjøp inngår i kostnadsrammen, men det er i saldert budsjett 2009 ikke bevilget midler til dette. Tomtekjøpet blir imidlertid forsert og gjennomført våren 2009. Det foreslås at bevilgningen til prosjektet økes med 36 mill. kroner til tomtekjøp.

Oslo fengsel, nytt aktivitetsbygg

Ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009) *Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid* ble det bevilget 20 mill. kroner til igangsetting av prosjektet Nytt aktivitetsbygg ved Oslo fengsel. Det ble i proposisjonen redegjort for at forslag om kostnadsramme ville bli lagt frem for Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009. Som følge av at arbeidet med å ferdigstille forslag til kostnadsramme har tatt lengre tid enn forutsatt, vil prosjektet bli forsinket. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med saken på egnet måte.

Høgskolen i Sogn og Fjordane, nytt sentralbygg i Sogndal

Ved behandlingen av St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble det bevilget 15 mill. kroner til oppstart av prosjektet Nytt sentralbygg på Fosshaugane Campus i Sogndal. Prosjektet er planlagt ferdigstilt våren 2012.

Det foreslås en kostnadsramme på 348,3 mill. kroner i prisnivå pr. juli 2009 inkludert kunstnerisk utsmykking, jf. forslag til romertallsvedtak. Styringsrammen er beregnet til 299,8 mill. kroner.

Høgskolen i Oslo, patologibygget i Pilestredet Park (sykepleierutdanningen)

Prosjektet omfatter ombygging og rehabilitering av patologibygget i Pilestredet Park for innpassing av sykepleierutdanningen og lokaler for Studentsamskipnaden. Det er i saldert budsjett 2009 gitt oppstartsbevilgning til prosjektet på 20 mill. kroner. Ved behandlingen av St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble prosjektet tilført 15 mill. kroner til detaljprosjektering og riving av eksisterende bygningsmasse. Bygget ventes ferdigstilt i løpet av 2013. Det ble i St.prp. nr. 37 (2008-2009) redegjort for at forslag om kostnadsramme ville bli lagt frem for Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009. Det er ikke grunnlag for å legge fram kostnadsramme på nåværende tidspunkt. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med saken på egnet måte.

Høgskolen i Bergen, samlokalisering

Prosjektet omfatter nybygging på Kronstad for å samlokalisere Høgskolen i Bergen i ett anlegg. Prosjektet fikk oppstartsbevilgning på 65 mill. kroner ved behandlingen av St.prp. nr. 37 (2008-2009). Midlene skal nyttes til oppdatering av eksisterende forprosjekt og til detaljprosjektering. I St.prp. nr. 37 (2008-2009) er det lagt til grunn at forslag til kostnadsramme skal legges fram i Revidert nasjonalbudsjett 2009. Det er ikke grunnlag for å legge fram kostnadsramme på nåværende tidspunkt. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til kostnadsramme i løpet av høsten 2009.

Post 33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

Regjeringens representasjonsanlegg

Prosjektet består av flere anlegg. Statsministerboligen i Inkognitogate 18 ble ferdigstilt i oktober 2008, mens Riddervoldsgate 2 og mellombygget ble ferdigstilt i februar 2009. Styrings- og kostnadsrammen for prosjektet er hhv. 287,3 mill. kroner og 315,4 mill. kroner i prisnivå pr. 1.7. 2009. Det er bevilget 13,5 mill. kroner til prosjektet i 2009. Som følge av økte kostnader har prosjektet fått tillatelse til å disponere inntil 19 mill. kroner av usikkerhetsavsetningen. Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen til prosjektet økes med 19 mill. kroner.

Høgskolen i Vestfold

Høgskolen i Vestfold skal samlokaliseres på Bakenteigen i Horten kommune. Byggearbeidene startet i 2008, og prosjektet skal etter planen stå ferdig til semesterstart høsten 2010. Styrings- og kostnadsrammen for prosjektet er hhv. 691,4 mill. kroner og 760,7 mill. kroner i prisnivå pr. juli 2009. Det er bevilget 316,0 mill. kroner til prosjektet i 2009, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009).

Da planleggingen av prosjektet startet høsten 1998, ble det lagt til grunn en fleksibel varmeløsning basert på strømfyring og oljefyring. Oppvarming med varmpumpe vil i dette prosjektet imidlertid være et bedre alternativ enn oljefyring. Økt investeringskostnad for å erstatte oljefyr med varmpumpe er beregnet til 8 mill. kroner. Kostnadsøkningen vil på vanlig måte bli husleieberegnet, og Kunnskapsdepartementet vil dekke husleieøkningen innenfor uendret budsjetttramme. Dersom dagens strømpriser legges til grunn, forventes det imidlertid at merkostnaden med varmpumpen vil bli tjent inn i løpet av 6 til 8 år, i form av lavere oppvarmingskostnader.

Det foreslås å øke prosjektets styrings- og kostnadsrammen med 8 mill. kroner til hhv. 699,4 mill. kroner og 768,7 mill. kroner i prisnivå pr. juli 2009, jf. forslag til romertallsvedtak. Økningen av kostnads- og styringsrammen vil ikke medføre bevilgningsmessige konsekvenser i 2009.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det foreslås å omdisponere 67 mill. kroner fra kap. 2445, post 45 til kap. 2445, post 24 Driftsresultat, jf. omtale under post 24, underpost 2 Driftsutgifter.

En omdisponering av 67 mill. kroner fra post 45 medfører at det gjenstår 74 mill. kroner av de 141 mill. kronene Stortinget bevilget på posten ved behandlingen av St.prp. nr. 37 (2008-2008). Investeringene på 74 mill. kroner vil på vanlig måte bli aktivert og husleieberegnet. Husleien er beregnet til å bli om lag 6 mill. kroner årlig fra og med 2010. Regjeringen vil legge fram forslag om kompensasjon for husleieøkningen i forslaget til statsbudsjett for 2010.

Post 49 Kjøp av eiendommer, kan overføres

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Med forbehold om Stortingets samtykke har Statsbygg inngått kontrakt med Oslo kommune om kjøp av deler av Vestbaneområdet for 172 mill. kroner,

og bevilgningen på posten foreslås økt med dette beløpet.

Det gjøres oppmerksom på at tomtekjøpet ikke omfatter et mindre areal mot Dronning Mauds gate og Munkedamsveien, kalt Enga, som eies av Oslo kommune. For at staten skal kunne disponere hele arealet for framtidig bruk, vil Statsbygg gjennomføre forhandlinger med sikte på eventuelt å inngå en kjøpsavtale i løpet av sommeren. Det tas sikte på at forslag om kjøp av denne tomten kan legges fram i forbindelse med nysalderingen 2009.

Det vises for øvrig til omtale av prosjektet under Kultur- og kirkedepartementet.

Kap. 2470 Statens Pensjonskasse

Post 24 Driftsresultat

Det foreslås en reduksjon av driftsresultatkravet til Statens Pensjonskasse (SPK) med i alt 2,9 mill. kroner som følge av anslagsendringer på underpostene 24.3 Avskrivninger (reduserte avskrivninger med 5,4 mill. kroner) og 24.4 Renter av statens kapital (økte renter med 8,3 mill. kroner).

Post 24.3 Avskrivninger

Oppdatert avskrivningsberegning viser en reduksjon på om lag 5,4 mill. kroner sammenlignet med nivået i saldert budsjett 2009. Dette skyldes i hovedsak to forhold:

- For slutførte aktiveringer knyttet til PERFORM (SPKs pensjonsreformprosjekt) benyttes en lavere avskrivningssats (10 pst.) enn hva SPK ordinært benytter (25 pst.).
- Slutførte aktiveringer i 2008, som inngår i avskrivningsgrunnlaget for 2009, ble noe lavere forutsatt i saldert budsjett 2009.

Post 24.4 Renter av statens kapital

Oppdatert beregning av renter av statens kapital i 2009 medfører en økning på 8,3 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak at det i renteberegningen i forbindelse med saldert budsjett 2009 ved en feil ikke var tatt hensyn til den betydelige økningen i investeringer under kap. 2470 Statens Pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Andre endringer på underpostnivå

Det foreslås videre en økning av bevilgningen på underpost 24.2 Driftskostnader på 19,9 mill. kroner knyttet til følgekostnader ved PERFORM og pensjonsreformen. Følgekostnadene knytter seg i ho-

vedsak til behov for økte ressurser innen IT-drift, samt behov for ressursstyrking innen andre driftsområder. Disse økte kostnadene foreslås dekket inn ved en kombinasjon av økning av driftsinntekter på underpost 24.1 Driftsinntekter på 12,9 mill. kroner og reduksjon av reguleringsfondet på underpost 24.6 Til reguleringsfondet med 7 mill. kroner. Samlet medfører forslagene knyttet til følgekostnadene ingen endring på post 24 Driftsresultat.

Samlet foreslås det at bevilgningen på post 24 økes med 2,9 mill. kroner.

Driftsresultatkravet for forvaltningsbedriften SPK fremkommer med negativt fortegn på utgiftssiden i statsbudsjettet. Forslaget innebærer at driftsresultatkravet for SPK reelt reduseres med 2,9 mill. kroner.

Kap. 4510 Fylkesmannsembetene

Post 01 Inntekter ved oppdrag

Regnskapet for 2008 viser en merutgift på 14 mill. kroner på kap. 1510 Fylkesmannsembetene, post 21 Spesielle driftsutgifter. Hovedårsaken til overskridelsen er utbetalinger fra Fylkesmannen i Finnmark til atomprosjekter i Russland i 2008. Utgiftene ble refundert fra Utenriksdepartementet i 2009, og bevilgningen på kap. 4510, post 01 foreslås på denne bakgrunn økt med 14 mill. kroner.

Kap. 4546 Yrkesskadeforsikring

Post 01 Premieinntekter

Bevilgningen på posten gjelder innbetaling av yrkesskadeforsikringspremie. Det er foretatt en oppdatert beregning av anslåtte premieinntekter basert på premiegrunnlaget for 2008, korrigert for effekten av nye premiesatser for 2009.

På bakgrunn av de oppdaterte anslagene foreslås det å øke bevilgningen på posten med 8 mill. kroner til 135 mill. kroner.

Kap. 4547 Gruppelivsforsikring

Post 01 Premieinntekter

Bevilgningen på posten gjelder premieinntekter fra de virksomhetene som betaler gruppelivspremie direkte til Statens Pensjonskasse. Det er foretatt en oppdatert beregning av anslåtte premieinntekter basert på oppdatert oversikt over antall medlemmer som omfattes av gruppelivsordningen, samt på grunnlag av nye premiesatser for 2009. Premiesatsene for 2009 er økt betydelig som følge av forbedret ytelsesdekning i gruppelivsordningen fra 1. mai 2008, jf. omtale under kap. 1547.

På bakgrunn av de oppdaterte anslagene foreslås det å øke bevilgningen på posten med 51 mill. kroner til 98 mill. kroner.

Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse

Post 80 Renter

Bevilgningen på posten gjelder renteinntekter fra boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse. Bevilgningen har direkte sammenheng med bevilgningen over kap. 1544 Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse, post 90 Lån. Forslaget om en redusert bevilgning på kap. 1544, post 90 fører til en reduksjon av forventede renteinntekter på kap. 5607, post 80. I anslaget er det videre lagt til grunn en gjennomsnittlig rente i 2009 på 4,0 pst. I saldert budsjett 2009 var det forutsatt en rentesats på 6,25 pst.

Det foreslås at bevilgningen på posten reduseres med 317 mill. kroner til 906 mill. kroner.

3.15 Finansdepartementet

Kap. 20 Statsministerens kontor

Post 01 Driftsutgifter

På grunn av økt arbeidsbelastning er det behov for å styrke den administrative staben ved Statsministerens kontor med to stillinger. De to stillingene innebærer 1,4 mill. kroner i økte lønnskostnader. Det økte aktivitetsnivået medfører også behov for nødvendige bygningsmessige endringer og andre driftsrelaterte kostnader. Merutgiftene knyttet til dette anslås til 1 mill. kroner, hvorav 700 000 kroner vil være en engangstildeling for 2009.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 2,4 mill. kroner.

Kap. 21 Statsrådet

Post 01 Driftsutgifter

Stortinget fastsatte 2. desember 2008 en økning av godtgjørelsen for blant annet Regjeringens medlemmer. Økningen ble gitt med virkning fra 1. oktober 2008. Statsministerens kontor regulerte lønnene til statssekretærer og politiske rådgivere tilsvarende. Dette medfører behov for en økning av bevilgningen på 2,6 mill. kroner.

Det ble høsten 2008 opprettet to nye statssekretærstillinger og en stilling som politisk rådgiver, jf. St.prp. nr. 30 (2008-2009) *Ny saldering av statsbudsjettet 2008*. Videreføring av disse stillingene i 2009

medfører et behov for å øke bevilgningen med 1,9 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 4,5 mill. kroner.

Kap. 1600 Finansdepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Finansdepartementet har i St.meld. nr. 20 (2008-2009) redegjort for forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2008. Som en del av det videre arbeidet med fondet vil departementet blant annet gjennomgå erfaringene med den aktive forvaltningen i Norges Bank, med bistand fra eksterne konsulenter med spesialkompetanse, initere en bred utredning om klimautfordringenes påvirkning på finansmarkedene og styrke sekretariatet i Etikkrådet. Finansdepartementet tar videre sikte på å nedsette et nytt utvalg som skal vurdere finansmarkedenes virkemåte, og hvorvidt de oppfyller sin samfunnsmessige tiltenkte rolle på en best mulig måte. For å dekke blant annet disse utgiftene foreslås bevilgningen på kap. 1600, post 21 økt med 5 mill. kroner.

Kap. 1602 Kredittilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Tiltak for å sikre rekruttering

Det er stor etterspørsel etter likeartet kompetanse i Kredittilsynet og hos tilsynsobjektene (banker og forsikringsselskaper mv.). Kredittilsynet har derfor måttet strekke seg lønnsmessig for å kunne rekruttere og beholde personer med tilfredsstillende kompetanse. Særlig gjelder dette aktuarer, matematikere og revisorer. Kredittilsynet er som en konsekvens av dette ikke i stand til å gjennomføre hele den påkrevde bemanningsøkningen som er forutsatt for 2009 innenfor gjeldende budsjettramme. Økt arbeidsbyrde for Kredittilsynet som følge av den pågående uroen i finansmarkedene forsterker behovet for å gjennomføre de planlagte tilsetningene i 2009. Merbehovet for å kunne oppnå den bemanningen som er vurdert som nødvendig i 2009 er anslått til 5 mill. kroner.

IKT-prosjekter

Velfungerende IKT-løsninger bidrar til å effektivisere Kredittilsynets tilsynsarbeid, blant annet fordi innrapporterte data kan nyttiggjøres på en mer effektiv måte til analyseformål og som beslutningsgrunnlag. Det er i den forbindelse behov for å videreutvikle Kredittilsynets datavarehusløsning og system for transaksjonsrapportering i år. I tillegg er

det behov for å legge til rette for at flere av tilsynsenhetene kan benytte Altinn i sin rapportering. Merbehovet knyttet til arbeidet med disse effektiviserings tiltakene i 2009 er anslått til 3 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 8 mill. kroner. Utgiftsøkningen dekkes fullt ut av økte inntekter på kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet, post 70 Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene.

Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet

Post 70 Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene

Bevilgningen på kap. 5580, post 70 foreslås økt med 8 mill. kroner, jf. nærmere omtale under kap. 1602 Kredittilsynet, post 01.

Kap. 1605 Senter for statlig økonomistyring

Post 01 Driftsutgifter

Senter for statlig økonomistyring har inngått en avtale med Toll- og avgiftsdirektoratet om drift og forvaltning av nytt lønns- og personalsystem. I den forbindelse foreslås det at 0,8 mill. kroner omdisponeres fra kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter, til kap. 1605, post 01.

Kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Ørje tollsted – prosjekteringskostnader

Toll- og avgiftsetaten har i samarbeid med svenske tollmyndigheter og Statsbygg prosjektert en felles svensk-norsk tollstasjon ved Ørje tollsted. Ny tollstasjon skulle etter planen ferdigstilles i løpet av 2010. Svenske tollmyndigheter har besluttet ikke å gå videre med dette konkrete prosjektet. Statsbygg må få dekket sine prosjekteringskostnader. Dersom det framlagte prosjektet hadde blitt fullført, ville prosjekteringskostnadene ha inngått i husleiegrunnlaget for det ferdigstilte prosjektet. Toll- og avgiftsetatens andel av prosjekteringskostnadene utgjør om lag 9 mill. kroner. Av dette kan 2,5 mill. kroner dekkes innenfor toll- og avgiftsetatens gjeldende budsjetttramme. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 1610, post 01 med 6,5 mill. kroner.

Omdisponeringer

Det foreslås at bevilgningen reduseres med 0,8 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1605 Senter for statlig økonomistyring, post 01 Driftsutgifter.

I saldert budsjett 2009 er det avsatt 40 mill. kroner til prosjektet Nye TVINN på kap. 1610, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Prosjektet er imidlertid avhengig av at et betydelig antall internt ansatte skal ha dekket lønns-, oppholds- og reisekostnader for sin deltakelse i prosjektet. Disse kostnadene føres på post 01 Driftsutgifter. Det foreslås derfor å omdisponere 3 mill. kroner fra kap. 1610, post 45 til kap. 1610, post 01.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 8,7 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det vises til omtale under kap. 1610, post 01. Bevilgningene på kap. 1610, post 45 foreslås redusert med 3 mill. kroner.

Kap. 1618 Skatteetaten

Post 01 Driftsutgifter

I saldert budsjett 2009 er det bevilget 44,5 mill. kroner til å tilpasse eksisterende tjenester fra Altinn I til Altinn II og til å videreutvikle nye tjenester. Skatteetatens arbeid med Altinn er delt inn i IT-utviklingsprosjekter som etter sin art bør posteres på kap. 1618, post 22 Større IT-prosjekter. Det foreslås derfor å omdisponere 44,5 mill. kroner fra kap. 1618, post 01, til kap. 1618, post 22.

Post 22 Større IT-prosjekter, kan overføres

Det vises til omtale under kap. 1618, post 01. Bevilgningen på kap. 1618, post 22 foreslås økt med 44,5 mill. kroner.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift

Post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, overslagsbevilgning

På grunnlag av regnskapstall og anslått betalingsutvikling ut året, foreslås det at bevilgningen reduseres med 650 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til private og ideelle virksomheter, overslagsbevilgning

På grunnlag av regnskapstall og anslått betalingsutvikling ut året, foreslås det at bevilgningen reduseres med 90 mill. kroner.

Kap. 1634 Statens innkrevingsentral

Post 01 Driftsutgifter

Drift av utleggsdatabasen

Ved lov av 17. juni 2005 nr. 89 ble det innført regler om utvidet registrering av utleggsforretninger i Løsøreregisteret og om samordning av utleggstrekk fra forskjellige namsmyndigheter. Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Finansdepartementet.

Utviklingsarbeidet har vært delt opp i faser. Fase 1, som omfattet samordning av Statens innkrevingsentraler og alminnelige namsmenns utleggstrekk, ble satt i drift 1. mars 2008. Fase 2, som inkluderer pant fra alminnelige namsmenn og Statens innkrevingsentral og dessuten en elektronisk tinglysingsløsning for løsøre og eiendommer, ble satt i drift 1. mars 2009. Driftskostnadene knyttet til produksjonssettingen av utleggsdatabasens to første faser er anslått til 2,7 mill. kroner årlig fra og med 2009. Det foreslås i den forbindelse en rammeoverføring av 1,3 mill. kroner fra Justisdepartementets kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter, til kap. 1634, post 01.

Overføring av oppgaver til Arbeids- og velferdsetaten

Innkrevningen av feilutbetalte ytelser fra Arbeids- og velferdsetaten er overført fra Statens innkrevingsentral til Arbeids- og velferdsetatens innkrevingsentral, jf. Ot.prp. nr. 47 (2005-2006) *Om lov om arbeids- og velferdsforvaltningen*. Det foreslås i den forbindelse en rammeoverføring av 3,8 mill. kroner fra kap. 1634, post 01 til Arbeids- og inkluderingsdepartementets kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 1634, post 01 redusert med 2,5 mill. kroner.

Kap. 2309 Tilfeldige utgifter

Post 01 Driftsutgifter

Reserven for tilleggsbevilgninger på kap. 2309 Tilfeldige utgifter skal dekke utgifter til gjennomføringen av inntektsoppgjør der staten er part, til regulering av folketrygdens grunnbeløp og til uforutsette utgifter. Bevilgningen utgjør i saldert budsjett 13 088,1 mill. kroner.

Anslått lønnsvekst fra 2008 til 2009 er nedjustert med 1 prosentpoeng, fra 5 pst. i Nasjonalbudsjettet 2009, til 4 pst. i Revidert nasjonalbudsjett 2009. Nedjusteringen av inntektsanslaget innebærer at

det må påregnes lavere utgifter i 2009 til inntektsoppgjøret i staten og reguleringen av grunnbeløp i folketrygden enn lagt til grunn da Stortinget behandlet statsbudsjettet for 2009. I anslagene som lå til grunn i St.prp. nr. 37 (2008-2009) ble det lagt til grunn reduserte utgifter med 1,9 mrd. kroner som følge av at lønnsvekstanslaget var satt ned med $\frac{3}{4}$ prosentpoeng, fra 5 pst. til $4\frac{1}{4}$ pst., uten at det da ble lagt fram forslag om nedsatt bevilgning. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 settes lønnsvekstanslaget ned med ytterligere $\frac{1}{4}$ prosentpoeng, til 4 pst., tilsvarende om lag 0,6 mrd. kroner i ytterligere reduserte utgifter. Stortingsproposisjoner om bevilgningsendringer i tilknytning til inntektsoppgjør og folketrygdens grunnbeløp vil bli fremmet senere i vår. Som følge av lavere forventet lønnsvekst enn lagt til grunn i saldert budsjett foreslås det nå å redusere bevilgningen til tilfeldige utgifter på kap. 2309, post 01 Driftsutgifter med 2 500 mill. kroner.

Kap. 4638 Salg av klimakvoter

Post 01 Salgsinntekter

I saldert budsjett 2009 er det bevilget 2 565 mill. kroner på posten. Bevilgningen er basert på en kvotepris på 190 kroner. Markedsprisen på klimakvoter har falt betraktelig siden høsten 2008, og prisanslaget for klimakvoter er nå redusert til 100 kroner per kvote. Inntektene reduseres ytterligere som følge av den endelige godkjenningen av Norges allokeringsplan. Denne innebærer at antall kvoter som skal selges, reduseres fra 13,5 mill. kvoter til 12,7 mill. kvoter. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen redusert med 1 295 mill. kroner.

Kap. 5309 Tilfeldige inntekter

Post 29 Ymse

Ved behandlingen av St.prp. nr. 6 (2008-2009) *Statsgaranti for andel av innskudd i Kaupthing Banki hfs filial i Norge*, bevilget Stortinget 400 mill. kroner til dekning av statlig garanti om forskuttering av andel av bankinnskudd i den norske filialen av Kaupthing Banki hf, som etter reglene var sikret i den islandske innskuddssikringsordningen.

Finansdepartementet ga Bankenes sikringsfond fullmakt til å foreta utbetalingene til innskyterne på vegne av staten. Basert på det anslåtte utbetalingsbehovet ble 382 mill. kroner overført fra Finansdepartementet til Bankenes sikringsfond i 2008. Av dette ble om lag 381 mill. kroner utbetalt av Bankenes sikringsfond til innskytere i filialen på vegne av staten. Et tilsvarende krav ble av Banke-

nes sikringsfond fremmet overfor administrasjonsstyret etter Kaupthing Banki hf NUF på vegne av staten ved Finansdepartementet.

Staten ved Finansdepartementet har mottatt 380,8 mill. kroner fra administrasjonsstyret i oppgjør for utbetalingene til innskuddskunder. I tillegg til dette har staten ved Finansdepartementet fått overført ubrukte midler og andel av renteinntekter fra Bankenes sikringsfond på til sammen 1,4 mill. kroner. Staten har dermed i sin helhet fått dekket det utbetalte beløpet, inkludert en andel av påløpte renter. Dette bidrar til at bevilgningen isolert sett økes med 382,2 mill. kroner.

Videre foreslås det å øke bevilgningen på kap. 5309, post 29 i tilknytning til at Fredskorpset fra 1. januar 2009 gikk over fra å være en nettobudsjettert virksomhet til å være en bruttobudsjettert virksomhet. Ved overgang fra nettobudsjettert virksomhet til ordinært bruttobudsjettert forvaltningsorgan skal virksomhetens utgående balanse, som kommer til uttrykk ved innstående midler på bankkonto i Norges Bank, gjøres opp. Per 31. desember 2008 utgjør Fredskorpsets utgående balanse 13,1 mill. kroner. Oppgjøret innebærer at disse midlene tilbakeføres til statskassen i 2009 ved at de inntektsføres i statsregnskapet på kap. 5309, post 29. For den nye bruttobudsjetterte virksomheten skal det etableres et mellomværende med statskassen fra 1. januar 2009. I utgangspunktet skal inntektsføringen fra oppgjøret korrigeres for mellomværendet. Dette beløpet er ikke endelig klarlagt, og det legges derfor budsjettmessig til grunn en inntektsføring på 13,1 mill. kroner i 2009.

Bevilgningen på kap. 5309, post 29 foreslås på dette grunnlag økt med 395,4 mill. kroner.

Kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift

Post 30 Avskrivninger

Avskrivninger under forvaltningsbedriftenes driftsbudsjett inntektsføres på denne posten. Forslag til endringer på bevilgningen til Statens Pensjonskasse innebærer reduserte avskrivninger på 5,389 mill. kroner, jf. omtale av under kap. 2470, post 24 Driftsresultat. Bevilgningen på posten foreslås derfor redusert med 5,4 mill. kroner.

Kap. 5541 Avgift på elektrisk kraft

Post 70 Forbruksavgift

Det vises til kap. 2 om forslag til endrede skatte- og avgiftsbestemmelser for nærmere omtale av forslaget om å utvide ordningen med redusert el-avgift

for fjernvarmeprodusenter til også å omfatte fjernvarmebedrifter som kan legge fram konsesjon fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Bokført virkning er beregnet til 2 mill. kroner i 2009. Bevilgningen på kap. 5541, post 70 foreslås på denne bakgrunn redusert med 2 mill. kroner.

Kap. 5546 Avgift på sluttbehandling av avfall

Post 70 Avgift på sluttbehandling av avfall

Miljøverndepartementet (MD) har i forskrift fastsatt at det fra 1. juli 2009 vil være forbudt å deponere nedbrytbart avfall. Forbudet innebærer at biologisk nedbrytbare avfallsfraksjoner som papir, tre, våtorganisk avfall, tekstiler og slam må behandles på andre måter enn deponering. En betydelig del av det avfallet som ikke lenger kan deponeres, vil gå til forbrenning. Deponiforbudet vil dermed gi redusert proveny fra deponiavgiften og økt proveny fra forbrenningsavgiften, jf. nærmere omtale i kap. 2 om skatter og avgifter. Bevilgningen på kap. 5546, post 70 foreslås på denne bakgrunn redusert med 90 mill. kroner i 2009.

Kap. 5565 Dokumentavgift

Post 70 Avgift

Det vises til kap. 2 om forslag til endrede skatte- og avgiftsbestemmelser for nærmere omtale av forslaget om å endre dokumentavgiftsloven lik at verdien iht. tomtefesteinstruksen fra 1. januar benyttes ved beregning av dokumentavgift ved innløsning av boligtomter av staten eller statlige styrte fond. Bokført virkning av forslaget er beregnet til om lag 30 mill. kroner i 2009. Bevilgningen på kap. 5565, post 70 foreslås på denne bakgrunn redusert med 30 mill. kroner.

Kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift

Post 80 Renter av statens faste kapital

Renter av statens kapital i forvaltningsbedriftene føres på denne posten. Forslag til endringer på bevilgningen til Statens Pensjonskasse innebærer økt renter på 8,333 mill. kroner, jf. nærmere omtale under kap. 2470, post 24 Driftsresultat. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 8,333 mill. kroner.

Kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer

Post 89 (Ny) Garantiprovisjon

I forbindelse med at Det internasjonale valutafondet (IMF) godkjente Islands stabiliseringsprogram 19. november 2008, gikk Norge, Danmark, Finland og Sverige sammen om å love Island et lån på til sammen 2,5 mrd. USD. Norges andel av dette er 675 mill. USD og gis som et lån fra Norges Bank til den islandske sentralbanken, med garanti fra den islandske og den norske staten. Norges Bank skal betale en årlig garantiprovisjon til staten v/Finansdepartementet tilsvarende den delen av renteinntektene som skal gå til dekning av kredittrisiko. Nærmere omtale er gitt i St.prp. nr. 47 (2008-2009) *Om fullmakt til å stille statsgaranti for lån fra Norges Bank til Seðlabanki Islands.*

I proposisjonen ble det vist til at Finansdepartementet ville komme tilbake med forslag til budsjettmessig oppfølging i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009, herunder eventuell bevilgning til tapsavsetning. De konkrete vilkårene for de nordiske lånene er ennå ikke endelig fastlagt. Det synes imidlertid klart at størrelsen på garantiprovisjonen som staten vil motta, er tilstrekkelig stor til å dekke forventet tap, slik at det ikke er behov for bevilgning til tapsfond.

Lånet vil bli utbetalt i fire like store deler (transjer). Det legges til grunn at første transje utbetales i løpet av juni 2009, og de to neste i løpet av andre halvår 2009. På denne bakgrunn anslås statens garantiprovisjon for 2009 til om lag 30 mill. norske kroner. Anslaget er usikkert og vil blant annet avhenge av endelig rentesats, tidspunkt for utbetaling av lånetransjene og valutakursen på omvekslings-tidspunktet.

Det foreslås på denne bakgrunn å bevilge 30 mill. kroner på kap. 5605, ny post 89 Garantiprovisjon.

3.16 Forsvarsdepartementet

Kap. 1700 Forsvarsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med netto 25 mill. kroner. Forslaget er knyttet til følgende endringer:

- Ved nedleggelsen av Avdeling for operasjons- og beredskapsplanlegging ble stillingsrammen i Forsvarsdepartementet redusert med 38 årsverk. Disse årsverkene ble overført til Forsvars-

staben, som har etablert en ny Operasjonsavdeling. Det foreslås i denne forbindelse at 34,7 mill. kroner omdisponeres til kap. 1720 Felles ledelse og kommandoapparat, post 01 Driftsutgifter.

- Budsjettansvaret for medieovervåking foreslås overført til Forsvarsstaben. Forslaget innebærer at 3,1 mill. kroner omdisponeres til kap. 1720, post 01.
- Ansvar for vakthold ved Forsvarsdepartementets ledelsesbygg på Akershus festning er fra 1. mars 2009 tilbakeført fra Departementenes servicesenter til Forsvarsdepartementet. Det foreslås i denne forbindelse at bevilgningen på kap. 1700, post 01 økes med 12,8 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon av kap. 1522 Departementenes servicesenter, post 01 Driftsutgifter.

Kap. 1719 Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 29,9 mill. kroner. Forslaget er knyttet til følgende endringer:

- Som en av initiativtakerne til den internasjonale klasevåpenkonvensjonen bør Norge starte arbeidet med destruksjon av egen klaseammunisjon raskt. Det foreslås i denne forbindelse at bevilgningen økes med 20 mill. kroner til destruksjon av klaseammunisjon..
- Det foreslås videre at bevilgningen økes med 11,2 mill. kroner til diverse miljøoppryddingsprosjekter knyttet til skyte- og øvingsfelt, samt opprydding i Marvika. Miljø er et viktig satsningsområde i Forsvaret. Å bringe avhendede anlegg tilbake til forsvarlig miljøstandard når de er avviklet, har høy prioritet.
- Øvrige tekniske justeringer medfører en reduksjon på 1,3 mill. kroner.

Kap. 1720 Felles ledelse og kommandoapparat

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med netto 118,4 mill. kroner. Forslaget er knyttet til følgende endringer:

- For å gjennomføre øvelsen Cold Response 2009 foreslås det å omdisponere til sammen 187 mill. kroner til forsvarsgrenenes budsjettkapitler
- I forbindelse med overføring av budsjettansvar for Norwegian Battle Lab & Experimentation (NOBLE) foreslås det å omdisponere 8,2 mill.

- kroner til kap. 1725 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben, post 01 Driftsutgifter.
- Det foreslås å omdisponere 15 mill. kroner til kap. 1740 Forsvarets logistikkorganisasjon, post 01 Driftsutgifter, til dekning av økt bevilgningsbehov knyttet til rettighetsreiser for forsvarspersonell
  - I forbindelse med overføring av 38 årsverk fra Forsvarsdepartementet til Forsvarsstaben, foreslås det at bevilgningen økes med 34,7 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1700, post 01.
  - Bevilgningen foreslås videre økt med til sammen 22 mill. kroner i forbindelse med overføring av budsjettansvar for ivaretagelse av personellrettigheter for avdelingsbefal, samt sentralisert befalsskoleopptak. Sistnevnte gjøres for å samle aktiviteten ved Vernepliktsverket.
  - Bevilgningen foreslås økt med 34,1 mill. kroner i forbindelse med overføring av budsjettansvar for rustningskontroll (14 mill. kroner), strategisk luft- og sjøtransport (17 mill. kroner), samt medieovervåking (3,1 mill. kroner).
  - Øvrige tekniske justeringer mot andre kapitler under Forsvarsdepartementet medfører en økning på 1,1 mill. kroner.

Kap. 1723 Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Post 01 Driftsutgifter

Norge deltar i det europeiske satellittnavigasjonsprogrammet Galileo. Innenfor forsvarssektoren vil Nasjonal sikkerhetsmyndighet ha en særskilt oppgave knyttet til oppfølging av sikkerhetsregimet i Galileo. Det foreslås i denne forbindelse en økning av bevilgningen på 2 mill. kroner til dekning av økte utgifter for Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

Kap. 1725 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 82,5 mill. kroner. Forslaget er knyttet til følgende endringer:

- Det er behov for å øke bevilgningen med 62,5 mill. kroner til drift og videreutvikling av Felles integrert forvaltningssystem i Forsvaret.
- På grunn av endringer i særavtalen og beskatningen av fri bolig i utlandet er utgiftene relatert til utenlandsstillinger høyere enn det som var lagt til grunn i saldert budsjett 2009. Dette medfører at det er behov for å øke bevilgningen med 25,2 mill. kroner.
- En omdisponering fra kap. 1720, post 01 til gjennomføring av øvelsen Cold Response 2009 medfører en økning på 7,3 mill. kroner.

- Overføring av budsjettansvaret for Norwegian Battle Lab & Experimentation (NOBLE) fra kapittel 1720, post 01 medfører en økning på 8,2 mill. kroner.
- I forbindelse med overføring av budsjettansvaret for rustningskontroll til Forsvarsstaben foreslås bevilgningen redusert med 14 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1720, post 01.
- Andre tekniske justeringer medfører samlet en reduksjon på 6,7 mill. kroner.

Kap. 1731 Hæren

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 108,3 mill. kroner. Forslaget er knyttet til følgende endringer:

- En omdisponering fra kap. 1720, post 01 til gjennomføring av øvelsen Cold Response 2009 medfører en økning på 109 mill. kroner. Gjennomføringen av øvelsen er svært viktig for å øke personellens operative kompetanse og ferdigheter, noe som bedrer sikkerheten i operasjoner hjemme og ute.
- Tekniske justeringer mot andre kapitler under Forsvarsdepartementet medfører samlet en økning på 7,3 mill. kroner.
- Bevilgningen foreslås redusert med 8 mill. kroner i forbindelse med overføring av budsjettansvaret for ivaretagelse av personellrettigheter for avdelingsbefal og sentralisert befalsskoleopptak til Forsvarsstaben (kap. 1720, post 01).

Kap. 1732 Sjøforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 21,5 mill. kroner. Forslaget er knyttet til følgende endringer:

- En omdisponering fra kap. 1720, post 01 til gjennomføring av øvelsen Cold Response 2009 medfører en økning på 28,5 mill. kroner.
- Bevilgningen foreslås økt med 1,1 mill. kroner til forberedelser til deployering av en fregatt til antipirateroperasjon utenfor Somalia (EU NAVFOR ATLANTA).
- Overføring av budsjettansvaret for ivaretagelse av personellrettigheter for avdelingsbefal og sentralisert befalsskoleopptak til kapittel 1720, post 01 medfører en reduksjon på 5,2 mill. kroner.
- Behovet for kompensasjon for NOx-avgiften er lavere enn tidligere antatt, og bevilgningen foreslås i denne forbindelse redusert med 2 mill. kroner.
- Tekniske justeringer mot andre kapitler under

Forsvarsdepartementet medfører samlet en reduksjon på 0,9 mill. kroner.

Kap. 1733 Luftforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 28,5 mill. kroner. Økningen er i all hovedsak knyttet til en teknisk omdisponering av midler fra kap. 1720, post 01 til gjennomføring av øvelsen Cold Response 2009.

Kap. 1734 Heimevernet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med netto 0,7 mill. kroner. Forslaget er knyttet til følgende endringer:

- I forbindelse med overføring av budsjettansvaret for ivaretagelse av personellrettigheter for avdelingsbefal og sentralisert befalsskoleopp- tak til kap.1720, post 01, foreslås bevilgningen økt med 1,1 mill. kroner.
- Tekniske justeringer mot andre kapitler under Forsvarsdepartementet medfører samlet en økning på 0,4 mill. kroner.

Kap. 1740 Forsvarets logistikkorganisasjon

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 24,6 mill. kroner. Forslaget er knyttet til følgende endringer:

- En omdisponering fra kap. 1720, post 01 til gjennomføring av øvelsen Cold Response 2009 medfører en økning på 11,6 mill. kroner,
- Forsvarets bruk av Andøya rakettskytefelt medfører en økning 2,5 mill. kroner. Det vil bli inngått en langsiktig intensjonsavtale mellom Forsvaret og Andøya rakettskytefelt som innebærer at Forsvaret forplikter seg til en grunnfinansiering som gir rakettskytefeltet grunnlag for langsiktig utvikling. Avtalen medfører at Forsvarets testing av våpensystemer vil bli både enklere og billigere enn tilsvarende alternativer i utlandet.
- En økning på 15 mill. kroner som gjelder rettighetsreiser for forsvarspersonell.
- Øvrige tekniske justeringer mot andre kapitler under Forsvarsdepartementet medfører samlet en reduksjon på 4,5 mill. kroner.

Kap. 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 0,4 mill. kroner knyttet til overføring av budsjettansvaret for ivaretagelse av personellrettigheter for avdelingsbefal til kapittel 1720, post 01.

Post 44 Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert del

Bevilgningen foreslås økt med 15,6 mill. kroner knyttet til bygge- og anleggsprosjektene ved Joint Warfare Centre (JWC) og luftvarslingsradaren Sindre II.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Bevilgningen foreslås redusert med 20 mill. kroner som inndekning av utgifter til destruksjon av klaseammunisjon, jf. omtale under kap.1719, post 01.

Post 48 Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert del

Bevilgningen foreslås redusert med 2,3 mill. kroner grunnet forventet mindrebehov på posten. Midlene foreslås omdisponert til kap.1760, post 44.

Post 75 Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert del, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet

Bevilgningen foreslås redusert med 13,3 mill. kroner grunnet forventet mindrebehov på posten. Midlene foreslås omdisponert til kap. 1760, post 44.

Kap. 1790 Kystvakten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med netto 10,9 mill. kroner. Forslaget er knyttet til følgende endringer:

- Lavere drivstoffpriser enn tidligere lagt til grunn medfører en reduksjon på 6,1 mill. kroner.
- Redusert NOx-kompensasjon medfører en reduksjon på 4 mill. kroner.
- Tekniske justeringer mot andre kapitler under Forsvarsdepartementet medfører samlet en reduksjon på 0,8 mill. kroner.

Kap. 1792 Norske styrker i utlandet

Post 01 Driftsutgifter, kan overføres

I løpet av høsten 2008 og vinteren i 2009 har Regjeringen besluttet å videreføre eksisterende og iverksette nye militære utenlandsoppdrag som ikke var forutsatt da St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble lagt frem for Stortinget. Dette gjelder følgende oppdrag:

- Deltakelse med en fregatt i den EU-ledete antipiratoperasjonen utenfor Somalia (EU NAVFOR ATALANTA), med planlagt deployering i august 2009 og en varighet på seks måneder. Bidraget har en total kostnadsramme i 2009 på 155 mill. kroner, hvorav 90,9 mill. kroner gjelder driftsutgifter som bevilges på kap. 1792, post 01. Hensikten med operasjonen er å bidra til å bekjempe piratvirksomhet og beskytte sivil skipstrafikk og humanitære forsyninger til Somalia.
- Støtte til en ingeniørskole for den afghanske hæren i Mazar-e Sharif. Det er avsatt 20 mill. kroner til etablering og drift av den tysk-ledede ingeniørskolen for den afghanske hæren. Norge vil bidra både til finansieringen av skolen og med instruktører. Etableringen av ingeniørskolen er et viktig ledd i prosessen med å styrke afghanernes evne til å ivareta egen sikkerhet i landet. Utdanning av ingeniører vil bidra til utvikling, gjenoppbygging og vedlikehold av sivil infrastruktur i Afghanistan.
- Forlengelse av helikopterbidraget i Afghanistan (Norwegian Aeromedical Detachment – NAD) til oktober 2010. Helikopterbidraget i Afghanistan videreføres i ett år. Bevilgningsbehovet er 30 mill. kroner i 2009. Bidraget er viktig for å ivareta personellens sikkerhet.
- Deltakelse med et feltsykehus i FNs operasjon i Tsjad inntil ett år fra mai 2009. Det norske feltsykehuset er en meget etterspurt ressurs og utgjør en kritisk kapasitet i operasjonen. Deltakelsen er et uttrykk for Regjeringens vektlegging av støtte til FN og deltakelse i FN-ledet innsats, med særlig vekt på Afrika. Bidraget har en kostnadsramme på 300 mill. kroner i 2009

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen økt med 440,9 mill. kroner.

Det er knyttet usikkerhet til de samlede utgiftene knyttet til ovennevnte operasjoner og oppdrag. Videre er det knyttet usikkerhet til fordelingen av utgiftene på årene 2009 og 2010. Det foreslås derfor at kap. 1792, post 01 påføres stikkordet «kan overføres».

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Bevilgningen foreslås økt med 63 mill. kroner til anskaffelse av ekstra utstyr som er påkrevet i forbindelse med deployering av en fregatt til antipiratoperasjon utenfor Somalia (EU NAVFOR ATLANTA).

Kap. 1795 Kulturelle og allmenntilgode formål

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 4,6 mill. kroner i forbindelse med overføring av budsjettansvaret for ulike kulturelle aktiviteter i Forsvaret fra andre kapitler.

Kap. 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg

Post 47 Salg av eiendom

Inntektsbevilgningen foreslås økt med 78 mill. kroner grunnet høyere inntekter fra salg av forsvarseiendommer enn lagt til grunn i saldert budsjett 2009. Avhending av eiendommer har vært en viktig del av moderniseringen av Forsvaret, ettersom eiendom, bygg og anlegg skal tilpasses ny struktur og organisasjon. Inntektsøkningen viser at tiltak som er iverksatt av Forsvarsbygg, gir gode resultater. Merinntektene medfører en parallell økning av Forsvarets utgiftsramme, jf. Forsvarsdepartementets generelle merinntektsfullmakt.

Kap. 4792 Norske styrker i utlandet

Post 01 Driftsinntekter

Inntektsbevilgningen foreslås økt med 33 mill. kroner grunnet innbetaling av refusjoner fra FN i forbindelse med tidligere FN-oppdrag. Inntektene medfører en parallell økning av Forsvarets utgiftsramme, jf. Forsvarsdepartementets generelle merinntektsfullmakt.

Orienteringer

Kystvakten

Regjeringen redegjorde i St. prp. nr. 1 (2008-2009) for kystvaktstrukturen og moderniseringen av den. Det ble i den forbindelse beskrevet en kystvaktstruktur i 2009 som besto av til sammen 14 fartøyer, hvorav fem fartøyer til indre kystvakt og ni til ytre kystvakt.

Det har oppstått alvorlige helse- og miljømessige problemer om bord på KV Stålbas. I tillegg er det tidligere konstatert HMS-relaterte problemer om bord på KV Chieftain. Kystvakten har derfor tatt dis-

se to fartøyene ut av strukturen. Fartøyene var ment å skulle seile inntil de nye miljøvennlige gassdrevne kystvaktfartøyene av Barentshav-klassen ble innført.

Leveransen av Barentshav-klassen er blitt forsinket. Første fartøy, KV Barentshav, er nå planlagt tatt i bruk i august 2009. Det andre fartøyet, KV Bergen, leveres i slutten av 2009, og siste fartøy, KV Sortland, blir levert våren 2010. Dette innebærer at Kystvakten kun seiler sju fartøyer i ytre kystvakt frem til KV Barentshav leveres, og deretter åtte fartøyer ut 2009. I 2010 vil ytterligere to fartøyer av Barentshav-klassen seile, mens ett eldre leid kystvaktfartøy (KV Leikvin) tas ut av strukturen. Ytre kystvakt vil da bestå av ni fartøyer. Forsvarsdepartementet arbeider med beslutningsunderlag for å fremskaffe det tiende ytre kystvaktfartøyet, som behøves for å oppnå målsettingen om en kystvaktstruktur på totalt 15 fartøyer, jf. St.prp. nr. 48 (2007-2008) *Et forsvar til vern om Norges sikkerhet, interesser og verdier*. Frem til Barentshavklassen er innfaset vil Forsvaret vurdere om andre fartøyer kan benyttes midlertidig i kystvakttjenesten.

Tilskudd til afghanske myndigheter til kjøp av eiendom

Afghanske myndigheter har en forpliktelse til å sørge for erverv av grunneiendommene som den norske leiren i Meymaneh er oppført på. Afghanistan ble i 2008 tilbudt et lån fra Norge på inntil 600 000 USD, tilsvarende 4,2 mill. kroner, til kjøp av grunneiendommene. Ved kongelig resolusjon av 5. desember 2008 ble det besluttet at utgiften skulle utgiftsføres i statsregnskapet for 2008 uten bevilgning på kap. 1792 Norske styrker i utlandet, ny post 90 Lån. Det ble samtidig besluttet at utgiften skulle motsvares av tilsvarende innsparing på kap. 1792, post 47 Nybygg og nyanlegg.

Midlene er stilt til disposisjon for den norske ambassaden i Kabul, og 4,2 mill. kroner er utgiftsført i statsregnskapet for 2008, jf. St.meld. nr. 3 (2008-2009).

Etter planen skulle midlene blitt overført til afghanske myndigheter som lån ved underskrevet avtale. Verdensbanken har imidlertid ikke akseptert at afghanske myndigheter tar opp et slikt lån, og myndighetene har derfor bedt om at midlene i stedet gis som et tilskudd.

Forsvarsbygg er klar til å sette i gang en svært tiltrengt utvidelse av leiren i Meymaneh. Byggearbeidene kan imidlertid ikke settes i gang før grunneiendommene er ervervet. Raskt erverv av grunneiendommene er også nødvendig for å unngå å provosere lokalbefolkningen, som kan skape en unødvendig utrygghet for våre styrker.

Regjeringen legger på denne bakgrunn opp til at beløpet som ble utgiftsført i statsregnskapet for 2008 som et lån, i stedet ytes som et tilskudd og utbetales i 2009 så snart en underskrevet avtale foreligger. Fordringen på Afghanistan som er ført i statsregnskapet for 2008, kan bli slettet når avtalen er underskrevet og transaksjonen til afghanske myndigheter er endelig gjennomført. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om saken, senest i proposisjonen om endringer i statsbudsjettet under Forsvarsdepartementet for 2009.

3.17 Olje- og energidepartementet

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

I forbindelse med kjøp av aksjer i StatoilHydro ASA har Olje- og energidepartementet benyttet eksterne rådgivere og meglerforetak for å sikre at statens interesser blir ivaretatt på en best mulig måte i gjennomføringen av aksjekjøpet.

Olje- og energidepartementets utgifter omfatter i all vesentlighet finansielle og juridiske tjenester i forbindelse med kjøpet og godtgjørelse til meglerforetakene som har kjøpt aksjer for staten.

Honorarer til utførende meglerforetak innebærer en kostnad for staten på om lag 5,8 mill. kroner. Av disse knytter 2,4 mill. kroner seg til utbetalinger i 2009. Samlede utgifter til juridiske og finansielle rådgivere kommer på om lag 8 mill. kroner. Av disse knytter 2,3 mill. kroner seg til utbetalinger i 2009.

Samlet vil utgifter i forbindelse med kjøp av aksjer i StatoilHydro ASA utgjøre 13,8 mill. kroner, hvorav 4,7 mill. kroner knytter seg til utbetalinger i 2009. Resterende midler ble bevilget i 2008, jf. St.prp. nr. 26 (2008-2009).

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen for 2009 økt med 4,7 mill. kroner, fra 34,4 mill. kroner til 39,1 mill. kroner.

Kap. 1810 Oljedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I forbindelse med gjennomføringen av søknadsrunden for 20. konsesjonsrunde og tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) i 2008 har Oljedirektoratet fått økt arbeidsbelastning også i 2009. Gebyrinntektene ble økt i andre halvår 2008 knyttet til ovennevnte, jf. St.prp. nr. 26 (2008-2009), og det ble forutsatt at driftsutgiftene i 2009 skulle økes tilsvarende de økte gebyrinntektene i 2008. Gebyrinntektene økte i denne perioden med 7 mill. kroner.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen for 2009 økt med 7 mill. kroner, fra 202,0 mill. kroner til 209,0 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen til Oljedirektoratets oppdrags- og samarbeidsvirksomhet med 10,8 mill. kroner i 2009. Endringen har hovedsakelig sammenheng med høyere aktivitetsnivå enn tidligere budsjettert knyttet til Norad og Diskos (database for seismikk- og brønndata). Utgiftsøkningen motsvares av en tilsvarende inntektsøkning under kap. 4810, post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet. Det er usikkerhet knyttet til budsjetteringen av oppdrags- og samarbeidsvirksomheten.

Bevilgningen for 2009 foreslås økt med 10,8 mill. kroner, fra 261,8 mill. kroner til 272,6 mill. kroner.

Kap. 1811 StatoilHydro ASA

Post 96 Aksjekjøp

Gjennom behandlingen av St.prp. nr. 60 (2006-2007) Sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet, fikk Olje- og energidepartementet fullmakt til å utgiftsføre kjøp av aksjer i StatoilHydro ASA uten bevilgning under kap. 1811 StatoilHydro ASA, post 96 Aksjekjøp. Denne fullmakten ble videreført for 2008 og 2009, jf. St.prp. nr. 1 og Budsjett-innst. S. nr. 9 (2008-2009). Det vises for øvrig til St.prp. nr. 60 (2006-2007) for nærmere omtale av fullmakten.

Staten har kjøpt aksjer i StatoilHydro ASA i markedet fordelt på til sammen 99 enkeltdager fra 2. juni 2008. Staten oppnådde 5. mars 2009 en eierandel på 67 prosent i StatoilHydro ASA og var med dette ferdig med aksjekjøpet. Staten har i alt kjøpt 143,4 mill. aksjer i selskapet til en samlet pris av om lag 19 298 mill. kroner, tilsvarende om lag 134,5 kroner per aksje. Av det totale aksjekjøpet ble 18,4 mill. aksjer kjøpt i 2009 for til sammen 2 162 mill. kroner. Resterende kjøp ble gjennomført i 2008, jf. St.prp. nr. 26 (2008-2009).

På denne bakgrunn foreslås det bevilget 2 162 mill. kroner for 2009 under kapittel 1811, post 96.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås bevilget 2 mill. kroner til å etablere en enhet for forskning og formidling ved Norges vassdrags- og energidirektorats regionkontor i Førde i 2009. En slik enhet vil bidra til å bygge opp Norges

vassdrags- og energidirektorats kompetanse om og erfaring innen skredsikring. Dette vil gjøre direktoratet bedre faglig rustet til å bistå kommunene og andre med skredforebygging, herunder faglig veiledning ved beredskapssituasjoner på tilsvarende måte som ved flomsituasjoner. Enheten vil styrke arbeidet med skredfaglig formidling til øvrig forvaltning og til berørt befolkning for å øke aktsomheten overfor skredfare.

Det foreslås videre bevilget 2 mill. kroner til NVEs håndtering av kvikkleireskredet i Namsos, jf. omtale under post 22 nedenfor.

Med bakgrunn i ovennevnte foreslås bevilgningen for 2009 økt med 4 mill. kroner, fra 367,28 mill. kroner til 371,28 mill. kroner.

Post 22 Flom- og skredforebygging, kan overføres, kan nyttes under post 60

Økt innsats for skredsikring

NVE har en lang liste med planlagte sikringstiltak mot flom og skred som er samfunnsøkonomisk lønnsomme. Rammene for de årlige bevilgninger gjør at det for mange av prosjektene er ventetid før de kan påbegynnes. Samtidig har flomhendelser de siste årene medført behov for omprioriteringer, slik at planlagte prosjekter har blitt utsatt. Regjeringen legger nå frem forslag om bevilgninger som vil sikre gjennomføring av utvalgte høyt prioriterte tiltak.

Sikring mot kvikkleireskred i Namsos

13. mars 2009 gikk det et kvikkleireskred i Kattmarkvegen i Namsos kommune. Skredet medførte utrasing av en rekke boliger og store materielle skader. Skredet var uforutsett og området var ikke tidligere kartlagt. Norges vassdrags- og energidirektorat har bistått Namsos kommune og beredskapsmyndigheter med skredfaglig ekspertise og undersøkelser i forbindelse med kvikkleireskredet. Et område med om lag 15 boliger grenser opp til skredkanten. En rapport fra Norges Geotekniske Institutt (NGI) viser at de gjenværende boligene også ligger på svært ustabil kvikkleiregrunn, og at skredet har medført økt risiko for disse. Det er behov for umiddelbare tiltak i området for å sikre boligene, gjenopprette adkomst og muliggjøre tilbakeflytting. Tilsvarende sikring er nødvendig for naboområdet Fiolvegen for å muliggjøre adkomst til Kattmarka og sikre området.

Ved kongelig resolusjon 17. april 2009 er Norges vassdrags- og energidirektorat gitt fullmakt til å overskride kap. 1820, post 22 Flom- og skredforebygging med inntil 20 mill. kroner i 2009.

Namsos kommune fattet den 29. april vedtak om at sikring og tilbakeflytting til Kattmarka er ønskelig, og har bedt NVE bistå med sikringstiltak.

Den delen av kostnadene som direkte er knyttet til de fysiske sikringstiltakene anslås til 15 mill. kroner. Videre foreslås det bevilget i alt 5 mill. kroner til grunnundersøkelser, geofaglig ekspertise og NVEs håndtering av selve hendelsen i Namsos, hvorav 2 mill. kroner er foreslått bevilget under post 01, jf omtale under post 01. Sikringstiltakene vil utløse distriktsandel. Distriktsandelen ved skredsikringsarbeid settes normalt til 20 prosent, men i dette tilfellet er andelen satt til 10 prosent, 1,5 mill kroner, ettersom tiltaket kan redusere faren for tap av menneskeliv og større materielle verdier som følge av kvikkleireskred, jf. forslag under kap. 4820, post 40.

Sikring mot kvikkleireskred i Bøle, Skien

Gjennom program for økt sikkerhet mot leirskred har Norges vassdrags- og energidirektorat kartlagt og risikoklassifisert en rekke kvikkleireområder i Norge. Området Bøle i Skien er et kvikkleireområde som er klassifisert til å ha høy risiko, og et skred er vurdert å ha meget alvorlig konsekvens.

Ved behandlingen av St.prp. nr. 26 (2008-2009) fikk Norges vassdrags- og energidirektorat fullmakt til å inngå avtaler for inntil 20 mill. kroner i 2008 i forbindelse med sikringstiltak mot kvikkleirskred i Bøle i Skien, jf. Innst.S. nr. 106 (2008-2009). Det ble i St.prp. nr. 26 og i innstillingen vist til at Regjeringen ville komme tilbake når det gjaldt budsjettkonsekvensene for 2009. Distriktsandelen budsjetteres til 4 mill. kroner, jf. kap. 4820, post 40.

Med bakgrunn i ovennevnte foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1820 post 22 for 2009 økt med til sammen 38 mill. kroner, fra 115,8 mill. kroner til 153,8 mill. kroner.

Post 60 Tilskudd til skredforebygging, kan overføres, kan nyttes under post 22

NVE er den siste tid blitt gjort kjent med en rekke fjellpartier som er i bevegelse, hvor det er fare for fjellskred med store konsekvenser. Overvåking og eventuell påfølgende varsling av fjellpartier utsatt for fjellskred må skje for det enkelte objekt. For enkelte prioriterte objekter er det behov for at NVE øker bistanden til overvåking i 2009.

Gjennom det regionale kartleggingsarbeidet for fjellskred ble det i desember 2008 klart at et fjellparti ved Mannen i Romsdal er i bevegelse. Dette er det objektet med høyest sannsynlighet for et stort fjellskred som til nå er identifisert i det regionale

kartleggingsarbeidet. Et eventuelt skred forventes å ha store konsekvenser.

Det er behov for å gjennomføre kontinuerlige målinger ved Mannen i 2009. Dette er viktig for å trygge innbyggerne og reisende på kort sikt.

Den pågående fjellskredkartleggingen har avdekket behov for å øke bistanden til overvåking av bevegelser også i andre fjellpartier med høy risiko for fjellskred, bl.a. i Nordnes i Troms.

NVE har i 2009 også mottatt flere søknader om tilskudd til sikringstiltak mot snø- og steinskred som vil bli vurdert innenfor tilleggsbevilgningen på posten.

Det foreslås med bakgrunn i ovennevnte å øke bevilgningen under kap. 1820, post 60 med 18 mill. kroner fra 10 mill. kroner til 28 mill. kroner. i 2009.

Post 71 (Ny) Tilskudd til strømforsyning, kan overføres

Kapasiteten i overføringskablene til øya Træna er fullt utnyttet og det benyttes diesellaggregater for å dekke normalt strømforbruk. Dette er kostnadskrevende og lite miljøvennlig. Svak strømforsyning er også til hinder både for næringsutvikling og utbygging av nytt boligfelt. Situasjonen på Træna er ekstraordinær som følge av geografiske forhold og at nettselskapet i området, Rødøy- Lurøy Kraftverk AS, fra før har landets høyeste kostnader og tariffer. Nettselskapet har derfor problemer med å gjennomføre investeringen gjennom en ytterligere økning av kostnadene for sine abonnenter. Uten det foreslåtte tilskuddet blir strømforsyning en viktig begrensning for et ellers livskraftig lokalsamfunn.

Det totale investeringsbehovet for ny strømkabel til Træna er 50 mill. kroner. For å løse de akutte problemene foreslås det et ekstraordinært tilskudd på 33 mill. kroner til Rødøy-Lurøy Kraftverk AS for å bidra til å realisere ny overføringskabel til Træna. Resterende bevilgningsbehov forutsettes dekket av nettselskapet og Nordland fylkeskommune.

Det tas sikte på å gjennomføre prosjektet i 2009. Posten foreslås allikevel tilført stikkordet «kan overføres», for å ta høyde for forsinkelser i prosjektet/utbetalingene. Norges vassdrags- og energidirektorat vil få i oppdrag å følge opp prosjektet og utbetalingene.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det bevilget 33 mill. kroner under posten.

Kap. 1833 CO₂-håndtering

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Fullskala CO₂-håndtering på Mongstad – Mongstad Steg 2

Det fremgår av Miljøverndepartementets utslippstillatelse av oktober 2006 at det skal etableres fullskala CO₂-håndtering ved kraftvarmeverket på Mongstad innen utløpet av 2014 og at investeringsbeslutning skal tas i løpet av 2012. I henhold til gjennomføringsavtalen mellom staten og Statoil av 2006, gjelder det som hovedprinsipp for Mongstad Steg 2 at StatoilHydro skal dekke kostnader tilsvarende selskapets alternative CO₂-kostnad dersom de ikke hadde gjennomført CO₂-håndtering, og at staten skal dekke investerings- og driftskostnader for CO₂-fangstanlegget. Det fremgår videre av gjennomføringsavtalen at utviklingskostnader inngår som en del av investeringskostnadene.

I tråd med utslippstillatelsen og gjennomføringsavtalen, oversendte StatoilHydro i februar 2009 en overordnet plan for fremtidig fangst av CO₂ fra de største utslippene på Mongstad («masterplanen»). Masterplanen identifiserer kilder for CO₂ på Mongstad som er aktuelle for fangst, og viser at det er teknologisk mulig å etablere fullskala CO₂-fangst ved kraftvarmeverket og raffineriet. Med bakgrunn i dette arbeidet og basert på gjeldende fremdriftsplan, har StatoilHydro utarbeidet et kostnadsanslag for planleggings- og forprosjekteringsarbeidet med Mongstad Steg 2. StatoilHydro har anslått utgiftene til planlegging og forberedelser fram til konseptvalg til 375-500 mill. kroner inkludert merverdiavgift. Størstedelen av utgiftene knytter seg til eksterne studier og prosjektorganisasjonen.

Et foreløpig grovt anslag fra Gassnova, basert på StatoilHydro's innspill, tilsier et samlet anslag for planleggingsfasen på om lag 2 mrd. kroner for perioden 2009-2011. Avhengig av framdriften i prosjektet, vil det anslagsvis kunne påløpe planleggingsutgifter for om lag 400 mill. kroner i 2009. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget ved endret behov senere i 2009.

Det er våren 2009 iverksatt et samarbeid mellom Gassnova og StatoilHydro som oppfølging av StatoilHydro's masterplan, blant annet for å kartlegge mulige alternativer til prosjektløsningen som framkommer av masterplanen. Videre vil hovedaktivitetene i perioden fram til konseptvalg blant annet være knyttet til studier og prosjektering av aminbasert fangst av CO₂ fra kraftvarmeverket. Dette realiseres etter planen gjennom flere parallelle studiekontrakter. Videre vil det være behov for avklaringer og prosjektering av støtte- og hjelpesy-

temer på Mongstad, samt anleggsintegrering av CO₂-fangstanlegget mot kraftvarmeverket og tomt. I tillegg skal det etter planen gjennomføres forskjellige teknologikvalifiseringsstudier: eksperimentelle miljøanalyser av leverandørens absorbent, utvikling av verktøy, metoder, modeller og utstyr for miljøovervåking av drift av aminanlegget, oppskalering og vannvaskverifisering og aktiviteter knyttet til utlufting og spredning av trykksatt CO₂. Det legges også opp til å gjennomføre flere HMS-studier knyttet til støy, luftdispersjon, arbeidsmiljø og ergonomi, risiko, vanddispersjon mv.

I henhold til gjennomføringsavtalen skal staten og StatoilHydro etter planen arbeide frem en avtale om gjennomføring av fullskala CO₂-håndtering på Mongstad i 2009. Departementet har vurdert det som viktig at staten skaffer seg et forsvarlig grunnlag for videre forhandlinger, som blant annet innebærer en detaljert verifisering av de foreløpige kostnadsanslagene som StatoilHydro skisserer i masterplanen.

Transport og lagring av CO₂

Gassnova arbeider med å utrede alternative løsninger for lagring av CO₂ fra Kårstø og Mongstad, henholdsvis injeksjon via havbunnsbrønner i Utsira-formasjonen, injeksjon via plattformbrønn fra Sleipner A i Utsira-formasjonen og injeksjon via havbunnsbrønner i Johansen-formasjonen. Det er Gassnovas vurdering at Johansen-formasjonen som lagringssted ikke har tilstrekkelig modenhet på nåværende tidspunkt, og at det ikke anses som realistisk å modne dette alternativet tilstrekkelig fram mot en investeringsbeslutning høsten 2009.

Johansen-formasjonen anses imidlertid, gitt sin størrelse og beliggenhet, å kunne ha et potensial med tanke på etablering av et stort, sentralt lager for CO₂ på lenger sikt. Gassnova anbefaler derfor at utredning av Johansen-formasjonen videreføres med tanke på å modne alternativet som lagringssted for CO₂ fra det planlagte fullskalaanlegget på Mongstad, samt mulige tilleggsvolumer.

Gassnova foreslår at prøveboring i Johansen-formasjonen, som en del av det pågående forberedelsesarbeidet med Mongstad, skyves fra 2009 til 2010. Videre er utgiftene knyttet til utredninger som Oljedirektoratet gjennomfører blitt lavere enn tidligere budsjettert. Samlet sett innebærer dette at det frigis anslagsvis 400 mill. kroner av disponible midler for 2009.

Videre er det behov for å utarbeide kvalifiserte anslag over lagringspotensialer for CO₂ på norsk sokkel. Oljedirektoratet vil få i oppgave å forestå

dette arbeidet samt ivareta koordinering av arbeidet mot andre aktører.

På bakgrunn av ovennevnte legges det opp til en omfordeling av 400 mill. kroner innenfor gjeldende bevilgning, fra transport og lagring til arbeidet med planlegging og forberedelser til fullskala CO₂-håndtering på Mongstad. Det foreslås det på nåværende tidspunkt ingen netto endring av bevilgningen. Det understrekes at bevilgningsbehovet knyttet til CO₂-håndteringsprosjektene er svært usikkert og at det om nødvendig vil komme tilbake til Stortinget ved endret behov senere i 2009.

CO₂-håndtering på Kårstø

Gassnova har siden januar 2008 arbeidet med å forberede investeringsgrunnlaget for et CO₂-fangstanlegg på Kårstø. Dette er et omfattende arbeid der forskjellige aspekter ved å bygge et fangstanlegg for CO₂ inngår. I dette arbeidet gjenstår nå siste fase, som er anbudskonkurranse om kontrakt for selve byggingen av et fangstanlegg for CO₂.

Gasskraftverket på Kårstø har siden oppstarten høsten 2007 hatt et ujevnt driftsmønster. Store deler av denne tiden har verket ikke gått, og følgelig

har CO₂ utslippene blitt lavere enn forventet. Lave CO₂ utslipp fra gasskraftverket vil imidlertid ikke redusere kostnadene ved å bygge et fullskala fangstanlegg. Dersom gasskraftverket også i årene framover får et ujevnt driftsmønster, vil et fangstanlegg ha en tilsvarende begrenset klimaeffekt.

Regjeringen redegjorde i St. prp. nr 1 (2008-2009) for at gasskraftverkets driftsmønster i tiden framover vil bli vektlagt når investeringsbeslutningen skal tas. På den bakgrunn går Regjeringen inn for å stanse anskaffelsesprosessen til man har et klarere bilde av driftsmønsteret ved gasskraftverket på Kårstø. Dette er i tråd med den faglige tilrådingen fra Gassnova. Regjeringen vil komme tilbake til saken i St. prp. nr. 1 (2009-2010).

På oppdrag fra OED har Gassco levert en kartleggingsstudie over integrasjon mellom gasskraftverket og gassterminalen på Kårstø. En integrasjon vil kunne bidra til å redusere utslippene også fra gassterminalen. Regjeringen går inn for å vurdere en slik integrasjon nærmere og vil gjennomføre en utredning som omfatter tekniske og kommersielle forhold ved en slik integrasjon. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med resultatene fra denne utredningen.

Kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE)

Tabell 3.2 Endring av bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 under kap. 2440 og kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (i mill. kroner):

Kap./post/underpost	Saldert budsjett 2009	Forslag til ny bevilgning for 2009	Endring
<i>Kap. 2440</i>			
30 Investeringer	25 200	25 900	700
50 Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 500	1 122	-378
Sum kap. 2440	26 700	27 022	322
<i>Kap. 5440</i>			
24.1 Driftsinntekter	191 800	148 800	-43 000
24.2 Driftsutgifter	-38 900	-37 400	1 500
24.3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-3 300	-3 000	300
24.4 Avskrivninger	-17 000	-17 500	-500
24.5 Renter av statens kapital	-6 500	-6 700	-200
24 Driftsresultat	126 100	84 200	-41 900
30 Avskrivninger	17 000	17 500	500
80 Renter av statens kapital	6 500	6 700	200
Sum kap. 5440	149 600	108 400	-41 200
Kontantstrømmen til SDØE:			
Innbetalinger	191 800	148 800	-43 000
Utbetalinger	68 900	67 422	-1 478
Netto kontantstrøm fra SDØE	122 900	81 378	-41 522

Anslaget for investeringer under kap. 2440, post 30 er økt med 700 mill. kroner, fra 25 200 mill. kroner til 25 900 mill. kroner. Økningen skyldes en justering av inflasjonsforutsetningen fra 2008 til 2009. Anslagene for enkelte prosjekter som blant annet Troll A, utbygging av Gjøafeltet og pilot for under vannskompresjon på Ormen Lange er økt. Økningen motvirkes av lavere anslag for blant annet prosjekter på Troll Olje og utsatt plan for utbygging og drift for Valemon til 2010.

Anslaget for overføring til Statens petroleumsforsikringsfond under kap. 2440, post 50 er redusert fra 1 500 mill. kroner til 1 250 mill. kroner for 2009. Videre foreslås bevilgningen redusert med 128 mill. kroner som følge av justering for avvik mellom antatt og faktisk premiebesparelse for 2008. Samlet innebærer ovennevnte en reduksjon på 378 mill. kroner.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.1 Driftsinntekter¹ er redusert med 43 000 mill. kroner i forhold til saldert budsjett, fra 191 800 mill. kroner til 148 800 mill. kroner. Endringen skyldes i hovedsak lavere olje- og gassprisforutsetninger. Oljepri-sanslaget for 2009 er nedjustert til 350 kroner per fat sammenliknet med 500 kroner per fat i saldert budsjett. Effekten av redusert prisforutsetning forsterkes av en reduksjon i forventet produksjon på 2 prosent.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.2 Driftsutgifter² er redusert med 1 500 mill. kroner i forhold til saldert budsjett, fra 38 900 mill. kroner til 37 400 mill. kroner. Utgifter knyttet til drift av anlegg forventes å øke på grunn av generelt økt kostnadsnivå og økte kostnader til brønnvedlikehold for flere felt i drift. Dette motvirkes av lavere kostnader for kjøp av gass for videresalg, som Statoil-Hydro gjør i henhold til avsetningsinstruksen, sammenliknet med saldert budsjett, blant annet på grunn av lavere forventet mengde kjøpt gass for leveranse i Europa.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.3 Lete- og feltutviklingskostnader er redusert med 300 mill. kroner, fra 3 300 til 3 000 mill. kroner. Usikkerhet i leteaktivitet for inneværende år har medført noe nedjusterte forventninger sammenliknet med saldert budsjett.

¹ Driftsinntektene består av inntekter fra salg av olje og gass, netto tariffinntekter knyttet til prosessering og transport av olje og gass samt andre inntekter fra utvinningstillatelse med netto overskuddsavtaler i Valhall/Hod og Jotunområdet.

² Driftsutgifter består av netto tariffkostnader for bruk av rørledninger og prosesseringsanlegg, drift av anlegg, kostnader for kjøp av gass for videresalg som StatoilHydro gjør i henhold til avsetningsinstruksen og SDØEs andel av administrasjonskostnadene til StatoilHydro i forbindelse med avsetning av statens gass.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.4 og post 30 Avskrivninger er økt med 500 mill. kroner, fra 17 000 til 17 500 mill. kroner. Endringen skyldes en justering av inflasjonsforutsetningene fra 2008 til 2009. Forventede økte investeringer motvirkes av forventede lavere salgsvolum.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.5 og post 80 Renter av statens kapital er økt med 200 mill. kroner, fra 6 500 til 6 700 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig oppdatering av anslag for statens faste kapital. Driften belastes med renter av statens faste kapital for å ta hensyn til kapitalkostnader. Dette gir et mer korrekt bilde av ressursbruken. Dette er en kalkulatorisk kostnad uten konstantstrømeffekt.

Ovennevnte endringer i underposter medfører at SDØEs anslåtte driftsresultat under kap. 5440, post 24 Driftsresultat foreslås redusert med 41 900 mill. kroner, fra 1261 00 mill. kroner til 84 200 mill. kroner.

Det vises til omtale av økte utgifter på Snøhvit i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2008-2009). Anslagene for investeringer og driftsutgifter for Snøhvit er økt med henholdsvis 300 mill. kroner og 250 mill. kroner for SDØE i forhold til saldert budsjett. Økningen i investeringer på Snøhvit er knyttet til forbedringsprosjekt på feltet. Økning av driftsutgiftene fra saldert budsjett skyldes behov for utvidelse av oppstartsassistanse, økt import av elektrisitet og høyere behov for innleid kompetanse. Prosjektgjennomføringen på Snøhvit går nå bedre enn tidligere forventet.

Det er fremdeles knyttet usikkerhet til anslagene som følge av den generelle usikkerheten knyttet til gjennomføring av planlagte aktiviteter i SDØE-porteføljen gjennom året. I tillegg vil dagens situasjon i finansmarkedene kunne føre til utsettelse og omprioriteringer i investerings- og oppgraderingsprosjekt som er planlagt gjennomført i 2009. Dette kan innebære at de samlede investerings- og driftsutgiftene kan bli mindre enn budsjettet.

Post 90 Lån til Norpipe Oil AS

Norpipe Oil AS eier og driver oljerørledningen fra Ekofisk til Teesside. Staten eier 5 prosent av Norpipe Oil AS. Med bakgrunn i fjerningsforpliktelser og investeringer knyttet til systemintegritet er det udekket kapitalbehov i Norpipe Oil AS og operatøren har uttrykt bekymring med hensyn til kontantstrømsituasjonen for 2009. For å dekke inn kapitalbehovet vil det ikke bli utbetalt utbytte for 2008. Det er opplyst at det allerede i andre kvartal 2009 er et udekket kapitalbehov. Operatøren har derfor foreslått at det i løpet av andre kvartal 2009 etableres

et lån fra aksjonærene med en total ramme på 500 mill. kroner. Gjennom den etablerte aksjonæravtalen fra 1995 fremgår det en finansieringsplikt for aksjonærene der aksjonæravtalen spesifikt adresserer pro rata fordeling av nødvendig lånekapital for å sikre «maintenance, replacement, extension or sound operation of the facilities».

Med en eierandel på 5 prosent, vil dette utgjøre 25 mill. kroner for staten.

Lånet fra aksjonærene er foreslått å skulle være et reservearrangement, og andre finansieringskilder forutsettes benyttet før Norpipe Oil AS trekker på lånerammen fra aksjonærene. Det er per i dag ikke mulig å angi nøyaktig hvor stor del av lånefasiliteten som vil bli benyttet. Partene har foreløpig ikke avtalt hvilken rente som skal benyttes, men vil søke å finne frem til en rente som samsvarer med det som er alminnelig akseptert som rente på lån mellom konsernselskaper.

Petoro er anmodet om å godkjenne at det etableres et lån fra aksjonærene som beskrevet over samt gi sin tilslutning til at det ikke vil bli foreslått utbytte for 2008 og 2009.

Med bakgrunn i ovennevnte foreslås det bevilget 25 mill. kroner for 2009 under posten.

Norsk deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel

Den 22. oktober 1981 inngikk Norge og Island en overenskomst om kontinentalsokkelen mellom Island og Jan Mayen som ble fremlagt for Stortinget i St.prp. nr. 61 (1981-1982). Ved overenskomsten avgrensens kontinentalsokkelen mellom de to land. I overenskomsten bestemmes det også at det skal etableres et særlig samarbeid for så vidt gjelder petroleumsvirksomhet i et nærmere definert område mellom Island og Jan Mayen. I den delen av samarbeidsområdet som ligger på norsk kontinentalsokkel skal Island ha adgang til å delta med en andel på 25 prosent ved utvinning av petroleumsforekomster. I den delen av samarbeidsområdet som ligger på islandsk sokkel skal Norge ha adgang til å delta i petroleumsvirksomheten med en tilsvarende andel, det vil si 25 prosent. For Norges del må retten til deltakelse i islandsk del av samarbeidsområdet eventuelt benyttes ved tildeling.

Den 22. januar utlyste Island første konsesjonsrunde – herunder hele den islandske delen av samarbeidsområdet. Søknadsfristen er 15. mai 2009. Tildelingen planlegges i oktober 2009, eventuelt tidlig i november 2009.

I løpet av inneværende år må det derfor avklares om Norge skal benytte seg av retten til deltakelse på islandsk sokkel. Saken er blant annet omtalt i

St.prp. nr. 43 (2008-2009) «Avtale mellom Norge og Island vedrørende grenseoverskridende hydrokarbonforekomster» som ble fremlagt for Stortinget 12. mars 2009.

Det legges opp til at eventuell deltakelse fra norsk side organiseres så likt som mulig som på norsk sokkel, ved at den norske stat deltar direkte i virksomheten. Norge har en veletablert ordning med direkte statlig deltakelse i petroleumsvirksomheten, der det heleide statlige aksjeselskapet Petoro AS er rettighetshaver i utvinningstillatelser på vegne av statens direkte økonomiske engasjement (SDØE).

Det er ennå ikke avklart konkret hvordan organiseringen av den islandske petroleumsvirksomheten vil bli. Olje- og energidepartementet og Finansdepartementet er i kontakt med islandske myndigheter om dette. Det kan bli nødvendig å foreta visse tilpasninger i forhold til hvordan SDØE-deltakelsen er organisert på norsk sokkel for at den norske statlige deltakelsen skal være i samsvar med islandsk lovgivning. Beslutningen om norsk deltakelse i utvinningstillatelser på islandsk side vil fattes på samme måte som ved beslutning om statlig deltakelse i utvinningstillatelser på norsk sokkel. Oljedirektoratet vil få tilgang til alle søknadene. Etter en vurdering av søknadene vil Oljedirektoratet gi Olje- og energidepartementet sin anbefaling. En endelig beslutning om deltakelse vil fattes av Kongen i Statsråd.

Dersom Norge utøver opsjonen til å delta i petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel, vil staten på linje med de andre deltakerne i hver enkelt utvinningstillatelse måtte inngå forpliktelser til lettevirksomhet i henhold til det arbeidsprogram som pålegges. Dette omfatter blant annet forundersøkelser, havbunns- og borestedsundersøkelser, seismikk, boring av letebrønner med tilhørende aktiviteter samt arbeid og studier frem til en eventuell utbyggingsbeslutning.

Det tilrås at Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til eventuell norsk statlig deltakelse ved leting med videre etter petroleum på islandsk sokkel, jf. forslag til vedtak.

Kap. 2490 NVE Anlegg

Post 24 Driftsresultat

Anslaget for kap. 2490, underpost 24.1 Driftsinntekter foreslås økt med 6 mill. kroner, frå 47 til 53 mill. kroner. Endringen har sammenheng med høyere aktivitet og inntekter enn tidligere antatt.

Tabell 3.3 Endringer under kap. 2490 NVE Anlegg (i 1 000 kr)

Kap./post/ underpost	Beskrivelse	Saldert budsjett 2009	Nytt anslag	Endring
2490	24.1 Driftsinntekter	-47 000	-53 000	-6 000
	24.2 Driftsutgifter	40 200	46 200	6 000
	24.3 Avskrivninger	5 500	5 500	
	24.4 Renter av statens kapital	1 300	1 300	
24	Driftsresultat	0	0	

Anslaget for kap. 2490, underpost 24.2 Driftsutgifter foreslås økt med 6 mill. kroner, fra 40,2 til 46,2 mill. kroner. Endringen har sammenheng med økte materialkostnader og innkjøp av fremmedytelser grunnet økt produksjon.

Ovennevnte endringer i underposter medfører ingen endring i det budsjetterte driftsresultatet for NVE Anlegg under kap. 2490, post 24.

Kap. 4810 Oljedirektoratet

Post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet

Det foreslås å øke bevilgningen med 10,8 mill. kroner, fra 38,1 til 48,9 mill. kroner, jf. omtale og tilsvarende økning under kap. 1810, post 21.

Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Post 40 Flom- og skredforebygging

Det foreslås å øke inntektene med 5,5 mill. kroner, fra 25,75 mill. kroner til 31,25 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1820, post 22. Økningen i inntekter knyttet seg til distriktsandel for sikringsarbeider i Namsos og Bøle i Skien.

Kap. 5582 Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet

Post 70 Bidrag til kulturminnevern

Bevilgningen foreslås økt med 3,4 mill. kroner, fra 6,5 til 9,9 mill. kroner. Anslaget for 2009 er basert på innbetaling fra revisjonssakene for Vinstravassdraget og Selbusjøen.

Kap. 5680 Innskuddskapital i Statnett SF

Post 85 Utbytte

Konsernets realiserte overskudd etter skatt justert for mer-/mindreinntekt etter skatt for 2008 ble på 998 mill. kroner. Justeringen for mer-/mindreinntekt etter skatt utgjør et fratrekk på 519 mill. kroner. For regnskapsåret 2008 er utbyttet fastsatt til 50 pst. av konsernets årsresultat etter skatt justert

for mer-/mindreinntekt, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Olje- og energidepartementet. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen til utbytte fra Statnett SF for regnskapsåret 2008 redusert med 96 mill. kroner, fra 595 til 499 mill. kroner. Vedtak om utbytte fattes på Statnett SFs foretaksmøte i juni 2009.

Kap. 5685 Aksjer i StatoilHydro ASA

Post 85 Utbytte

Staten eier 67 pst. av aksjene i StatoilHydro ASA. Konsernets overskudd for 2008 ble 43 270 mill. kroner. Styret i StatoilHydro ASA bestemte i 2007 at Statoils utbyttepolitikk videreføres for StatoilHydro ASA. Selskapets ambisjon er å utbetale et økende ordinært kontantutbytte målt i kroner per aksje. Selskapet har videre til hensikt å distribuere til sine aksjonærer, gjennom kontantutbytte og tilbakekjøp av egne aksjer, et beløp i størrelsesorden 45 til 50 pst. av konsernets overskudd. I det enkelte år kan imidlertid summen av kontantutbytte og tilbakekjøp utgjøre en høyere eller lavere andel av overskuddet enn 45-50 pst., avhengig av selskapets vurdering av forventet kontantstrømutvikling, investeringsplaner, finansieringsbehov og hensiktsmessig finansiell fleksibilitet. På denne bakgrunn har styret i StatoilHydro ASA foreslått et ordinært utbytte på 4,40 kroner per aksje for regnskapsåret 2008, mot 4,20 kroner per aksje for regnskapsåret 2007. I tillegg har selskapets styre foreslått et ekstraordinært utbytte på 2,85 kroner per aksje for regnskapsåret 2008 mot 4,30 kroner per aksje for regnskapsåret 2007. Totalt utbytte per aksje blir dermed 7,25 kroner per aksje. Utbytte for 2008 utgjør om lag 53 pst. av overskuddet.

Vedtak om utbytte blir fattet på selskapets generalforsamling 19. mai 2009. Den norske stat eier i dag 2 136 393 559 aksjer i StatoilHydro ASA. Totalt utbytte fra statens aksjer i StatoilHydro ASA beløper seg dermed til 15 489 mill. kroner.

På denne bakgrunn nedjusteres bevilgningen til utbytte fra StatoilHydro ASA for regnskapsåret 2008 med 1 451 mill. kroner, fra 16 940 mill. kroner til 15 489 mill. kroner.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009 i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

I

I statsbudsjettet for 2009 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap	Post	Formål	Kroner
20		Statsministerens kontor:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 76 220 000 til kr 78 620 000	2 400 000
21		Statsrådet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 146 600 000 til kr 151 050 000	4 450 000
61		Høyesterett:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 69 083 000 til kr 71 348 000	2 265 000
100		Utenriksdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 554 487 000 til kr 1 556 545 000	2 058 000
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner:	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner, forhøyes med fra kr 1 063 533 000 til kr 1 137 533 000	74 000 000
	71	Finansieringsordningen under EØS-avtalen, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 50 000 000 til kr 34 000 000	16 000 000
	72	EØS-finansieringsordningen, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 900 000 000 til kr 986 000 000	86 000 000
	73	Den norske finansieringsordningen, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 885 000 000 til kr 968 000 000	83 000 000
	74	Bilaterale samarbeidsprogram med Bulgaria og Romania, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 120 000 000 til kr 115 000 000	5 000 000
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 948 761 000 til kr 975 761 000	27 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 13 757 000 til kr 38 757 000	25 000 000
144		Fredskorpset:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 50 000 000 til kr 54 400 000	4 400 000
150		Bistand til Afrika:	
	78	Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 2 843 500 000 til kr 2 858 100 000	14 600 000
151		Bistand til Asia:	
	72	Bistand til Afghanistan, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 500 000 000 til kr 483 200 000	16 800 000
	78	Regionbevilgning for Asia, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 538 600 000 til kr 506 800 000	31 800 000

Kap	Post	Formål	Kroner
153		Bistand til Latin-Amerika:	
	78	Regionbevilgning for Latin-Amerika, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 240 500 000 til kr 235 500 000	5 000 000
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling:	
	72	Demokratistøtte/partier, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 8 000 000 til kr 3 500 000	4 500 000
	77	Uttekslingsordninger gjennom Fredskorpset, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 135 000 000 til kr 140 700 000	5 700 000
161		Næringsutvikling:	
	70	Næringsutvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 309 000 000 til kr 305 962 000	3 038 000
162		Overgangsbistand (gap):	
	70	Overgangsbistand (gap), <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 724 000 000 til kr 721 000 000	3 000 000
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter:	
	71	Humanitær bistand og menneskerettigheter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 2 110 000 000 til kr 2 150 000 000	40 000 000
164		Fred, forsoning og demokrati:	
	70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 770 725 000 til kr 737 025 000	33 700 000
	71	ODA-godkjente land på Balkan, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 575 000 000 til kr 561 400 000	13 600 000
	72	Utvikling og nedrustning, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 73 000 000 til kr 72 000 000	1 000 000
	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 365 000 000 til kr 356 000 000	9 000 000
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 25 000 000 til kr 36 200 000	11 200 000
	70	Ymse tilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 9 795 000 til kr 4 595 000	5 200 000
	71	Internasjonale prosesser og konvensjoner mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 39 000 000 til kr 33 800 000	5 200 000
	72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 248 000 000 til kr 234 000 000	14 000 000
	73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 475 000 000 til kr 1 463 800 000	11 200 000
167		Flyktningiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 002 006 000 til kr 2 266 244 000	264 238 000
168		Kvinner og likestilling:	
	70	Kvinner og likestilling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 300 000 000 til kr 291 000 000	9 000 000
169		Globale helse- og vaksineinitiativ:	
	70	Vaksine og helse, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 370 000 000 til kr 1 375 000 000	5 000 000
	71	Andre helse- og aidstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 190 000 000 til kr 184 000 000	6 000 000
170		FN-organisasjoner mv.:	
	72	FNs barnefond (UNICEF), forhøyes med fra kr 400 000 000 til kr 450 000 000	50 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
	73	Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 145 000 000 til kr 165 000 000	20 000 000
	76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 507 200 000 til kr 1 494 200 000	13 000 000
	79	Ekspertes, juniorekspertes og FN's fredskorps, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 67 000 000 til kr 57 000 000	10 000 000
171		Multilaterale finansinstitusjoner:	
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 810 000 000 til kr 779 000 000	31 000 000
	72	Samfinansiering via finansinstitusjoner, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 462 500 000 til kr 496 500 000	34 000 000
172		Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak:	
	70	Gjeldslette, betalingsbalansestøtte og kapasitetsbygging, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 270 000 000 til kr 260 000 000	10 000 000
200		Kunnskapsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 215 240 000 til kr 215 603 000	363 000
220		Utdanningsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 202 018 000 til kr 205 018 000	3 000 000
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 120 104 000 til kr 116 504 000	3 600 000
225		Tiltak i grunnopplæringen:	
	64	Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere, nedsettes med fra kr 188 379 000 til kr 165 063 000	23 316 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 1 016 411 000 til kr 1 051 411 000	35 000 000
228		Tilskudd til private skoler mv.:	
	71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 091 038 000 til kr 1 093 100 000	2 062 000
	72	Private videregående skoler godkjent etter kap. 6A i privatskoleloven, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 190 472 000 til kr 185 037 000	5 435 000
	74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 15 336 000 til kr 15 385 000	49 000
231		Barnehager:	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 18 120 880 000 til kr 18 066 880 000	54 000 000
	61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 173 000 000 til kr 243 500 000	70 500 000
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 33 000 000 til kr 62 500 000	29 500 000
	65	Skjønnsmidler til barnehager, forhøyes med fra kr 4 938 731 000 til kr 4 942 972 000	4 241 000
252		EUs program for livslang læring:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 187 697 000 til kr 209 557 000	21 860 000
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 58 570 000 til kr 78 570 000	20 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
271		Universiteter:	
	50	Basisfinansiering statlige universiteter, forhøyes med fra kr 7 588 211 000 til kr 7 642 038 000	53 827 000
272		Vitenskapelige høyskoler:	
	50	Basisfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler, forhøyes med fra kr 579 327 000 til kr 582 812 000	3 485 000
	70	Basisfinansiering private vitenskapelige høyskoler, forhøyes med fra kr 102 076 000 til kr 103 068 000	992 000
275		Høyskoler:	
	50	Basisfinansiering statlige høyskoler, forhøyes med fra kr 5 112 563 000 til kr 5 140 258 000	27 695 000
	70	Basisfinansiering private høyskoler, forhøyes med fra kr 290 419 000 til kr 292 337 000	1 918 000
276		Fagskoleutdanning:	
	70	Teknisk fagskoleutdanning, forhøyes med fra kr 317 463 000 til kr 325 615 000	8 152 000
	72	Annen fagskoleutdanning, forhøyes med fra kr 25 814 000 til kr 33 169 000	7 355 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 425 288 000 til kr 547 490 000	122 202 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, forhøyes med fra kr 174 125 000 til kr 197 728 000	23 603 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 120 164 000 til kr 1 220 832 000	100 668 000
324		Scenekunstformål:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 59 624 000 til kr 65 624 000	6 000 000
	70	Nasjonale institusjoner, forhøyes med fra kr 749 154 000 til kr 752 654 000	3 500 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 405 080 000 til kr 408 246 000	3 166 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 887 000 til kr 1 487 000	600 000
329		Arkivformål:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 244 571 000 til kr 248 062 000	3 491 000
334		Film- og medieformål:	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i> , nedsettes med fra kr 19 346 000 til kr 15 846 000	3 500 000
340		Kirkelig administrasjon:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 154 479 000 til kr 167 479 000	13 000 000
341		Presteskabet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 813 604 000 til kr 815 604 000	2 000 000
(NY) 400	70	Ekstraordinært tilskudd til vedlikehold av presteboliger, bevilges med Justisdepartementet:	30 000 000
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 269 176 000 til kr 259 476 000	9 700 000

Kap	Post	Formål	Kroner
410		Tingrettene og lagmannsrettene:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 385 797 000 til kr 1 439 365 000	53 568 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 52 241 000 til kr 58 241 000	6 000 000
413		Jordskiftedomstolene:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 6 558 000 til kr 5 058 000	1 500 000
414		Forliksråd og andre domsutgifter:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 42 576 000 til kr 37 576 000	5 000 000
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 933 785 000 til kr 2 934 885 000	1 100 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 39 854 000 til kr 39 354 000	500 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i> , forhøyes med fra kr 8 167 287 000 til kr 8 195 087 000	27 800 000
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 7 730 000 til kr 17 430 000	9 700 000
445		Den høyere påtalemyndighet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 122 948 000 til kr 124 598 000	1 650 000
450		Sivile vernepliktige:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 77 046 000 til kr 71 831 000	5 215 000
455		Redningstjenesten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 566 865 000 til kr 608 505 000	41 640 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 7 848 000 til kr 11 663 000	3 815 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 55 022 000 til kr 13 382 000	41 640 000
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 758 949 000 til kr 805 699 000	46 750 000
467		Norsk Lovtidend:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 3 853 000 til kr 3 053 000	800 000
470		Fri rettshjelp:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 5 854 000 til kr 4 354 000	1 500 000
	71	Fritt rettsråd, forhøyes med fra kr 177 747 000 til kr 181 747 000	4 000 000
480		Svalbardbudsjettet:	
	50	Tilskudd, forhøyes med fra kr 129 852 000 til kr 132 252 000	2 400 000
502		Valgutgifter:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 42 500 000 til kr 45 500 000	3 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
551		Regional utvikling og nyskaping:	
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling, forhøyes med fra kr 1 314 200 000 til kr 1 344 200 000	30 000 000
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling:	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 407 700 000 til kr 407 200 000	500 000
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 21 500 000 til kr 22 000 000	500 000
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med fra kr 48 501 818 000 til kr 49 405 759 000	903 941 000
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i> , forhøyes med fra kr 1 636 000 000 til kr 1 673 000 000	37 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, nedsettes med fra kr 16 578 827 000 til kr 16 560 427 000	18 400 000
580		Bostøtte:	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 2 887 600 000 til kr 2 953 600 000	66 000 000
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg:	
	60	Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 960 000 000 til kr 697 500 000	262 500 000
	61	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 117 400 000 til kr 85 500 000	31 900 000
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:	
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag, nedsettes med fra kr 1 796 900 000 til kr 1 514 700 000	282 200 000
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 222 113 000 til kr 230 005 000	7 892 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 79 422 000 til kr 73 868 000	5 554 000
	50	Norges forskningsråd, forhøyes med fra kr 105 479 000 til kr 109 479 000	4 000 000
605		Arbeids- og velferdsetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 9 030 974 000 til kr 9 040 119 000	9 145 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 32 562 000 til kr 30 516 000	2 046 000
634		Arbeidsmarkedstiltak:	
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 66 750 000 til kr 64 250 000	2 500 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 6 812 220 000 til kr 6 912 520 000	100 300 000
635		Ventelønn:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 230 000 000 til kr 248 000 000	18 000 000
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 160 970 000 til kr 166 912 000	5 942 000

Kap	Post	Formål	Kroner
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 3 455 840 000 til kr 3 348 361 000	107 479 000
	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet, forhøyes med fra kr 45 725 000 til kr 50 725 000	5 000 000
664		Pensjonstrygden for sjømenn:	
	70	Tilskudd, nedsettes med fra kr 638 000 000 til kr 572 000 000	66 000 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP):	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 1 230 000 000 til kr 1 259 400 000	29 400 000
680		Sametinget:	
	50	Sametinget, forhøyes med fra kr 203 735 000 til kr 206 235 000	2 500 000
690		Utlendingsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 717 363 000 til kr 742 563 000	25 200 000
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, forhøyes med fra kr 2 090 568 000 til kr 2 338 568 000	248 000 000
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse, nedsettes med fra kr 75 400 000 til kr 62 700 000	12 700 000
	60	Vertskommunetilskudd, forhøyes med fra kr 132 200 000 til kr 158 369 000	26 169 000
691		Utlendingsnemnda:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 231 437 000 til kr 221 437 000	10 000 000
700		Helse- og omsorgsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 143 921 000 til kr 153 421 000	9 500 000
(NY)	95	Kapitalinnskudd, bevilges med	100 000
702		Helse- og sosialberedskap:	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 3 416 000 til kr 3 166 000	250 000
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 460 889 000 til kr 466 189 000	5 300 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 16 766 000 til kr 29 166 000	12 400 000
715		Statens strålevern:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 66 825 000 til kr 68 325 000	1 500 000
718		Alkohol og narkotika:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 39 699 000 til kr 63 699 000	24 000 000
	63	Rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 41 956 000 til kr 17 156 000	24 800 000
	70	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 92 850 000 til kr 91 850 000	1 000 000
719		Folkehelse:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i> , nedsettes med fra kr 65 699 000 til kr 63 699 000	2 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
	74	Skolefrukt, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 16 753 000 til kr 15 753 000	1 000 000
720		Helsedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 692 067 000 til kr 719 067 000	27 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 43 511 000 til kr 43 261 000	250 000
721		Statens helsetilsyn:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 75 467 000 til kr 76 467 000	1 000 000
722		Norsk pasientskadeerstatning:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 89 453 000 til kr 94 953 000	5 500 000
723		Pasientskadenemnda:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 30 479 000 til kr 32 779 000	2 300 000
724		Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak:	
	21	Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten, <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 16 572 000 til kr 17 072 000	500 000
	61	Tilskudd til turnustjenesten, nedsettes med fra kr 146 354 000 til kr 140 354 000	6 000 000
	70	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 46 367 000 til kr 50 867 000	4 500 000
725		Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 100 340 000 til kr 103 840 000	3 500 000
726		Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med fra kr 21 239 000 til kr 20 239 000	1 000 000
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 77 224 000 til kr 76 624 000	600 000
728		Forsøk og utvikling mv.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 50 208 000 til kr 61 508 000	11 300 000
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 23 357 000 til kr 25 357 000	2 000 000
732		Regionale helseforetak:	
	21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 8 095 000 til kr 10 595 000	2 500 000
	72	Tilskudd til Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 39 118 080 000 til kr 39 112 080 000	6 000 000
	73	Tilskudd til Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 13 355 191 000 til kr 13 353 091 000	2 100 000
	74	Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 10 187 940 000 til kr 10 186 440 000	1 500 000
	75	Tilskudd til Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 9 139 808 000 til kr 9 138 408 000	1 400 000
	79	Helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 478 048 000 til kr 469 048 000	9 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
742		Kontrollkommisjonene og andre utgifter under psykisk helsevern:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 2 055 000 til kr 12 055 000	10 000 000
743		Statlige stimuleringstiltak for psykisk helse:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 23 015 000 til kr 24 015 000	1 000 000
	62	Tilskudd til psykisk helsearbeid i kommuner, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 94 900 000 til kr 151 000 000	56 100 000
	70	Kompetanse, utredninger og utviklingsarbeid, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 418 162 000 til kr 417 162 000	1 000 000
744		Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede:	
	70	Fagenhet for tvungen omsorg, forhøyes med fra kr 53 741 000 til kr 64 741 000	11 000 000
761		Tilskudd forvaltet av Helsedirektoratet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , nedsettes med fra kr 147 744 000 til kr 142 244 000	5 500 000
	63	Tilskudd til rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 256 578 000 til kr 250 578 000	6 000 000
	70	Frivillig rusmiddelforebyggende arbeid mv., <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 130 544 000 til kr 136 544 000	6 000 000
842		Familievern:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 189 642 000 til kr 191 642 000	2 000 000
844		Kontantstøtte:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 472 000 000 til kr 1 492 000 000	20 000 000
845		Barnetrygd:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 14 590 000 000 til kr 14 720 000 000	130 000 000
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i> , nedsettes med fra kr 13 850 000 til kr 13 350 000	500 000
	72	Tiltak for lesbiske og homofile, nedsettes med fra kr 7 743 000 til kr 7 593 000	150 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 38 093 000 til kr 54 393 000	16 300 000
	64	Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 142 863 000 til kr 192 863 000	50 000 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 50</i> , nedsettes med fra kr 72 856 000 til kr 56 556 000	16 300 000
855		Statlig forvaltning av barnevernet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i> , forhøyes med fra kr 2 851 258 000 til kr 2 961 258 000	110 000 000
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 378 930 000 til kr 381 730 000	2 800 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i> , forhøyes med fra kr 170 619 000 til kr 170 769 000	150 000

Kap	Post	Formål	Kroner
868		Forbrukerombudet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 19 533 000 til kr 19 685 000	152 000
907		Sjøfartsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 298 200 000 til kr 301 200 000	3 000 000
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:	
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 750 000 000 til kr 1 810 000 000	60 000 000
922		Romvirksomhet:	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA), forhøyes med fra kr 126 400 000 til kr 137 500 000	11 100 000
	71	Internasjonal romvirksomhet, forhøyes med fra kr 257 600 000 til kr 278 300 000	20 700 000
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 43 200 000 til kr 46 200 000	3 000 000
(NY)	73	Galileo, bevilges med	19 000 000
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer:	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 61 200 000 til kr 74 200 000	13 000 000
932		Ekstraordinære næringsutviklingstiltak:	
(NY)	70	Næringsfond ved vern av Vefsnavassdraget, bevilges med	150 000 000
950		Forvaltning av statlig eierskap:	
(NY)	90	Ansvarlig lån, Entra Eiendom AS, bevilges med	1 000 000 000
	96	Aksjer, nedsettes med fra kr 720 000 000 til kr 709 800 000	10 200 000
1020		Havforskningsinstituttet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 286 150 000 til kr 296 150 000	10 000 000
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU:	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 23 300 000 til kr 22 300 000	1 000 000
	72	Tilskudd Nofima, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 66 200 000 til kr 67 200 000	1 000 000
1030		Fiskeridirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 327 600 000 til kr 330 400 000	2 800 000
1050		Diverse fiskeriformål:	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 2 140 000 til kr 6 340 000	4 200 000
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 54 000 000 til kr 73 000 000	19 000 000
1062		Kystverket:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i> , forhøyes med fra kr 1 206 920 000 til kr 1 215 120 000	8 200 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 070 000 til kr 95 670 000	91 600 000
1070		Samfunnet Jan Mayen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 31 200 000 til kr 33 800 000	2 600 000
1115		Mattilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 135 311 000 til kr 1 152 111 000	16 800 000

Kap	Post	Formål	Kroner
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:	
	50	Fondsavsetninger, forhøyes med fra kr 915 753 000 til kr 1 115 753 000	200 000 000
1300		Samferdselsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 113 600 000 til kr 115 600 000	2 000 000
1320		Statens vegvesen:	
	35	Vegutbygging i Bjørvika, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 229 000 000 til kr 444 000 000	215 000 000
	72	Kjøp av riksvegferjetjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i> , nedsettes med fra kr 1 776 000 000 til kr 1 755 500 000	20 500 000
1330		Særskilte transporttiltak:	
	70	Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes, forhøyes med fra kr 312 100 000 til kr 319 300 000	7 200 000
1350		Jernbaneverket:	
	23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , forhøyes med fra kr 4 618 900 000 til kr 4 703 400 000	84 500 000
	30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i> , nedsettes med fra kr 3 682 100 000 til kr 3 597 600 000	84 500 000
(NY)	33	Fysisk skille Jernbaneverket – BaneTele AS, <i>kan overføres</i> , bevilges med	15 000 000
1351		Persontransport med tog:	
	60	Kompensasjon for ansvarsoverføring kjøp av persontransport med tog, forhøyes med fra kr 10 200 000 til kr 16 200 000	6 000 000
1370		Posttjenester:	
(NY)	70	Kjøp av post- og banktjenester, bevilges med	518 000 000
1400		Miljøverndepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 184 757 000 til kr 189 757 000	5 000 000
1426		Statens naturoppsyn:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 95 498 000 til kr 97 148 000	1 650 000
	31	Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 50 671 000 til kr 54 521 000	3 850 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 229 326 000 til kr 234 326 000	5 000 000
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 137 881 000 til kr 167 881 000	30 000 000
	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond, forhøyes med fra kr 6 000 000 til kr 23 000 000	17 000 000
	76	Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 13 400 000 til kr 17 400 000	4 000 000
1432		Norsk kulturminnefond:	
	90	Fondskapital, forhøyes med fra kr 200 000 000 til kr 400 000 000	200 000 000
1441		Statens forurensningstilsyn:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 257 376 000 til kr 261 376 000	4 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter, nedsettes med fra kr 13 183 000 til kr 4 276 000	8 907 000
(NY)	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	3 150 000
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 150 028 000 til kr 148 591 000	1 437 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 70 472 000 til kr 57 222 000	13 250 000
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 116 354 000 til kr 117 791 000	1 437 000
1522		Departementenes servicesenter:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 339 366 000 til kr 334 566 000	4 800 000
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet, forhøyes med fra kr 80 512 000 til kr 82 112 000	1 600 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 36 054 000 til kr 50 054 000	14 000 000
1541		Pensjoner av statskassen:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 21 700 000 til kr 21 100 000	600 000
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 8 265 000 000 til kr 7 928 000 000	337 000 000
(NY)	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	70 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 92 000 000 til kr 88 000 000	4 000 000
1543		Arbeidsgiveravgift til folketrygden:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 911 000 000 til kr 745 000 000	166 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 10 000 000 til kr 8 000 000	2 000 000
1544		Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse:	
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 3 400 000 000 til kr 2 200 000 000	1 200 000 000
1546		Yrkesskadeforsikring:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 94 000 000 til kr 74 000 000	20 000 000
1547		Gruppelivsforsikring:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 126 000 000 til kr 140 000 000	14 000 000
1550		Konkurransetilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 80 057 000 til kr 84 557 000	4 500 000
	23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser, forhøyes med fra kr 5 220 000 til kr 8 870 000	3 650 000
1560		Spesielle IKT-tiltak:	
	22	Samordning av IKT-politikken, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 17 463 000 til kr 15 463 000	2 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
1563		IKT-sikkerhet:	
	70	Tilskudd til Norsk senter for informasjonssikring (NORSIS), forhøyes med fra kr 4 176 000 til kr 6 176 000	2 000 000
1570		Datatilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 27 955 000 til kr 32 903 000	4 948 000
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 953 000 000 til kr 1 099 200 000	146 200 000
1581		Eiendommer til kongelige formål:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 53 758 000 til kr 61 558 000	7 800 000
1582		Utvikling av Fornebuområdet:	
(NY)	70	Erstatninger og oppgjør, <i>kan overføres</i> , bevilges med	1 100 000
1583		Utvikling av Pilestredet Park:	
(NY)	30	Investeringer, Pilestredet Park, <i>kan overføres</i> , bevilges med	786 000
1600		Finansdepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 41 000 000 til kr 46 000 000	5 000 000
1602		Kredittilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 247 300 000 til kr 255 300 000	8 000 000
1605		Senter for statlig økonomistyring:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 285 000 000 til kr 285 800 000	800 000
1610		Toll- og avgiftsetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 219 200 000 til kr 1 227 900 000	8 700 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 94 100 000 til kr 91 100 000	3 000 000
1618		Skatteetaten:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 4 126 800 000 til kr 4 082 300 000	44 500 000
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 63 500 000 til kr 108 000 000	44 500 000
1632		Kompensasjon for merverdiavgift:	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 14 450 000 000 til kr 13 800 000 000	650 000 000
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 490 000 000 til kr 1 400 000 000	90 000 000
1634		Statens innkrevingsentral:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 249 800 000 til kr 247 300 000	2 500 000
1700		Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 337 821 000 til kr 312 821 000	25 000 000
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 387 521 000 til kr 417 382 000	29 861 000

Kap	Post	Formål	Kroner
1720		Felles ledelse og kommandoapparat:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 1 917 920 000 til kr 1 799 550 000	118 370 000
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 108 333 000 til kr 110 333 000	2 000 000
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 393 548 000 til kr 2 476 009 000	82 461 000
1731		Hæren:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 275 893 000 til kr 4 384 209 000	108 316 000
1732		Sjøforsvaret:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 093 100 000 til kr 3 114 634 000	21 534 000
1733		Luftforsvaret:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 711 208 000 til kr 3 739 738 000	28 530 000
1734		Heimevernet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 1 009 790 000 til kr 1 009 075 000	715 000
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 938 011 000 til kr 2 962 594 000	24 583 000
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i> , nedsettes med fra kr 889 141 000 til kr 888 738 000	403 000
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 61 000 000 til kr 76 615 000	15 615 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 7 438 676 000 til kr 7 418 676 000	20 000 000
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 348 000 000 til kr 345 700 000	2 300 000
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i> , nedsettes med fra kr 93 000 000 til kr 79 685 000	13 315 000
1790		Kystvakten:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 889 104 000 til kr 878 235 000	10 869 000
1792		Norske styrker i utlandet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 042 542 000 til kr 1 483 420 000	440 878 000
(NY)	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, bevilges med	63 000 000
1795		Kulturelle og allmenntnyttige formål:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 273 709 000 til kr 278 303 000	4 594 000
1800		Olje- og energidepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 34 400 000 til kr 39 100 000	4 700 000

Kap	Post	Formål	Kroner
1810		Oljedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 202 000 000 til kr 209 000 000	7 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 261 800 000 til kr 272 600 000	10 800 000
1811		StatoilHydro ASA:	
(NY)	96	Aksjekjøp, bevilges med	2 162 000 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 367 280 000 til kr 371 280 000	4 000 000
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i> , forhøyes med fra kr 115 800 000 til kr 153 800 000	38 000 000
	60	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i> , forhøyes med fra kr 10 000 000 til kr 28 000 000	18 000 000
(NY)	71	Tilskudd til strømforsyning, <i>kan overføres</i> , bevilges med	33 000 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 13 088 074 000 til kr 10 588 074 000	2 500 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning:	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 4 231 390 000 til kr 4 246 500 000	15 110 000
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 772 377 000 til kr 2 687 900 000	84 477 000
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 437 800 000 til kr 449 300 000	11 500 000
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 847 153 000 til kr 1 379 953 000	467 200 000
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 251 050 000 til kr 255 700 000	4 650 000
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 19 851 084 000 til kr 18 803 784 000	1 047 300 000
2412		Den norske stats husbank:	
	72	Rentestøtte, forhøyes med fra kr 18 000 000 til kr 21 000 000	3 000 000
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 11 198 000 000 til kr 11 082 000 000	116 000 000
2421		Innovasjon Norge:	
	50	Innovasjon – prosjekter, fond, forhøyes med fra kr 546 000 000 til kr 713 000 000	167 000 000
	70	Bedriftsutvikling og administrasjon, forhøyes med fra kr 414 300 000 til kr 426 300 000	12 000 000
(NY)	73	Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft, bevilges med	40 000 000
	90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 25 800 000 000 til kr 35 600 000 000	9 800 000 000
2426		SIVA SF:	
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 245 000 000 til kr 365 000 000	120 000 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:	
	30	Investeringer, forhøyes med fra kr 25 200 000 000 til kr 25 900 000 000	700 000 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

Kap	Post	Formål		Kroner
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond, nedsettes med fra kr 1 500 000 000 til kr 1 122 000 000		378 000 000
(NY) 2445	90	Lån til Norpipe Oil AS, bevilges med Statsbygg:		25 000 000
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-3 227 519 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 582 002 000	
		3 Avskrivninger	594 011 000	
		4 Renter av statens kapital	52 298 000	
		5 Til investeringsformål	900 000 000	
		6 Til reguleringsfondet	-41 248 000	
			<hr/>	
			-140 456 000	
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 367 500 000 til kr 403 500 000		36 000 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 576 287 000 til kr 595 287 000		19 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 241 000 000 til kr 174 000 000		67 000 000
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 100 000 000 til kr 272 000 000		172 000 000
2460		Garanti-instituttet for eksportkreditt:		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, refusjon av driftsutgifter fra risikoavsetningsfond	-59 300 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	59 300 000	
			<hr/>	
			0	
2470		Statens Pensjonskasse:		
	24	Driftsresultat		
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-413 111 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	345 356 000	
		3 Avskrivninger	40 775 000	
		4 Renter av statens kapital	8 333 000	
		5 Til investeringsformål	17 059 000	
		6 Til reguleringsfondet,	-7 000 000	
			<hr/>	
			-8 588 000	
2490		NVE Anlegg:		
	24	Driftsresultat		
		1 Driftsinntekter	-53 000 000	
		2 Driftsutgifter	46 200 000	
		3 Avskrivninger	5 500 000	
		4 Renter av statens kapital	1 300 000	
			<hr/>	
			0	
2530		Foreldrepenger:		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 12 011 500 000 til kr 12 225 500 000		214 000 000
2541		Dagpenger:		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 5 137 100 000 til kr 10 500 000 000		5 362 900 000

Kap	Post	Formål	Kroner
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 320 000 000 til kr 750 000 000	430 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far:	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 2 310 000 000 til kr 2 410 000 000	100 000 000
2650		Sykepenger:	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 28 630 000 000 til kr 29 080 000 000	450 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 640 000 000 til kr 1 720 000 000	80 000 000
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 450 000 000 til kr 510 000 000	60 000 000
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring:	
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 10 072 000 000 til kr 10 510 000 000	438 000 000
2655		Uførhet:	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 18 775 000 000 til kr 19 030 000 000	255 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 29 160 000 000 til kr 29 600 000 000	440 000 000
	72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 042 000 000 til kr 1 820 000 000	222 000 000
	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 160 000 000 til kr 100 000 000	60 000 000
2661		Grunn- og hjelpetønad, hjelpemidler mv.:	
	74	Tilskudd til biler, forhøyes med fra kr 930 000 000 til kr 1 025 000 000	95 000 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler, nedsettes med fra kr 2 967 400 000 til kr 2 930 000 000	37 400 000
2670		Alderdom:	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 40 701 000 000 til kr 40 800 000 000	99 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 63 354 000 000 til kr 63 550 000 000	196 000 000
2690		Diverse utgifter:	
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet, forhøyes med fra kr 155 000 000 til kr 200 000 000	45 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling:	
	70	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1, nedsettes med fra kr 3 762 500 000 til kr 3 532 500 000	230 000 000
2790		Andre helsetiltak:	
	70	Bidrag, lokalt, nedsettes med fra kr 285 000 000 til kr 254 000 000	31 000 000

Inntekter:

Kap	Post	Formål	Kroner
3200		Kunnskapsdepartementet:	
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv., nedsettes med fra kr 3 247 000 til kr 1 610 000	1 637 000
(NY)	49	Salg av fast eiendom, bevilges med	18 300 000
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat:	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner, nedsettes med fra kr 1 498 000 til kr 898 000	600 000
3225		Tiltak i grunnsopplæringen:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med fra kr 118 589 000 til kr 99 368 000	19 221 000
3288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 3 843 000 til kr 4 489 000	646 000
3324		Scenekunstformål:	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m., forhøyes med fra kr 19 900 000 til kr 25 900 000	6 000 000
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål:	
	1	Ymse inntekter, forhøyes med fra kr 7 099 000 til kr 10 265 000	3 166 000
	2	Inntekter ved oppdrag, forhøyes med fra kr 887 000 til kr 1 487 000	600 000
3329		Arkivformål:	
	1	Ymse inntekter, forhøyes med fra kr 1 559 000 til kr 5 050 000	3 491 000
3413		Jordskiftedomstolene:	
	2	Sideutgifter, nedsettes med fra kr 6 632 000 til kr 5 132 000	1 500 000
3462		Tinglysing:	
	1	Gebyrinntekter, borettsregister, nedsettes med fra kr 60 187 000 til kr 54 000 000	6 187 000
	2	Gebyrinntekter, fast eiendom, nedsettes med fra kr 1 087 185 000 til kr 865 000 000	222 185 000
3635		Ventelønn:	
	1	Refusjon statlig virksomhet mv., forhøyes med fra kr 50 000 000 til kr 60 000 000	10 000 000
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 70 220 000 til kr 71 170 000	950 000
3653		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:	
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 103 580 000 til kr 136 683 000	33 103 000
3690		Utlendingsdirektoratet:	
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 1 381 300 000 til kr 1 600 100 000	218 800 000
3715		Statens strålevern:	
	5	Oppdragsinntekter, forhøyes med fra kr 40 117 000 til kr 41 617 000	1 500 000
3732		Regionale helseforetak:	
	86	Driftskreditter, nedsettes med fra kr 1 300 000 000 til kr 400 000 000	900 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
3854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 35 623 000 til kr 66 423 000	30 800 000
3855		Statlig forvaltning av barnevernet:	
	60	Kommunale egenandeler, nedsettes med fra kr 882 990 000 til kr 844 290 000	38 700 000
3904		Brønnøysundregistrene:	
	1	Gebyrinntekter, nedsettes med fra kr 451 300 000 til kr 326 300 000	125 000 000
3928		FoU-prosjekter i næringslivets regi:	
(NY)	70	Tilbakeføring av tilskudd til ulønnet forskningsinnsats, bevilges med	6 600 000
3939		Støtte til skipsbygging:	
(NY)	52	Tilbakeføring fra fond for en begrenset ordning for støtte ved skipskontrak- ter, bevilges med	30 600 000
3950		Forvaltning av statlig eierskap:	
(NY)	70	Tilbakeføring av tilskudd til pensjoner for tidligere Raufossansatte, bevilges med	7 750 000
	96	Salg av aksjer, forhøyes med fra kr 725 000 000 til kr 1 090 000 000	365 000 000
4030		Fiskeridirektoratet:	
	8	Gebyr havbruk, forhøyes med fra kr 10 940 000 til kr 11 940 000	1 000 000
4115		Mattilsynet:	
	2	Driftsinntekter og refusjoner mv., forhøyes med fra kr 1 099 000 til kr 4 899 000	3 800 000
4312		Oslo Lufthavn AS:	
	90	Avdrag på lån, nedsettes med fra kr 388 800 000 til kr 0	388 800 000
4441		Statens forurensningstilsyn:	
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimavoter, nedsettes med fra kr 13 314 000 til kr 4 407 000	8 907 000
	7	Gebyrinntekter (Kvotesystemet), forhøyes med fra kr 7 200 000 til kr 11 200 000	4 000 000
4510		Fylkesmannsembetene:	
	1	Inntekter ved oppdrag, forhøyes med fra kr 149 961 000 til kr 163 984 000	14 023 000
4546		Yrkesskadeforsikring:	
	1	Premieinntekter, forhøyes med fra kr 127 000 000 til kr 135 000 000	8 000 000
4547		Gruppelivsforsikring:	
	1	Premieinntekter, forhøyes med fra kr 47 000 000 til kr 98 000 000	51 000 000
4638		Salg av klimavoter:	
	1	Salgsinntekter, nedsettes med fra kr 2 565 000 000 til kr 1 270 000 000	1 295 000 000
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:	
	47	Salg av eiendom, forhøyes med fra kr 22 000 000 til kr 100 000 000	78 000 000
4792		Norske styrker i utlandet:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 10 124 000 til kr 43 124 000	33 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
4810		Oljedirektoratet:	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, forhøyes med fra kr 38 100 000 til kr 48 900 000	10 800 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	40	Flom- og skredforebygging, forhøyes med fra kr 25 750 000 til kr 31 250 000	5 500 000
5309		Tilfeldige inntekter:	
	29	Ymse, forhøyes med fra kr 535 233 000 til kr 930 520 000	395 287 000
5310		Statens lånekasse for utdanning:	
	29	Termingebyr, forhøyes med fra kr 28 900 000 til kr 30 300 000	1 400 000
	89	Purregebyrer, forhøyes med fra kr 96 200 000 til kr 97 900 000	1 700 000
	90	Avdrag og renter, nedsettes med fra kr 10 955 500 000 til kr 9 212 400 000	1 743 100 000
	93	Omgjøring av studielån til stipend, nedsettes med fra kr 4 158 700 000 til kr 3 967 300 000	191 400 000
5312		Den norske stats husbank:	
	90	Avdrag, nedsettes med fra kr 9 191 300 000 til kr 8 239 000 000	952 300 000
5325		Innovasjon Norge:	
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning, nedsettes med fra kr 5 000 000 til kr 2 200 000	2 800 000
	70	Låne- og garantiprovisjoner, forhøyes med fra kr 37 000 000 til kr 38 200 000	1 200 000
	90	Avdrag på utestående fordringer, forhøyes med fra kr 26 100 000 000 til kr 35 100 000 000	9 000 000 000
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter,	148 800 000 000
		2 Driftsutgifter,	-37 400 000 000
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter,	-3 000 000 000
		4 Avskrivninger,	-17 500 000 000
		5 Renter av statens kapital,	-6 700 000 000
			<hr/> 84 200 000 000
	30	Avskrivninger, forhøyes med fra kr 17 000 000 000 til kr 17 500 000 000	500 000 000
	80	Renter av statens kapital, forhøyes med fra kr 6 500 000 000 til kr 6 700 000 000	200 000 000
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift:	
	30	Avskrivninger, nedsettes med fra kr 652 562 000 til kr 647 173 000	5 389 000
5541		Avgift på elektrisk kraft:	
	70	Forbruksavgift, nedsettes med fra kr 6 574 000 000 til kr 6 572 000 000	2 000 000
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall:	
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall, nedsettes med fra kr 715 000 000 til kr 625 000 000	90 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
5565		Dokumentavgift:	
	70	Avgift, nedsettes med fra kr 6 390 000 000 til kr 6 360 000 000	30 000 000
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet:	
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene, forhøyes med fra kr 245 500 000 til kr 253 500 000	8 000 000
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet:	
	70	Bidrag til kulturminnevern, forhøyes med fra kr 6 500 000 til kr 9 900 000	3 400 000
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift:	
	80	Renter av statens faste kapital, forhøyes med fra kr 55 822 000 til kr 64 155 000	8 333 000
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:	
(NY)	89	Garantiprovisjon, bevilges med	30 000 000
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 1 223 000 000 til kr 906 000 000	317 000 000
5610		Renter av lån til Nofima AS:	
(NY)	80	Renter, bevilges med	4 471 000
5611		Aksjer i NSB AS:	
	85	Utbytte, nedsettes med fra kr 221 000 000 til kr 14 000 000	207 000 000
5615		Renter fra Den norske stats husbank:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 5 150 300 000 til kr 4 585 000 000	565 300 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 6 763 305 000 til kr 5 132 905 000	1 630 400 000
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge:	
	80	Renter på lån fra statskassen, nedsettes med fra kr 560 000 000 til kr 360 000 000	200 000 000
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen, nedsettes med fra kr 1 000 000 til kr 800 000	200 000
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen, forhøyes med fra kr 15 000 000 til kr 22 200 000	7 200 000
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa, forhøyes med fra kr 3 000 000 til kr 3 700 000	700 000
5652		Innskuddskapital i Statskog SF:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 5 000 000 til kr 13 400 000	8 400 000
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning:	
	85	Utbytte, nedsettes med fra kr 17 184 000 000 til kr 10 983 700 000	6 200 300 000
5680		Innskuddskapital i Statnett SF:	
	85	Utbytte, nedsettes med fra kr 595 000 000 til kr 499 000 000	96 000 000
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA:	
	85	Utbytte, nedsettes med fra kr 16 940 000 000 til kr 15 489 000 000	1 451 000 000
5701		Diverse inntekter:	
	2	Diverse inntekter, forhøyes med fra kr 175 000 000 til kr 225 000 000	50 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
	73	Refusjon fra bidragspliktige, nedsettes med fra kr 495 000 000 til kr 410 000 000	85 000 000
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:	
	2	Dividende, forhøyes med fra kr 100 000 000 til kr 190 000 000	90 000 000
5705		Refusjon av dagpenger:	
	1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs, forhøyes med fra kr 15 000 000 til kr 45 000 000	30 000 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakt)

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2009 kan foreta utbetalinger til Garanti-instituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under byggelånsgarantiordningen overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 600 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti-instituttet for eksportkreditt, post 91 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – bygge-lånsgarantiordning.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Justis- og politidepartementet i 2009 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelser	Samlet ramme
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	
	01	Driftsutgifter	118 mill. kroner

2. Miljøverndepartementet i 2009 kan bestille materiell og lignende utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelser	Samlet ramme
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Oppryddingstiltak	50,0 mill. kroner

3. Kunnskapsdepartementet i 2009 kan gi Lånekassen fullmakt til å inngå avtaler om leveranser til å gjennomføre moderniseringen i Statens lånekasse for utdanning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold. Fullmakten gjelder innenfor en samlet kostnadsramme for prosjektet på 765 mill. kroner.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	3 084,25 mill. kroner

V

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2009 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om:

1. Nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 1,4 mrd. kroner.
2. Nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3,5 mrd. kroner.

VI

Fjerning av vraket av krysseren »Murmansk

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2009 kan forplikte staten innenfor en kostnadsramme på 328 mill. kroner til fjerning av vraket av krysseren »Murmansk».

VII

Forpliktelser knyttet til petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØE sin forholdsmessige andel utgjør 1,5 mrd. kroner, knyttet til eventuell norsk statlig deltakelse ved leting med videre etter petroleum på islandsk sokkel.

VIII

Kostnadsrammer

Stortinget samtykker i at kostnadsrammen for:

1. Rehabilitering av Sæterhytten settes til 29,4 mill. kroner.
2. Nytt sentralbygg i Sogndal, Høgskolen i Sogn og Fjordane settes til 348,3 mill. kroner.

3. Høgskolen i Vestfold økes med 8 mill. kroner, fra 760,7 mill. kroner til 768,7 mill. kroner.

Andre fullmakter

IX

Aksjer og kapitalinnskudd

Stortinget samtykker i at:

1. Kunnskapsdepartementet i 2009 kan gi Meteorologisk institutt fullmakt til å kjøpe aksjer i CI-ENS AS for 15 000 kroner.
2. Landbruks- og matdepartementet i 2009 kan gi Bioforsk fullmakt til å:
  - a) kjøpe Nofima Mat og Nofima Marin sine aksjeandeler i Instrumenttjenesten AS for 913 300 kroner.
  - b) gå inn med et kapitalinnskudd på 80 000 kroner, tilsvarende 40 pst eierandel, i datterselskapet »ITAS 1».

X

Fullmakt til vederlagsfri overdragelse av eiendom

Stortinget samtykker i at:

Kultur- og kirke departementet i 2009 kan overdra eiendommen gnr. 7, bnr. 102 i Sør-Varanger kommune vederlagsfritt til Tana og Varanger museumsida.

XI

Driftstilskudd

Stortinget samtykker i at:

Helse- og omsorgsdepartementet i 2009 kan gi de regionale helseforetakene inntil 7,3 mrd. kroner i driftskreditt, men slik at utestående lån ved utgangen av 2009 ikke skal overstige 6,9 mrd. kroner.

XII

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet:

1. «*kan overføres*» tilføyes bevilgningen under kapitel 722 Norsk pasientskadeerstatning, post 71 Særskilte tilskudd, i statsbudsjettet for 2009.

2. «*kan overføres*» tilføyes bevilgningen under kap. 1115 Mattilsynet, post 23 Særskilte prosjekt, i statsbudsjettet for 2009.
  3. «*kan overføres*» tilføyes bevilgningen under kap. 1301 Forskning og utvikling mv., post 72 Tilskudd til miljøvennlig transport, Transnova-prosjektet, i statsbudsjettet for 2009.
-

Vedlegg 1**Endringer etter saldert budsjett***Utgifter*

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1	51	H.M. Kongen og H.M. Dronningen Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	15 683	-	12 600	-	28 283
		Sum endringer Det kongelige hus		-	12 600	-	
20	1	Statsministerens kontor Driftsutgifter	76 220	-	-	2 400	78 620
21	1	Statsrådet Driftsutgifter	146 600	-	-	4 450	151 050
		Sum endringer Regjering		-	-	6 850	
61	1	Høyesterett Driftsutgifter	69 083	-	-	2 265	71 348
		Sum endringer Høyesterett		-	-	2 265	
100	1	Utenriksdepartementet Driftsutgifter	1 554 487	-	-	2 058	1 556 545
116	70	Deltaking i internasjonale organisasjoner Tilskudd til internasjonale organisasjoner	1 063 533	-	-	74 000	1 137 533
	71	Finansieringsordningen under EØS-avtalen	50 000	-	-	-16 000	34 000
	72	EØS-finansieringsordningen	900 000	-	-	86 000	986 000
	73	Den norske finansieringsordningen	885 000	-	-	83 000	968 000
	74	Bilaterale samarbeidsprogram med Bulgaria og Romania	120 000	-	-	-5 000	115 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen					
	1	Driftsutgifter	948 761	-	-	27 000	975 761
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	13 757	-	-	25 000	38 757
144		Fredskorpset					
	1	Driftsutgifter	50 000	-	-	4 400	54 400
150		Bistand til Afrika					
	78	Regionbevilgning for Afrika	2 843 500	-	-	14 600	2 858 100
151		Bistand til Asia					
	72	Bistand til Afghanistan	500 000	-	-	-16 800	483 200
	78	Regionbevilgning for Asia	538 600	-	-	-31 800	506 800
153		Bistand til Latin-Amerika					
	78	Regionbevilgning for Latin-Amerika	240 500	-	-	-5 000	235 500
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling					
	72	Demokratistøtte/partier	8 000	-	-	-4 500	3 500
	77	Utvexlingsordninger gjennom Fredskorpset	135 000	-	-	5 700	140 700
161		Næringsutvikling					
	70	Næringsutvikling	309 000	-	-	-3 038	305 962
162		Overgangsbestand (gap)					
	70	Overgangsbestand (gap)	724 000	-	-	-3 000	721 000
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter					
	71	Humanitær bistand og menneskerettigheter	2 110 000	-	-	40 000	2 150 000
164		Fred, forsoning og demokrati					
	70	Fred, forsoning og demokratitiltak	770 725	-	-	-33 700	737 025
	71	ODA-godkjente land på Balkan	575 000	-	-	-13 600	561 400
	72	Utvikling og nedrustning	73 000	-	-	-1 000	72 000
	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land	365 000	-	-	-9 000	356 000
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.					
	1	Driftsutgifter	25 000	-	-	11 200	36 200
	70	Ymse tilskudd	9 795	-	-	-5 200	4 595
	71	Internasjonale prosesser og konvensjoner mv.	39 000	-	-	-5 200	33 800
	72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling	248 000	-	-	-14 000	234 000
	73	Klima- og skogsatsingen	1 475 000	-	-	-11 200	1 463 800

1 000 kroner

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

1 000 kroner							
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
167		Flyktningstiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)					
168	21	Spesielle driftsutgifter	2 002 006	-	-	264 238	2 266 244
169	70	Kvinner og likestilling	300 000	-	-	-9 000	291 000
	70	Globale helse- og vaksineinitiativ					
	70	Vaksine og helse	1 370 000	-	-	5 000	1 375 000
	71	Andre helse- og aidstiltak	190 000	-	-	-6 000	184 000
170		FN-organisasjoner mv.					
	72	FNs barnefond (UNICEF)	400 000	-	-	50 000	450 000
	73	Verdens matvareprogram (WFP)	145 000	-	-	20 000	165 000
	76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv.	1 507 200	-	-	-13 000	1 494 200
171	79	Ekspert, juniorekspert og FN's fredskorps	67 000	-	-	-10 000	57 000
		Multilaterale finansinstitusjoner					
	70	Verdensbanken	810 000	-	-	-31 000	779 000
	72	Samfinansiering via finansinstitusjoner	462 500	-	-	34 000	496 500
172	70	Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak					
		Gjeldslette, betalingsbalansestøtte og kapasitetsbygging	270 000	-	-	-10 000	260 000
		Sum endringer Utenriksdepartementet				489 158	
200		Kunnskapsdepartementet					
220	1	Driftsutgifter	215 240	-	-	363	215 603
		Utdanningsdirektoratet					
222	1	Driftsutgifter	202 018	-	-	3 000	205 018
225	1	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat					
		Driftsutgifter	120 104	-	-	-3 600	116 504
		Tiltak i grunnskolen					
	64	Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere	188 379	-	-	-23 316	165 063
	70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov	8 698	-	10 000	-	18 698
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen					
	21	Spesielle driftsutgifter	1 016 411	-	-	35 000	1 051 411

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
228		Tilskudd til private skoler mv.					
	71	Private videregående skoler	1 091 038	-	-	2 062	1 093 100
	72	Private videregående skoler godkjent etter kap. 6A i privatskoleloven	190 472	-	-	-5 435	185 037
	74	Private videregående skoler i utlandet	15 336	-	-	49	15 385
231		Barnehager					
	60	Driftstilskudd til barnehager	18 120 880	-	-	-54 000	18 066 880
	61	Investeringsstilskudd	173 000	-	-	70 500	243 500
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler	33 000	-	-	29 500	62 500
	65	Skjønnsmidler til barnehager	4 938 731	-	-	4 241	4 942 972
252		EUs program for livslang læring					
	70	Tilskudd	187 697	-	-	21 860	209 557
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet					
	21	Spesielle driftsutgifter	38 570	-	20 000	20 000	78 570
270		Studium i utlandet og sosiale formål for studenter					
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	220 816	-	75 000	-	295 816
271		Universiteter					
	50	Basisfinansiering statlige universiteter	7 388 211	-	200 000	53 827	7 642 038
272		Vitenskapelige høyskoler					
	50	Basisfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	579 327	-	-	3 485	582 812
	70	Basisfinansiering private vitenskapelige høyskoler	102 076	-	-	992	103 068
275		Høyskoler					
	50	Basisfinansiering statlige høyskoler	5 112 563	-	-	27 695	5 140 258
	70	Basisfinansiering private høyskoler	290 419	-	-	1 918	292 337
276		Fagskoleutdanning					
	70	Teknisk fagskoleutdanning	317 463	-	-	8 152	325 615
	72	Annen fagskoleutdanning	25 814	-	-	7 355	33 169
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler					
	1	Driftsutgifter	402 288	-	23 000	122 202	547 490
283		Meteorologiformål					
	50	Meteorologisk institutt	231 431	-	40 000	-	271 431

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
285		Norges forskningsråd					
	52	Forskningsformål	1 184 345	-	87 500	-	1 271 845
288		Internasjonale samarbeidstiltak					
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	174 125	-	-	23 603	197 728
	73	EUs rammeprogram for forskning	1 120 164	-	-	100 668	1 220 832
		Sum endringer Kunnskapsdepartementet		-	455 500	450 121	
315		Frivillighetsformål					
	81	Idrettsanlegg	-	-	250 000	-	250 000
320		Allmenne kulturformål					
	72	Lokale og regionale kulturbygg	-	-	70 000	-	70 000
	73	Nasjonale kulturbygg	141 767	-	8 350	-	150 117
324		Scenekunstformål					
	21	Spesielle driftsutgifter	59 624	-	-	6 000	65 624
	70	Nasjonale institusjoner	749 154	-	-	3 500	752 654
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål					
	1	Driftsutgifter	405 080	-	-	3 166	408 246
	21	Spesielle driftsutgifter	887	-	-	600	1 487
329		Arkivformål					
	1	Driftsutgifter	244 571	-	-	3 491	248 062
334		Film- og medieformål					
	71	Filmtiltak m.m.	19 346	-	-	-3 500	15 846
340		Kirkelig administrasjon					
	1	Driftsutgifter	154 479	-	-	13 000	167 479
	70	Demokratireformen	-	68 000	-	-	68 000
341		Presteskapet					
	1	Driftsutgifter	813 604	-	-	2 000	815 604
	70	Ekstraordinært tilskudd til vedlikehold av presteboliger	-	-	-	30 000	30 000
		Sum endringer Kultur- og kirke departementet		68 000	328 350	58 257	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08- 09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposi- sjonen	Status etter endringen
400		Justisdepartementet					
	1	Driftsutgifter	269 176	-	-	-9 700	259 476
410		Tingrettene og lagmannsrettene					
	1	Driftsutgifter	1 375 797	-	10 000	53 568	1 439 365
	21	Spesielle driftsutgifter	52 241	-	-	6 000	58 241
413		Jordskiftedomstolene					
	21	Spesielle driftsutgifter	6 558	-	-	-1 500	5 058
414		Forlikråd og andre domsutgifter					
	21	Spesielle driftsutgifter	42 576	-	-	-5 000	37 576
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning					
	1	Driftsutgifter	2 933 785	-	-	1 100	2 934 885
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	19 854	-	20 000	-500	39 354
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten					
	1	Driftsutgifter	7 978 287	-	189 000	27 800	8 195 087
	70	Tilskudd	7 730	-	-	9 700	17 430
441		Oslo politidistrikt					
	1	Driftsutgifter	1 614 601	-	53 000	-	1 667 601
445		Den høyere påtalemyndighet					
	1	Driftsutgifter	122 948	-	-	1 650	124 598
450		Sivile vernepliktige					
	1	Driftsutgifter	77 046	-	-	-5 215	71 831
455		Redningstjenesten					
	1	Driftsutgifter	566 865	-	-	41 640	608 505
	21	Spesielle driftsutgifter	7 848	-	-	3 815	11 663
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	55 022	-	-	-41 640	13 382
462		Tinglysing					
	1	Driftsutgifter	180 811	-	10 000	-	190 811
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.					
	1	Driftsutgifter	758 949	-	-	46 750	805 699
467		Norsk Lovtidend					
	1	Driftsutgifter	3 853	-	-	-800	3 053

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

1 000 kroner							
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09, Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
470		Fri rettshjelp					
	1	Driftsutgifter	5 854	-	-	-1 500	4 354
	71	Fritt rettsråd	177 747	-	-	4 000	181 747
480		Svalbardbudsjettet					
	50	Tilskudd	129 852	-	-	2 400	132 252
	Sum endringer Justis- og politidepartementet			-	282 000	132 568	
502		Valgutgifter					
	1	Driftsutgifter	42 500	-	-	3 000	45 500
551		Regional utvikling og nyskaping					
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 314 200	-	-	30 000	1 344 200
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling					
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	407 700	-	-	-500	407 200
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling					
	1	Driftsutgifter	21 500	-	-	500	22 000
571		Rammetilskudd til kommuner					
	60	Innbyggertilskudd	46 531 818	-	1 970 000	903 941	49 405 759
	64	Skjønnstilskudd	1 636 000	-	-	37 000	1 673 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner					
	60	Innbyggertilskudd	15 963 827	-	615 000	-18 400	16 560 427
576		Vedlikehold og rehabilitering					
	60	Tilskudd til vedlikehold og rehabilitering i kommuner og fylkeskommuner	-	-	4 000 000	-	4 000 000
580		Bostøtte					
	70	Bostøtte	2 887 600	-	-	66 000	2 953 600
581		Bolig- og bomiljøtiltak					
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleiebøliger	658 600	-	250 000	-	908 600
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg					
	60	Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg	930 000	-	30 000	-262 500	697 500
	61	Rentekompensasjon – kirkebygg	105 400	-	12 000	-31 900	85 500

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser					
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 796 900	-	-	-282 200	1 514 700
	64	Investeringsstilskudd	279 400	-	156 600	-	436 000
		Sum endringer Kommunal- og regionaldepartementet		-	7 033 600	444 941	
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	219 113	3 000	-	7 892	230 005
601		Utrekningsvirksomhet, forskning m.m.					
	21	Spesielle driftsutgifter	79 422	-	-	-5 554	73 868
	50	Norges forskningsråd	105 479	-	-	4 000	109 479
605		Arbeids- og velferdsetaten					
	1	Driftsutgifter	8 164 974	710 000	156 000	9 145	9 040 119
	21	Spesielle driftsutgifter	32 562	-	-	-2 046	30 516
634		Arbeidsmarkedsiltak					
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv.	66 750	-	-	-2 500	64 250
	76	Tiltak for arbeidssøkere	6 162 220	-	650 000	100 300	6 912 520
635		Ventelønn					
	1	Driftsutgifter	230 000	-	-	18 000	248 000
640		Arbeidstilsynet					
	1	Driftsutgifter	409 200	-	5 000	-	414 200
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet					
	1	Driftsutgifter	160 970	-	-	5 942	166 912
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere					
	60	Integreringstilskudd	3 455 840	-	-	-107 479	3 348 361
	62	Kommunale innvandrertiltak	83 520	-	15 000	-	98 520
	71	Tilskudd til innvandrereorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	45 725	-	-	5 000	50 725
664		Pensjonstrygden for sjømenn					
	70	Tilskudd	638 000	-	-	-66 000	572 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)					
	70	Tilskudd	1 230 000	-	-	29 400	1 259 400

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
680		Sametinget					
	50	Sametinget	203 735	-	-	2 500	206 235
690		Utlendingsdirektoratet					
	1	Driftsutgifter	717 363	-	-	25 200	742 563
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	2 060 568	-	30 000	248 000	2 338 568
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	75 400	-	-	-12 700	62 700
	60	Vertskommunetilskudd	132 200	-	-	26 169	158 369
691		Utlendingsnemnda					
	1	Driftsutgifter	231 437	-	-	-10 000	221 437
		Sum endringer Arbeids- og inkluderingsdepartementet		713 000	856 000	275 269	
700		Helse- og omsorgsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	143 921	-	-	9 500	153 421
	95	Kapitalinnskudd	-	-	-	100	100
702		Helse- og sosialberedskap					
	70	Tilskudd	3 416	-	-	-250	3 166
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt					
	1	Driftsutgifter	460 889	-	-	5 300	466 189
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	16 766	-	-	12 400	29 166
715		Statens strålevern					
	1	Driftsutgifter	66 825	-	-	1 500	68 325
718		Alkohol og narkotika					
	21	Spesielle driftsutgifter	39 699	-	-	24 000	63 699
	63	Rusmiddeltiltak	41 956	-	-	-24 800	17 156
	70	Frivillig arbeid mv.	92 850	-	-	-1 000	91 850
719		Folkehelse					
	21	Spesielle driftsutgifter	65 699	-	-	-2 000	63 699
	74	Skolefrukt	16 753	-	-	-1 000	15 753
720		Helsedirektoratet					
	1	Driftsutgifter	692 067	-	-	27 000	719 067
	21	Spesielle driftsutgifter	43 511	-	-	-250	43 261

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
721	1	Statens helsestilsyn					
		Driftsutgifter	75 467	-	-	1 000	76 467
722	1	Norsk pasientskadeerstatning					
		Driftsutgifter	89 453	-	-	5 500	94 953
723	1	Pasientskadenemnda					
		Driftsutgifter	30 479	-	-	2 300	32 779
724	21	Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak					
		Forsøk og utvikling i primærhelsestjenesten	16 572	-	-	500	17 072
	61	Tilskudd til turnusstjenesten	146 354	-	-	-6 000	140 354
	70	Andre tilskudd	46 367	-	-	4 500	50 867
725	1	Nasjonalt kunnskapssenter for helsestjenesten					
		Driftsutgifter	100 340	-	-	3 500	103 840
726	21	Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige					
		Spesielle driftsutgifter	21 239	-	-	-1 000	20 239
	70	Tilskudd	77 224	-	-	-600	76 624
728	21	Forsøk og utvikling mv.					
		Spesielle driftsutgifter	50 208	-	-	11 300	61 508
	70	Tilskudd	23 357	-	-	2 000	25 357
732	21	Regionale helseforetak					
		Forsøk og utvikling i sykehussektoren	8 095	-	-	2 500	10 595
	72	Tilskudd til Helse Sør-Øst RHF	38 578 080	-	540 000	-6 000	39 112 080
	73	Tilskudd til Helse Vest RHF	13 167 191	-	188 000	-2 100	13 353 091
	74	Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF	10 043 940	-	144 000	-1 500	10 186 440
	75	Tilskudd til Helse Nord RHF	9 011 808	-	128 000	-1 400	9 138 408
	79	Helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte	478 048	-	-	-9 000	469 048
742		Kontrollkomisjonene og andre utgifter under psykisk helsevern					
	70	Tilskudd	2 055	-	-	10 000	12 055
743	21	Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse					
		Spesielle driftsutgifter	23 015	-	-	1 000	24 015
	62	Tilskudd til psykisk helsearbeid i kommuner	94 900	-	-	56 100	151 000
	70	Kompetanse, utredninger og utviklingsarbeid	418 162	-	-	-1 000	417 162

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

1 000 kroner							
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
744	70	Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede	53 741	-	-	11 000	64 741
761	21	Fagenhet for tvungen omsorg	147 744	-	-	-5 500	142 244
	63	Tilskudd forvaltet av Helsedirektoratet	256 578	-	-	-6 000	250 578
	70	Spesielle driftsutgifter	130 544	-	-	6 000	136 544
		Tilskudd til rusmiddeltiltak					
		Frivillig rusmiddelforebyggende arbeid mv.					
		Sum endringer Helse- og omsorgsdepartementet		-	1 000 000	127 600	
842		Familievern					
844	1	Driftsutgifter	189 642	-	-	2 000	191 642
		Kontantstøtte					
845	70	Tilskudd	1 472 000	-	-	20 000	1 492 000
		Barnetrygd					
	70	Tilskudd	14 590 000	-	-	130 000	14 720 000
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.					
	21	Spesielle driftsutgifter	13 850	-	-	-500	13 350
	72	Tiltak for lesbiske og homofile	7 743	-	-	-150	7 593
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet					
	21	Spesielle driftsutgifter	38 093	-	-	16 300	54 393
855		Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger					
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv.	142 863	-	-	50 000	192 863
	1	Statlig forvaltning av barnevernet	72 856	-	-	-16 300	56 556
856		Driftsutgifter					
	1	Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	2 851 258	-	-	110 000	2 961 258
858		Driftsutgifter					
	1	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	378 930	-	-	2 800	381 730
868		Driftsutgifter					
	1	Forbrukerbudjet	170 619	-	-	150	170 769
	1	Driftsutgifter	19 533	-	-	152	19 685
		Sum endringer Barne- og likestillingsdepartementet		-	-	314 452	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
907		Sjøfartsdirektoratet					
	1	Driftsutgifter	298 200	-	-	3 000	301 200
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk					
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	1 750 000	-	-	60 000	1 810 000
920		Norges forskningsråd					
	50	Tilskudd	1 233 300	-	87 500	-	1 320 800
922		Romvirksomhet					
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	126 400	-	-	11 100	137 500
	71	Internasjonal romvirksomhet	257 600	-	-	20 700	278 300
	72	Nasjonale følgemidler	43 200	-	-	3 000	46 200
	73	Galileo	-	-	-	19 000	19 000
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer					
	70	Tilskudd	61 200	-	-	13 000	74 200
932		Ekstraordinære næringsutviklingstiltak					
	70	Næringsfond ved vern av Vefsnavassdraget	-	-	-	150 000	150 000
950		Forvaltning av statlig eierskap					
	90	Ansvarlig lån, Entra Eiendom AS	-	-	-	1 000 000	1 000 000
	95	Aksjekapital Argentum AS	-	-	2 000 000	-	2 000 000
	96	Aksjer	-	720 000	-	-10 200	709 800
		Sum endringer Nærings- og handelsdepartementet		720 000	2 087 500	1 269 600	
1020		Havforskningsinstituttet					
	1	Driftsutgifter	286 150	-	-	10 000	296 150
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	-	-	38 000	-	38 000
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU					
	71	Tilskudd til utviklingstiltak	23 300	-	-	-1 000	22 300
	72	Tilskudd Nofima	66 200	-	-	1 000	67 200
1030		Fiskeridirektoratet					
	1	Driftsutgifter	327 600	-	-	2 800	330 400

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

1 000 kroner							
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09, Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1050		Diverse fiskeriformål					
	74	Erstatninger	2 140	-	-	4 200	6 340
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	54 000	-	-	19 000	73 000
1062		Kystverket					
	1	Driftsutgifter	1 186 920	-	20 000	8 200	1 215 120
	21	Spesielle driftsutgifter	4 070	-	-	91 600	95 670
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	398 100	-	80 000	-	478 100
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	47 400	-	50 000	-	97 400
1070		Samfunnet Jan Mayen					
	1	Driftsutgifter	31 200	-	-	2 600	33 800
		Sum endringer Fiskeri- og kystdepartementet		-	188 000	138 400	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet					
	51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bi- oforsk	61 227	-	33 000	-	94 227
1115		Mattilsynet					
	1	Driftsutgifter	1 135 311	-	-	16 800	1 152 111
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket					
	71	Tilskudd til verdiskapningstiltak i skogbruket	49 985	-	70 000	-	119 985
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.					
	50	Fondsavsetninger	915 753	-	-	200 000	1 115 753
		Sum endringer Landbruks- og matdepartementet		-	103 000	216 800	
1300		Samferdselsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	113 600	-	-	2 000	115 600
1301		Forskning og utvikling mv.					
	72	Tilskudd til miljøvennlig transport, Transnova-prosjektet	50 000	-	50 000	-	100 000
1310		Flytransport					
	70	Kjøp av innenlandske flyruter	519 900	54 400	-	-	574 300

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1320		Statens vegvesen					
	23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m.	7 749 500	-	810 000	-	8 559 500
	30	Riksveginvesteringer	6 440 900	-	1 430 000	-	7 870 900
	31	Rassikring	442 500	-	60 000	-	502 500
	35	Vegutbygging i Bjørvika	229 000	-	-	215 000	444 000
	72	Kjøp av riksvegerferjetjenester	1 776 000	-	-	-20 500	1 755 500
1330		Særskilte transporttiltak					
	70	Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes	312 100	-	-	7 200	319 300
1350		Jernbaneverket					
	23	Drift og vedlikehold	3 800 900	-	818 000	84 500	4 703 400
	30	Investeringer i linjen	3 199 100	-	483 000	-84 500	3 597 600
	33	Fysisk skille Jernbaneverket – BaneTele AS	-	-	-	15 000	15 000
1351		Persontransport med tog					
	60	Kompensasjon for ansvarsoverføring kjøp av persontransport med tog	10 200	-	-	6 000	16 200
1370		Posttjenester					
	70	Kjøp av post- og banktjenester	-	-	-	518 000	518 000
		Sum endringer Samferdselsdepartementet		54 400	3 651 000	742 700	
1400		Miljøverndepartementet					
	21	Spesielle driftsutgifter	174 757	-	10 000	5 000	189 757
	75	Miljøvennlig byutvikling	31 000	-	30 000	-	61 000
1426		Statens naturoppsyn					
	1	Driftsutgifter	95 498	-	-	1 650	97 148
	30	Tiltak i nasjonalparkene	18 891	-	25 000	-	43 891
	31	Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder	30 671	-	20 000	3 850	54 521
1427		Direktoratet for naturforvaltning					
	21	Spesielle driftsutgifter	224 326	-	5 000	5 000	234 326
	31	Tiltak i friluftsområder	22 500	-	35 000	-	57 500
	35	Statlig erverv, nytt skogvern	137 881	-	-	30 000	167 881
	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000	-	-	17 000	23 000
	76	Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre	13 400	-	-	4 000	17 400
	78	Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd	8 000	-	2 000	-	10 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1429		Riksantikvaren					
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	195 130	-	136 000	-	331 130
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	11 953	-	77 000	-	88 953
	74	Fartøyvern	42 004	-	10 000	-	52 004
1432		Norsk kulturminnefond					
	90	Fondskapital	200 000	-	-	200 000	400 000
1441		Statens forurensningstilsyn					
	1	Driftsutgifter	257 376	-	-	4 000	261 376
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	13 183	-	-	-8 907	4 276
	73	Tilskudd til biloppsamlingsystemet	-	-	-	3 150	3 150
		Sum endringer Miljøverndepartementet		-	350 000	264 743	
1500		Fornynings- og administrasjonsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	150 028	-	-	-1 437	148 591
	21	Spesielle driftsutgifter	70 472	-	-	-13 250	57 222
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT					
	1	Driftsutgifter	116 354	-	-	1 437	117 791
	60	Prosjekttilskudd til digital fornying i kommunene	-	-	60 000	-	60 000
1522		Departementenes servicesenter					
	1	Driftsutgifter	339 366	-	-	-4 800	334 566
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet	80 512	-	-	1 600	82 112
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	36 054	-	-	14 000	50 054
1541		Pensjoner av statskassen					
	1	Driftsutgifter	21 700	-	-	-600	21 100
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse					
	1	Driftsutgifter	8 265 000	-	-	-337 000	7 928 000
	22	Sluttoppgjør	-	-	-	70 000	70 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse	92 000	-	-	-4 000	88 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1543		Arbeidsgiveravgift til folketrygden					
	1	Driftsutgifter	911 000	-	-	-166 000	745 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse	10 000	-	-	-2 000	8 000
1544		Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse					
	90	Lån	3 400 000	-	-	-1 200 000	2 200 000
1546		Yrkesskadeforsikring					
	1	Driftsutgifter	94 000	-	-	-20 000	74 000
1547		Gruppelivsforsikring					
	1	Driftsutgifter	126 000	-	-	14 000	140 000
1550		Konkurransetilsynet					
	1	Driftsutgifter	80 057	-	-	4 500	84 557
	23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser	5 220	-	-	3 650	8 870
1560		Spesielle IKT-tiltak					
	22	Samordning av IKT-politikken	17 463	-	-	-2 000	15 463
1563		IKT-sikkerhet					
	70	Tilskudd til Norsk senter for informasjonssikring (NORSIS)	4 176	-	-	2 000	6 176
1570		Datilsynet					
	1	Driftsutgifter	27 955	-	-	4 948	32 903
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen					
	30	Prosjektering av bygg	40 000	-	23 000	-	63 000
	31	Igangsetting av byggeprosjekter	60 000	-	20 000	-	80 000
	33	Videreføring av byggeprosjekter	953 000	-	-	146 200	1 099 200
1581		Eiendommer til kongelige formål					
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	39 558	-	14 200	7 800	61 558
1582		Utvikling av Fornebuområdet					
	70	Erstatninger og oppgjør	-	-	-	1 100	1 100
1583		Utvikling av Pilestredet Park					
	30	Investeringer, Pilestredet Park	-	-	-	786	786
Sum endringer Fornyings- og administrasjonsdepartementet				-	117 200	-1 479 066	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1600		Finansdepartementet					
	21	Spesielle driftsutgifter	36 000	5 000	-	5 000	46 000
	95	Kapitalinnskudd, Statens obligasjonsfond	-	50 000 000	-	-	50 000 000
1602		Kreditilsynet					
	1	Driftsutgifter	247 300	-	-	8 000	255 300
1605		Senter for statlig økonomistyring					
	1	Driftsutgifter	285 000	-	-	800	285 800
1610		Toll- og avgifsetaten					
	1	Driftsutgifter	1 219 200	-	-	8 700	1 227 900
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	94 100	-	-	-3 000	91 100
1618		Skatteetaten					
	1	Driftsutgifter	4 126 800	-	-	-44 500	4 082 300
	22	Større IT-prosjekter	63 500	-	-	44 500	108 000
1632		Kompensasjon for merverdiavgift					
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	13 650 000	-	800 000	-650 000	13 800 000
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter	1 490 000	-	-	-90 000	1 400 000
1634		Statens innkrevingsentral					
	1	Driftsutgifter	249 800	-	-	-2 500	247 300
1645		Statens finansfond					
	70	Tilskudd til drift	-	35 000	-	-	35 000
	95	Kapitalinnskudd	-	50 000 000	-	-	50 000 000
		Sum endringer Finansdepartementet		100 040 000	800 000	-723 000	
1700		Forsvarsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	337 821	-	-	-25 000	312 821
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg					
	46	Ekstraordinært vedlikehold	24 000	-	88 000	-	112 000
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	387 521	-	-	29 861	417 382

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1720	1	Felles ledelse og kommandoapparat	1 917 920	-	-	-118 370	1 799 550
1723	1	Driftsutgifter	108 333	-	-	2 000	110 333
1725	1	Nasjonal sikkerhetsmyndighet	2 393 548	-	-	82 461	2 476 009
1731	1	Driftsutgifter	4 275 893	-	-	108 316	4 384 209
1732	1	Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	3 093 100	-	-	21 534	3 114 634
1733	1	Driftsutgifter	3 711 208	-	-	28 530	3 739 738
1734	1	Luftforsvaret	1 009 790	-	-	-715	1 009 075
1740	1	Heimevernet	2 938 011	-	-	24 583	2 962 594
1760	1	Driftsutgifter	889 141	-	-	-403	888 738
44	44	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	61 000	-	-	15 615	76 615
45	45	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	7 438 676	-	-	-20 000	7 418 676
48	48	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	348 000	-	-	-2 300	345 700
75	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	93 000	-	-	-13 315	79 685
1790	1	NATO's investeringsprogram for sikkerhet	889 104	-	-	-10 869	878 235
1792	1	Kystvakten	1 042 542	-	-	440 878	1 483 420
45	45	Driftsutgifter	-	-	-	63 000	63 000
		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold					

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

1 000 kroner							
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1795	1	Kulturelle og allmennyttige formål	273 709	-	-	4 594	278 303
		Driftsutgifter					
		Sum endringer Forsvarsdepartementet		-	88 000	630 400	
1800		Olje- og energidepartementet					
1810	21	Spesielle driftsutgifter	34 400	-	-	4 700	39 100
		Oljedirektoratet					
	1	Driftsutgifter	202 000	-	-	7 000	209 000
1811	21	Spesielle driftsutgifter	261 800	-	-	10 800	272 600
		StatoilHydro ASA					
	96	Aksjekjøp	-	-	-	2 162 000	2 162 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat					
	1	Driftsutgifter	367 280	-	-	4 000	371 280
	22	Flom- og skredforebygging	115 800	-	-	38 000	153 800
	60	Tilskudd til skredforebygging	10 000	-	-	18 000	28 000
	71	Tilskudd til strømforsyning	-	-	-	33 000	33 000
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon					
	50	Overføring til Energifondet	591 000	-	1 190 000	-	1 781 000
1833		CO ₂ -handtering					
	30	Investeringer	920 000	-	962 000	-	1 882 000
		Sum endringer Olje- og energidepartementet		-	2 152 000	2 277 500	
2309		Tilfeldige utgifter					
	1	Driftsutgifter	13 088 074	-	-	-2 500 000	10 588 074
		Sum endringer ymse utgifter		-	-	-2 500 000	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2410	50	Statens lånekasse for utdanning	4 231 390	-	-	15 110	4 246 500
	70	Avsetning til utdanningsstipend	2 772 377	-	-	-84 477	2 687 900
	71	Utdanningsstipend	437 800	-	-	11 500	449 300
	72	Andre stipend	1 847 153	-	-	-467 200	1 379 953
	73	Rentestønad	251 050	-	-	4 650	255 700
	90	Avskrivninger	19 851 084	-	-	-1 047 300	18 803 784
2412		Lån til Statens lånekasse for utdanning					
		Den norske stats husbank					
	72	Rentestøtte	18 000	-	-	3 000	21 000
	90	Lån til Husbanken	10 298 000	-	900 000	-116 000	11 082 000
2415		Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak					
	50	Tapsavsetning garantier	-	-	175 000	-	175 000
	75	Marint verdiskapingsprogram	75 000	-	20 000	-	95 000
2421		Innovasjon Norge					
	50	Innovasjon – prosjekter, fond	126 000	-	420 000	167 000	713 000
	70	Bedriftsutvikling og administrasjon	414 300	-	-	12 000	426 300
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	265 000	-	65 000	-	330 000
	73	Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft	-	-	-	40 000	40 000
	90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet	25 800 000	-	-	9 800 000	35 600 000
2426		SIVA SF					
	90	Lån	245 000	-	-	120 000	365 000
2428		Eksporfinans ASA					
	90	Lån	-	30 000 000	-	-	30 000 000
		Sum endringer statsbankene		30 000 000	1 580 000	8 458 283	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten					
	30	Investeringer	25 200 000	-	-	700 000	25 900 000
	50	Overføring til Statens petroleumforsikringsfond	1 500 000	-	-	-378 000	1 122 000
	90	Lån til Norpipe Oil AS	-	-	-	25 000	25 000
		Sum endringer statlig petroleumsvirksomhet		-	-	347 000	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2445		Statsbygg					
	24	Driftsresultat:	-548 456	-	350 000	58 000	-140 456
	30	Prosjektering av bygg	71 000	-	4 500	-	75 500
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter	227 500	-	140 000	36 000	403 500
	32	Igangsetting av kuranterprosjekter	82 000	-	40 000	-	122 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter	576 287	-	-	19 000	595 287
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	100 000	-	141 000	-67 000	174 000
	49	Kjøp av eiendommer	100 000	-	-	172 000	272 000
2460		Garanti-instituttet for eksportkreditt					
	24	Driftsresultat:	-	-	-	-	0
	51	Tapsfond U-landsordningen	-	-	150 000	-	150 000
2470		Statens Pensjonskasse					
	24	Driftsresultat	-11 532	-	-	2 944	-8 588
2490		NVE Anlegg					
	24	Driftsresultat	-	-	-	-	0
		Sum endringer statens forretningsdrift		-	825 500	220 944	
2530		Foreldrepenger					
	70	Foreldrepenger ved fødsel	12 011 500	-	-	214 000	12 225 500
2541		Dagpenger					
	70	Dagpenger	5 103 000	-	34 100	5 362 900	10 500 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.					
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	320 000	-	-	430 000	750 000
2620		Stønad til enslig mor eller far					
	70	Overgangsstønad	2 310 000	-	-	100 000	2 410 000
2650		Sykepenger					
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv.	28 630 000	-	-	450 000	29 080 000
	71	Sykepenger for selvstendige	1 640 000	-	-	80 000	1 720 000
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m.	450 000	-	-	60 000	510 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2653	70	Ytelser til yrkesrettet attføring					
		Attføringspenger	10 072 000	-	-	438 000	10 510 000
2655		Uførhet					
	70	Gruppensjon	18 775 000	-	-	255 000	19 030 000
	71	Tilleggs pensjon	29 160 000	-	-	440 000	29 600 000
	72	Særtilllegg	2 042 000	-	-	-222 000	1 820 000
	73	Foreløpig uførepensjon	160 000	-	-	-60 000	100 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.					
	74	Tilskudd til biler	930 000	-	-	95 000	1 025 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 967 400	-	-	-37 400	2 930 000
2670		Alderdom					
	70	Gruppensjon	40 701 000	-	-	99 000	40 800 000
	71	Tilleggs pensjon	63 354 000	-	-	196 000	63 550 000
2690		Diverse utgifter					
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	155 000	-	-	45 000	200 000
2752		Refusjon av egenbetaling					
	70	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1	3 762 500	-	-	-230 000	3 532 500
2790		Andre helsetiltak					
	70	Bidrag, lokalt	285 000	-	-	-31 000	254 000
		Sum endringer Folketrygden			34 100	7 684 500	
		Sum endringer utgifter	131 595 400	21 944 350	19 850 285		
		Herav 90 – 99 poster	130 720 000	2 900 000	10 933 600		

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		<i>Inntekter</i>				1 000 kroner	
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
3200	5	Kunnskapsdepartementet	3 247	-	-	-1 637	1 610
	49	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv. Salg av fast eiendom	-	-	-	18 300	18 300
3222	61	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	1 498	-	-	-600	898
3225		Refusjon fra fylkeskommuner Tiltak i grunnopplæringen	118 589	-	-	-19 221	99 368
3288	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	3 843	-	-	646	4 489
3324	4	Internasjonale samarbeidstiltak	19 900	-	-	6 000	25 900
3326	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	7 099	-	-	3 166	10 265
	1	Scenekunstformål	887	-	-	600	1 487
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	1 559	-	-	3 491	5 050
3329	1	Inntekter ved oppdrag	6 632	-	-	-1 500	5 132
3413	2	Arkivformål	60 187	-	-	-6 187	54 000
	1	Ymse inntekter	1 087 185	-	-	-222 185	865 000
	2	Jordskiftedomstolene	50 000	-	-	10 000	60 000
3462	2	Sideutgifter	70 220	-	-	950	71 170
	1	Tinglysing	103 580	-	-	33 103	136 683
	2	Gebyrinntekter, borettsregister					
3635	2	Gebyrinntekter, fast eiendom					
	1	Ventelønn					
3651	1	Refusjon statlig virksomhet mv. Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere					
3653	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter					
		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere					
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter					

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner					
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09, Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
3690		Utlendingsdirektoratet					
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	1 381 300	-	-	218 800	1 600 100
3715		Statens strålevern					
	5	Oppdragsinntekter	40 117	-	-	1 500	41 617
3732		Regionale helseforetak					
	86	Driftskreditter	1 300 000	-	-	-900 000	400 000
3854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet					
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	35 623	-	-	30 800 666 423	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet					
	60	Kommunale egenandeler	882 990	-	-	-38 700	844 290
3904		Brønnøysundregistrene					
	1	Gebyrinntekter	451 300	-	-	-125 000	326 300
3928		FoU-prosjekter i næringslivets regi					
	70	Tilbakeføring av tilskudd til ulønnet forskningsinnsats	-	-	-	6 600	6 600
3939		Støtte til skipsbygging					
	52	Tilbakeføring fra fond for en begrenset ordning for støtte ved skipskontrakter	-	-	-	30 600	30 600
3950		Forvaltning av statlig eierskap					
	70	Tilbakeføring av tilskudd til pensjonere for tidligere Raufossansatte	-	-	-	7 750	7 750
4030		Salg av aksjer	10 000	715 000	-	365 000	1 090 000
4115		Fiskeridirektoratet					
	8	Gebyr havbruk	10 940	-	-	1 000	11 940
4312		Mattilsynet					
	2	Driftsinntekter og refusjoner mv.	1 099	-	-	3 800	4 899
4441		Oslo Lufthavn AS					
	90	Avdrag på lån	388 800	-	-	-388 800	0
	2	Statens forureningsstilsyn					
	7	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	13 314	-	-	-8 907	4 407
	7	Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	7 200	-	-	4 000	11 200

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
4510		Fylkesmannsembetene					
	1	Inntekter ved oppdrag	149 961	-	-	14 023	163 984
4546		Yrkesskadeforsikring					
	1	Premieinntekter	127 000	-	-	8 000	135 000
4547		Gruppelivsforsikring					
	1	Premieinntekter	47 000	-	-	51 000	98 000
4638		Salg av klimavoter					
	1	Salgsinntekter	2 565 000	-	-	-1 295 000	1 270 000
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg					
	47	Salg av eiendom	22 000	-	-	78 000	100 000
4792		Norske styrker i utlandet					
	1	Driftsinntekter	10 124	-	-	33 000	43 124
4810		Oljedirektoratet					
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	38 100	-	-	10 800	48 900
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat					
	40	Flom- og skredforebygging	25 750	-	-	5 500	31 250
5309		Tilfeldige inntekter					
	29	Ymse	535 233	-	-	395 287	930 520
5310		Statens lånekasse for utdanning					
	29	Termingebyr	28 900	-	-	1 400	30 300
	89	Purregebyr	96 200	-	-	1 700	97 900
	90	Avdrag og renter	10 955 500	-	-	-1 743 100	9 212 400
	93	Omgjøring av studielån til stipend	4 158 700	-	-	-191 400	3 967 300
5312		Den norske stats husbank					
	90	Avdrag	9 186 000	-	5 300	-952 300	8 239 000
5325		Innovasjon Norge					
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000	-	-	-2 800	2 200
	70	Låne- og garantiprovisjoner	37 000	-	-	1 200	38 200
	90	Avdrag på utestående fordringer	26 100 000	-	-	9 000 000	35 100 000
		Sum endringer inntekter under departementene		715 000	5 300	4 448 679	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

1 000 kroner							
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten					
	24	Driftsresultat:	126 100 000	-	-41 900 000		84 200 000
	30	Avskrivninger	17 000 000	-	500 000		17 500 000
	80	Renter av statens kapital	6 500 000	-	200 000		6 700 000
		Sum endringer inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet		-	-41 200 000		
5491	30	Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift	652 562	-	-5 389		647 173
		Sum endringer avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.		-	-5 389		
5501		Skatter på formue og inntekt					
	72	Fellesskatt	157 500 000	-	-4 780 000		152 720 000
	70	Avgift på elektrisk kraft	6 574 000	-	-2 000		6 572 000
	70	Forbruksavgift					
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	715 000	-	-90 000		625 000
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall					
	70	Dokumentavgift	6 390 000	-	-30 000		6 360 000
	70	Avgift					
	70	Sektoravgifter under Finansdepartementet					
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	245 500	-	8 000		253 500
	70	Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet					
	70	Bidrag til kulturminnevern	6 500	-	3 400		9 900
		Sum endringer skatter og avgifter		-	-4 780 000	-110 600	
5603	80	Renter av statens kapital i statens forretningsdrift	55 822	-	-8 333		64 155
		Renter av statens faste kapital					

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
							1 000 kroner
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer					
	89	Garantiprovisjon	-	-	-	30 000	30 000
5607		Renter av boliglånordningen i Statens Pensjonskasse					
	80	Renter	1 223 000	-	-	-317 000	906 000
5610		Renter av lån til Nofima AS					
	80	Renter	-	-	-	4 471	4 471
5611		Aksjer i NSB AS					
	85	Utbytte	221 000	-	-	-207 000	14 000
5615		Renter fra Den norske stats husbank					
	80	Renter	5 133 000	-	17 300	-565 300	4 585 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning					
	80	Renter	6 763 305	-	-	-1 630 400	5 132 905
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge					
	80	Renter på lån fra statskassen	560 000	-	-	-200 000	360 000
	81	Rentemargin, innovasjonslånordningen	1 000	-	-	-200	800
	85	Utbytte, lavrisikolånordningen	15 000	-	-	7 200	22 200
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000	-	-	700	3 700
5652		Innskuddskapital i Statskog SF					
	85	Utbytte	5 000	-	-	8 400	13 400
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning					
	85	Utbytte	17 184 000	-	-	-6 200 300	10 983 700
5680		Innskuddskapital i Statnett SF					
	85	Utbytte	595 000	-	-	-96 000	499 000
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA					
	85	Utbytte	16 940 000	-	-	-1 451 000	15 489 000
		Sum endringer renter og utbytte mv.		-	17 300	-10 608 096	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2009

		1 000 kroner				
Kap.	Post Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst. S og vedtak i perioden	Endringer i St.prp. 37 og Innst. S 39/08-09. Tiltak for arbeid	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5701	Diverse inntekter					
2	Diverse inntekter	175 000	-	-	50 000	225 000
73	Refusjon fra bidragspliktige	495 000	-	-	-85 000	410 000
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.					
2	Dividende	100 000	-	-	90 000	190 000
5705	Refusjon av dagpenger					
1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	15 000	-	-	30 000	45 000
Sum endringer Folketrygden			-	-	85 000	
Sum endringer inntekter			715 000	-4 757 400	-47 390 406	
Herav 90 – 99 poster			715 000	5 300	6 089 400	
